

တစ် ကျွန်ုပ် ချစ်သော

BURMESE
CLASSIC

တစ် ပြာ

JU Publishing House
Green Earth Series

၇၅၆

BURMESE
CLASSIC

ကျွန်မချစ်သော မြို့တစ်မြို့

ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး

(Environment) ဆိုင်ရာ ဆောင်းပါးများ

ပထမအကြိမ် ၂၀၀၃ ခုနှစ် ဧပြီလ
စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ် ၉/ ၂၀၀၂(၁)
မျက်နှာစုံခွင့်ပြုချက်အမှတ် ၂၂၉/ ၂၀၀၃(၄)

တန်ဖိုး

၇၀၀ အုပ်

အဝုံးဒီဇိုင်း

ပီးပွား

အတွင်းအပြင်အဆင်

ဇော်ဝင်း

အတွင်းကာတွန်းသရုပ်ဖော်

ဇော်မောင်

အတွင်းဖလင်

ကိုဦး

ထုတ်ဝေသူ

ဦးသန်းဆွေ (စစ်သည်တော်စာပေ)

မျက်နှာစုံပုံနှိပ်

ဦးတိုးဝင်း ၊ နေလရောင်အောင်ဆက်
အမှတ် ၉၆ ၊ ၁၁လမ်း ၊ လမ်းမတော်မြို့နယ်၊ ရန်ကင်းမြို့

အတွင်းပုံနှိပ်

ဒေါ်ခင်ခင်ဝင်း (ကလျာပုံနှိပ်တိုက်)

၁၅၂ ကျွန်းငွေမြိုင်လမ်း၊ သုဝဏ္ဏ၊ ရန်ကင်းမြို့

စာအုပ်ချုပ်

ကိုမြင့်

တရားသုတ် ဓမ္မာစာ

၂၀၀၃ခုနှစ် ဧပြီလ ၂၂ရက်သည်

သုံးဆယ့်သုံးကြိမ်မြောက် ကမ္ဘာ့နေ့ (Earth Day) ဖြစ်ပါသည်။
ထို့ကြောင့်

ကျွန်မ၏ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆောင်းပါးများကို
(၃၃)ကြိမ်မြောက် ကမ္ဘာ့နေ့ အမှတ်တရအဖြစ်
စုစည်းထုတ်ဝေ လိုက်ပါသည်။

ဤစာအုပ်ကိုဖတ်၍

ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ပတ်သက်သော သဘောထားအမြင်များ
စာဖတ်သူတွင်

အနည်းနှင့်အများ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့မည်ဆိုလျှင်

ဤစာအုပ်ကို ရေးရကချီးနှံသည်ဟု ယူဆပါသည်။

၇၇

၂၅-၃-၂၀၀၃

မာတိကာ

- ၁) ကြပ်ကြပ်အိတ် ----- ၁
- ၂) ပြန်သုံးလို့ ရတဲ့ စွန်ပစ်ပစ္စည်း ----- ၁၉
- ၃) မြို့တော်နဲ့ အစားအစာ ----- ၃၉
- ၄) အမှိုက်နဲ့ မြို့တော် ----- ၅၅
- ၅) ရေဆိုး ရေညစ် ----- ၇၁
- ၆) မြို့တော်နှင့် ရောဂါ ----- ၈၉
- ၇) မြို့တော်နှင့် လူဦးရေ ----- ၁၀၉
- ၈) ရေကြည်ရာ မြက်နရာ ----- ၁၂၇
- ၉) မြို့တော်နှင့် စည်းကမ်း ----- ၁၄၃
- ၁၀) မြို့တော်နှင့် ဆူညံသံ ----- ၁၆၃

အခန်း : (၁)

ကွပ်ကွပ်အိတ်

ဣန္ဒြေအိတ်

သမီးရေ

ဒီဇင်ဘာလထဲမှာ အန်တီ မန္တလေးကို ခဏသွား
 ဖြစ်ခဲ့တယ်။ သိပ်မကြာတဲ့ခရီးပေါ့။ သုံးလေးရက်ပါပဲ။ ရထား
 အထက်တန်းတွေမှာ ကြိုရတဲ့ စိတ်ရှုပ်စရာ အတွေ့အကြုံနဲ့
 ဟာသလေးတွေကိုတော့ လူချင်းတွေ့မှပဲ ပြောတော့မယ်။
 ခရီးနဲ့ ပတ်သက်လို့ အန်တီစိတ်ထဲမှာ စွဲမြဲနေတာကတော့
 ရထားသံလမ်း လမ်းဘေးဝဲယာက မြင်ကွင်းရှုခင်းတွေပဲ သမီး
 ရေ။ အထူးအဆန်းတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ရန်ကုန်-မန္တလေး
 ရထားကို ခဏခဏ စီးနေခဲ့ရတဲ့ အတွေ့အကြုံအရ ထပ်ခါ
 ထပ်ခါ တွေ့နေရတဲ့ မြင်ကွင်းအဟောင်းလေးတွေပါပဲ။

ရထားလမ်းဘေး ရှုခင်းနဲ့ ကားလမ်းဘေး ရှုခင်း
 ဆင်တူသယောင်ယောင် ရှိပေမယ့် အဓိကကွဲလွဲဆန့် ကျင်နေ
 တာ တစ်ခု ရှိပါတယ်။ ဘာလဲဆိုတော့ လမ်းဘေးအိမ်တွေရဲ့
 မြင်ကွင်းတွေပဲ။ ကားလမ်းဘေးက အိမ်တွေဟာ ကားလမ်း
 ဆီကို မျက်နှာမူနေတဲ့အတွက် ကားပေါ်ကခရီးသည် မြင်ရသ
 မှု မြင်ကွင်းတွေက အိမ်ရှေ့မျက်နှာစာ မြင်ကွင်းတွေ ဖြစ်နေ
 တတ်တယ်။ ရထားလမ်းကတော့ ကားလမ်းနဲ့ပြောင်းပြန်လေ။
 ရထားလမ်းဘေးက အိမ်တွေဟာ ရထားလမ်းကိုနောက်ကျော
 ပေးပြီး ဟိုဘက်လှည့် ဆောက်ထားကြတာများတယ် သမီးရေ။
 ရထားလမ်းဆိုတာ အိမ်တွေရဲ့နောက်ဘက်ကနေ ဖောက်ထား
 တာမဟုတ်လား။ ဒီတော့ ရထားခရီးသည်ဟာ ပြတင်း ပေါက်
 ကနေ လှမ်းကြည့်ရင် အိမ်တွေရဲ့ နောက်ဖေးမြင်ကွင်းကိုပဲ
 မြင်ရတတ်တယ်။ အိမ်တစ်အိမ်ရဲ့ ဟန်ဆောင်မှုမပါ ဖုံးကွယ်
 မှုမပါတဲ့ ပကတိအရင်းခံ မြင်ကွင်းကို မြင်ချင်ရင် ရထား
 ပြတင်းပေါက်ကနေ ကြည့်မှ ဖြစ်မယ်။ အဲဒီမြင်ကွင်းမှာက
 အိမ်ရှေ့မြင်ကွင်းလို ပန်းစိုက်အိုး၊ ပန်းပင်လေးတွေ မရှိဘူး။
 မြက်ခင်းပြင်နဲ့ အလှစိုက် ချုံနွယ်ပန်းပင်လေးတွေ မရှိဘူး။
 နောက်ဖေးဆိုတော့ အဝတ်ကြိုးတန်းတွေ မြင်ရနိုင်

ကြွပ်ကြွပ်အိတ်

တယ်။ အဝတ်ကြီးတန်းတောင်မှ ယောက်ျားပုဆိုးနဲ့ အင်္ကျီ
တွေဟာ အိမ်ရှေ့မှာ နေရာယူတတ်တာမို့ များသောအားဖြင့်
အန်တီတို့ မြင်ရတာက မိန်းမထမိနဲ့ အင်္ကျီ တွေ။ အဓိကက
တော့ ထမိတန်းတွေပေါ့ကွယ်။ ကလေးရှိတဲ့အိမ်တွေမှာ
ကလေးအဖိုးနဲ့ ခြုံစောင်အဟောင်းတွေ၊ အိပ်ရာခင်းစောင်အ
ဟောင်းတွေ၊ တချို့ဆို စုတ်ပြရာလေးတွေ ဖာထေးရာလေး
တွေနဲ့ပေါ့။ ကြည့်ရတာတော့ ကလေးသေးစို့အဝတ်တွေ
ဖြစ်မှာပေါ့။

ရေချိုးတဲ့ ရေတိုင်ကိပိုင်းပြတ်တွေ၊ အဝတ်လျှော်တဲ့
အုတ်ခုံ ဒါမှမဟုတ် အုတ်ခဲအရအဝေး ဒါမှမဟုတ် ပျဉ်ချပ်တွေနဲ့
ရေချိုးအဝတ်လျှော်နေတဲ့ မိန်းမတွေကို တွေ့နိုင်တယ်။
ရေချိုးခန်းမရှိတဲ့အိမ်တွေမှာ မိန်းမတွေအတွက် ရေချိုးစရာ
နေရာဟာ နောက်ဖေးနေရာကိုးကွယ်။ ဝက်တွေ၊ ကြက်တွေ၊
ခွားတွေ မွေးထားတဲ့ အိမ်မှာတော့ ခွားစာခွက်၊ ဝက်စာခွက်
တွေနဲ့ တုံးလုံးပက်လက် လဲချောင်းနေတဲ့အကောင်တွေကို
မြင်ရနိုင်တယ်။

အန်တီစိတ်ကို မကြည်မလင် ဖြစ်စေတာက အိမ်ခြံ
စည်းရိုးအောက်ခြေနဲ့ ခြံစည်းရိုးရဲ့ အပြင်ဘက်မှာ မြင်နေရတဲ့
အမှိုက်သရိုက်တွေ၊ အိမ်ထောင့်ကအမှိုက်ပုံတွေ၊ အမှိုက်
နဲ့မြေကြီးနဲ့ ရောပြီး စုပုံနေတဲ့ အညစ် အကြေး
တွေ၊ အဲဒီအထဲမှာမှ ဖွေးခနဲ မြင်နေရတဲ့
ကြွပ်ကြွပ်အိတ်အမှိုက်တွေ ပါပဲ။

အိမ်တစ်အိမ်ရဲ့ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းတွေကို အမျိုး
အစားနဲ့ အမျိုးအဆ မွဲခြားကြည့်လိုက်ရင် ဘယ်နှစ်မျိုး
ရနိုင်မလဲလို့ အတိအကျ တစ်သမတ်တည်း အဖြေမထွတ်
နိုင်ပေမယ့် အများဆုံး စွန့်ပစ်ပစ္စည်းဟာ ကြွပ်ကြွပ်အိတ် ပဲ
ဆိုတာတော့ မငြင်းခိုင်ဘူးထင်တယ်နော်။

အန်တီအိမ်က အမှိုက်ပုံးကိုပဲကြည့်။

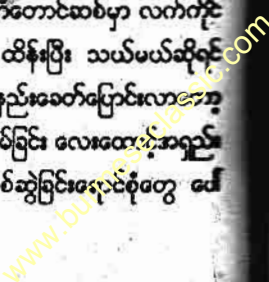
ကြွပ်ကြွပ်အိတ်

အဲဒီအမှိုက်ပုံးထဲမှာ ထမင်းကျန်၊ ဟင်းကျန်တွေ စုထုပ်တဲ့ ကြွပ်ကြွပ်အိတ်၊ အသီးအရွက် အပိုပစ္စည်း တွေ စုထုပ်ထားတဲ့ ကြွပ်ကြွပ်အိတ်၊ အိမ်ပေါ်ကို အလုံးအရင်းနဲ့ ဟက်လာတဲ့ ဖုံတွေကိုလှည်းရာက ရလာတဲ့ အမှိုက်သရိုက် တွေ စုထုပ်ထားတဲ့ ကြွပ်ကြွပ်အိတ်၊ ဆုတ်ပြုပစ်လိုက်တဲ့ စက္ကူ အပိုင်းအစတွေနဲ့ ဘူးခွံတွေကို စုထုပ်ထားတဲ့ ကြွပ်ကြွပ်အိတ် အမျိုးမျိုးသော ကြွပ်ကြွပ်အိတ်တွေနဲ့ ပြည့်နေတာပဲ။

ထမင်းကျန်၊
ဟင်းကျန်တွေစုထုပ်တဲ့
ကြွပ်ကြွပ်အိတ်၊
အသီးအရွက် အပို
ပစ္စည်းတွေ စုထုပ်
ထားတဲ့ကြွပ်ကြွပ်အိတ်၊
ဆုတ်ပြုပစ်လိုက်တဲ့
စက္ကူအပိုင်းအစတွေနဲ့
ဘူးခွံတွေကို
စုထုပ်ထားတဲ့
ကြွပ်ကြွပ်အိတ်
အမျိုးမျိုးသော
ကြွပ်ကြွပ်အိတ်တွေနဲ့
ပြည့်နေတာပဲ။

အဲဒီ ကြွပ်ကြွပ်အိတ်တွေကို ဘယ်ကရလာသတဲ့လဲ။ အခုခေတ်မှာ ဘာပစ္စည်းဝယ်ဝယ် ကြွပ်ကြွပ်အိတ် ကလေးတွေနဲ့ ထည့်ပေးလိုက်ကြတာကိုး။ အာလူး၊ ငါးဆယ် သား၊ ဝယ်ရင်လည်း ငါးဆယ်သားဆန်တဲ့ ကြွပ်ကြွပ်အိတ်၊ ကုလားပဲခွဲခြမ်း တစ်ဆယ်ကျပ်သား၊ ဝယ်ရင်လည်း ကြွပ်ကြွပ် အိတ်၊ ခရမ်းချဉ်သီး၊ နှစ်ဆယ်သား၊ ဝယ်ရင်လည်း ကြွပ်ကြွပ် အိတ်။ ဒီခေတ်ကို ပလတ်စတစ်ခေတ်၊ ဒါမှမဟုတ် ကြွပ်ကြွပ် အိတ်ခေတ်လို့ ပြောရမယ်ထင်တယ်နော်။

အန်တီတို့ ငယ်ငယ်တုန်းက အန်တီမေမေ၊ သမီးတို့ ဘွားဘွား၊ ဈေးဝယ်သွားရင် လက်ဆွဲခြင်းကို အမြဲယူသွား တာသမီးရဲ့။ ကြိမ်နဲ့ ရက်ထားတဲ့ လက်ဆွဲခြင်းပေါ့။ လက် ဆွဲခြင်းကတော့ အမျိုးမျိုးကိုင်တာ မြင်ဖူးပါရဲ့။ ဟိုး ခပ် ငယ်ငယ်တုန်းက လက်ဆွဲခြင်းအပိုင်း၊ လက်ကိုင်ရိုး တစ်ခု တည်း တပ်ထားပြီး ခြင်းရဲ့ ခွတ်ခပ်သား၊ ကြိမ်အမွှေးရဲ့ အောက် ဖက်မှာ ပန်းစွယ် ပန်းလိပ်ကလေးတွေဖော်ပြီး ရက်ထားတဲ့ ဈေးခြင်းတောင်းပေါ့။ လက်နဲ့ဆွဲလာရတာ ညောင်းရင် လက် ဖဝါးနဲ့ လက်ချောင်းတွေ နာရင် တံတောင်ဆစ်မှာ လက်ကိုင်း ကို ချိတ်ယူပြီး ခါးနဲ့ တင်ပါးနဲ့ ထိန်းပြီး သယ်မယ်ဆိုရင် သယ်လို့ရတဲ့ လက်ဆွဲခြင်း၊ နည်းနည်းခေတ်ပြောင်းလာတာနဲ့ လက်ကိုင်ကွင်းနှစ်ခုနဲ့ ထိန်းတဲ့ကြိမ်ခြင်း လေးထောင့်အရှည်၊ နောက်ပိုင်းခေတ်မှာ ပလတ်စတစ်ဆွဲခြင်းလေးစုံတွေ ဖော်

ကြွပ်ကြွပ်အိတ်

လာတော့ အိမ်က ကြိမ်ခြင်းတွေဟာ မီးဖိုထဲက သံချိုက်တွေမှာ ကြွပ်ခိုးစွဲ၊ မိုင်းတက်လို့။ ပလတ်စတစ်ခြင်း ကသာ နေ့စဉ် ဈေးဝယ်ရာမှာ အသုံးခံရတဲ့ ပစ္စည်းဖြစ်လာရော။ ပလတ်စတစ်ဟာ တော်တော်အရေးကြီးပြီး အသုံးဝင်တဲ့ အစားထိုး ပစ္စည်းတစ်ခု ဖြစ်လာတာပဲ သမီးရော။

ကြွပ်ကြွပ်အိတ် ခေတ်မစားခင်က အန်တီတို့ ဘာ ပစ္စည်းတွေနဲ့ ထုပ်ပိုးခဲ့ကြသလဲ။

အန်တီတို့ ငယ်ငယ်တုန်းက အသားငါးဝယ်ရင် အင်ဖက်ကြီးတွေနဲ့ ထုပ်ပေးလေ့ရှိတယ်။ ဒီအင်ဖက် ကြီးတွေဟာ သစ်တောပြုန်းတီးရေးကို ဦးတည်နေလေသလားလို့ အန်တီတို့ သိပ်သတိမထားခဲ့ပါကြဘူး။ ထင်ပါရဲ့ကွယ်။ သုံးလျှိုဖြင့် ကောင်းမှကောင်း၊ ပန်းဝယ်ရင်လည်း ပန်းစည်းတို့ အင်ဖက်နဲ့ပတ်ရစ်ပြီး ထုပ်ပိုးပေးလိုက်တာ။ 'မောင်မခေါ်' ပဲခမ်းရေစိမ်းတို့၊ ပဲကြီးရေစိမ်း အညောင့်ပေါက်တို့ကို ဝယ်ရင်လည်း အင်ဖက်ကြီးတစ်ရွက် ဒါမှမဟုတ် ပစ္စည်းများရင် နှစ်ရွက်။ အနားချင်းထပ်မံအောင်ပေါင်း။ ကန်တော့ပုံစံချိုး သွားကြားထိုးတံထက် နည်းနည်းကြီးတဲ့ ငါးတုတ်တံသေးသေး ကလေးတွေနဲ့ အောက်ခြေပိုင်းမှာ တွဲလိုက်တာပဲ။ အဲဒီ

ကန်တော့ထဲကိုမှ အခွံညှစ်ပြီးသား ပဲတွေထည့်ပြီး အပေါ်က အဝကိုလည်း အပေါ်ပိုင်း အင်ဖက်ကို ပြန်ခေါက် ချိုးပြီး တုတ်တံတစ်ခု နဲ့ ထပ်ထိုးပြီး တွဲပေးလိုက်တဲ့အခါ သေသေသပ်သပ် ထုပ်ပိုးပြီးသား ဖြစ်သွားရော။

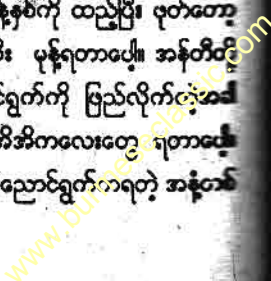
မုန့်ဟင်းခါးဖတ်တို့၊ အသုပ်စုံတို့ အဆင်သင့်စား ရမယ့် အစားအစာတွေ ဝယ်တဲ့အခါမှာ သုံးလေ့ရှိတဲ့ နောက်တစ်မျိုးကတော့ ငှက်ပျောဖက်ပဲ။ ငှက်ပျောဖက်တွေရဲ့ အတွင်းပိုင်း (အပေါ်ပိုင်း)အခြမ်းကို အဝတ်နဲ့ ပြောင်းနေအောင် ပွတ်သုတ်ပြီးမှ စားစရာကို ထည့်ထုပ်ပေးလေ့ရှိတယ်။

www.burmeseclassic.com

ကြွပ်ကြွပ်အိတ်

နောက်တစ်မျိုးက ညောင်ရွက်၊ ညောင်ရွက်ကတော့ အန်တီတို့ အညာပိုင်းမြေလတ်ပိုင်းမှာ ခပ်သေးသေး စားစရာ တွေကို ထုပ်ပေးရာမှာသုံးတယ်။ တချို့ဒေသတွေမှာ ညောင်ရွက်အစား ဝိန်းကြာရွက်ကို သုံးတယ်။ တုတ်တံလေးနဲ့ထိုးပြီး အထုပ်ကို ဖိတ်ပေးရင်ပေး၊ မပေးရင် နှိုးကြိုးကို သုံးပြီး ချည်ပေးလေ့ရှိတယ်။ အန်တီတို့ ငယ်ငယ်တုန်းက မေမေ လက်ဖက်ဝယ်တဲ့အခါ ဇရန်းလက်ဖက်ကိုမှ အထုပ်လိုက် ဝယ်တာ တွေပဲတယ်။ ဇရန်းလက်ဖက်ဆိုတာ တကယ့်ကို လက်ဖက်အညွန့်ကလေးတွေချည်ရဲ့တဲ့တာ သမီးရဲ့။ အဲဒီ လက်ဖက်တွေကို ငှက်ပျောဖက်နဲ့ လုံးလုံးရှည်ရှည်လေး တွေ ကျစ်လျစ်နေအောင်ထုပ်ထားတာ။ အထုပ်ကလေး တွေကို နှိုးကြိုးနဲ့ အထက်အောက်၊ ဘေးတိုက်ပတ် ချည်ထား တဲ့အခါ ငှက်ပျောရွက်စိမ်းစိမ်းနဲ့ နှိုးကြိုးဖြူဖြူနဲ့ သိပ်လှတာပဲ။ ဆလင်းအိပုံစံ လက်ဖက်ထုပ်ကလေးတွေပေါ့။ ၁၀ သားထုပ်၊ အစိတ်သားထုပ်စသည်ဖြင့် ရောင်းလေ့ရှိတယ်။

နောက်ပြီး အန်တီမှတ်မိတာတစ်ခု ရှိသေးတယ်။ အန်တီငယ်ငယ်က စားခဲ့ရတဲ့ ထန်းသီးမုန့်၊ ထန်းသီးမုန့်ကို အပိုင်းအပြားကြီးကနေ ဓားနဲ့လှီးဖြတ်ပြီး ရောင်းတာက တစ်မျိုးလေး။ အန်တီ မှတ်မိနေတဲ့ တခြားတစ်မျိုးက တစ် ခုချင်း ညောင်ရွက်နဲ့ထုပ်ပြီး ကန်တော့ချွန်ပုံစံ ထန်းသီးမုန့် လေးတွေ လုပ်ထားတာ။ ညောင်ရွက်က ဖောမိညောင် မဟုတ် ဘူးလေ။ ပိန္နဲညောင်ခေါ်မလား။ မင်ညောင်ခေါ်မလား။ အဲဒီ အမျိုးအစား။ ညောင်ရွက်တစ်ရွက်ကို ကန်တော့ချိုးပြီး အဲဒီကန်တော့ထဲမှာ ထန်းသီးမုန့်နှစ်ကို ထည့်ပြီး ဖုတ်တော့ ကန်တော့ပုံ ညောင်ရွက်ထန်းသီး မုန့်ရတာပေါ့။ အန်တီတို့ လက်ထဲရောက်တော့မှ ညောင်ရွက်ကို ဖြည့်လိုက်တဲ့အခါ ပွေးကြိုင်နေတဲ့ ထန်းသီးမုန့် အိအိကလေးတွေ ရတာပေါ့။ ထန်းသီးမုန့်ရဲ့ နဂိုက အနံ့ထဲမှာညောင်ရွက်ကရတဲ့ အနံ့တစ်

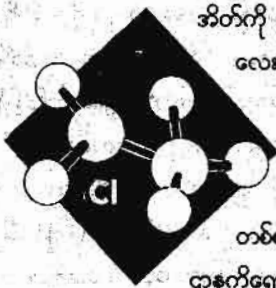
ကြွပ်ကြွပ်အိတ်

မျိုးနဲ့ ပေါင်းလိုက်တော့ မမေ့နိုင်စရာဖြစ်သွားတာပေါ့ သမီးရယ်။

အင်း အန်တီပုံစံက အဟောင်းကို တသသစွဲလမ်းနေတဲ့ ရှေးရိုးအဘွားကြီးပုံစံ ဖြစ်နေပြီနဲ့ တူပါရဲ့။ တကယ်တော့လည်း အဲဒီအင်ဗက်တွေ၊ ငှက်ပျောဖက်တွေ၊ ညောင်ဇက်တွေ၊ ဝိန်းကြာဖက်တွေဟာ ထုပ်ပိုးပစ္စည်းကနေ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းအဖြစ် ပြောင်းသွားတော့ အမှိုက်ပုံမှာ ဒီမှမတုတ်လွင့်စဉ်သွားတဲ့ မြေကြီးပေါ်မှာ ကြာရင် ခြောက်သွေ့ရာက အလွယ်တကူ ဆွေးပြီး မြေဩဇာဖြစ်သွားကြတာကို။

ကြွပ်ကြွပ်အိတ်ကတော့ မဆွေးနိုင်တဲ့ပစ္စည်းပဲ။

တစ်ဖက်ကကြည့်ရင် ထုပ်ပိုးပစ္စည်းအဖြစ် အသုံးပြုပြီး တောထဲက သစ်ပင်တွေပေါ်တက်ပြီး အင်ဗက်ခူး ရတာ၊ ညောင်ဇက်ခူးရတာ၊ ငှက်ပျောရွက်တွေ ခုတ်ရတာ၊ ကြာရွက်တွေခူးရတာ၊ အဲဒီအလုပ် အဆင့်တွေကို ကျော်ဖြတ်ပြီး ကြွပ်ကြွပ်အိတ်တွေကို သင့်တင့်တဲ့ဈေးနဲ့ ပေါ့ပေါ့များများ ရနေတာ အားရကျေနပ်စရာပဲပေါ့။ သစ်ပင်တွေကို အသုံးပြုစရာ မလိုတော့ဘူးကို။ ဒီပေမယ့် တစ်ဖက်မှာက ကြွပ်ကြွပ်အိတ်ကို စွန့်ပစ် ပစ္စည်းအဖြစ် မြင်ကြည့်လိုက်ရင် ရင်လေးစရာ အကောင်းသား သမီးရဲ့။

အန်တီ တစ်ခါပြောဖူးသားပဲ။ ကြွပ်ကြွပ်အိတ်ဟာ Recycled လုပ်လို့မရတဲ့ ပစ္စည်းလို့။ ကြွပ်ကြွပ်အိတ်ဟာ သာမန် ပလတ်စတစ်စတစ်တွေနဲ့ မတူဘူး။ ပလတ်စတစ်ကို Recycling ဌာနကိုရောင်းဖို့ ပလတ်စတစ် လိုက်ကောက်တဲ့ လူတွေဟာ ကြွပ်ကြွပ်အိတ်ကို မကောက်ကြဘူး။ စင်မယ်ပေါက်ပေါက် ပြောကြစတမ်းဆိုရင်တော့ ကြွပ်ကြွပ်အိတ်တွေကို Recycle လုပ်လို့ရနိုင်ပါတယ်လို့ ဆိုရမယ်။ ဒီပေမယ့် ဘယ်သူမှမလုပ်ချင်ကြ၊ မလုပ်ကြဘူး။ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းကနေ

ကြွပ်ကြွပ်အိတ်

နောက်တစ်ကြိမ် ပြန်လည်အသုံးချလိုရတဲ့ အဆင့်အထိ
ပြုလုပ်ရာမှာ ကုန်ကျစရိတ်တွေဟာ မတန်တဆ များလွန်း
နေတာတို့။ ဆီတွေနဲ့ ပေရေနေတဲ့ ကြွပ်ကြွပ်အိတ်ကို ပြန်
ရေဆေးယူဖို့ ဆိုတာလည်း တော်တော်လက်ဝင်တဲ့ကိစ္စ
မဟုတ်လား။ ဘယ်သူကရော ကြွပ်ကြွပ်အိတ် လွှင့်ပစ်ခါနီး

ရေဆေးတာရှိပူးလို့လဲ။ ပေရေနေတဲ့
ကြွပ်ကြွပ်အိတ်တွေဟာ အပိုက်
ပုံမှာချည်း ပွေးပွေးလှုပ်နေတာ
မဟုတ်ဘူး။ လမ်းထောင့်တွေ၊
လမ်းဘေး မြက်ခင်းပြင်တွေ၊ အိမ်
နောက်ပေးလမ်းတွေမှာ လေနဲ့
လွင့်ပါပြီး ပြားနေတာပဲ။ ဘယ်သူ
ကမှလည်း အရေးတယူ မ
ကောက်ကြဘူး။ ဘယ်သူက
r n Recycle ပြန်လုပ်ဖို့

တာဝန်ယူနိုင်ကြဘူးပေါ့။

စည်ပင်သာယာဌာနကတော့ ကြွပ်ကြွပ်အိတ် တစ်
ပိဿာကို တစ်ဆယ်ကျပ်နဲ့ဝယ်ပေးတယ်လို့ အနိတိ သတင်း
ကြားတယ်။ ဝယ်ပေးတယ်လို့ သုံးနှုန်းရတာက ဒီလို၊ အသုံး
လိုလို့ဝယ်တာ မဟုတ်ဘဲ မြင်မကောင်း ရှုမကောင်း ပြန်နဲ့နေတဲ့
ကြွပ်ကြွပ်အိတ်တွေကို ပတ်ဝန်းကျင်ကနေ တတ်နိုင်သမျှ
ပျောက်ကွယ်သွားဖို့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ ပိုက်ဆံ အကုန်ခံပြီး
ဝယ်တာကို ဆိုလိုတယ်။ ဒီကိစ္စကို မြန်မာ့ရုပ်မြင်သံကြားတို့၊
မြန်မာ့အသံတို့ကနေ ကြေညာတာတော့ မတွေ့ဖူး။ မကြားဖူး
ပါဘူး။ သတင်းစာထဲမှာ ကြေညာတာလည်း မတွေ့ဖူးပါဘူး။
အိပေမယ့် ဒီသတင်းကြားခဲ့ရတာတော့ အမှန်ပါပဲ။ လူတွေ
သိပ်မသိကြလို့လား။ အမှမဟုတ် သိပေမယ့် ကြွပ်ကြွပ်အိတ်
တစ်ပိဿာရဖို့ ဘယ်သူမှ အိမ်မှာ နေရာလျှပ်ခံပြီး စိတ်

ကြွပ်ကြွပ်အိတ်

ရှည်ရှည် မရချင်လို့လား။ ဒါမှမဟုတ် တစ်ဆယ်ကျပ် ဆိုတဲ့
 ငွေဟာ လူကိုမဆွဲဆောင်နိုင်လို့လား။ ဒါမှမဟုတ် ဒီ သတင်း
 ဟာ သတင်းမှား ဖြစ်နေလို့လား။ အန်တီမသိနိုင်ဘူးလေ။
 အန်တီတို့ ပတ်ဝန်းကျင်မှာတော့ ကြွပ်ကြွပ်အိတ်တွေဟာ
 ကားလမ်းမဘေးက လူသွားတဲ့ မြေလမ်းတွေမှာ၊ မြေကြီး
 တစ်ဝက်ခုံးလို့ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ နောက်ဖေး လမ်းကြားတွေ မှာ
 လွတ်လွတ်လပ်လပ်ကြီး ဟိုသည်လွင့်ပါလို့ဖြစ်ဖြစ် တစ်ခါတ
 ရေနတ်မြောင်းဖြစ်ခဲ့ဖူးတဲ့ မြောင်းအိုင်တွေမှာ ပိုးလိုး ပတ်
 လက်နပ်လို့ဖြစ်ဖြစ် ပေါ့ပေါ့များများကြီးကို မြင်နေရတော့
 တာပါပဲ။

ပတ်ဝန်းကျင်ကို အမြင်အရ အရှုပ်ဆိုးစေတာ၊ ညစ်
 ပတ်ပေရေစေတာ၊ ဒါကို အသာထားလိုက်ဦး။ မြေကြီးနဲ့
 မြေဆီလွှာကို အနှောင့်အယှက်ဖြစ်တာကတော့ ဘယ်လိုမှ
 သည်းခံလို့မရတဲ့ကိစ္စပဲ။ ကြွပ်ကြွပ်အိတ်ဟာ တော်တော်နဲ့
 မဆွေးမြေ့နိုင်တဲ့ အင်တန် ခိုင်မာတဲ့ပစ္စည်းကိုး သမီးရဲ့
 သူနဲ့ မြေကြီးနဲ့ ဘယ်တော့များ တစ်သားတည်း ပေါင်းစပ်
 မလဲလို့ အန်တီ စိတ်ကူးယဉ်ကြည့်ဖူးပါရဲ့။ ဘယ်တော့မှ
 မြေဆီလွှာ မဖြစ်သွားဘူးဆိုတဲ့ ယေဘုယျအမြေကိုပဲ ရခဲ့
 တယ်။

ရောင်စုံအရွယ်စုံ ကြွပ်ကြွပ်အိတ်ကလေးတွေဟာ
 ဈေးဝယ်သူနဲ့ ဈေးရောင်းသူအတွက် အလွန်အဆင်ပြေ အသုံး
 တည့်ပေမယ့် လက်ခံရ တဲ့ မြေပြင်နဲ့ရေပြင်အတွက်
 တော့ ဖျက်ဆီးတဲ့ အရာတွေပဲ။ အရင်တုန်း
 က မြို့ပြတွေမှာ သာ အမှိုက်ပုံတွေ၊
 လမ်းဘေးတွေမှာ
 ကြွပ်ကြွပ်အိတ် မြင်
 ရပေမယ့် အခု
 တော့ ရွာကြီး ရွာ

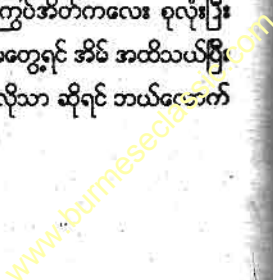

ကြွပ်ကြွပ်အိတ်

ငယ်တွေ ရွာသေးကလေးတွေမှာပါ မြင်နေရပြီ။ ရထား ပြတင်းပေါက်ကနေ ကြည့်လိုက်ရင် ဟိုးခပ်လှမ်းလှမ်းက တောင်တန်းကြီးတွေ၊ စိမ်းညိုညို သစ်ပင်အုပ်တွေ၊ စိုက်ခင်း လယ်ကွင်းတွေကို ကြည့်ရင်း ကြည်နူးရတဲ့ အရသာဟာ အနီးကပ် ရွာတွေ မြို့တွေရဲ့ လမ်းဘေးက ကြွပ်ကြွပ်အိတ် အမှိုက်တွေကို မြင်ရတဲ့အခါ ပျောက်ပျက်သွားတတ်တယ်။

ငါ့က
ကြွပ်ကြွပ်အိတ်ကို
အစာမှတ်လို့
ဟပ်လိုက်ရင်တိုးမိရင်
ကြွပ်ကြွပ်အိတ်
စွပ်ခဲရပြီး သေဦးမှာ
မြေကြီးမှာ
ကျတော့လည်း
ကြွပ်ကြွပ်အိတ်ဟာ
မြေဆွေးမြစ်မသွားတဲ့
အပြင် မြေပြင်ပေါ်မှာ
ကြွပ်ကြွပ်အိတ်
ကပ်နေရင်
အဲဒီအောက်ဖက်
မြေပြင်မှာ
ဘာမြက်၊ ဘာအပင်မှ
မပေါက်တော့ဘူး

တစ်လောတုန်းက သန်လျင်ကျောက်တန်း ရေလယ် ဘုရားကို သွားဖူးတော့ ရေပြင်မှာ ဘာတွေ့ရတယ် ထင်လဲ။ ကြွပ်ကြွပ်အိတ်တွေ ပေါလောမျောနေတာ မြင်ခဲ့ရတယ်။ ကျောက်တန်း ရေလယ်ဘုရားရဲ့ ကုန်းမြေအခြေမှာ ငါးကြီး တွေကို ငါးစာကျွေးကြတာကိုး။ ငါးစာရောင်းတဲ့သူတွေက ပေါက်ပေါက်ဆုပ်တွေကို ကြွပ်ကြွပ်အိတ်နဲ့ ထုပ်ရောင်းကြ တယ်။ ဘုရားဖူးခရီးသည် အဝယ်ကို စိတ်ရှည်ရှည် မမျှော် လင့်နိုင်ကြဘဲ ဘေးကနေ တကောက်ကောက်လိုက်ပြီး တစာစာ ရောင်းနေကြတာ။ ဪ သူတို့ခမျာလည်း ငါတို့လိုပဲ ငွေရှာရတာ အခက်သားပါလားလို့ ကိုယ်ချင်းစာချင်ပေမယ့် ကိုယ်ကပဲ ငါးကျွေးဖို့ကိစ္စကို စေတနာသဒ္ဓါတရား မထက်သန် မိလို့လား မသိဘူး။ မဝယ်ချင်တဲ့လူကို ဘေးက တ တွတ်တွတ် လိုက်နှောင့်ယှက်နေတော့ စိတ်ရှုပ် စိတ်ပျက် ခဲ့ရတာ အမှန်ပါပဲ။ တချို့ကတော့ ဝယ်လိုက်ကြတယ်။ ဝယ်ပြီး တော့ ငါးကျွေးကြတယ်။ ကျွေးပြီးတော့ ကြွပ်ကြွပ်အိတ်ခွံ တွေကို ရေထဲပစ်ချပုံရပါရဲ့။ ရေပြင်မှာ ကြွပ်ကြွပ်အိတ် ရောင် စုံလေးတွေ ပေါလောမျောနေတာ မြင်ရတယ်လေ။ ကိုယ့်မှာ ပါတဲ့ အိတ်တစ်ခုခုထဲကို ဒီကြွပ်ကြွပ်အိတ်ကလေး စုလုံးပြီး ထည့်ယူ အမှိုက်ပုံး တွေရှင်ပစ်၊ မတွေ့ရင် အိမ် အထိသယ်ပြီး အိမ်က အမှိုက်ပုံးထဲမှာပစ်။ အဲဒီလိုသာ ဆိုရင် ဘယ်ဘေးက ကောင်းမလဲနော်။

ကြွပ်ကြွပ်အိတ်

ရေထဲမှာ ကြွပ်ကြွပ်အိတ်တွေ ပျောနေတာ။ ဆီတွေ
 ဝေ့ပြီး ရေပြင်မှာ ပေကျံနေတာ။ ဒါတွေတင်မကဘူး။ ငါတ
 ကြွပ်ကြွပ်အိတ်ကို အစာမှတ်လို့ ဖတ်လိုက်ရင်တိုးမိရင် ကြွပ်
 ကြွပ်အိတ် စွပ်ခံရပြီးသေဦးမှာ။ မြေကြီးမှာကျတော့လည်း
 ကြွပ်ကြွပ်အိတ်ဟာ မြေဆွေးဖြစ်မသွားတဲ့အပြင် ခြေတီးထဲမှာ
 ကြွပ်ကြွပ်အိတ်ရှိနေရင် မြေပြင်ပေါ်မှာ ကြွပ်ကြွပ်အိတ်တင်
 နေရင် အဲဒီအောက်ဖက်မြေပြင်မှာ ဘာမြက်၊ ဘာအဝင်မှ
 မပေါက်တော့ဘူးသမီးရဲ့။ မြေကြီးအတွက်၊ ပတ်ဝန်းကျင်
 အတွက် ဘယ်လောက် နှစ်နာလိုက်သလဲ။

တို့မြန်မာပြည်မှာ ကြွပ်ကြွပ်အိတ်အသုံး ခေတ်စား
 လာတာ ဘာကြာသေးလို့လဲ။ အလွန်ဆိုးရှိရင် နှစ် ၂၀ ဝေ့
 ဒီ နှစ် ၂၀ အတွင်းမှာ တစ်နိုင်ငံလုံးက မြေပြင်မှာ ကြွပ်ကြွပ်
 အိတ်တွေ ဖွေးဖွေးလှုပ်နေပြီဆိုတော့ နောင်လာမယ့် အနှစ်
 ၂၀ မှာ ဘယ်လိုများနေပါ့မလဲလို့ အန်တီ တွေးပူမိသေးတယ်။
 ကြွပ်ကြွပ်အိတ်အသုံးကို အန်တီက ဆန့်ကျင်နေတာ မဟုတ်ပါ
 ဘူး။ ဒါဟာ တကယ်အသုံးကျတဲ့ပစ္စည်းပဲ။ အသုံးကို ဝမ်း
 မြောက်ဝမ်းသာ လက်ခံပါတယ်။ သွားရင်းလာရင်းကနေ
 ဘာမဆို လွယ်လွယ်ကူကူဝယ်ပြီး သယ်ယူနိုင်ဖို့ ဒီကြွပ်ကြွပ်
 အိတ်က အင်မတန်အသုံးကျတာလေ။ မုန့်ဟင်းခါးတို့၊
 အုန်းနို့ခေါက်ဆွဲတို့ ဝယ်ချင်ရင် ဟိုခေတ်တုန်းကဆို ကိုယ့်အိမ်
 က ရှိတဲ့တွေကို သယ်သွားရတာ မဟုတ်လား။ ဆီဝယ်ချင်ရင်
 အိမ်ကနေ ဆီပုလင်းသယ်သွားရတာလေ။

ပလတ်စတစ် ဆီပုံးတွေ

ကြွပ်ကြွပ်အိတ်

မဝေါ်ပီတုန်းက အန်တီတို့မြို့မှာ ဆီကို စဉ့်အိုးလေးတွေနဲ့ ထည့်ရတာ။ များများဝယ်ချင်သယ်ချင်ရင် သတ္တုပုံးတွေနဲ့ သယ်ရတာ။ ပလတ်စတစ်ပုံးတွေ ပေါ်လာတော့ ပေါ့ပေါ့ပါးပါး သယ်နိုင်တာပေါ့။ ဟော အခု ကြွပ်ကြွပ်အိတ်ကျတော့ ဆီ ၂၀ သားတို့ ဘာတို့ဝယ်ဖို့ အိမ်ကနေ ပုလင်းတောင် သယ်စရာမလိုဘူး မတုတ်လား။

ပလတ်စတစ်ဟာ သူ့ရဲ့ ဂုဏ်သတ္တိတွေအရ သတ္တု အစားထိုး ပစ္စည်းဖြစ်လာတာပဲ။ ဒီ ဂုဏ်သတ္တိတွေဟာ တကယ် အံ့ဩစရာ ကောင်း ပါတယ်။ ဆွဲအားကို ခံနိုင်ခြင်း၊ အပူဒဏ်ကို ခံနိုင်ခြင်း၊ ဓာတုပစ္စည်းတွေရဲ့ လောင်စား မှုကို ခံနိုင်ခြင်း၊ ထုနှက်မှု ပစ်ချမှုစတဲ့ အကြမ်းဒဏ်ကို ခံနိုင်ခြင်း၊ အလွယ်တကူ ပုံသွင်းနိုင်ခြင်း၊ လျှပ်စစ်ကို ခုခံနိုင်ခြင်း၊ စိုထိုင်းမှုကို ခုခံနိုင်ခြင်း၊ ပေါ့ပါးခြင်း၊

ဈေးချိုခြင်း။ ကဲ ပလတ်စတစ်ရဲ့ ဂုဏ်သတ္တိတွေဟာ ချစ်စရာမကောင်းဘူးလား။ ကားဘန်ပါတွေလည်း ပလတ် စတစ်တစ်မျိုးပဲ။ အဝတ်အစားချုပ်တော့ အတွင်းကခံတဲ့ လိုင်နာ (Liner) တွေဟာလည်း ပလတ်စတစ် တစ်မျိုးပဲ။ ဆိုက်ကယ်စီး ဦးထုပ်လိုမျိုး အန္တရာယ်ကာကွယ်တဲ့ လုံခြုံရေး ဦးထုပ်တွေ တော်တော်များများကို ပလတ်စတစ်တစ်မျိုးနဲ့ ထုတ်ကြတယ်။ ဓာတ်ပုံနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ဗလင်ဟာ လည်း ပလတ်စတစ်တစ်မျိုးပဲ။ အို ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ရှိသမျှ ပစ္စည်း တော်တော်များများဟာ ပလတ်စတစ် ရဲ့ ကျေးဇူးတွေ ပေါ့။ ဖော်မိကာပစ္စည်းတွေ ကြည့်မလား။ မယ်လမင်း ပန်းကန် ခွက်ယောက်တွေ ကြည့်မလား။ လှလည်းလှ ပေါ့လည်းပေါ့ ကြွပ်ကြွပ်အိတ်လိုလည်း မကွဲဘူး။

အန်တီတို့ ငယ်ငယ်တုန်းက ပလတ်စတစ်အသုံးတာ

www.burmeseclassic.com

ကြွယ်ကြွယ်အိတ်

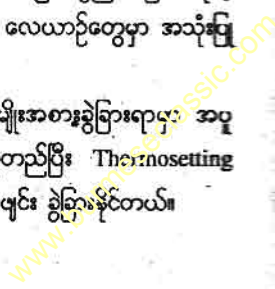
အကန့်အသတ်နဲ့သာ ရှိခဲ့တယ်။ အခုခေတ်ကတော့ ပလတ်စတစ်ခေတ်ပဲ။

ပလတ်စတစ် ဘယ်နှစ်မျိုးရှိသလဲ။ ပလတ်စတစ် ဘယ်ကနေရသလဲဆိုတာ သမီး နည်းနည်းပါးပါးတော့ သိပြီး ဖြစ်လိမ့်မယ်။ အပြည့်အစုံစနစ်တကျတော့လည်း သိမှာ မဟုတ်ဘူးပေါ့နော်။

‘မော်လီကျူး အလေးချိန်ကြီးမားတဲ့ အော်ဂဲနစ် ပစ္စည်းတစ်ခုကို ဓာတ်ပြုပြီးထုတ်ယူထားတဲ့ (Polymerize လုပ်တယ်လို့ ဓာတုဗေဒစကားနဲ့ ပြောကြတယ်) ပစ္စည်းတစ်ခု ထုတ်လုပ်မှုအဆင့် ပြီးစီးသွားတဲ့အခါမှာ အစိုင်အခဲ (Solid) ဖြစ်သွားပေမယ့် ထုတ်လုပ်နေဆဲအဆင့်မှာ အရည် အဖြစ် လိုသလို ပုံသွင်းနိုင်တဲ့ ပစ္စည်းတစ်ခု’ ဟာ ပလတ်စတစ်ပဲပေါ့။ ပလတ်စတစ်ရဖို့ အဓိကကုန်ကြမ်းနဲ့ လိုအပ်တဲ့ပစ္စည်း တွေကတော့ ကျောက်မီးသွေး၊ ရေနံထွက် ဓာတုပစ္စည်းတွေ၊ ဝါဂွမ်းချည်၊ သစ်သား၊ ဓာတ်ငွေ့၊ လေ၊ ဆားနဲ့ရေ လို့ ပြောတယ်။

ပထမဦးဆုံး စက်ရုံအဆင့်မီ ပလတ်စတစ်ကို ၁၉ ရာစု အလယ်ပိုင်းမှာ စတင်ရရှိခဲ့တယ်လို့ သိရတယ်။ အဲဒီ ပလတ်စတစ်ကတော့ Cellulose Nitrate (Celluloid) ပဲ။ အဲဒီ ဆယ်လူလို့စ် နိုက်တြိတ်ကို ၁၈၆၉ ခုနှစ်မှာ စပြီး အသုံးပြု ခဲ့သတဲ့။ Cellulose Acetate ကိုတော့ ၁၈၉၄ ခုနှစ်မှာ စတွေ့ ခဲ့သတဲ့။ အဲဒီအမျိုးအစားကို နောက်ပိုင်းမှာ ဓာတ်ပုံနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ဖလင်ပြားတွေရဲ့ အခြေခံပစ္စည်းအဖြစ် သုံးခဲ့ တယ်။ ပထမကမ္ဘာစစ်မှာတော့ လေယာဉ်တွေမှာ အသုံးပြု ခဲ့ကြတယ်။

ပလတ်စတစ်ကို အမျိုးအစားခွဲခြားရာမှာ အပူ ကြောင့် ရရှိတဲ့ အခြေအနေကိုမူတည်ပြီး Thermosetting နဲ့ Thermoplastic လို့ အကြမ်းဖျင်း ခွဲခြားနိုင်တယ်။

ကြွပ်ကြွပ်အိတ်

Thermosetting ကအပူပေးခြင်းအားဖြင့် ထွက်လာ တဲ့ ပစ္စည်းဟာ infusible ဂုဏ်သတ္တိနဲ့ insoluble ဂုဏ် သတ္တိကို ရလာတာမျိုး။ Thermoplastic ဆိုတာ အပူပေး ခြင်းအားဖြင့် ပျော့ပျောင်းပြီး အအေးခံတဲ့အခါမှာ ပိုမာကြော သွားတာမျိုး စသဖြင့် ခွဲခြားထားတယ်လို့ သိရတာပဲ။

နောက်တစ်မျိုး ခွဲခြားနိုင်သေးတာတော့ ပလတ် စတစ်ဖြစ်လာဖို့ အသုံးပြုတဲ့ နဂိုမူလပစ္စည်းတွေပေါ် မူတည်ပြီး ခွဲတာ။ ပလတ်စတစ်စေ့လို့ အန်တီတို့ခေါ်နေတဲ့ Resin ဆိုတာကို အမျိုးအစားခွဲခြားလိုက်တာပေါ့ သမီးရယ်။

- (1) Natural resin
- (2) Cellulose derivatives
- (3) Protein products
- နဲ့ (4) Synthetic resin တဲ့။

ကြွပ်ကြွပ်အိတ်ဟာ Synthetic အမျိုးအစားပဲ။

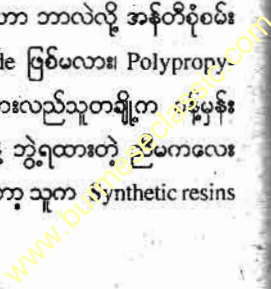
Synthetic resins ကို ထုတ်ယူရာမှာ အသုံးပြုတဲ့ Polymerization နည်း နှစ်မျိုးရှိတဲ့အတွက် Synthetic resins ကိုမှ နှစ်မျိုး ထပ်ခွဲသေးတယ်။

- (1) Condensation polymerization ကြောင့် ရလာတဲ့ Synthetic resins (အများအားဖြင့် အဲဒီအမျိုးအစားဟာ Thermosetting ဖြစ်တတ်တယ်။)
- (2) Addition polymerization ကြောင့် ရလာတဲ့ Synthetic resins (အများ အားဖြင့် အဲဒီအမျိုးအစားဟာ Thermoplastic ဖြစ်တတ် တယ်။)

ကြွပ်ကြွပ်အိတ်ဟာ နံပါတ် ၂ အမျိုးအစား Addition Polymerization ကြောင့်ရလာတဲ့ Thermoplastic ပဲ။

သူ့ရဲ့ ဓာတုဗေဒပစ္စည်းဟာ ဘာလဲလို့ အန်တီစိုစမ်း ကြည့်တော့ Polyvinyl Chloride ဖြစ်မလား၊ Polypropylene ဖြစ်မလား မသိဘူးလို့ နားလည်သူတချို့က နှိပ်နှိပ် ပေးတယ်။ B.E (Chemical) နဲ့ ဘွဲ့ရထားတဲ့ ညီမကလေး တစ်ယောက်ကို ထပ်မေးကြည့်တော့ သူက Synthetic resins

ကြွပ်ကြွပ်အိတ်
 လုပ်ငန်းဟာ
 ဘယ်လောက်
 အမြတ်အစွန်း
 များတယ်ဆိုတာ
 စိတ်မဝင်စားခဲ့ပါဘူး။
 ကြွပ်ကြွပ်အိတ်ကို
 Recycle လုပ်လို့
 ရမရ မရခဲ့ရင်
 သန်းပေါင်းများစွာသော
 ကြွပ်ကြွပ်အိတ်
 တွေကို မြေကြီးထဲမှာ
 တစ်ဆိုပြီး
 မြေဆီလွှာ
 ပိတ်မနေအောင်
 ဘယ်လိုစွန့်ပစ်နည်းကို
 အသုံးပြုကြမလဲ။

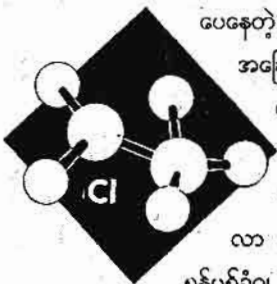

ကြပ်ကြပ်အိတ်

ထဲက Thermoplastic တစ်ခုပဲတဲ့။ သေချာအောင် ထပ်မေးပေးမယ်တဲ့။ နောက်တော့ သူက ပြောတယ်။ HDPE တဲ့။ အန်တီတို့ ထင်နေတာက PVC (Polyvinyl Chloride) နဲ့ Polypropylene ထင်တာ။ သူပြောတော့ High Density Poly Ethylene ဆိုပဲ။

ဘာပဲဖြစ်ဖြစ်လေ PVC ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ HDPE ပဲဖြစ်ဖြစ် အသုံးပြုရ လွယ်ကူချောမွေ့အောင် ထုတ်လုပ်ဖြန့် ဖြူးခဲ့ ကြပြီးပြီ။ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းဘဝရောက်ရင် ဘယ်လို စွန့်ပစ် ကြရမယ်ဆိုတာ အရေးတကြီး တွေးကြ၊ ကြံကြစို့ အချိန် ရောက်လာ ပြီလို့ အန်တီထင်တယ်။ အန်တီက စီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင် အမျိုးအစားမဟုတ်တဲ့အတွက် ကြပ်ကြပ် အိတ် လုပ်ငန်းဟာ ဘယ်လောက် အမြတ်အစွန်းများတယ်ဆို တာ စိတ်မဝင်စားခဲ့ပါဘူး။ ကြပ်ကြပ်အိတ်ကို Recycle လုပ်လို့ ရမရ မရခဲ့ရင် သန်းပေါင်းများစွာသော ကြပ်ကြပ်အိတ်တွေကို မြေကြီးထဲမှာ တစ်ချို့ပြီး မြေသီလွှာ ပိတ်မနေအောင် ဘယ် လိုစွန့်ပစ်နည်းကို အသုံးပြုကြမလဲ၊ ဒါကိုပဲ စိတ်ဝင်စားတယ်။

ကြပ်ကြပ်အိတ် ပေါ်ကာစကတော့ နည်းနည်းပါးပါး ပေနေတဲ့ အိတ်ကို ရေနဲ့ သပ်ပြာနဲ့ဆေး၊ ရေစစ် အောင် အခြောက်ခံ၊ ပြီးတော့ အိတ်ကို သေသေသပ်သပ် ခေါက်ပြီး နောက်တစ်ခါသုံးဖို့ သိမ်းကြတယ်။ အမှိုက်ပုံမှာ ဒီလောက်ပြန့်ကျဲ မနေဘူး။ အခုဖြင့် အလွယ်တကူကြီးကို ရောက်ရောက် လာ လွန်းလို့ ကြပ်ကြပ်အိတ်တွေဟာ ဟိုနေရာ စွန့်ပစ်ခံရ၊ ဒီနေရာ စွန့်ပစ်ခံရနဲ့ တဖြည်းဖြည်း လမ်း ပေါ်မှာ ပြန့်ကျဲလာကြပြီပေါ့။

သူတို့နိုင်ငံတွေမှာ ကြပ်ကြပ်အိတ်နဲ့အပြိုင် စက္ကူအိတ် တွေ သုံးနေကြပြန်ပြီ။ စက္ကူက Recycle လုပ်ဖို့ လွယ်တာတို့။ ကြပ်ကြပ်အိတ်တချို့မှာလည်း Recycled လို့ ရေးထားတာ

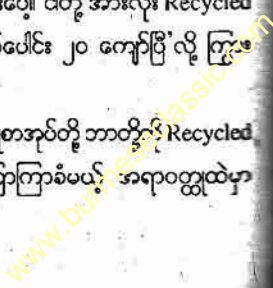
တွေ့ရတယ်။ Recycle ပြန်လုပ်တယ်ထင်ပါရဲ့။ ခက်တာက Recycle လုပ်တာဟာ အကုန်အကျသိပ်များတာ။ ဈေးနည်းနည်း ပိုကြီးတာပေါ့။ အန်တီတို့ဆီမှာ ပလတ်စတစ်ကိုပြန်ကျိပြီး ကလေးကစားစရာတို့ ဘာတို့လုပ်တာ တွေ့ဖူးပါတယ်။ ဒီပစ္စည်းကနေ ဟိုပစ္စည်း ဖြစ်သွားတာမျိုးလေ။ Recycle စစ်စစ်ကတော့ အန်တီတို့ဆီမှာ စက္ကူလုပ်ငန်းပဲ။ စက္ကူဟာ စက္ကူပြန်ဖြစ်တာလေ။ အဲဒါ Recycle အစစ်ပဲပေါ့။

အမယ် ရယ်စရာ ပြောရဦးမယ်။ အန်တီတို့ဆီမှာ နော်ဝေစက္ကူတွေ စစ်တောင်းစက္ကူတွေ ရှားကုန်လို့ ဘားမားစက္ကူဆိုပြီး စက္ကူဟောင်းတွေပြန်ကျိပြီး သုံးလာတာ နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြာလာခဲ့ပြီ မဟုတ်လား။ 'Recycle ကွ'လို့ ဘယ်သူမှလည်း မကြွေးကြော်ခဲ့ဘူး။ စက္ကူဈေးကလည်း ထက်ဝက်ကျော်ကျော်ကို သက်သာတော့ Recycle စက္ကူတွေကို အများဆုံး သုံးနေခဲ့ကြတာ။ အခု သူတို့ဆီမှာလည်း Recycle စက္ကူကို တချို့နေရာတွေမှာ ဂုဏ်ယူစွာ ဈေးကြီးပေးပြီး သုံးနေကြပြီလေ။

အန်တီ ဝတ္ထုစာအုပ်တွေ တော်တော်များများဟာ Recycled paper တွေ မဟုတ်လား။ အန်တီဝတ္ထုစာအုပ်တွေကို တစ်ခုချင်း ကောက်ကိုင်ကြည့်ပြီး သူတို့အချင်းချင်း သဘောတွေကျပြီး တတွတ်တွတ် ပြောနေကြတယ်။ That's great! တို့ That's wonderful! တို့ ရေရွတ်ကြတယ်။ 'နင်တို့ဆီမှာ Recycled paper ကို သုံးတယ်နော်'တဲ့။ တအံ့တဩ ဂုဏ်ပြုချီးကျူးသလို မေးကြတယ် သမီးရဲ့။ ဟား ဟား အန်တီက မင်သေသေနဲ့ 'အေးပေါ့၊ ငါတို့ အားလုံး Recycled paper ကိုပဲ သုံးကြတယ်၊ နှစ်ပေါင်း ၂၀ ကျော်ပြီ'လို့ ကြွေးလိုက်တယ်လေ။

သူတို့ဆီမှာတော့ ဝတ္ထုစာအုပ်တို့ ဘာတို့ကို Recycled paper မသုံးကြပါဘူး။ နှစ်ကြာကြာခံမယ့် အရာဝတ္ထုထဲမှာ

ကိုယ့်အိမ်ဘေးမှာ၊
နောက်ဖေး
လမ်းကြားမှာရှိတဲ့
ကြွပ်ကြွပ်အိတ်တွေကို
အမှိုက်ပုံမှာ ပစ်ဖိုက်
တစ်ယောက်ချင်း။
တစ်အိမ်ချင်းရဲ့
တာဝန်ပဲ။
ဒီအမှိုက်တွေကိုမှ
အမှိုက်ကျင်း
တစ်နေရာရာကို
စည်းကမ်းတကျ
ပစ်ပေးဖို့ကတော့
စည်ပင်သာယာအဖွဲ့က
တာဝန်ယူပါလိမ့်မယ်

ကြွပ်ကြွပ်အိတ်

ဝတ္ထုတွေ၊ စာအုပ်တွေပါတာကိုး သမီးရဲ့။ ထုပ်ပိုးပစ္စည်းအဖြစ် သုံးတဲ့ ဝတ္ထုအိတ်၊ စာအိတ်တချို့နဲ့ ပိုက်ကန်တွေမှာတော့ Recycle paper ကိုသုံးပြီး ဂုဏ်ယူစွာနဲ့ Recycled paper လို့ တံဆိပ်ကပ်ထားလေရဲ့။

အန်တီတို့ဆီမှာလည်း ကြွပ်ကြွပ်အိတ်တွေကို Recycled plastic လို့ တံဆိပ်ရိုက်ပြီး သုံးနိုင်ကြရင် ဘယ် လောက် ကောင်းမလဲလို့ စိတ်ကူးယဉ်မိသေးပါရဲ့။

လောလောဆယ်တော့ ဒီကြွပ်ကြွပ်အိတ် အဟောင်း တွေကို ဖျက်ဆီးပစ်တဲ့နည်းလမ်း တစ်ယောက်ယောက် ရှာတွေ့သွားဖို့ရယ်၊ ဖျက်ဆီးပစ်ချင်တဲ့စိတ် ပေါ်လာဖို့ရယ် ဒါကိုပဲ မျှော်လင့်နေရတယ်လေ။

အခုအချိန်မှာတော့ သမီးတို့လည်း တတ်နိုင်သမျှ ကြွပ်ကြွပ်အိတ်ကို အမှိုက်စွန့်ပစ်ရာနေရာမှာ သွားပစ်ကြပါ။ ကိုယ့်အိမ်ဘေးမှာ၊ နောက်ဖေးလမ်းကြားမှာ ရှိတဲ့ ကြွပ်ကြွပ် အိတ်တွေကို အမှိုက်ပုံမှာ ပစ်ဖို့က သမီးတို့ တစ်ယောက်ချင်း တစ်အိမ်ချင်းရဲ့ တာဝန်ပဲ။ ဒီအမှိုက်တွေကိုမှ ရေဝတီမြစ်ထဲ မရောက်စေဘဲ အမှိုက်ကျင်း တစ်နေရာရာကို စည်းတမ်း တကျ ပစ်ပေးဖို့ကတော့ စည်ပင်သာယာဆွဲက တာဝန် ယူပါလိမ့်မယ် ထင်ပါရဲ့။

အံ့ ဝ န်း (J)

ပြန်သုံးလိုရတဲ့ စွန့်ပစ်ပစ္စည်း

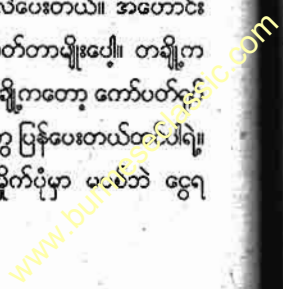
ပြန်သုံးလိုရတဲ့ စွန့်ပစ်ပစ္စည်း

သူတို့ဆီကလူတွေ Recycle Recycle နဲ့ ရေးကြီး
ခွင်ကျယ် ထအော်နေကြတာများ တို့ပြန်မာနိုင်ငံသားတွေက
သနားတောင် သနားသေးတယ်။ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းကနေ ငွေပြန်ရ
အောင် လုပ်တာ၊ ပစ္စည်းတစ်ခုကနေ နောက်တစ်မျိုး အသုံး
ဝင်ပစ္စည်းဖြစ်အောင် ပြန်ပြောင်းတာ။ အဲဒါတွေကို အန်တီတို့
နိုင်ငံမှာ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခဲ့တာ ကြာ ကြာ
လှပြီ။

တို့ငယ်ငယ်တုန်းကတည်းက ဒန်အိုးဒန်ခွက် အ
ပေါက်တွေ အဟောင်းအမြင်းတွေကို အမှိုက်အဖြစ် ဘယ်သူမှ
မပစ်ကြပါဘူး။ အိမ်ရှေ့ရောက်လာတဲ့ အဝယ်သမားကို
လှမ်းခေါ်ပြီး ရောင်းကြတာပါပဲ။ 'ဒန်အိုး ဒန်ခွက်တွေ
ဝယ်တယ်၊ ပဲလှော်နဲ့လဲတယ်' ဆိုတဲ့ အော်သံကို အခုထိ အန်တီ
ကြားယောင်နေတုန်းပဲ။ အရင်တုန်းက နယ်က လူတွေဟာ
ထမင်းဟင်းချက်တဲ့ အိုးတွေခွက်တွေကို ဒန်အိုး ဒန်ခွက်
တွေသုံးကြတာ များပါတယ်။ ဆန်ဆေးတဲ့ ဇလုံတို့၊ အဝတ်
လျှော်တဲ့ ဇလုံတို့ဟာ အများအားဖြင့် ဒန်တွေပဲ သမီးရဲ့။
ပလတ်စတစ်တွေ သိပ်ခေတ် မစားသေးဘူး။ ဒန်သတ္တု
ဟာလဲ ပလတ်စတစ်နီးပါး အသုံးတွင်ကျယ်ခဲ့တာ၊ ပေါ့ပေါ့
ပါးပါး ကိုင်လို့သယ်လို့ လွယ်တယ်လေ။ အခုခေတ်လို စတီး
ချိုင့်တွေ မပေါ်သေးခင်မှာ အန်တီတို့ ဒန်ချိုင့်တွေနဲ့ ကြွေရည်
သုတ် ချိုင့်တွေကို သုံးခဲ့ကြရတယ်။

တချို့ အဝယ်သမားတွေက ဒန်ခွက်ဒန်အိုး အ
ဟောင်းတွေကို ငွေပေးပြီးဝယ်တယ်။ တချို့က သူ့ဆီမှာ
ပါလာတဲ့ ဒန်ခွက်အသစ်တွေနဲ့ ပြန်လဲပေးတယ်။ အဟောင်း
သုံးခုပေးပြီး အသစ်တစ်ခု ပြန်ရတတ်တာမျိုးပေါ့။ တချို့က
တော့ ပဲလှော်တွေ ပြန်ပေးတယ်။ တချို့ကတော့ ကော်ပတ်ရင်း
ကလေးတွေ ပလတ်စတစ်ပစ္စည်းတွေ ပြန်ပေးတယ်လို့ပါရဲ့။
ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် စွန့်ပစ်ပစ္စည်းကို အမှိုက်ပုံမှာ မပစ်ဘဲ ငွေရ

Recycle ဆိုတာ
ပစ္စည်းတစ်ခုကို
သုံးပြီးတဲ့နောက်
နောက်တစ်ကြိမ်၊
နောက်တစ်မျိုး
ပြန်အသုံးဝင်အောင်
ဖန်တီး
ပြုပြင် ပြုလုပ်တာကို
ခေါ်ပါတယ်။
တစ်ခါသုံးပစ္စည်းဆိုတဲ့
စကားနဲ့
ဆန့်ကျင်ဘက်ပေါ့။

ပြန်သုံးလိုရာတွဲ စွန့်ပစ်ပစ္စည်း

အောင်ရွာတာ၊ နောက်တစ်မျိုးပြန်ပြောင်းတာ။ ဒါတွေကို ဟိုတုန်းကတည်းက အန်တီတို့ အသိရှိရှိလုပ်ခဲ့ကြတာ။

သူတို့ဆီမှာတော့ လူတော်တော်များများ ပစ်စလက် ခတ် လုပ်ကြပုံရပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဂျာနယ်တွေ၊ မဂ္ဂဇင်းတွေ ထဲမှာ Recycle .... Recycle နဲ့ စည်းရုံးသိမ်းသွင်း နေကြရ တာပေါ့။

မနှစ်ကလားမသိဘူး။ သူတို့ဆီကထုတ်တဲ့ အင်္ဂလိပ် စာသင် ဂျာနယ်တစ်ခုထဲမှာ သမီးတို့လို ချာတိတ်အရွယ် တွေအတွက် ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး ဆောင်းပါးလေး တစ်ခုပါလို့ အန်တီ ဖတ်လိုက်မိသေးတယ်။ အမှိုက်ကို စနစ်တကျ နားလည်နည်းပဲ ဆိုပါတော့။ သူ့ခေါင်းစဉ်ကလေး သုံးခုက ချစ်စရာကောင်းတယ်။ သရုပ်ဖော်ပုံကလေးတွေနဲ့ ကလေးတွေ စိတ်ဝင်စားအောင် ဆွဲဆောင်ထားတာပေါ့။

(A) Recycling (စွန့်ပစ်ပစ္စည်းကို တဖန် အသုံးဝင် အောင် ပြုလုပ်ခြင်း) ဆိုတာ ဘာလဲ။

(B) ငင်းရဲ့အမှိုက်ဟာ အမှိုက်အစစ် ဖြစ်သလား။ ရွှေဖြစ်နေသလား။

(C) အမှိုက်ကို နည်းနိုင်သမျှ နည်းပါးအောင် မင်း ကိုယ်တိုင် ဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့ R နဲ့စတဲ့ စကားလုံး သုံးမျိုးကို စိတ်ထဲမှာစွဲထားပါ။ အဲဒီသုံးမျိုး နဲ့ ကလေးနားလည် နိုင်အောင် ရှင်းပြပေးထားတာ တွေပေါ့။

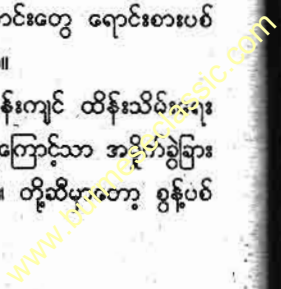

ပြန်သုံးလိုရတဲ့ စွန့်ပစ်ပစ္စည်း

သူတို့ဆီက ကလေးတွေက မချွေတာတတ်ဘူး။ လူကြီးအသိလဲ မရှိကြဘူးနဲ့တူပါတယ်။ တို့ဆီက ကလေးတွေက သူတို့ထက်ပိုပြီး ရင့်ကျက်ပုံရတယ်။

အန်တီတို့ငယ်ငယ်တုန်းက နို့ဆီခွက်တွေဆို အမှိုက်ထဲသွားမပစ်ပါဘူး။ စုထားကြတာ၊ ခွက်ကလေးတွေ တန်းစီပြီး အများကြီးရတဲ့အခါ နို့ဆီခွက်တွေ၊ ဖန်ပုလင်းတွေ ဝယ်တဲ့လူကို ရောင်းလိုက်တာပဲ။ တို့ဆီမှာ တစ်ခါသုံးပစ္စည်းရယ်လို့ သိပ်မရှိပါဘူး။ အန်တီတို့ မလိုတော့တဲ့ မှတ်စုစာအုပ်တွေ၊ ဗလာစာအုပ်တွေကို ပိဿာချိန်နဲ့ ရောင်းပစ်တာပဲ။ စက္ကူကို Recycle ပြန်လုပ်တဲ့ လုပ်ငန်းခေတ်မစားခင် စက္ကူသိပ် မရှားခင်ကတည်းက ဗလာစာအုပ်အဟောင်းတွေ၊ သတင်းစာဟောင်းတွေ အရောင်းတွင်ကျယ်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီအချိန်တုန်းက စက္ကူက အဓိကထုပ်ပိုးပစ္စည်းကိုး။ ပဲကြော်၊ ပဲလှော်ဝယ်ရင်၊ ငရုပ်သီးခြောက်ဝယ်ရင်၊ သကြား ဝယ်ရင်၊ စက္ကူ ကန်တော့နဲ့ ထုပ်ပိုးပေးတာလေ။ စက္ကူ အသေးအကြီး ခွဲခြားပြီး သုံးကြတာပေါ့။ အသေးစက္ကူတွေက ကွမ်းယာဆိုင်ကို ပြန်သွင်းလို့ရတယ်။ မြေပဲလှော်ရောင်းသူတွေဆီ ပေးလို့ရတယ်။ အန်တီ တစ်သက်နဲ့တစ်ကိုယ် အမှိုက်ပုံမှာ သတင်းစာတို့၊ စက္ကူအဟောင်းအကောင်းတို့ကို ပစ်ထားတယ်လို့ တစ်ခါမှ မမြင်ဖူးပါဘူး။ အန်တီတို့ဆီက ကလေးတွေ အားလုံး စက္ကူဟောင်းဆိုတာ ငွေ၊ နို့ဆီခွက်ဆိုတာ ငွေ၊ ဒန်အိုးပေါက် ဒန်အိုးချိုင့်ဆိုတာတွေ ငွေလို့ သိကြတယ်။ အသိလွန်လို့ တချို့ကလေးတွေများ လူကြီးတောင် မသိလိုက်ရခင် အိမ်ကစာအုပ်အကောင်း ဒန်ချိုင့်အကောင်းတွေ ရောင်းစားပစ်ကြသေးတယ်။ မုန့်ပိုးစုကြတာလေ။

သူတို့ဆီမှာတော့ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး အဖွဲ့ဝင်တွေရဲ့ လှုပ်ရှား နှိုးဆော်မှုကြောင့်သာ အခွဲခွဲခြားနည်း နားလည်ကုန်ကြရတာတယ်။ တို့ဆီမှာတော့ စွန့်ပစ်

ပြန်သုံးလိုရတဲ့ စွန့်ပစ်ပစ္စည်း

ရမယ့်အမှိုက်နဲ့ ငွေပြန်ရမယ့် အမှိုက်ကို ခွဲခြားတတ်ပြီး သားပါပဲ။ တစ်ခုပဲကွာတယ်။ တို့ဆီက ကလေးက ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုတဲ့ အမြင်ကြောင့် လုပ်တာ မဟုတ်ဘူး။ ငွေရှာတဲ့နည်းအဖြစ် လုပ်တာ။ ဒါပဲကွာတယ်။ အမှိုက်ထဲကနေ ငွေပြန်ရအောင်ရှာနည်းကို သိပြီးသား ဖြစ်ပေမဲ့ သိဖို့ နောက်တစ်ဆင့် ကျန်သေးတယ်။ အဲဒါ ဘာလဲ ဆိုတော့ ကိုယ့်ကြောင့် ကိုယ့်ပတ်ဝန်းကျင် ပိုသန့်ရှင်းသွားအောင် ဆောင်ရွက်ချင်တဲ့အသိ (တစ်နည်းပြောရရင်) ပတ်ဝန်းကျင်ကို ထိန်းသိမ်းပေးချင်တဲ့ အသိရှိဖို့ပါပဲ။

ဒီတော့ သမီးကို Recycle ဆိုတဲ့ စကားအသုံးအနှုန်း၊ အသုံးဝင်ပုံ၊ နည်းအမျိုးမျိုး အဲဒါတွေသိအောင် ပြောပြချင်လာတယ်။

(A) Recycle ဆိုတာဘာလဲ

အန်တီ ခဏခဏ ပြောခဲ့ဖူးသလိုပါပဲ။ Recycle ဆိုတာ ပစ္စည်းတစ်ခုကို သုံးပြီးတဲ့နောက် နောက်တစ်ကြိမ်၊ နောက်တစ်မျိုး ပြန်အသုံးဝင်အောင် ဇန်တီးပြုပြင်ပြုလုပ်တာကို ခေါ်ပါတယ်။ တစ်ခါသုံးပစ္စည်းဆိုတဲ့ စကားနဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက်ပေါ့။ တစ်မျိုးပြီး တစ်မျိုး ပြောင်းလဲပြီး အသုံးကျတဲ့ ပစ္စည်း ဖြစ်အောင် လုပ်တဲ့လုပ်ငန်းကို Recycling လို့ ခေါ်တယ်။

Recycling ဆိုတဲ့နာမည်က အကြီးကြီး။ သမီး အတွက် အလှမ်းဝေးလွန်းတယ်လို့ သမီး မထင်ပါနဲ့။ ကိုယ့်အိမ်ကအမှိုက်တွေကို အမျိုးအစား ခွဲခြားပေးလိုက်ရင်ကိုပဲ သမီးဟာ Recycling လုပ်ငန်းမှာ ပါဝင်တူညီဆောင်ရွက်တဲ့ အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်သွားပါပြီ။ သတင်းဃာ၊ ဗလာစာအုပ်အဟောင်း၊ မဂ္ဂဇင်းအဟောင်း အဲဒါတွေကို သစ်သစ်

ပြန်သုံးလိုရတဲ့ စွန့်ပစ်ပစ္စည်း

ထား။ ပလပ်စတစ် ပစ္စည်းအခွံတွေ (ဥပမာ- ဆေးပုလင်းခွံ၊ ရေသန့်ဘူးခွံ၊ ပေါင်မုန့်ထုတ်တဲ့ပလပ်စတစ်အိတ်ခွံ၊ အဲဒါတွေ) ကို သပ်သပ်ထား။ ဇန်ပုလင်းခွံတွေကို သပ်သပ်ထား။ ဆဲဗင်းအပ်တို့ ကိုကာကိုလာတို့၊ လိမ္မော်ဖျော်ရည်တို့ အဲဒီ သံဘူးခွံတွေကို သပ်သပ်ထား။ အဲဒီလိုအမှိုက်အမျိုးအစားကို ခွဲခြားတတ်ရင်ပဲ သမီးဟာ Recycling လုပ်ငန်းကို စတင် ဆောင်ရွက်နေပြီပေါ့။ အန်တီတို့ဆီမှာ ဂျပ်စက္ကူဘူးခွံတွေ၊ မဂ္ဂဇင်းစာအုပ် အဟောင်းတွေကအစ ပြန်ရောင်းလို့ရတာတွေချည်းပဲ။ သူ့ပစ္စည်းနဲ့သူ ဝယ်တဲ့သူ အမျိုးမျိုးရှိတော့ ရောင်းလိုက်ရုံပါပဲ။ လမ်းတကာလိုက်ပြီး ပစ္စည်း အဟောင်းအမြင်းတွေ ဝယ်တဲ့လူတွေ အများကြီးရှိတယ်လေ။ သူတို့က နေပြီပစ္စည်းအဟောင်းစုဆောင်းတဲ့ ဆိုင်ကြီးတွေကို ပြန်သွင်းတာပေါ့။ ဆိုင်ကြီးတွေဆိုတာ လူမြင်သာတဲ့ ဆိုင်ခန်းကြီးတွေ မဟုတ်ဘူး။ အိမ်ထဲမှာ စက္ကူကို စက္ကူသပ်သပ်၊ ပလပ်စတစ်ကို ပလပ်စတစ်သပ်သပ် ခွဲခြားဝယ်နေကြတဲ့ လုပ်ငန်းရှင်တွေပေါ့။ အဲဒီမှာ သူတို့က ပစ္စည်းတွေကို လိုအပ်ရင် ထပ်ပြီး ခွဲခြားတယ်။ ရေဆေးစရာလိုရင် ရေဆေး သန့်စင်တယ်။ အဲဒီကမှတစ်ဆင့် စက်ရုံအသေးစားလေးတွေ ဖြစ်တဲ့ စက္ကူစက် သေးသေးကလေးဆီ ရောက်သွားမယ်၊ ကော် လုပ်ငန်းဌာနတစ်ခုကို ရောက်သွားမယ်။ ပလပ်စတစ်လုပ်ငန်း ဌာနတစ်ခုကို ရောက်သွားမယ်။

တို့ဆီမှာ မဂ္ဂဇင်း၊ ဝတ္ထုစာအုပ် တော်တော်များများဟာ ဘားမားစက္ကူလို့ တို့အလွယ်ခေါ်ကြတဲ့ ပြန်သုံး စက္ကူတွေနဲ့ပဲ ရိုက်ထားကြတာများတယ်။ သမီးတို့ အကြမ်းသုံးတဲ့ ဗလာစာအုပ်တချို့ဟာလဲ ပြန်သုံးစက္ကူ Recycled paper တွေပါပဲ။ ထုပ်ပိုးစက္ကူတချို့ဟာလဲ ပြန်သုံးစက္ကူတွေပဲ။ တို့ဆီမှာ စက္ကူစက်ကလေးတွေမှ အများကြီး။ လုပ်ငန်းက တွတ်ချေကိုက်လို့ ဖြစ်မှာပေါ့နော်။ တွက်ချေကိုက်တယ် ဆိုတာလဲ

ကမ္ဘာကြီးရဲ့ တစ်နေရာမှာ ရေတွေခန်းခြောက်ပြီး သောက်နေလုံလောက်လို့ ရောဂါတွေဖြစ်၊ လူတွေသေ၊ အထက်ဆားအန္တရာယ်နဲ့ ကပ်ဆိုက်နေတဲ့ အချိန်မှာ ကမ္ဘာကြီးရဲ့ ထခြားတစ်နေရာမှာတော့ ကားရေဆေးတာကို ရေပိုက်ကရတဲ့ရေနဲ့ အလဟော ဖြန့်တီး ဆေးကြောပစ်နေ၊ တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် ရေပိုက်တွေဖွင့်ပြီး ပက်ကြကစားကြ ဖြန့်တီးနေကြတာကို။

ဒီ Recycled paper တွေကို အားပါးတရ သုံးစွဲမယ့် သုံးစွဲသူ လူထုရှိလို့ ဈေးကွက်ရှိလို့ တွက်ချေကိုက်တာ။

သူတို့ဆီမှာကျတော့ အဲဒီ Recycled paper တွေ Recycled plastic တွေကို သုံးစွဲချင်တဲ့လူ မရှိလို့ ဈေးကွက် မရ၊ တွက်ချေမကိုက်ဘူးထင်တယ်။ Recycled paper တာ သာမန် ငါးကနေဖြစ်တဲ့ စက်ရုံထုတ် စက္ကူသစ်ထက် ပိုပြီး ဈေးကြီးနေတယ်။ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးအမြင်ရှိသူ တွေက ဆိုင်းဘုတ်တွေထောင်၊ T-shirt အင်္ကျီတွေမှာ စာတမ်းတွေရိုက်၊ မဂ္ဂဇင်း၊ ဂျာနယ်ထဲမှာ ထည့်ကြော်ငြာပြီး လူထုကို Recycled paper တွေ ဝယ်သုံးအောင် နည်းမျိုးစုံ ငါးဖြန့်ပြီး ဆွဲဆောင်နေကြရတယ်။ သမီးတွေဗူးမလား မသိဘူး။ Time မဂ္ဂဇင်း၊ Newsweek မဂ္ဂဇင်းတွေထဲက ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့အစည်းတွေရဲ့ ကြော်ငြာတွေ လေ။ အမြဲတမ်းပါနေကျ သုံးမျိုး အန်တီ သတိထားမိတယ်။ ကြုံတွေ့ကိုချိုအတွက် သတ်ကြလို့ ကြုံတိရစ္ဆာန်မျိုးတွေ ရှားပါးကုန်လို့ သတိပေး တားမြစ်ထားတဲ့ ကြော်ငြာ၊ ရေကို အလဟဿ ဖြန်းတီးပစ်နေကြလို့ ရေကို ထိန်းသိမ်းသုံးစွဲဖို့

သတိပေး တားမြစ်တဲ့ ကြော်ငြာနဲ့ စက္ကူဟောင်းတွေကို လွှင့်ပစ်ဘဲ ရောင်းပြီး Recycling လုပ်ငန်းကို ပါဝင်ဆင်နွှဲဖို့ နှိုးဆော်ထားတဲ့ ကြော်ငြာ။ အဲ ဒါတွေကို အန်တီ ခဏခဏ သတိထား မိနေတယ်။

ကြုံရဲ့ ချိုဟာ အဖျားဝေဒဏ်ကို ပျောက် ကင်းစေတယ်ဆိုတဲ့ တိုင်းရင်းဆေးအယူရှိသတဲ့ အဲဒါကြောင့် ချိုဖြတ် ခံထားရတဲ့ ကြုံသေကြီးရဲ့ ဓာတ်ပုံနဲ့ ကြုံမျိုးတွေ ထိန်းသိမ်းဖို့ စည်းရုံးထားတဲ့ ကြော်ငြာပဲ။ ဝယ်တဲ့လူကို မဝယ်ချင်အောင်၊ မဝယ်ရဲအောင်၊ မဝယ်ရက် အောင် ရေးထားတဲ့ ကြော်ငြာပဲ။ အကယ်၍ သင်သည်

ပြန်သုံးလိုရာတဲ့ ဇွန်ပစ်စည်း

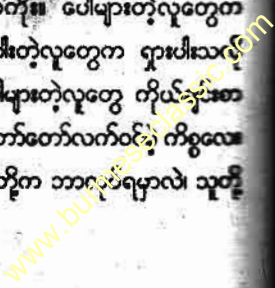
အဖျားဝေဒနာ ပျောက်ကင်းရန်အတွက် ကြံ့ချိုဝယ်ယူလိုက်လျှင် ထိုကြံ့တိရစ္ဆာန်ကို ရိုင်ဖယ်သေနတ်၊ မရှက်တီး စားမတို့ဖြင့် ရက်စက်စွာသတ်မှုအတွက် သင့်မှာ တာဝန်ရှိသည်...တဲ့။ မရှက်တီးစားမ (Machete) ဆိုတာ သူတို့ အာဖရိကမှာ သုံးတဲ့ စားကြီးတစ်မျိုးပေါ့ သမီးရယ်။

ဝယ်သူတွေရှိနေရင် ရောင်းသူရှိမှာပဲ။ ရောင်းသူရှိရင် သတ်ပေးတဲ့သူလဲရှိမှာပဲ။ ဒီတော့ ဝယ်တဲ့လူ မရှိအောင် တားမြစ်ဖို့အတွက် ဒီကြော်ငြာကို သုံးရတာပေါ့။ အနောက်တိုင်းက အဖျားပြတ်ဆေးအမျိုးမျိုးကိုပဲ သုံးပါ။ ကြံ့တွေကို မသတ်ကြပါနဲ့။ ကြံ့မျိုးတွေ တုံးကုန်တော့မယ့် အန္တရာယ်ကနေ သင်ကိုယ်တိုင် ကာကွယ်ပေးပါ။ ချိုကို ရောင်းဝယ်ခြင်း မလုပ်ပါနဲ့ ...တဲ့။

နောက်တစ်မျိုးက ရေကို ချွေတာသုံးစွဲဖို့ ကြော်ငြာလေး။

တုတ်တော့တုတ်တယ် သမီးရဲ့၊ ရေဟာ တချို့ အတွက် အင်မတန်ရှားပါးတဲ့ အသက်ကယ်ပစ္စည်းဖြစ်ပေမယ့် တချို့အတွက်တော့ ပစ်စလက်ခတ် ပြုန်းတီးစရာ ပေါများနေတဲ့ ပစ္စည်းဖြစ်နေတယ်။ ကမ္ဘာကြီးရဲ့ တစ်နေရာမှာ ရေတွေ ခန်းခြောက်ပြီး သောက်ရေမလုံလောက်လို့ ရောဂါတွေဖြစ်လူတွေသေ၊ အဝတ်ဘေး အန္တရာယ်နဲ့ ကပ်ဆိုက်နေတဲ့ အချိန်မှာ ကမ္ဘာကြီးရဲ့ တခြားတစ်နေရာမှာတော့ ကားရေဆေးတာကို ရေပိုက်ကရတဲ့ရေနဲ့ ဒလဟော ပြုန်းတီးဆေးကြောပစ်နေတစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် ရေပိုက်တွေဖွင့်ပြီး ပက်ကြကစားကြ ပြုန်းတီးနေကြတာကို။ ပေါများတဲ့လူတွေက ပေါများသလို သုံးနိုင်ပြီး ရှားပါးတဲ့လူတွေက ရှားပါးသလို ချွေတာသုံးစွဲရတာဆိုတော့ ပေါများတဲ့လူတွေ ကိုယ်ဘုန်းစာတတ်အောင် လုပ်ဖို့ဆိုတာလဲ တော်တော်လက်ဝင်တဲ့ ကိစ္စလေး။ အာဖရိကမှာ ရေရှားတာကို ငါတို့က ဘာလုပ်ရမှာလဲ၊ သူတို့

reduce ဆိုတာ
ဇွန်ပစ်တဲ့
အမှိုက်နည်းအောင်
ထိန်းချုပ်တာကို
ခေါ်တယ်။
ရောင်နံ့စက္ကူတစ်ခုချင်းနဲ့
သေးသေးလေးတွေ
ထုပ်ထားတဲ့
မှန်မျိုးအစား မှန်တွေ
အဖျားကြီးကို
ပထမတစ်တစ်ခုတည်းနဲ့
ပေါင်းစုထုပ်ပြီး
ရောင်းတဲ့ မှန်မျိုးကို
ဝယ်စား
ကြရမယ်ပေါ့။

ပြန်သုံးလိုရတဲ့ စွန့်ပစ်ပစ္စည်း

ရေရှားတာနဲ့ ငါတို့က ရေမသုံးရတော့ဘူးလား။ ဒီမေးခွန်းတွေ ပေါ်လာမှာပဲ။ ကိုယ်ဟာ သူတို့နဲ့ တစ်ကမ္ဘာတည်း နေနေတာ ကိုယ့်ရေဟာ သူ့ရေ၊ သူ့ရေဟာ ကိုယ့်ရေဆိုတဲ့ အမြင်မျိုး ရှိလာအောင် ဒီကြော်ငြာကလေးက ကြိုးစား အားထုတ် ထားတာပါပဲ။

စောစောက အမှိုက်နဲ့စွန့်ပစ်ပြန်သုံးပစ္စည်း အကြောင်း ဆိုပါတော့။ ဝယ်တဲ့သူရှိနေရင် ဈေးကွက်ရှိမှာပေါ့။ ဝယ်တဲ့သူဆိုတာကလဲ လိုအပ်မှ ဝယ်တာလေ။ လိုအပ်နေ အောင် လုပ်ရင် ဝယ်ကြမှာပဲ။ T-shirt တွေမှာ တံဆိပ်ရိုက် ထားတဲ့ စာတမ်းနဲ့ ဝယ်ပါဝယ်ပါ ကြော်ငြာနေတာ ကောင်းပါ ရဲ့။ ဒါပေမယ့် တကယ်လိုအပ်နေရင် ကြော်ငြာစရာမလိုဘဲ ဝယ်ကြမှာလို့ အန်တီထင်တယ်လေ။ စက္ကူအသစ်တွေ ထုတ် လုပ်မှုကို အရင်လျော့ချပြီး စက္ကူအဟောင်းတွေ ပြန်သုံး စက္ကူလုပ်ပစ်ရင်၊ စက္ကူသစ်ရှားရင် ပြန်သုံးစက္ကူကို ဝယ်ကြ မှာပဲ။ တို့ပြန်မာနိုင်ငံမှာ ပြန်သုံးစက္ကူတွေ ဝယ်သုံးနေရတဲ့ ပြည်သူလူထုဟာ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး အမြင်နဲ့ ဝယ်နေတာ မဟုတ်ဘူးသမီးရဲ့။ ဈေးသက်သာလို့။

သူတို့ဆီမှာ စက္ကူသစ်က ဈေး သက်သာပြီး ပြန်သုံး စက္ကူက ဈေးကြီးတော့ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး အမြင်ရှိတဲ့လူတောင် ဝယ်ဖို့ နည်းနည်းတော့ တွန့်နေမှာပဲ။ တို့ဆီနဲ့ ပြောင်းပြန်ဖြစ် နေတယ်။ အန်တီက သူတို့ကို အကြံပေး ကြည့်ချင်ပါတယ်။ ‘ရှင်တို့ စက္ကူသစ်စက်ရုံ တွေ အလုပ်မလုပ်ဘဲ နေကြည့်လိုက်ပါလား။ ပြန်သုံးစက္ကူတွေ ဈေးကွက်ဝင်လာပါလိမ့်မယ်’လို့။ ဒါလေးများ ခက်ခက်ခဲခဲလုပ်လို့ နော်။

သူတို့ဆီမှာ အမှိုက်ထဲကအဟောင်းတွေ ပြန်သုံးလိုရ တဲ့ စွန့်ပစ်ပစ္စည်း Recyclables တွေကို စုဆောင်းရတာ

ပြန်သုံးလို့ရတဲ့ စွန့်ပစ်ပစ္စည်း

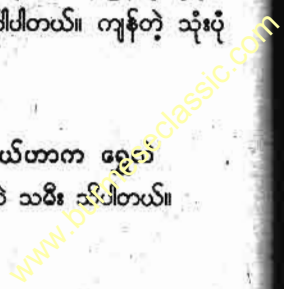
အကုန်အကျများတယ်။ အဲဒါတွေအတွက် စုဆောင်းသူ လိုတယ်။ ထရပ်ကားတွေလိုတယ်။ ဒီရိုင်ဘာတွေ ထပ်ရှာရ မယ်။ (ဝယ်ယူ)စုဆောင်းထားဖို့ အရင်းအနှီးလိုတယ်။ recyclable ပစ္စည်းတွေကို ပြန်ရောင်းလို့ရတဲ့ ပိုက်ဆံက ကုန်ကျတဲ့ပိုက်ဆံနဲ့ မကာမိအောင် နည်းပါးနေတာ သမီးရဲ့။ တို့ဆီက လူတွေအတွက်တော့ ဒါဟာ အစဉ်အလာ လုပ်ငန်း ကြီးအဖြစ် နေသားတကျ လည်ပတ်နေပြီ။

ပစ္စည်းအဟောင်းရောင်းသူ၊ ပစ္စည်းအဟောင်း ဝယ်သူ၊ ပစ္စည်းအဟောင်းတွေ စုဆောင်းလက်ခံကောက်ယူ သူ၊ ပစ္စည်းသစ်အဖြစ် ပြန်ထုတ်လုပ်သူ အဲဒီလို အဆင့်ဆင့် ချောချောမွေ့မွေ့ ပြန်ပြန်ဆန်ဆန် ရောက်သွားတယ်။ ပြန် ထုတ်လုပ်ထားတဲ့ပစ္စည်းကို စောစောက ပစ္စည်းအဟောင်း ရောင်းသူကပဲ ပြန်ဝယ်ပြီး အားပါးတရ သုံးတယ်။ ဒီတော့ ဒီလမ်းကြောင်းဟာ စက်ဝိုင်းပုံသဏ္ဍာန် ပြန်လည်ပတ်နေပြီ ပေါ့။

စွန့်ပစ်ပစ္စည်းကနေ ပြန်သုံးလို့ရအောင် ထုတ်ထားတဲ့ တစ်ခုကို ဝယ်ပါ။ အဲဒီလို ဝယ်ခြင်းအားဖြင့် ကိုယ်စထားတဲ့ (အမှိုက်ခွဲခြားစွန့်ပစ်ခြင်းကနေ စထားတဲ့) ကွင်းတစ်ခုကို ပြန်ပိတ်ပေးပါတဲ့။ အဲဒီနည်းအားဖြင့် Recycling ကို ပါဝင် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါတယ်တဲ့။ အဲဒီလိုကို ဝါဒဖြန့် သိမ်းသွင်း နေရတယ်သမီးရေ။ သမီးတို့ ပြောပြောနေတဲ့ စကားလို့ပဲ၊ သနားတောင် သနားသေးတယ်နော်။

နေ့စဉ်စွန့်ပစ်တဲ့ အမှိုက်တွေထဲကနေ ပြန်သုံးလို့ရတဲ့ ပစ္စည်းတွေ သုံးပုံနှစ်ပုံလောက်ပါပါတယ်။ ကျန်တဲ့ သုံးပုံ တစ်ပုံကမှ အမှိုက်အစစ်ပါ။

(B) ဘယ်ဟာ အမှိုက်လဲ ဘယ်ဟာက ရွှေလဲ
ဘာတွေပြန်သုံးလို့ရသလဲ သမီး သိပါတယ်။

ပြန်သုံးလိုရတဲ့ ခွန်ပစ်ပစ္စည်း

(၁) စက္ကူအမျိုးမျိုး။

သတင်းစာပါမယ်၊ ဗလာစာအုပ်ပါမယ်၊ မဂ္ဂဇင်းပါမယ်၊ တစ်ခါသုံးစက္ကူခွက်လေးတွေ၊ စက္ကူ ပန်းကန်ပြားလေးတွေပါမယ်။

(၂) ပလပ်စတစ်အမျိုးမျိုး။

ဇီးထုပ်ထည်တဲ့ ပလပ်စတစ်၊ မြေပဲဆားလှော် ထည်တဲ့ ပလပ်စတစ်၊ သကြားထုပ်တဲ့ ပလပ်စတစ်၊ ကော်ဖီနပ်အပြတ် အစုတ်၊ ကော်ရုပ် အစုပ် အဟောင်း၊ အဲဒီအထဲမှာ ကြွပ်ကြွပ်အိတ်တော့ မပါရှာဘူး။ ကြွပ်ကြွပ်အိတ်ဟာ ပလပ်စတစ်ဟောင်း ဝယ်သူတွေ လှည့်တောင် အကြည့်မခံရတဲ့ ပလပ်စတစ် အမျိုးအစား။ ဒါကြောင့်လဲ မြို့တစ်ခုရဲ့ အမှိုက်အဖြစ် အများဆုံးမြင်ရတဲ့အရာဟာ ကြွပ်ကြွပ်အိတ် ဖြစ်နေလေရဲ့။ အင်း ... တချို့ကတော့ ကြွပ်ကြွပ်အိတ်ကို မီးသွေးမီးဖိုမှာ မီးမွှေးဖို့ သုံးကြတယ်။ ထင်းရှူးဆီလောင်စာအစား သုံးတာပေါ့ သမီးရယ်။ ကြွပ်ကြွပ်အိတ်ကလေးကို လုံးပြီး မီးသွေးတွေရဲ့ အောက်မှာခံ မီးရှို့လိုက်ရင် မီးသွေးတွေ မီးစွဲကုန်သတဲ့။ ထင်းရှူးဆီကို သုံးတာဟာ ကိုယ့် အတွက် ဖိုက်ဆံကုန်တယ်၊ ဈေးကြီးတာကိုး ကွဲ့။ ကြွပ်ကြွပ်အိတ်ကို သုံးတော့ ဖိုက်ဆံ မကုန်တဲ့အပြင် အမှိုက်တောင် မီးရှို့

ပြီးသား ဖြစ်သွားတယ်။ ထင်းရှူးဆီချောင်းတွေ မဝယ်တော့တဲ့အတွက် သစ်တော ပြုန်းတီးရေးကနေ ကာကွယ်ပြီးသား ဖြစ်တယ် လို့ ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် ကိုယ့်ကိုယ်ကို အမွှန်းတင်လို့လဲ ရသေးတာကိုး။ ဒါပေမယ့် ဝမ်းနည်းစရာ တစ်ခုက ကြွပ်ကြွပ်အိတ် မီးရှို့လို့ ထွက်လာတဲ့ မီးခိုးပဲ့ညှော်နဲ့ဟာ ကိုယ့်အိပ်ခန်းထဲမှာ ထုထည် များလာပြီး ဘေးဖြစ်စေတတ်တဲ့ ဓာတ်ငွေ့တွေ နေ့စဉ်ရှူရှုသလို ဖြစ်နေနိုင်တယ်။

ပြန်သုံးလိုရတဲ့ စွန့်ပစ်ပစ္စည်း

(၃) သတ္တုဘူးခွံတွေ။

ဒန်နဲ့လုပ်တဲ့ဘူးခွံ၊ သံဖြူသတ္တုနဲ့လုပ်တဲ့ဘူးခွံ အမျိုးမျိုး၊ ဘီယာဘူးခွံ၊ အချိုရည်ဘူးခွံအမျိုးမျိုး။ အခုတလော အချိုရည်၊ အချဉ်ရည်ဘူးခွံတွေ တော်တော်ခေတ်စားနေတယ်။ တို့ရဲ့နေ့စဉ် စွန့်ပစ် ပစ္စည်းထဲမှာ မကြာခင်

သတ္တုဘူးခွံ အမျိုးမျိုး ပါတော့မယ်။ အဲဒီဘူးခွံတွေဟာ အရည်ကျိုပြီး နောက်ထပ် ဘူးခွံ ပြန်လုပ်လို့ရတဲ့ Recyclables ပစ္စည်းတွေပါပဲ။ ဒါနဲ့ တလောက ရုပ်မြင်သံကြား နိုင်ငံတကာ သတင်းတစ်ခုမှာ သမီးကြည့်လိုက်ရသေးလား မသိဘူး။ ဘီယာဘူးခွံတွေနဲ့

လှေလုပ်ပြီး ပင်လယ်ကိုဖြတ်တဲ့ လူ တစ်ယောက်ရဲ့ သတင်းလေ။ ဂျပန်လူမျိုးလား မသိဘူး။ ကိုယ့်ဟာကိုယ် လှေလုပ်ပြီး ပင်လယ်ကို ဖြတ်တဲ့လူဆိုတော့ ကမ္ဘာကျော်သွားတာပေါ့နော်။ သူ့ကို သတိထားမိစေတဲ့ အချက်ထဲမှာ ဘီယာ ဘူးခွံတွေကို Recycling သဘောမျိုး ပြန်သုံးပြုတဲ့ အကြောင်းရင်းလဲ ပါပါလိမ့်မယ်။

အန်တီတို့ဆီမှာတော့ 'သံဖြူတန်း'ဆိုတဲ့ ရုပ်ကွက် ဈေးဆိုင်တန်းတောင်ရှိတာ။ သံဖြူပစ္စည်းတွေ အဟောင်းကနေ အသစ်နောက်တစ်မျိုးဖြစ်အောင် လုပ်ပေးတဲ့လုပ်ငန်းတွေပေါ့။ ဆီ၊ ငံပြာရည်ချင်တဲ့မုတ်၊ တစ်ဆယ်သားမုတ်၊ အစိတ်သားမုတ်၊ ငါးဆယ်သားမုတ် စသည်ဖြင့် အဲဒီ တက္ကသိုလ်ရော ချင်စရာခွက်တွေဟာ သံဖြူတန်းမှာ ဝယ်နိုင်တဲ့ ပစ္စည်းတွေ။ ရေနံဆီမီးခွက်တို့ မီးချာလည်(သီတင်းကျွတ် မီးပုံး)တို့လဲ

ပြန်သုံးလိုရတဲ့ ရွန်ပစ်ပစ္စည်း

အဲဒီဆိုင်မျိုးကနေ လုပ်တာပဲ။ သံဖြူပုံးအမျိုးမျိုးနဲ့ မိုဆီခွတ်ခွံ
စတဲ့သတ္တုပစ္စည်းတွေ အန်ပစ္စည်းတွေ သူ့နေရာနဲ့သူ ပြန်လုံးပြီး
အသုံးအဆောင် ပစ္စည်းတွေ ထုတ်လုပ်ခဲ့ကြတာ။

(၄) ပလပ်စတစ်ဘူးခွံတွေ၊ အထူးသဖြင့် ရေသန့်
ဘူးခွံတွေ ပြန်သုံးလို့ ရတယ်။

အဲဒီ တစ်ခါတုန်းက ရယ်စရာအဖြစ်တစ်ခုကို ပြောပြ
ရဦးမယ်။ အန်တီသုဇယ်ချင်း ဦးပိတာရဲ့ အဖြစ်ပေါ့။ အန်တီတို့
သုဇယ်ချင်းသုံးယောက် လက်ဖက်ရည်ဆိုင်မှာ ထိုင်နေကြတဲ့
အချိန် အန်တီတို့စားပွဲနားကို 'ပူပေါင်းသည်တစ်ယောက်
ရောက်လာတယ်။ သူက စက်မှု(၁)ဝန်ကြီးဌာနကထုတ်တဲ့
ရေသန့်ဘူး(အနောက်)ခွံတွေကို ပြန်အသုံးချတဲ့ ပူပေါင်း
သည်ပဲ။ ရေသန့်ဘူးကို အရှည်လိုက် ပလပ်စတစ် အချောင်း
အချောင်းလေးတွေ ပုံပေါ်လာအောင်စားနဲ့ ညီညီညာညာ
ခွံထားတယ်။ အဲဒီရေသန့်ဘူးထဲကိုမှ ပူပေါင်းရာဘာအိတ်
လေးထည့်လိုက်ပြီး လေနဲ့မှုတ်လိုက်တော့ ပူပေါင်းတပြည်း
ပြည်း ဖောင်းလာတဲ့အခါ ရေသန့်ဘူးရဲ့ အဖြူရောင် ပလပ်
စတစ် အရှည်ပြားကလေးတွေက လိုက်ပြီးဖောင်းလာတယ်။
ပူပေါင်းက အနီဆိုရင် အနီကို အဖြူစင်းကျားလေးတွေနဲ့

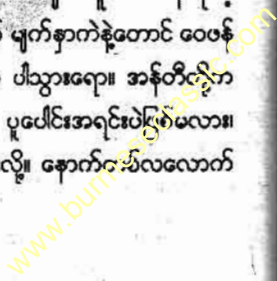
မီးပုံးကလေးလို ဘောင်ခပ်ထားတော့ လှလဲလှ ဆွဲ
ဆောင်မှုလဲ ရှိတယ်။ အန်တီတို့ သုံးယောက်လုံး
သဘောကျသွားတယ်။ နိနီခက်က တစ်ခု
ဝယ်တယ်။ (တစ်ခုကို နှစ်ဆယ်လား။ သုံး
ဆယ်လား မသိပါဘူး။ အန်တီ မမှတ်မိ တော့
ဘူး)။ သူ ပြင်သစ်ဧည့်သည်တွေကို ပြစရာ အထူး
အဆန်း recycling product တစ်ခု ရတာကို။ 'ဟွေ
လား ငါတို့တိုင်းပြည်က နင်တို့ထက် ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်း
သိမ်းရေး အမှိုက်နည်းပါးရေး အမြင်ရှိတယ်' ခဲ့လို့ ကြားလို့
ရတာပေါ့။

ပြန်သုံးလိုရာတဲ့ ဝှန်ပစ်ပစ္စည်း

ကိုဝိတာကတော့ ထုံးစံအတိုင်း ပူပေါင်းသည်ကို
 အင်တာဗျူးလုပ်တာပေါ့။ ပူပေါင်းသည်ကလဲ သူဟာ သူတတ်
 တဲ့ပညာနဲ့ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနေရတဲ့ အကြောင်း၊
 အရင်းအနှီးမရှိလို့ နေပြန်တိုးနဲ့ ငွေချေးပြီး လုပ်နေတဲ့
 အကြောင်း ပြောပြတယ်။ အဲဒီမှာ ဦးဝိတာက သနားသွား
 တယ်လေ။ (သူ့ကို အန်တီတို့ အားလုံးက နှိပ်ကွပ်ချင်ပြီဆိုရင်
 အချစ်ကြီးလို့ ခေါ်ကြတယ်။ အဲဒီလိုခေါ်ရင် သူ အရမ်း
 စိတ်ဆိုးတယ် မဟုတ်လား။ သူ့ရှုပ်ကလဲ တကယ့် ဘူဇာ
 သူဌေး ရုပ်ကိုး။ သူဝယ်ရင် ပစ္စည်းတွေဟာ ဈေးဆစ်လို့မရ
 အောင် တက်နေတော့တာပဲ။ သူဝယ်သမျှ ပစ္စည်းတန်ဖိုးတွေ
 က အမြဲတန်း မြင့်နေတတ်တယ်။ သူ့အတွက် ပစ္စည်းအားလုံး
 ဟာ တန်တယ်။ ဈေးသင့်တယ်ချည်းပဲ။) ခင်ဗျားရင်းရမယ့်
 တစ်နေ့တာအရင်းက ဘယ်လောက်များလို့လဲလို့ သူက
 ပြန်မေးတယ်။ ပူပေါင်းသည် က ၅၀၀/ လောက်လို့ ဖြေတယ်။

အဲဒီမှာ သူ အံ့ဩပြီး သနားသွားပြန်ရော။ သူ့အတွက်
 ငွေ ၅၀၀/ ဆိုတာ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်တစ်ခါ ထိုင်ရုံပဲရှိတာကိုး။
 အဲဒီတော့ သူက ချက်ချင်းပဲ သူ့အိတ်ထဲက ငါးရာတန်စက္ကူ
 တစ်ရွက် ထုတ်ပေးလိုက်တယ်။ ခင်ဗျား နေပြန်တိုးချေးစရာ
 မလိုအောင် မုန့်ဖိုးယူသွားတဲ့။ ပူပေါင်းသည်က ကျေးဇူးတွေ
 တင်လို့။ 'အဲဆို အစ်ကိုကြီးအိမ်က ကလေးတွေအတွက်
 ပူပေါင်းတွေ ယူသွားပါ' တဲ့ ဆိုပြီး နောက်ထပ်နှစ်လုံးလား
 မသိဘူး လုပ်ပေးသွားတယ်။ အန်တီတို့ နှစ်ယောက်က
 သူ့ကိုကြည့်ပြီး ခပ်ကြိတ်ကြိတ် ဟားကြတာပေါ့။ သူ့အိမ်မှာ
 ကလေးဆိုလို့ သူပဲ ရှိတာကိုး။ အဲဒါဗျာ သူ စေတနာပိုတဲ့
 အဖြစ်များ အန်တီတို့ မျက်နှာရိပ် မျက်နှာကဲနဲ့တောင် ဝေဖန်
 ချိန် မရလိုက်ဘူး။ ပိုက်ဆံငါးရာ ပါသွားရော။ အန်တီလို့က
 ပြောပါတယ်။ နင့်ပိုက်ဆံတော့ ပူပေါင်းအရင်းပဲဖြစ်မလား။
 အရေပဲ ဖျော်ခံရမလား မသိဘူးလို့။ နောက်လလောက်

ဖျော်ရည်ဘူး
 ဖျော်ရည်ထုတ်
 အမျိုးမျိုးကို
 တစ်ခါသုံး
 ဝယ်သောက်ပြီး
 အပိုက်တွေအများကြီး
 ထွင်ပစ်မယ့်အစား
 ဖန်ခွက်ကိုအသုံးပြုပြီး
 ဖျော်ရည်ဘူး
 အကြီးကနေ ငဲ့ယူ
 အသုံးပြုပါ။
 ကိုယ်တိုင်
 ဖျော်သောက်ပါ။
 ဖန်ခွက်ဟာ
 အသုံးပြုဆေးကြောပြီး
 ပြန်သုံးဖို့
 အကောင်းဆုံးပါပဲတဲ့။

ပြန်သုံးလိုရာက ခွန်ပစ်ပစ္စည်း

ကြာတော့ အဲဒီဆိုင်မှာပဲ သူပြန်ထိုင်ဖြစ်တော့ အဲဒီ ပူပေါင်းသည်ပဲ သူ့ကို ညည်းပြပြန်ရောလေ။ သူက ပူပေါင်းသည်ကို မှတ်မိပြီး ပူပေါင်းသည်က သူ့ကို မမှတ်မိဘူးပေါ့။ အန်တီတို့က သူ့ကို ကဲ...မှတ်ပြီလားဆိုတဲ့ စကားတောင် မပြောလိုက်ရပါဘူး။ သူ့အဖြစ်သူ သဘောကျပြီး ရယ်နေလေရဲ့။

ရေသန့်ဘူးခွံခွံ့ ပတ်သက်ပြီး စိတ်စနောင့်စနင်း ဖြစ်စရာတစ်ခု ခဏခဏကြုံရတယ်။ ရန်ကုန်ဘူတာကြီးကို ရထားဝင်လာရင် ရထားလမ်းဘေးကနေ လူကြီးတွေ ကလေးတွေ ရေသန့်ဘူးခွံ့ တောင်းနေကြတဲ့အဖြစ်လေ။ ရေသန့် ဘူးခွံ့ကို recycle ပြန်လုပ်တဲ့ဌာနကို ပို့ပေးဖို့ (ရောင်းဖို့) တောင်းနေကြတာ။ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး အမြင်ရှိတဲ့သူမှန်သမျှ ကိုယ်မသုံးတော့တဲ့ ရေဘူးခွံ့တွေကို ပစ်ပေးဖို့ ဝန်မလေးကြဘူး။ ဒါပေမယ့် တစ်ခု စဉ်းစားစရာရှိတာက ရထားတာရပ်နေတာမဟုတ်ဘူး သွားနေတာ (ခပ်ပြည်းပြည်းပဲ ဖြစ်ဖြစ်) ရထားသံလမ်းမှာ ရထားနားကို ကပ်လာပြီး ရေသန့်ဘူးခွံ့ တောင်းရတဲ့အလုပ်ဟာ အန္တရာယ်ကင်းတဲ့ အလုပ်တော့မဟုတ်ဘူး။ ရထားသံလမ်းမှာ သစ်တုံးတွေ ရှိနေမယ်။ ကျောက်ခဲ အစအနတွေ ရှိနေမယ်။ ခြေချော်ပြီး လဲနိုင်တယ်။ ရထားနဲ့ တိုက်မိခိုက်မိနိုင်တယ်။ ကိုယ်က ရေသန့်ဗူး

တစ်ခုနှစ်ခု ပစ်ချလိုက်လို့ သူက ဝိုက်ကောက်တဲ့ အချိန်မှာ မတော်တဆ တစ်ခုခုများ ဖြစ်ခဲ့ရင် (အန်တီကို သူငယ်ချင်းတွေက အဆိုးမြင်ဝါဒီလို့ ခဏခဏ နောက်ခေါ်ကြတယ်။) တကယ်ပဲ အန်တီက စိတ်ပူတတ်တယ်လေ။ ရထားပေါ်ကနေ ရေသန့်ဘူးခွံ့ ပစ်ချပေးတဲ့အဖြစ်တာ ကူညီရာမှ ရောက်ခဲ့လားလို့ ခဏခဏတွေးမိပါတယ်။ နောက်ပြီး ပစ်ပေးရတဲ့ အဖြစ်တာရော တဆိတ် မရိုင်းဘူးလားကွယ်။ (၅) အုန်းသီးခွံ့တွေ၊ ဂုန်နီအိတ်ခွံ့တွေ၊ အုန်းဆီကြီး

www.burmeseclassic.com

ပြန်သုံးလိုရာတဲ့ စွန့်ပစ်ပစ္စည်း

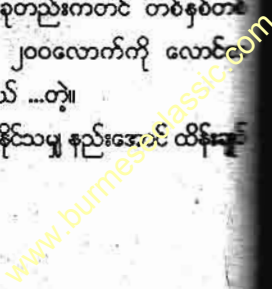
စက်ရုံတို့၊ ခြေသုတ်ဖိုလုပ်တဲ့ လုပ်ငန်းတို့ အများကြီးပါပဲနော်။

(၆) ကားတာယာအဟောင်းတွေ၊ စက်ဘီးတာယာ အဟောင်းတွေ။

သူတို့ဆီမှာတော့ ကားတာယာအဟောင်း တွေကို ပြုပြင်ပြီး သုံးဖို့ဟာကိုပဲ အလွန်အရေးကြီးတဲ့ ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်မှုကြီး တစ်ခုပေါ့။ သူတို့ဆီမှာ စက်ဘီးအပျက်တို့ ကားအစုတ်အပြတ်တို့ဟာ အမှိုက်တွေပဲကိုး။ တို့ဆီမှာတော့ အဲဒါတွေဟာ တန်ဖိုးရှိတဲ့ ပြန်သုံး ပစ္စည်းတွေ ဖြစ်ကုန်ပါတယ်။ သိပ်မစုတ်ရင်ပေါ့။

‘တာယာအဟောင်းတွေ ပစ်ပစ်ထားပါနဲ့၊ ပုံမထားပါနဲ့၊ အဲဒီမှာ ကြွက်တို့ ခြင်တို့ ခိုအောင်းပေါက်ပွားကုန်နိုင်ပါတယ်။ တာယာတွေ စုပုံနေတဲ့အခါ ခြောက်သွေ့ပူပြင်းတဲ့ရာသီမှာ မီးစွဲလောင်တတ်ပါတယ်။ တာယာတွေကို စနစ်ကျကျ ပြန်သုံးကြပါစို့’ ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်မျိုး သူတို့နှိုးဆော်ကြတယ်။ အမေရိကန်ရုပ်ရှင်ကားတွေမှာ သမီး ခဏခဏမြင်နေရမှာပေါ့။ သစ်ပင်မှာ ကားတာယာအဟောင်းကို တွဲလောင်းချည်ပြီး ဒန်းစီးတာလေ။ ဝါဒပြန်ချိရေး အနုစားသဘောမျိုး ရုပ်ရှင် ထဲမှာ ခဏခဏ ထည့်ရိုက်ပြလေ့ရှိတယ်။ တာယာတွေကို ဆေးလှလှသုတ်ပြီး တောရိုင်းပန်းပွင့်လေးတွေနဲ့ ပြည့်ပြီး ပန်းစိုက်ထားလို့ ရတယ်ပေါ့။ ဒါမှမဟုတ် တာယာတွေကို အပိုင်းအစ ခုတ်ထစ်ထားပြီး ပြန်သုံးတဲ့အခါ တော်ကီရိုက်တဲ့ ရာဘာပြားဝိုင်းတွေ ရလာတယ်။ စုတ်ပြုပြီး ဘာမှပြန်သုံးမရတဲ့ တာယာတွေကိုတော့ လောင်စာအဖြစ် မီးရှို့လို့ရပါတယ်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတစ်ခုတည်းကတင် တစ်နှစ်တစ်နှစ်ကို တာယာပေါင်း သန်း ၂၀၀လောက်ကို လောင်စာ အဖြစ်ပြောင်းယူလို့ ရနိုင်ပါတယ် ...တဲ့။

(ဃ) အမှိုက်ကို နည်းနိုင်သမျှ နည်းအောင် ထိန်းချုပ် ဖို့ မင်း ဘာတွေလုပ်ရမလဲ။

ပြန်သုံးလိုရတဲ့ စွန့်ပစ်ပစ္စည်း

အဲဒီမှာ သူတို့စကားနဲ့တော့ Reduce, Reuse နဲ့ Recycle လို့ရအောင် ပြောပြထားတယ်။ Reduce, Reuse နဲ့ Recycle တဲ့။

Reduce ဆိုတာ စွန့်ပစ်တဲ့ အမှိုက်နည်းအောင် ထိန်းချုပ်တာကို ခေါ်တယ်။ ဆိုပါစို့ သမီးရယ်၊ သမီးတို့မုန့် ဝယ်စားတဲ့အခါ ရောင်စုံစက္ကူတစ်ခုချင်းနဲ့ သေးသေးလေးတွေ ထုပ်ထားတဲ့ မုန့်မျိုးအစား မုန့်တွေ အများကြီးကို ပလပ်စတစ် တစ်ခုတည်းနဲ့ ပေါင်းစုထုပ်ပြီးရောင်းတဲ့ မုန့်မျိုးကို ဝယ်စားကြရမယ်ပေါ့။ အဲဒါဆိုရင် တစ်ခုစီအတွက် အမှိုက် တစ်ခုစီ ထွက်မလာတော့ဘဲ အမှိုက်တစ်စတည်း ထွက် လာမယ်ပေါ့။ တစ်ခုချင်း အသေးတွေထုပ်ထားတာ မဝယ်ဘဲ ဘူးလိုက်ရောင်းတဲ့ မုန့်အမျိုးအစားကို ဝယ်ဖို့ သဘောမျိုး ပေါ့။ အကြံဉာဏ်က ကောင်းပါရဲ့၊ အန်တီတို့ဆီက ကလေးတွေ လိုက်နာနိုင်ပါ့မလားမသိဘူး။ ပိုက်ဆံအများကြီး တစ်ခါတည်း ကုန်သွားနိုင်ရော အကြောင်းရှိတယ်လေ။

နောက်တစ်မျိုး Reuse ဆိုတာက သုံးပြီးသား ပစ္စည်းကို ပြန်သုံးတာကိုခေါ်တယ်။ သူပြောချင်တဲ့သဘောက ဒီလိုပါ။ ပစ္စည်းတစ်မျိုးကို အကြိမ်ကြိမ်ပြန်သုံးခြင်းအားဖြင့် အမှိုက်ဖြစ်ပေါ်မှုကို နည်းအောင်လုပ်ပါဆိုတဲ့ သဘော။ သူတို့ဆီမှာ အချိုရည်တွေ သစ်သီးဖျော်ရည်တွေ၊ နွားနို့တွေအား လုံးစက္ကူဘူး အသေး တွေနဲ့ တစ်ခါသောက်

လေးတွေ လုပ်ထားတတ်တယ်။ တို့ဆီမှာ အခု ခေတ်စားနေတဲ့ Juice-c ဖျော်ရည်ထုတ်တာ သူတို့ ဆီကလို ဥပမာမျိုးပါပဲ။

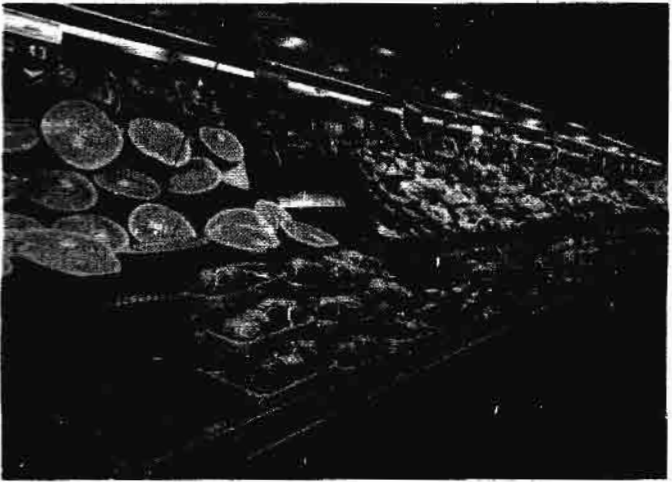
ပြန်သုံးလိုရတဲ့ စွန့်ပစ်ပစ္စည်း

ဖျော်ရည်ဘူး၊ ဖျော်ရည်ထုတ် အမျိုးမျိုးကို တစ်ခါသုံး ဝယ် သောက်ပြီး အမှိုက်တွေ အများကြီး လွှင့်ပစ်မယ့်အစား ဖန်ခွက်ကိုအသုံးပြုပြီး ဖျော်ရည်ဘူး အကြီးကနေ ငွေယူ အသုံးပြုပါ။ ကိုယ်တိုင် ဖျော်သောက်ပါ။ ဖန်ခွက်ဟာ ခဏ ခဏဆေးကြောပြီး ပြန်သုံးဖို့ အကောင်းဆုံးပါပဲတဲ့။

အဲဒီ Reuse ထဲမှာ အကြီးဝင်တဲ့နည်းတစ်မျိုးက ကိုယ် မသုံးတော့တဲ့ပစ္စည်းကို အလှူခံဌာနတစ်ခုခုမှာ သွားလှူလို့ရ တယ်။ အဟောင်းဈေးကွက်မှာ သွားရောင်းလို့ရတယ်။ လွှင့် ပစ်မဲ့အစား တစ်ယောက်ယောက်ကို အသုံးပြုနိုင်အောင် လုပ်ပေးပါလို့ ပညာစေးလေ့ရှိတယ်။ ကစားစရာ အရုပ်လေး တွေ၊ အင်္ကျီတွေ၊ ကျောပိုးအိတ် အဟောင်းတွေ၊ ကိုယ်မစီးချင် တော့တဲ့ ဖိနပ်အဟောင်းတွေ အဲဒါတွေကို ကိုယ့်ထက်စွမ်းပါး တဲ့လူတွေကို ပေးတဲ့ နည်းပေါ့။

နောက်တစ်မျိုး Recycle ဆိုတာကတော့ စောစော က ပြောတဲ့ အသုံးဝင်မှု သံသရာလည်နေအောင်လုပ်ဖို့ မှီး ဆော်ထားတဲ့ R ပါပဲ။

Reuse နဲ့ Recycle က တို့ဆီမှာ ပြောစရာမလို အောင် ကျွမ်းပြီးသားမို့ ကလေးတွေ လိုအပ်တဲ့အသိက Reduce ပဲဖြစ်မယ်ထင်ပါရဲ့။

အခန်း (၃)

မြို့တော် နဲ့ အစားအစာ

ပြတော် နဲ့ အစားအစာ

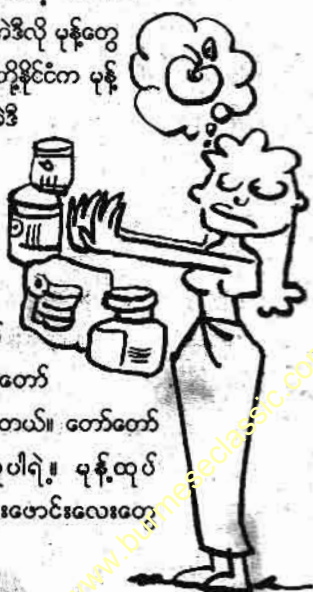
Supermarket ခေတ်လို့ ခေါ်နိုင်တဲ့ အခုလို ကာလ
မျိုးမှာ နည်းပညာ၊ အတတ်ပညာနဲ့ ပြုပြင်စီရင်ထားတဲ့ အစား
အစာတွေ အလျှံပယ်ပါပဲ။ လူတော်တော်များများပဲ အစား
အစာကို အဲဒီ Supermarket တွေကနေ ဝယ်ယူ သုံးစွဲနေကြ
ပါပြီ။ Supermarket တွေမှာ ရောင်းတဲ့ အစားအစာမှန်သမျှ
ဟာလဲ နည်းတစ်မျိုးမျိုးနဲ့ ပြုပြင်ခံထားရတဲ့ အစားအစာတွေ
ချည်းပါပဲ။

ဒီခေတ်ကလေးတွေက ကံကောင်းတယ်လို့ ယေဘု
ယျ ပြောရလိမ့်မယ်။ ဒီခေတ်ဟာ (အန်တီတို့ ငယ်စဉ်ခေတ်
နဲ့စာရင်) ကလေးတွေအတွက် အစားအစာတွေဆိုတာ ပုံစံ
အမျိုးမျိုး နည်းအမျိုးမျိုးနဲ့ အပြိုင်အဆိုင် တီထွင်ပြုပြင်ထား
ကြတဲ့ခေတ်ကိုး။ အစားအစာကို ထုပ်ပိုးပြင်ဆင်တဲ့နေရာမှာ
လည်း သူ့ထက်ငါ အရောင်စုံ၊ အသွေးစုံ၊ ဒီဇိုင်းစုံတဲ့ ပလပ်
စတစ် စက္ကူအိတ်အမျိုးမျိုး သုံးထားတယ်။ ကလေးတွေရဲ့
မျက်စိကနေတစ်ဆင့် ဆွဲဆောင်နေတဲ့ မုန့်ထုပ်ကလေးတွေ
အမျိုးမျိုးပဲ။ ခေတ်မီနည်းစနစ်တွေနဲ့ ပြုပြင်စီရင်ထားတဲ့
မုန့်ကလေးတွေဟာလည်း တစ်ခါထက်တစ်ခါ တစ်မျိုး
ထက်တစ်မျိုး ပိုပိုလှပလာ၊ ပိုပိုပေါ့ပါးလာ၊ ပိုပိုကြွပ်ရွလာ
တော့တယ်။ ရွှေရောင်ငွေရောင်ရောနေတဲ့ အရောင်စုံ ပလပ်
စတစ်စက္ကူအမျိုးမျိုးဟာ မုန့်ဆိုင်တွေမှာ၊ ဆူပါမားကက်တွေ
မှာ စီရိုထားလိုက်တာ လှတောင်လှနေသေးတယ်။ သမီးတို့
အားလုံး ဒီမုန့်ထုပ်ကလေးတွေကို ဘယ်ဟာကို အရင်စားရပါ
မလဲလို့ ရင်တခုနံ့ခနံ့နဲ့ ရွေးယူနေရတယ် မဟုတ်လား။
အကြောင်း ဒီခေတ်ကလေးတွေ ကံကောင်းတယ်လို့ ဆိုကြတာ
ပေါ့။

တို့ငယ်ငယ်တုန်းကတော့ ကလေးတွေမှာ ငွေးချယ်
စရာ သိပ်မရှိခဲ့ပါဘူး။ အများအားဖြင့် မူလအစားအစာတွေပဲ
တွင်ကျယ်နေခဲ့တာကိုး။ ပြောင်းဖူးဆိုပါစို့၊ ပြောင်းဖူးကို ပြုတ်

စားမလာ။ သီးပုတ်စားမလာ။ ဒါပဲ။ ဒီခေတ်လို ပြောင်းလဲ
 ကုန်ကြမ်းကနေ နည်းပညာနဲ့ စီရင်ပြုလုပ်ထားတဲ့ မုန့်ရွှေ
 ကလေးတွေ မများခဲ့ဘူးလေ။ ဂျုံနဲ့ သကြားနဲ့ ပြုပြင်ထားတဲ့
 မုန့်ရယ်လို့လဲ များများစားစားမှ မရှိဘဲ။ ဘိစကပ်မုန့်မျိုးစုံ
 မုန့်ပဲလှော်လို့ခေါ်တဲ့ မုန့် အလုံးလေးပေါ် အရောင်စုံ သကြားခွေ
 လေးတွေ တင်ထားတဲ့ မုန့်မျိုးစုံ၊ အဲဒါတွေဟာ အထူးအဆန်း
 ပေါ့။ ချိုချို ဆိုလဲ အမျိုးသိပ်မစုံပါဘူး။ ချိုချိုစက္ကူတွေဟာလဲ
 အခုစက္ကူတွေလို အရောင်စုံလှပနေတာမဟုတ်ပါဘူး။ အများ
 အားဖြင့် ကလေးတွေစားလေ့ရှိတာက ကိုယ့်ဒေသထွက် မုန့်
 မျိုးစုံပါပဲ။ ကိုယ့်အိမ်ပတ်ဝန်းကျင်၊ ကိုယ့်မြို့ပတ်ဝန်းကျင်က
 လုပ်တဲ့ မုန့်တွေပဲ ခိုခိုမင်မင် စားခဲ့ကြတယ်။ တိုင်းတစ်ဝိုင်း
 က လာတဲ့ မုန့်ဆိုလို့လဲ အင်္ဂလန်ကလာတဲ့ မုန့်တွေ စားစရာ
 တွေက များတာပဲ။

အခု စူပါမားကက်ခေတ်မှာတော့ အစားအစာတွေ
 တော်တော်များများဟာ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံတွေကတင်ပို့တဲ့
 နည်းပညာနဲ့ စီရင်ထားတဲ့ ခေတ်မီ
 အစားအစာတွေပေါ့။ အဲဒီလို မုန့်တွေ
 ခေတ်စားလာတဲ့အခါ တို့နိုင်ငံက မုန့်
 လုပ်ငန်းရှင်တွေဟာ အဲဒီ
 ခေတ်မီ နည်းတွေကို
 သုံးပြီး နိုင်ငံခြားစားလုံး
 တွေနဲ့ မြန်မာပြည်
 နိုင်ငံခြား မုန့်ထုပ်
 ကလေးတွေ လိုက်
 တီထွင်ကြတာပေါ့။ တော်
 တော် တွင်ကျယ်ကြပါတယ်။ တော်တော်
 လည်း မြတ်ဟန်တူပါရဲ့။ မုန့်ထုပ်
 လေးတွေဟာ ဖောင်းဖောင်းလေးတွေ

ဖွင့်လိုက်တော့ ပါတဲ့မုန့်က နည်းနည်းလေး။ ဒါပေမယ့် ဒါကို
ဈေးကြီးလှချည်ရဲ့ လို့ ဘယ်ကလေးမှမမြင်ပါဘူး။ မတန်တရာ
ဈေးတင်ထားတယ်လို့ ဘယ်ကလေးမှ မတွက်ပါဘူး။ မုန့်
ထုပ်တစ်ခုကို အလွယ်တကူဝယ်၊ ချက်ချင်းဖောက်စား၊
ခဏလေးနဲ့ ကုန်တဲ့အခါ အိတ်ခွံလေးကို ဘတ်ခနဲ လွှင့်

ပစ်လိုက်တာပဲ မဟုတ်လား။ ပိုက်
ဆံ့ရှိသေးရင် နောက်တစ်ထုပ် ဝယ်
စားဖို့ အဆင်သင့်ပဲ။

အဲဒီ ရွှေရောင်ငွေရောင်ရောနေတဲ့
ရောင်ရုံ ပလပ်စတစ်အိတ်ကလေး
တွေဟာ အမှိုက်အဖြစ် လွှင့်ပစ်ခံရ
တဲ့အခါ တို့ပတ်ဝန်းကျင်ကို ဘယ်
လောက်ရှုပ်ပွဲ ညစ်ပတ်စေသလဲ
ဆိုတာ ခဏထားလိုက်ပါဦး။ အဲဒီ
မုန့်တွေရဲ့ အာဟာရတန်ဖိုး ဘယ်
လောက်ရှိသလဲဆိုတာပဲ တွက်
ကြည့် ကြရအောင်။

အစားအစာ မုန့်သမျှ

သဘာဝ အစားအစာ (Natural

food) ဘဝကနေ ပြုပြင် စီရင်ထားတဲ့ အစားအစာ
(Processed food) ဘဝရောက်အောင် ခေတ်မီနည်းစနစ်နဲ့
ပြောင်းလဲလိုက်တိုင်း သူ့ရဲ့ နဂိုအာဟာရတန်ဖိုးထက် လျော့
နည်းသွားပြီး ငွေကြေးဈေးနှုန်းတန်ဖိုးအရ မြင့်တက်လာလေ့
ရှိပါတယ်။

အလွယ်တကူဆုံးနဲ့ အထင်ရှားဆုံးဥပမာအဖြစ် အာလူး
ကြော် potato chips လေးတွေကိုပဲကြည့်ပါ။ သူ့ရဲ့ သဘာဝ
ကုန်ကြမ်းကတော့ အာလူးပါပဲ။ အာလူးအမျိုးမျိုးပဲ ဘယ်နိုင်ငံ
ကအာလူးပဲဖြစ်ဖြစ် အာလူးမှန်ရင် ကာဗိုဟိုက်ဒြတ်များများ

www.burmeseclassic.com

သကြားဓာတ်နည်းနည်း ပါဝင်ကြတာပဲ။ အဲဒီအလူးကို ရေနဲ့ ကော့စတစ်ဆိုဒါ တစ်မျိုးနဲ့ ဆေးပြီး အခွံသင်လိုက် ပါးပါးလှီး လိုက်တဲ့အခါ လေနဲ့အလင်းရောင်ဟာ အလူးအခွံသင်နေတဲ့ အချိန်မှာပဲ အလူးရဲ့ အာဟာရတန်ဖိုးကို လျော့နည်းအောင် လုပ်ပစ်လိုက်ပြီ။ အန်တီရဲ့ အလွန်ဒီဇာကြောင်တဲ့ သူငယ်ချင်း တစ်ယောက်ဟာ ဆူပါမားကက်ထဲမှာ အလူးကြော်ထုပ် ဝယ်ဖို့ ရွေးတိုင်း သဘာဝအလူးကြော်ကိုသာ ခဲခဲယဉ်းယဉ်း လိုက်ရှာ ဝယ်လေ့ရှိတယ်။ သူ့စားနေကျ သဘာဝ အလူး ကြော်ဟာ အလူးကို အခွံမသင်ဘဲ အလျားလိုက် ပါးပါးလှီးပြီး ကြော်ထားတာ။ additives တို့ preservatives တို့ ဘာမှ မထည့်ထားတဲ့ အလူးကြော်ပေါ့။ အဲဒါကို မရရင် မစားဘူး သမီးရေ။

အလူးကို ကြော်တဲ့အခါ ဟင်းသီးဟင်းရွက်ဆီနဲ့ ကြော်လိုက်တာ။ အဲဒီ ဟင်းသီးဟင်းရွက်ဆီဟာ အလူးထက် ပိုပြီးဈေးကြီးတဲ့ အဖိုးတန်တဲ့ပစ္စည်းပေါ့နော်။ အဲ... အလူး ကြော် တစ်ထုပ်ကို အလေးချိန်ချိန် ကြည့်ရင် ၃၀ ရာခိုင်နှုန်း ဟာ စုပ်ယူပစ်လိုက်တဲ့ဆီရဲ့ အလေးချိန်ပါပဲတဲ့။

အလူးကြော်ကို သဘာဝမဟုတ်တဲ့ အနံ့၊ အရောင် တွေနဲ့ မွမ်းမံဖို့ Artificial additives တွေနဲ့ ရောမွှေ လိုက်တယ်။ အလူးကြော်မှာ အဲဒါတွေ ကပ်ပါသွားရောပေါ့။ အဲဒီအလူးကြော်တွေ ခြောက်သွေ့ကြပ်ရွာလာတဲ့အခါ အမျိုး မျိုးသော ရောင်စုံပလပ်စတစ်အိတ်တွေနဲ့ ထည့်တယ်။ အဲဒီ ပလပ်စတစ်အိတ် အများစုဟာ ပြန်ပြီးသုံးလို့ မလွယ်တဲ့ ပစ္စည်းတွေပေါ့။ အမှိုက်ရှုပ်မဲ့ ပစ္စည်းတွေပေါ့။ အဲဒီပလပ်စတစ် အိတ်တွေထဲမှာ အလူးနဲ့အတူ လေအသင့်အတင့်ကိုပါ ရော ထည့်ပြီး ပိတ်လိုက်ကြတယ်။ သဘာဝအလူးရဲ့ တန်ဖိုးတ နေပြီး ခေတ်မီ အလူးကြော် ဘဝရောက်တဲ့အခါ တန်ဖိုး အဆင်းရာလောက် ပြင့်တက်သွားရောတဲ့ အဲဒါဟာ ပြင်

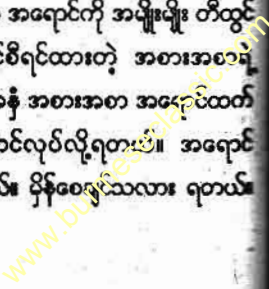

ပြန်တော် နဲ့ အစားအစာ

စီရင်ထားခံရတဲ့ အစားအစာအတွက် အကောင်းဆုံး အရှင်းဆုံး ဥပမာပါပဲ။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးအမြင် ခွဲကြည့်ရင် ပတ်ဝန်းကျင်ကို ပလပ်စတစ် စွန့်ပစ်အမှိုက်နဲ့ ညစ်ညမ်းစေတယ်။ အာဟာရတန်ဖိုးအမြင်နဲ့ ကြည့်ရင်လဲ အာလူးကြော်ရဲ့ အာဟာရတန်ဖိုးဟာ သဘာဝအာလူးရဲ့ အာဟာရတန်ဖိုးထက် တော်တော်နည်းနေလေရဲ့။

အဲဒီလိုပဲ အသားကို ပြုပြင်စီရင်လိုက်တဲ့အခါ အသားမှာပါဝင်တဲ့ ပရိုတိန်းနဲ့ ဗိုက်တာမင်ဓာတ်တွေဟာ လျော့နည်းကုန်ဆုံးသွားတော့တယ်။ အသားကနေ အသားနဲ့ လုပ်တဲ့ အစားအစာအဖြစ် ပြောင်းလဲပြုပြင်လိုက်တဲ့အခါ ဝက်အူချောင်းလို ကြက်အူချောင်းလို ဟမ်ဘာဂလို အမျိုးအစားတွေ ဖြစ်ကုန်တာပေါ့ သမီးရယ်။ နို့ထွက်ပစ္စည်းတွေလဲ ဒီအတိုင်းပဲပေါ့။ လတ်ဆတ်တဲ့ နို့ဟာ ကယ်လ်စီယမ်ဓာတ်၊ ပရိုတိန်းဓာတ်၊ ဗီတာမင်ဘီတူး နဲ့ ဘီတွဲလ်(စ်)တွေ ပါဝင်တယ်။ အဲဒီကနေ နို့ထွက်ပစ္စည်း အမှမဟုတ် နို့ပါတဲ့မုန့် ပြုလုပ်လိုက်တဲ့အခါ အဲဒီ အာဟာရတွေ လျော့ကုန်တယ်။ ဒါ့အပြင် ရေခဲမုန့်တို့ မစ်(လ်)(စ်)ဂျိတ်(က်)(စ်)တို့ ချီး(စ်)တို့ဟာ အဆီဓာတ်ပိုများ။ သကြားဓာတ်နဲ့ ဆားဓာတ်ပိုများပြီး သဘာဝမဟုတ်တဲ့အနံ့နဲ့ သဘာဝမဟုတ်တဲ့ အရောင်တွေ ပါဝင်လေ့ရှိတယ်။

တို့ လူသားတွေဟာ မျောက်တွေလိုပါပဲ။ အစားအစာကို မျက်စိအမြင်နဲ့ကြည့်ပြီး ရွေးချယ်လေ့ရှိသတဲ့။ အရောင်ဟာ တို့တွေအတွက် တော်တော်အရေးကြီးတဲ့ အခန်းကဏ္ဍပဲ တဲ့။ ဒီတော့ နည်းပညာရှင်တွေဟာ အရောင်ကို အမျိုးမျိုး တီထွင်သုံးစွဲလာတော့တယ်။ ပြုပြင်စီရင်ထားတဲ့ အစားအစာရဲ့ အရောင်ဟာ နဂိုမူလ အသီးအနှံ အစားအစာ အရောင်ထက် ပိုလှစေချင်သလား။ လှအောင်လုပ်လို့ရတယ်။ အရောင်တောက်စေချင်သလား ရတယ်။ ပိုနီစေချင်သလား ရတယ်။

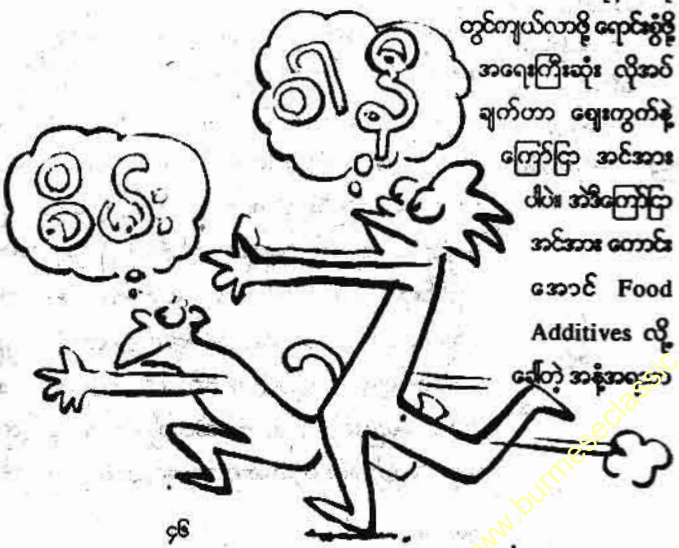

အရောင်ကို နည်းစနစ်အမျိုးမျိုး အတတ်ပညာအမျိုးမျိုးနဲ့ ပြုပြင် ချယ်လှယ်သွားတာပဲ။

နောက် အနံ့၊ အစားအစာကို သဘာဝကနေ ပြုပြင် ပြောင်းလဲစီရင်တဲ့အခါ သဘာဝအနံ့ဟာ လျော့နည်းသွား တတ် ပျောက်ဆုံးသွားတတ်တယ်။ ဒီပေမယ့် ဒီလဲ စိတ်မပူ ပါနဲ့။ အနံ့ဖြစ်စေတဲ့ ပစ္စည်းတွေ အမျိုးမျိုးရှိပါတယ်။ အသီး အနှံအမျိုးမျိုးရဲ့ အနံ့အမျိုးမျိုးကို ကြိုက်သလို ပြုပြင် ဖန်တီးယူနေကြတာပဲ မဟုတ်လား။ ဥပမာ စထရော်ဘယ်ရီ သီးရဲ့ လှပတဲ့ ဓာတ်ပုံကလေးနဲ့ အစားအစာတစ်ခု ဆိုပါ တော့။ အဲဒီအစားအစာဟာ စထရော်ဘယ်ရီနဲ့လေးလဲ သင်းနေလိမ့်မယ်။ ဒီပေမယ့်အဲဒီထဲမှာ စထရော်ဘယ်ရီသီး တစ်လုံးမှ မပါတာလဲ အထူးအဆန်းမဟုတ်ပါဘူး။ စထရော် ဘယ်ရီသီးနံ့ကသာ အဓိကပဲလေ။

စားသောက်ကုန်တစ်ခုကို သုံးစွဲသူလက်ထဲ ရောက် အောင် ပြန်တဲ့အခါ အဓိကအရေးကြီးဆုံးအရာဟာ အဲဒီအစား အစာထဲမှာ ပါဝင်တဲ့ သဘာဝသီးနှံ သဘာဝအစားအစာလို့ သမီးထင်သလား။ စားသောက်ကုန်တစ်ခု

တွင်ကျယ်လာဖို့ ရောင်းစွဲဖို့ အရေးကြီးဆုံး လိုအပ် ချက်ဟာ ဈေးကွက်နဲ့ ကြော်ငြာ အင်အား ပါပဲ။ အဲဒီကြော်ငြာ အင်အား ကောင်း အောင် Food Additives လို့ ခေါ်တဲ့ အနံ့အရသာ

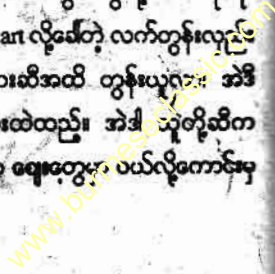

ပြုပြင်စီရင် ပစ္စည်းတွေဟာ အဓိက လိုအပ်ချက်ပေါ့။

အဲဒီ Food Additives တွေဟာ လူကို ဒုက္ခပေး အန္တရာယ် ပြုနိုင်သလားလို့ စားသောက်ကုန် ပညာရှင်တွေ စစ်ဆေး အဖြေရှာကြတယ်။ ဘာက ဘယ်ရောဂါ၊ ဘယ် အန္တရာယ် ဖြစ်စေတယ်လို့ အတိအကျ မစွပ်စွဲနိုင်သေးပေမယ့် အဲဒီအရာတွေ လူ့ခန္ဓာ ကိုယ်အပေါ်မှာ ဩဇာသက်ရောက်မှု ရှိတာတော့ အထင် အရှားပါပဲ။ အသားနဲ့ လုပ်တဲ့ အစားအစာ တွေကို မပုပ်သိုးအောင် စီရင်တဲ့အခါ သုံးလေ့ရှိတာက နိုက်တြိုက် (Nitrites) တွေပဲ။ အဲဒီ နိုက်တြိုက်တွေဟာ ကင်ဆာဖြစ်နိုင်တယ်လို့ စမ်းသပ် စစ်ဆေးတွေ့ရှိ လာကြလို့ အခုဆိုရင် အစောက်ဥရောပ နိုင်ငံတွေမှာ နိုက်တြိုက် အသုံးကို ကန့်သတ် တားမြစ်ကုန်ကြပြီ။ တို့ဆီမှာဖြင့် အခုမှ သုံးစွဲလို့ ကောင်းတုန်းလေ။

အခု စူပါမားကက်မှာဈေးဝယ်တာတွေ ခေတ်စားနေပြီ ဆိုတော့ အစားအစာကို တာရှည်ခံအောင် ပြုပြင်စီရင်ထားတဲ့ preserved food တွေ တွင်တွင်ကျယ်ကျယ် သုံးနေကြပြီလို့ ယေဘုယျပြောနိုင်တာပေါ့နော်။ သူတို့ဆီမှာက တစ်ပတ် တစ်ခါ ခင်းကျင်းရောင်းလေ့ရှိတဲ့ သီးနှံကုန်စိမ်းရောင်းပွဲ တွေကလွဲရင် အစားအသောက်ဝယ်စရာ ဈေးရယ်လို့ မရှိတော့ဘူး။ အသားငါး၊ ဆန်၊ ဆီ၊ အာလူး လိုချင်တဲ့ စားသောက်ကုန်မှန်သမျှ စူပါမားကက်ကြီးတွေမှာပဲ ဝယ်ရတော့တယ်။ နာမည်ကြီး Supermarket တွေနဲ့ နာမည်ယူဆဲ Supermarket တွေ အပြိုင်အဆိုင်ပဲပေါ့။ ဈေးဝယ်ချင်တဲ့ သူတိုင်းတာ အဲဒီ Supermarket တွေကလွဲလို့ အားကိုးရာ မရှိသလောက်ပဲ။ shopping cart လို့ခေါ်တဲ့ လက်တွန်းလှည်း ခြင်းကြီးတွေနဲ့ဝယ် ကိုယ့်ကားဆီအထိ တွန်းယူရတဲ့ အဲဒီထဲက ပံ့ပိုးပေးတဲ့ ကိုယ့်ကားထဲထည့်။ အဲဒါ သူတို့ဆီက ဈေးဝယ်နည်းပေါ့။ တို့ဆီမှာက ဈေးဝယ်ပယ်လို့ကောင်းမှ

စားသောက်ကုန်တစ်ခုကို သုံးစွဲသူလက်ထဲ ရောက်အောင် ဖြန့်တဲ့အခါ အဓိက အရေးကြီးဆုံးအရာဟာ အဲဒီအစားအစာထဲမှာ ပါဝင်တဲ့ သဘာဝသီးနှံ သဘာဝ အစားအစာလို့ သမီးထင်သလား။ အရေးကြီးဆုံး လိုအပ်ချက်ဟာ ဈေးကွက်နဲ့ ကြော်ငြာအင်အားပါပဲ။

ကောင်း။ အလေးချိန်မပြည့်ဘူးဆိုပေမယ့် အဲဒီမပြည့်တာလေးကပဲ စူပါမားကက်မှာ ဈေးဝယ်ရတာထက်တော့ သက်သာနေသေးတာပဲမဟုတ်လား။

အန်တီပြောချင်တာက Supermarket မှာရောင်းတဲ့ အသားငါးတွေဟာ တာရှည်ခံအောင် ထိန်းသိမ်းဖို့ စီရင်ထားတဲ့ preserved meat တွေပဲ။ ရေခဲတုံးလို့ခေါ်နေအောင် လုပ်ထားတဲ့ Frozen food တွေပေါ့။ အလေးချိန်ချိန် ပြီးသား ဈေးနှုန်းသတ်မှတ်ပြီးသား ၃၅၀/ လို့ ရေးထားရင် အဲဒီ ၃၅၀/ တန်ပဲ။ လျှော့ပါဦး။ ၃၀၀/ ထားပါ။ ဘာညာ ပြောနေဆင်နေလို့ မရဘူး။ အဲဒီ အသားထုပ်ကို ကိုယ့်ဈေးဝယ်ခြင်းထဲ ကောက် ထည့်လိုက်ရတာ မဟုတ်လား။ Frozen chicken, Frozen shrimp, Frozen fish အစုံပဲ။ တစ်နည်းတော့ ကောင်း တယ်။ ဈေးသစ်ဈေးညှိနေချိန် ချိန်တွယ်နေချိန် လျော့သွားတယ်။ အချိန်ကုန်သက်သာတယ်။ ဒါကြောင့် အခုဆို တို့ဆီမှာ ခေတ်မီသူ တော်တော်များများဟာ (ငွေကြေးလည်း ကြွယ်ဝတယ်ဆိုရင်) Supermarket မှာပဲ ဈေးဝယ်တော့တာ ဆိုပဲ။

အဲဒီတော့ preserved food တွေရဲ့ အရည်အသွေးဟာ ဘယ်လိုရှိမလဲ ကြည့်ရအောင်။

Freezing (ရေခဲရိုက်ခြင်းအားဖြင့် မပုပ်သိုးအောင် စီရင်ပြုပြင်ခြင်း)

အသားငါးတင် မဟုတ်ဘဲ အသီးအရွက်တွေကိုလည်း ရေခဲတုံး ဖြစ်အောင် အအေးဓာတ် ပေးလို့ရတယ် မဟုတ်လား။ ဒါ့အပြင် အေးခဲစေခြင်းအားဖြင့် ပါဝင်တဲ့ ပရိုတိန်းဓာတ်၊ ခဲဓာတ်ဓာတ်တွေကိုလဲ ထိန်းပေးပြီးသား ဖြစ်သွားပေမယ့် ဒီနည်းဟာ မဆိုဘူး။

Canning (စည်သွပ်ဘူးအဖြစ် ပြုပြင်စီရင်ခြင်း)

လေလိုတဲ့ သတ္တုဘူးထဲမှာ အသားငါး၊ အစားအစာ၊ ပဲသီး စတဲ့စားစရာတွေကိုထည့်၊ အသေပိတ်ပြီး ဘူးကို အပူပေးတဲ့အခါ ပိုးသတ်ပြီး ချက်ပြုတ်ပြီးသား အစားအစာကို ရတာပေါ့။ အဲဒီအစားအစာထဲမှာ အာဟာရပါဝင်နှုန်းကတော့ တော်တော်ကို လျော့နည်းကုန်တယ်။ အဲဒီအထဲမှာမှ အရောင်နဲ့ အနံ့တွေကို သဘာဝစားစရာနဲ့ အတူဆုံးဖြစ်အောင် ပွမ်းမံ ပြင်ဆင်ပြီးထည့်ထားတာမို့ Artificial Additives တွေ ပါတယ်လို့ ပြောနိုင်တာပေါ့။ ဒီနည်းဟာ မကောင်းလှဘူး။

Drying (လေငွေ့ပူနဲ့ နေပူ တစ်နည်းနည်းနဲ့

အပူပေးပြီး အစိုဓာတ်ထုတ်ပယ်ထားတဲ့နည်း) အခြောက်ခံထားတဲ့အခါ အာဟာရဓာတ် လျော့နည်း သယောင်ရှိပေမယ့် ဒီနည်းဟာ မဆိုးဘူး။

တို့ငယ်ငယ်ကတည်းက စွဲစွဲမြဲမြဲ တန်ဖိုးထားစား နေကြတဲ့ ပုစွန်ခြောက်တို့၊ ငါးရုံခြောက်တို့ဟာ အခြောက်ခံ အပူပေးထားတဲ့ preserved food တွေပေါ့။ အမယ် သမီးတို့ ဖွားဖွား(အန်တီတို့မေမေ)ကဖြင့် ခရမ်းချဉ်သီးကိုတောင် အခြောက်လှမ်းပူတယ် သမီးရဲ့။ ကျွန်းထဲကိုင်းထဲမှာ ခရမ်း ချဉ်သီးတွေပေါ်ပြီး အလှုပ်ပယ် များလာတဲ့အခါ မေမေက အများကြီးဝယ်ထားပြီး ထက်ခြမ်းခွဲ၊ နေလှမ်းတော့တာပဲ။ ခရမ်းချဉ်သီးဟာ တစ်ချိန်မှာ ပေါပေမယ့် တစ်ချိန်မှာ တော် တော် ရှားတတ်တာ၊ အဲဒီရှားပါးချိန်မှာ သုံးလို့ရအောင် မေမေက အခြောက်လှမ်းတာလေ။ ပြီးတော့မှပြန်ချက်တာ၊ စားလို့ကောင်းသား။ ဒါပေမယ့် အန်တီတို့ ကလေးတွေက တော့ ခရမ်းချဉ်သီး အပုံးလိုက်ကို ကိုက်စားရတဲ့ အရသာ ကို ပိုစွဲမက်တာ။ သမီးကို ပြောပြဖူးသားပဲ။ အန်တီတို့ ညီအစ်မတတွေ မေမေ့ မိဖိုချောင်ထဲက ခရမ်းချဉ်သီးတွေကို ယူယူစားတဲ့အကြောင်းလေ။ ခရမ်းချဉ်သီး နဲ့ပြီး လှနေတဲ့

အလုံးကိုရွေး၊ မေမေ့ ပုစွန်ခြောက်ပုလင်းထဲက အလှဆုံး ပုစွန်ခြောက်တွေကိုရွေး၊ ပြီးတော့ ပုစွန်ခြောက်တွေကို ခရမ်းချဉ်သီးထဲ ဟိုနေရာဒီနေရာကနေ ထိုးထည့်၊ ဆယ် ကောင် ဆယ်ငါးကောင်လောက်ရှိမှာပေါ့။ ပြီးတော့မှ အဲဒီ ခရမ်းချဉ်သီးကို ကိုက်ကိုက်စားကြတာလေ ကောင်းမှကောင်း။

သရက်သီးခြောက်လဲ အခြောက်ခံထားတဲ့ အစား အစာပဲ။ တာရှည်ခံတယ်လေ။ အန်တီတို့ ငယ်ငယ် တုန်း ကတော့ မျှစ်ခြောက်ဆိုတာလဲ ခေတ်စားတယ်။ မျှစ်ကလေး တွေကို အမျှင်အမျှင်မှာပြီး အခြောက်လှမ်းထားတာ။

Bottling ပုလင်းထဲ သွပ်ပြီး အပူပေးတဲ့နည်းပေါ့။ တစ်ခါတစ်လေ အဲဒီလိုပုလင်းသွပ်ပြီး တာရှည်ခံအောင် လုပ်တဲ့နေရာမှာ နဂိုအနံ့မပျောက်တတ်ဘူး။ အရောင်တော့ နည်းနည်းပြောင်းတာပေါ့။ ပုလင်းသွပ်ပြီး အပူပေး ပြုပြင် စီရင်ထားတဲ့ preserved food ဟာ လူကို ဥပဒ်ပေးအနည်း ဆုံးလို့ ပြောနိုင်ပါတယ်။ တို့ဆီမှာ သရက်သီးသနပ်၊ သံစုရာ သီးသနပ်တွေဟာ ဖန်ပုလင်းထဲမှာထည့် ဆီစိမ်ထားတဲ့ preserved food တွေပေါ့။

ဟိုခေတ်ကတော့ လူတွေဟာ ရာသီစာကို ပေါများ စဉ်မှာ preserved လုပ်ထား၊ ရှားတဲ့အချိန်မှာ ထုတ်စား၊ ပေါလာရင်ရာသီစာ အသီးအနှံ လတ်လတ်ဆတ်ဆတ်ကို ပြန်စား။ အဲဒီလို သံသရာလည်ခဲ့ကြတာ။ ဒီခေတ်မှာတော့ ရာသီစာရယ် ရှားပါးချိန်ရယ် မတုတ်ပါဘူး။ preserved food တွေကိုပဲ လွယ်လွယ်ကူကူ သုံး စွဲနေကြတာပါပဲ။

Irradiating (အသီးအနှံ အစားအစာတွေကို အချိန် ကြာကြာ မပျဉ်းအောင်ထိန်းဖို့ ရောင်ခြည်ပေးပြီး ကုသတဲ့နည်း) တချို့နိုင်ငံတွေမှာ သုံးကြတယ်။ တချို့နိုင်ငံတွေမှာတော့

မြို့တော် နဲ့ အစားအစာ

အစားအစာ ပိတ်ပင် တားမြစ်ယူရတယ်။ လူကို ဥပဒေ ဖြစ်စေလို့။

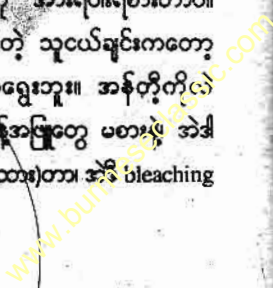
အဲဒီနည်းတွေထဲမှာ လူကို ဒုက္ခ မပေးဆို့။ Artificial Additives တွေကနေ အကင်းဝေးဆိုးကတော့ Freezing ပဲ။ ဒါပေမယ့် Freezing ဟာ ရေခဲခြင်နေအောင် ၂၄ နာရီပတ်လုံး လျှပ်စစ်စွမ်းအားနဲ့ အအေးခံထားရတာဆိုတော့ လျှပ်စစ် စွမ်းအင်တွေကုန်တယ်လို့ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးသမား တွေက ထောက်ပြတယ်။

စည်သွပ်ဘူးတွေရဲ့ မကောင်းကျိုးက နည်းနည်း ပိုများလေရဲ့။ လေလုံတဲ့သတ္တုဘူးထဲ ထည့်ပြီးမှ အပူပေးတာ ဆိုတော့ Bacteria ခေါ်တဲ့ ရောဂါပိုးမွှားတွေကိုတော့ သတ်ပေး ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အစားအစာမှာပါတဲ့ အာဟာရဓာတ် နည်းနည်းတော့ လျော့သွားတယ်။ သတ္တုပစ္စည်းတွေကို ဖြုန်း တီးမှုလည်း နည်းနည်းပါတာမို့ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး အမြင်နဲ့ ကြည့်ရင် သိပ်သုံးစွဲလွန်းဖို့တော့ မကောင်းဘူး။ လေလုံအောင်လုပ်ပြီး ပိတ်တဲ့နေရာမှာ Lead လို့ခေါ်တဲ့ ခဲသတ္တုကို သုံးရတဲ့အတွက် ကျန်းမာရေးအမြင်နဲ့ ကြည့်ရင်လဲ သိပ်အားရစရာ မရှိဘူး။ ဒါပေမယ့်လဲ တို့တွေ သုံးစွဲနေရ တာပါပဲ။

ကျန်းမာရေးအမြင်ဆိုတာနဲ့ ပတ်သက်လို့ စကား စပ်ပြီး ပြောရဦးမယ်။

အခုခေတ်မှာ ပေါင်မုန့်တွေဟာ နုသထက် နုညံ့လာ၊ ဖြူသထက် ဖြူဖွေးလာ၊ စားလို့ကလည်း ကောင်းလာတယ် နော်။ အန်တီတို့ကတော့ သိပ်ဖီဇာကြောင်သူမဟုတ်လို့ ပေါင်မုန့်ဖြူဖြူဖွေးဖွေး နူးနူးညံ့ညံ့ကို အားရပါးရစားတာပဲ။ ဒါပေမယ့် အန်တီရဲ့ ဖီဇာကြောင်တဲ့ သူငယ်ချင်းကတော့ ပေါင်မုန့်အဖြူကို ဘယ်တော့မှမရွေးဘူး။ အန်တီကိုလဲ မသက်မသာကြည့်ပြီး နင် ပေါင်မုန့်အဖြူတွေ မစားနဲ့ အဲဒါ အရောင်ချွတ်ထား (bleaching လုပ်ထား)တာ၊ အဲဒါ 'bleaching

အသားနဲ့ လုပ်တဲ့ အစားအစာတွေကို ယုပ်သိုးအောင် စီရင်တဲ့အခါ သုံးလေ့ရှိတာက နိုက်တြိုက် (Nitrates) တွေပဲ။ အဲဒီ နိုက်တြိုက်တွေဟာ ဝင်အာခြင်နိုင်တယ်လို့ စမ်းသပ် စစ်ဆေး တွေ့ရှိ ထာကြလို့ အခုဆိုရင် အနောက် ဥရောပနိုင်ငံတွေမှာ နိုက်တြိုက် အသုံးကို ထန်သတ်တားမြစ် ကုန်ကြပြီ။

agents တွေဟာ လူ့ကိုယ်ခန္ဓာကို ထိခိုက်တယ်။ အညှို့
ရောင်ပေါင်မုန့်ပဲစား။ အဲဒီလို မကြာခဏ ဆရာလုပ်လေ့
ရှိတယ်။ ဟုတ်တော့ ဟုတ်တယ် သမီးရဲ့ အဲဒီပေါင်မုန့် အဖြူ
ရောင်၊ Cereal အဖြူရောင်တွေရအောင် ဂျုံကို အနူးညံ့ဆုံး
ဖြစ်အောင် ဖြူဖွေးအောင် refine လုပ်ပြီး အရောင်ရွတ်တဲ့အခါ
အဲဒီ ဓာတုပစ္စည်းတွေကို သုံးရတာ။ သူတို့က လူ့ကိုယ်ခန္ဓာ
ကို ဒုက္ခပေးတယ်။

အဲဒီသူငယ်ချင်းက အန်တီ ကိုကာကိုလာတွေ
သောက်ရင်လည်း ဘေးကနေ တစ်ချိန်လုံး သတိပေးနေတာ
ကဖင်းဓာတ်ဟာ လူနဲ့မတည့်ဘူး။ လူကို ဥပါဒ်ပေးတယ်။ ဒါကို
အန်တီသိသားပဲ။ ဒါပေမယ့် Diet Coke တို့ ဘာတို့က
ဘာအရသာမှ မရှိဘူးမဟုတ်လား။ Classic CocaCola ကမှ
ကောင်းတာလေ။ နည်းနည်းသောက်တာ ဘာမှမဖြစ်ပါဘူးလို့
အန်တီက ဆင်ခြေပေးလေ့ရှိတယ်။ တကယ်တော့ နည်းနည်း
နည်းနည်းနဲ့ များလာတဲ့အခါ အန္တရာယ်ဖြစ်တာပေါ့နော်။
လူတွေကတော့ သိပ်မကြောက်ကြဘူး။ အဲဒီသူငယ်ချင်းနဲ့
အန်တီနဲ့ အချို့မုန့်ကြောက်တဲ့နေရာမှာတော့ နည်းနည်း
နီးစပ်တယ်။ သူက အသည်းအသန်ရှောင်ပြီး အန်တီကတော့

နည်းနည်းပါးပါး ပါနေရင်လဲ တီးထည့်လိုက်တာပဲ။
သူကဖြင့် စားစရာတစ်ခုရဲ့ ပါဝင်တဲ့ ပစ္စည်းစာရင်း
Ingredient list မှာ SMG ဆိုတာ ယူတာ
သေချာအောင် သဲသဲမဲမဲ ရှာဖွေစစ်ဆေးလေ့ ရှိ
တယ်။ သူ့မျက်စိက အနီးကပ်ကြည့်ဖို့ သိပ်ကောင်း
တယ်။ စည်သွပ်ဘူးမှာ၊ အချိုရည်ဘူးမှာ၊ ပုလင်းမှာ
သေးသေးမွှားမွှားလေးတွေ ရေးထားတဲ့ စာကြောင်းလွှေကို
ရှာရှာ ဖွေဖွေ မြင်နိုင်ပါပေရဲ့။ အန်တီကတော့ အနီးမှပဲတဲ့သူမို့
ဘူးတွေ၊ အိတ်တွေက ပါဝင်ပစ္စည်းစာရင်း ကြည့်ဖို့ သူ
မျက်စိကို အားကိုးရလေ့ ရှိတယ်။ ရယ်မတော့ ရယ်ရတယ်။

တစ်အိမ်ကိုတစ်နှစ်မှာ
 အမှိုက် ၂ တန်း၊
 ရန်ကုန်မြို့ကြီးမှာ
 တစ်နှစ်ကို
 အမှိုက်
 ဘယ်နှတန်း
 စွန့်ပစ်ကြပါလိမ့်။
 အဲဒီ
 အမှိုက်တွေဟာ
 အမှိုက်ကျင်း
 ရှိရာကို မရောက်ဘဲ
 တို့ ပြီးထဲမှာပဲ
 ဟိုသည်ပြန်ကျပြီး
 လေလွင့်နေခဲ့ပြီ
 ဆိုပါတော့။
 ဘယ်လောက်များ
 များပြားလိုက်မယ်
 အမှိုက်တွေလဲနော်။

သူနဲ့ အန်တီ နဲ့ နှစ်ယောက်ပေါင်းရင် တစ်မျက်စိပဲ။ သူက အဝေးကို တော်တော်မှန်တယ်လေ။ မျက်မှန်လဲ မတတ်ဘူး။ ပေတေ တယ်။ အန်တီက အနီးမှန်ကို မျက်မှန်မတတ်ဘဲ ပေတေ နေခဲ့သူ။ နှစ်ယောက်ပေါင်းတော့မှ တစ်မျက်စိရတာ။ အဝေးကလာနေတဲ့ ဘတ်စ်ကားနံပါတ်တို့၊ အဝေးမှာ မြင်နေရတဲ့ ဆိုင်နာမည်တို့ကို လှမ်းဖတ်တဲ့အခါ သူက အန်တီ မျက်စိကို အားကိုး လေ့ရှိတယ်။

ထားပါတော့၊ သမီးတို့ မုန့်တစ်ခုခု ဝယ်စားတဲ့အခါ ကိုယ့်ကို ဘေးအန္တရာယ်မဖြစ်ဖို့ အရင်ဆုံး ဂရုစိုက်ပါ။ မုန့်ထုပ်မှာပါဝင်တဲ့ ပစ္စည်းတွေကို ဖတ်ကြည့်ပေါ့။ ပြီးတော့မှ စားသင့်တယ်ထင်ရင် စားကြတာပေါ့။ (အမှန်အတိုင်း ဖော်ပြသေးမယ်လို့တော့ မျှော်လင့်ပါရဲ့၊ တချို့က ညာချင်တယ်၊ ပါသယောင်ယောင် ညာတာ၊ မပါသယောင်ယောင် ညာတာ အဲဒါမျိုးတွေပေါ့။) အဲဒီ အစားအစာကို စားပြီး အထုပ်ခွံကို လွှင့်ပစ်တဲ့အခါ ပတ်ဝန်းကျင် ညစ်ညမ်းမှု မဖြစ်ရအောင် အတတ်နိုင်ဆုံး ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရလိမ့်မယ်။

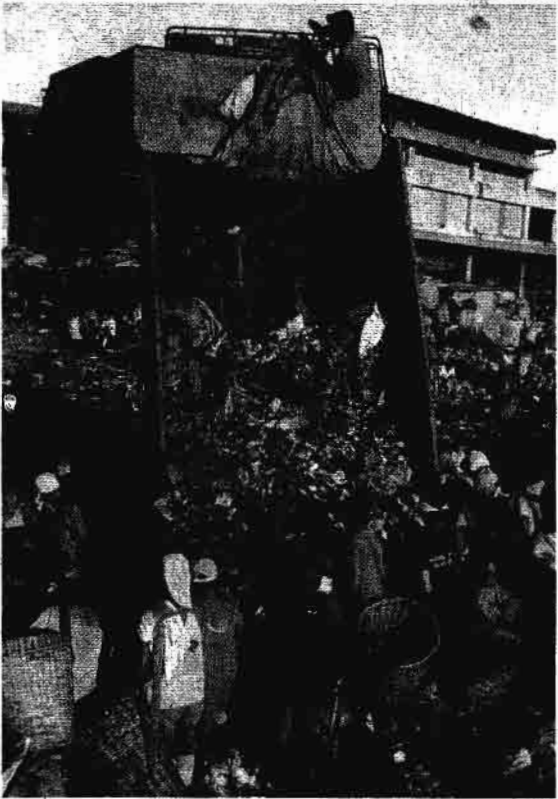
အိမ်တစ်အိမ်ရဲ့ အမှိုက်(စွန့်ပစ်ပစ္စည်း)တွေဟာ ဘာ တွေလဲလို့ စာရင်းစစ်ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ အများဆုံး စွန့်ပစ် ပစ္စည်းက နှစ်မျိုးရှိတယ်။

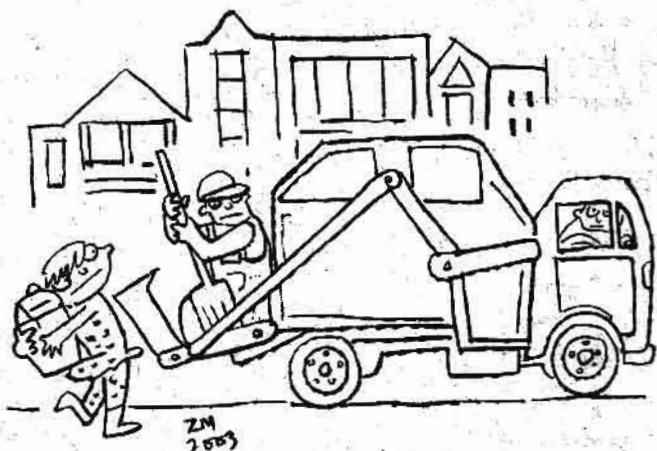
- (၁) စက္ကနဲ့ စက္ကူကဒ်မျိုးရုံ အဲဒါက ၃၀ ရာခိုင်နှုန်း။
- (၂) အော်ဂဲနစ် ပစ္စည်းမျိုးရုံ၊ အသီးခွံတို့ အရွက်အစေ့တို့ ဥပမာ ငှက်ပျောခွံ၊ ရှောက်သီးခွံ၊ ခရမ်းချဉ်သီးပုပ်၊ ကြက်သွန် ပုပ်၊ အသီးမှည့်တွေပေါ့။ အဲဒါက ၃၀ ရာခိုင်နှုန်း။ ကျန်တာ တွေကတော့ အနည်းအကျဉ်းပေါ့။
- (၃) ဖန်ထည်ပစ္စည်း Glass ၁၀ ရာခိုင်နှုန်း။
- (၄) သတ္တုပစ္စည်း စည်သွပ်ဘူးခွံ၊ ပုလင်းအပုံး ၁၀ ရာခိုင်နှုန်း
- (၅) ပလပ်စတစ် အိတ်အခွံမျိုးရုံ၊ ကြပ်ကြပ်အိတ် အမျိုးမျိုးနဲ့
- (၆) အခြားပစ္စည်းများ။ ဥပမာ ရော်ဘာပစ္စည်းတို့ ဘာတို့ပေါ့။

အဲဒီရာခိုင်နှုန်းဟာ သူတို့ဆီကလူတွေ စစ်တမ်း
 ကောက်ထားတဲ့ သူတို့အမှိုက်အမျိုးအစားနဲ့ ရာခိုင်နှုန်းတွေ
 ပဲ။ တို့နိုင်ငံမှာတော့ ပလပ်စတစ်က ပိုများမယ် ထင်တယ်။
 တို့ဆီမှာ ပလပ်စတစ်စားပွဲ ကုလားထိုင်တွေကိုတောင် သုံး
 နေကြရသူတွေ အများသာ။ သူတို့ဆီမှာ စက္ကူက ၃၀ ရာ
 ခိုင်နှုန်း ဖြစ်နေမှာပေါ့။ စက္ကူကို ဈေးဝယ်တဲ့ ထုပ်ပိုးပစ္စည်း
 အဖြစ် သုံးဖို့ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးသမားတွေက
 လှုံ့ဆော်နေကြတာကိုး။

တို့ဆီကတော့ အစားအစာကိုထည့်ဖို့ ကြပ်ကြပ်
 အိတ်၊ စာအုပ်တွေဘာတွေ ဝယ်ရင်လည်း ကြပ်ကြပ်အိတ်၊
 ပလပ်စတစ်တွေပဲ သုံးကြတာ။ စက္ကူဆိုတာ ထုပ်ပိုးပစ္စည်း
 လုပ်နိုင်ဖို့ နေနေသာသာ အန်တီတို့ ဝတ္ထုစာအုပ်တွေရှိက်ဖို့
 ဘားမားစက္ကူတောင် ဈေးက ခေါင်ခိုက်နေတာ။

ဘာပဲဖြစ်ဖြစ်ပေါ့လေ။ အိမ်တစ်အိမ်တာ တစ်ပတ်ကို
 အမှိုက်ပုံးနှစ်ပုံး စွန့်ပစ်ရတယ်ပဲထား။ တစ်နှစ်မှာ အမှိုက်
 တန်ချိန် ၂တန်ကို စွန့်ပစ်ရတယ်လို့ ယေဘုယျ တွက်လို့ရ
 တယ်။ တစ်အိမ်ကို တစ်နှစ်မှာ အမှိုက် ၂တန်၊ ရန်ကုန်မြို့ကြီးမှာ
 တစ်နှစ်ကို အမှိုက် ဘယ်နှတန် စွန့်ပစ်ကြပါလိမ့်။ အဲဒီ အမှိုက်
 တွေဟာ အမှိုက်ကျင်းရှိရာကို မရောက်ဘဲ တို့မြို့ထဲမှာပဲ
 ဟိုသည်ပြန်ကျပြီး လေလွင့်နေခဲ့ပြီဆိုပါတော့။ ဘယ်
 လောက်များ များပြားလိုက်မဲ့ အမှိုက်တွေလဲနော်။ အန်တီ
 တော့ တွေးမိတိုင်း ဘုရားကိုပဲ တ၊မိနေတော့တယ်။

အခန်း (၄)

အမှိုက် နဲ့ မြို့တော်

အမှိုက် နဲ့ ပြိုတော်

သမီးလေး ....

အရင်တစ်ပတ် သောကြာနေ့တုန်းက အန်တီမြို့ထဲ ဆူးလေဘုရားလမ်းကနေ ဗိုလ်ချုပ်ဈေးကို လမ်းလျှောက်ပြီး သွားခဲ့သေးတယ်။ အနှော်ရထားလမ်းပေါ်က ဓာတ်ပုံဆိုင် တစ်ဆိုင်မှာ ဓာတ်ပုံဝင်ကူးပြီး အပြန်မှာပေါ့။ သမီးရဲ့ ညီမလေး ပုံပုံက အငှားကားပေါ်မှာ အိပ်ငိုက်ပြီး လိုက်လာခဲ့တာမို့ မြို့ထဲရောက်မှ နီးသွားခဲ့တာ။ အန်တီတို့လည်း ပုံပုံလေး အငိုက်ပြေအောင်ဆိုပြီး ဓာတ်ပုံဆိုင်ကနေ ဗိုလ်ချုပ်ဈေးကို လမ်းလျှောက်ပြီး သွားခဲ့ကြရတာပေါ့။ အဲဒီနေ့က ဆူးလေ ဘုရားလမ်းတစ်လျှောက် လမ်းလျှောက်တဲ့အခါ အရိပ်ရတဲ့ Trader's Hotel ရှေ့ကနေ ဗြတ်လျှောက်ကြတယ် သမီးရေ။ Trader's Hotel ရှေ့ကနေ လမ်းလျှောက်ရတော့ အန်တီ တော်တော် စိတ်ချမ်းသာသွားတယ်။ ဟိုတယ်ကြီး ခမ်းနား လို့လည်း မဟုတ်ပါဘူး။ ဟိုတယ်ရှေ့က ခင်းထားတဲ့ ကျောက် ခင်း ပြင်ညီ မျက်နှာပြင်ကြီး လှပလို့လည်း မဟုတ်ပါဘူး။ ဟိုတယ်ရှေ့မျက်နှာစာ လူသွားလမ်းကျယ်ကြီးရဲ့ဘေးက အမှိုက်ပုံးကြီးတွေကိုကြည့်ပြီး အားတက်သွားလို့ပါ။ ဒီအမှိုက်ပုံးမျိုး တခြားဟိုတယ်တွေက အားကျပြီးလိုက်လုပ် မယ်ဆိုရင် သိပ်ကောင်းမှာပဲလို့ တွေးမိသွားလို့ပါ။ ရန်ကုန် တစ်မြို့လုံးမှာ လမ်းတော်တော်များများရဲ့ ထောင့်မှာ အဲဒီ အမှိုက်ပုံးမျိုး မဟုတ်ရင်တောင် အဲဒီလောက်နီးပါး ခိုင်ခန့် သေသပ်တဲ့ အမှိုက်ပုံးမျိုးတွေ လုပ်ပေးကြရင် သိပ်ကောင်းမှာ ပဲလို့လည်း မျှော်လင့်မိတယ်။

၄ သန်း
တစ်နှစ်တစ်နှစ်
အပေါ်ကန်ပြည်ထောင်စု
ရုံးဝန်ထမ်းတွေ
သုံးစွဲလွှင့်ပစ်နေတဲ့
စက္ကူတန်ချိန်ပေါင်း
အဲဒီပမာဏဟာ
နယူးယောက်ပြည်နယ်
ကနေ
ကယ်လီဖိုးနီးယား
ပြည်နယ်ထိ
ရောက်အောင်
၃-၅တိတာမြင့်တဲ့
တံတိုင်းရှည်ကြီး
ဆောက်လုပ်ဖို့
လုံလောက်တဲ့
ပမာဏ ဖြစ်တယ်

အရင်နှစ်တွေ (သိပ်မကြာခင်)က ဘတ်(စ်)ကားဂိတ် တွေမှာ အမှိုက်ပုံးတွေ ရှိခဲ့ဖူးပါရဲ့။ ကုန်သည်ကြီးတွေ၊ ကုမ္ပဏီကြီးတွေက ဘတ်(စ်)ကားမှတ်တိုင်မှာ ကြော်ငြာ သဘောမျိုးနဲ့ အမိုးတွေဘာတွေ ဆောက်တား လမ်းညွှန် ဆိုင်းဘုတ်တွေတပ်ပေးတာ အန်တီမှတ်မိနေခဲ့တယ်။ အခု

အမှိုက်နဲ့ ငြိတော်

အဲဒီ အမှိုက်ပုံးတွေ ပျက်စီးကုန်တာလားမသိဘူး။ အန်တီ ဗြိတိယမှာ လမ်းလျှောက်တဲ့အခါ အမှိုက်ပစ်ချင်ပေမယ့် ပစ်စရာ အမှိုက်ပုံး မမြင်မိလို့ ကိုယ့်အိတ်ထဲမှာပဲ ပြန်သယ်လာခဲ့ပြီး အိမ်က အမှိုက်ပုံးကျမှ ပစ်ရတာခဏခဏပဲ။ အန်တီပဲ ပျက်စီးရှုန်းသွားခဲ့သလား မသိပါဘူးကွယ်။

အမှိုက်ပစ်တဲ့ကိစ္စဟာ ပြဿနာမဟုတ်ဘူးလို့ ထင်ရ ပေမယ့် တကယ်တော့ တော်တော်အရေးကြီးတယ် မဟုတ် ဘူးလား။ ဗြိတိယလမ်းမှာ အမှိုက်တွေလွင့်နေရင် ကြည့်ရ တာလည်း မျက်စိပသား မဖြစ်၊ ကျန်းမာရေးအတွက်လည်း စိုးရိမ်ပူပန်စရာပေါ့။ တချို့ လမ်းမကြီးတွေပေါ်မှာတော့ စည်ပင်သာယာဝန်ထမ်းတွေဟာ တစ်နေ့လုံး၊ တစ်ချိန်လုံး အမှိုက်တွေ လှဲ၊ စု၊ သိမ်းနေကြလို့ လမ်းမကြီးကို ရှင်းနေ တာပါပဲ။ အဲဒီလိုမျိုး မြင်ကွင်းဟာ တော်တော်စိတ်ချမ်းသာ စရာ ကောင်းတာပဲနော်။

တချို့လမ်းတွေမှာတော့ တကယ် အဓိကလမ်းမ လူအရှုပ်ဆိုး၊ ကားအရှုပ်ဆိုးလမ်းမတွေ ဖြစ်ပေမယ့် အမှိုက် တွေ ရှုပ်ပွနေတာလည်း မြင်နေရပါတယ်။ ငှက်ပျောဖိခဲရဲ့ အညှာတို့၊ နူးရင်းသီးအခွံတို့၊ ကြွပ်ကြွပ်အိတ်တို့ ဘာတို့ ပေါ့လေ။ စုံနေအောင် လမ်းဘေးမှာပုံနေတာလည်း ခဏခဏ မြင်ရပါတယ်။ အဲဒါလမ်းမတွေကို ပြောတာနော် လမ်းကြားတွေကိုတော့ မပြောနဲ့တော့။ ဒီထက်ပိုပြီး နောက်ဖေးလမ်းကြားဆိုတာကတော့ စဉ်းတောင် မစဉ်းစားနဲ့တော့။

တစ်ခါတစ်ခါကျ အန်တီစဉ်းစားမိတယ် သမီးရဲ့ စည်းကမ်းရှိခြင်း၊ စည်းကမ်းမဲ့ခြင်း ဆိုတာ ချမ်းသာ ခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်းနဲ့ ဆိုင်သလားလို့၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးရင် စည်းကမ်းမရှိဘူးလား၊ ချမ်းသာကြွယ်ဝရင် စည်းကမ်းရှိ သလား။ အဲဒီလိုတော့ သိမ်းကြိုးပြောလို့ ရတော့ ထင်တယ်

အမှိုက် နဲ့ ပြိုတော်

သမီးရေ။ ချမ်းသာပြီး စည်းကမ်းမရှိတာတွေ အန်တီအများကြီး မြင်ဖူးနေပါရဲ့။ ဥပမာပေါ့။ ရန်ကုန်မြို့မှာ ကိုယ်ပိုင် ကားစီးတဲ့ လူတန်းစားဆိုတာ အန်တီတို့လို သာမန်လူတန်းစားနဲ့ စာရင် ချမ်းသာကြွယ်ဝတဲ့ အတန်းအစားထဲမှာ ပါမှာပေါ့နော်။ အဲဒီမှာမှ ကားကောင်းကောင်းကြီးတွေစီးပြီး အဲဒီ

ကားထဲကနေ စက္ကူစတို့၊ ပလပ်စတစ်အိတ်ခွံတို့ကို သန့်ရှင်း ပြောင်လက်နေတဲ့ ကတ္တရာလမ်းပေါ် ဖျတ်ခနဲ ဖျတ်ခနဲ ပစ်ချတာ အန်တီ မျက်စိနဲ့ မြင်ရတာ မကြာခဏပါပဲ။ အဲဒါ ဘယ်လိုဖြစ် တာလဲ။ ချမ်းသာပေမယ့် လမ်း

ပေါ်မှာ အမှိုက်မပစ်သင့်ဘူးဆိုတဲ့ အသိတရားလေးတောင် မရှိဘူးပေါ့။ ဒီတော့ ဆင်းရဲချမ်းသာဆိုတာထက် ပညာတတ်တာ မတတ်တာနဲ့များ ဆိုင်မလားလို့ တွေးကြည့်မိပြန်ရော။ အဲပေမယ့် အဲဒီလိုလည်း မဟုတ်ပြန်ဘူး သမီးရေ။ ပညာတွေ (အတန်းပညာတွေ ဘွဲ့တွေပေါ့) တတ်ပြီးတော့ စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းဖို့ အသိပညာမရှိတဲ့ လူတွေလည်း အများကြီးပဲ။

ဒီတော့ စည်းကမ်းရှိမှုမရှိမှုဟာ ကိုယ်ပိုင်အသိတရားကိုယ်ကျင့်သိက္ခာနဲ့ပဲ ဆိုင်လေသလားလို့ တွေးမိပြန်ရောပေါ့။

အန်တီလည်း ဟိုးငယ်ငယ်က အမှိုက်တွေ ဘာတွေလမ်းဘေးမှာ ပစ်ချခဲ့ဖူးမှာ အသေအချာပါပဲ။ ဆေးကောင်းသူ ဘဝအထိ စက္ကူစတွေ၊ ဘတ်(စ်)ကားလက်မှတ်တွေ၊ ဖက်တွေ၊ ဆီးစေ့တွေ လမ်းဘေးမှာ ပစ်ချခဲ့ဖူးမှာပါ။ ဆရာဝန်

ဖြစ်ခါနီးမှာလား၊ ဖြစ်ပြီးမှာလား မသိဘူး။ အမှိုက် စနစ်တကျ ပစ်ရေးဆိုတဲ့ အသိတရားကြီး ဝင်လာခဲ့တာ။ ဒါတောင်မှ အမှိုက်ကို ကိုယ့်ကြောင့် မရှုပ်စေရပေမယ့် သူများကြောင့် ရှုပ်နေတာကို မချင့်မရဲ တားမြစ်ချင်စိတ်တွေ မဖြစ်ခဲ့သေးဘူး။ နဂိုက ခပ်ရှုပ်ရှုပ်၊ အမှိုက်ရှိပြီးသား လမ်းပေါ်ကို နောက်အမှိုက်တစ်ခု ပစ်ချဖို့ဆိုတာ ဘယ်သူမှ သိပ်ဝန်လေး မယ်လို့လည်း မထင်ခဲ့ဘူး။ လမ်းဘေး တစ်နေရာရာမှာ အမှိုက်ပုံ သေးသေးကလေးတစ်ခုကိုမြင်ရင် အဲဒီနေရာမှာ နောက်ထပ်အမှိုက်ထပ်ပစ်ရင် ရတယ်ဆိုတဲ့ အသိကြီးက လူတွေမှာ ရှိပုံရတယ်။ တစ်ယောက်က အမှိုက်တစ်ခု ပုံထားရင် နောက်တစ်ယောက်က အလွယ်တကူ လိုက်ပုံမှာပဲ။ အဲဒါလည်း အလွန်ဖြစ်နိုင်ချေများတယ်လေ။

တကယ်လို့သာ လူတိုင်းမှာ အမှိုက်စနစ်တကျ စွန့်ပစ် ချင်တဲ့ အသိတရားလေး ရှိခဲ့မယ်ဆိုရင် အန်တီတို့ရဲ့ လမ်း တွေမှာ အမှိုက်ဆိုတာ အမှိုက်ပုံးကလွဲပြီး ဘယ်မှာမှ မြင်နေရစရာအကြောင်း မရှိနိုင်ဘူးပေါ့။ တစ်ယောက်ချင်း စည်းကမ်းရှိသွားရင် မြို့တစ်မြို့လုံး စည်းကမ်းရှိသွားမှာပေါ့ နော်။ နှမ်းတစ်လုံးနဲ့ ဆီမပြင်ဘူးဆိုတဲ့ စကားတော့ ရှိသားပါပဲ။ ဒါပေမယ့် နှမ်းစေ့တိုင်း နှမ်းစေ့တိုင်း ရဲ့ ဆီကလေးတွေ စုပေါင်းတဲ့အခါ ဆီဆိုတဲ့အရာ ရလာတာပဲ။ ဆီဖြစ်နိုင်တဲ့ နှမ်းစေ့ကလေးတွေ အများကြီး စုပေါင်းမိဖို့ပဲ လိုပါတယ်။

အရင်တုန်းက ရန်ကုန်ဟာ အရှေ့တောင်အာရှမှာ အသန်ရှင်းဆုံး၊ စည်းကမ်းအရှိဆုံးမြို့တော်တဲ့ သမီးရဲ့။

လူဦးရေထူထပ်တဲ့ မြို့တော်ကြီးတစ်ခုလုံး အမှိုက် တစ်ဖျင်တစ်မှမရှိဘဲ သန့်ရှင်းလှပနေဖို့ဆိုတာ မဖြစ်နိုင်ဘူးလို့ ထင်စရာရှိတယ်နော်။ ဒါပေမယ့် သိပ်ဖြစ်နိုင်တာပေါ့လေ။

အိမ်တိုင်းအိမ်တိုင်းဟာ အမှိုက်ကို အမှိုက်ပုံးထဲမှာ ပစ်ခဲ့မယ်ဆိုရင် အဲဒီအမှိုက်ပုံးကို အမှိုက်ကွင်းဆီ စနစ်တကျ

အမှိုက် နဲ့ ငြိတော်

ပစ်ပေးမယ့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခုလည်း ရှိမယ်ဆိုရင် ဘာ
မဖြစ်နိုင်စရာ ရှိမလဲ။

လူတစ်ယောက် စည်းကမ်းရှိဖို့ကိစ္စမှာ အဲဒီလူ ချမ်း
သာနေစရာမလိုပါဘူး။ စည်းကမ်းရှိချင်တဲ့ အသိ စိတ်ဓာတ်
ကလေးပဲ လိုတာပါ။ အေးလေ၊ ခက်နေတာကလည်း အဲဒီ
အသိစိတ်ဓာတ်ကလေးကို သူတို့ဦးနှောက်ထဲ ရောက်အောင်
ဘယ်သူက အောင်မြင်စွာ သွင်းပေးနိုင်မလဲ။ ဘယ်လိုနည်းနဲ့
သွင်းပေးနိုင်မလဲ။ ဘယ်လောက် ကြာကြာ ကြိုးစားရင်
လူတိုင်းမှာ အဲဒီ အသိစိတ်ဓာတ်ကလေး ရှိသွားနိုင်မလဲ။
တွေးကြည့်ရင်တော့ တော်တော် ရင်မောစရာ ကောင်းလိမ့်
မယ်။

တကယ်တမ်း ပြောရမယ်ဆိုရင် အန်တီတို့ဆီမှာ
သူတို့ဆီက လူတွေထက်တောင်မှ အမှိုက်ကို အသုံးပြုတတ်
နေခဲ့တာပါ။ ဆင်းရဲနွမ်းပါးလို့လေ။ အမှိုက်ထဲကနေ ပိုက်ဆံ
ရအောင်ပြန်ရာတဲ့ အတတ်ပညာကို အန်တီတို့ နိုင်ငံသားတွေ
က ကျွမ်းကျင်ပြီးသားပါ။

တို့ဆီမှာ သတင်းစာကို အမှိုက်ပုံထဲ သွားပစ်တဲ့သူ
ဘယ်နှယောက်များ ကြုံဖူးလို့လဲ။ တို့ဆီမှာ သတင်းစာကို
ပိသောချိန်နဲ့ အမြဲရောင်းပစ်တာ မဟုတ်လား။ သတင်းစာကို
ဝယ်မယ့်သူကလည်း အဆင်သင့်ရှိတယ်။ ဈေးလည်း တခြား
စက္ကူထက် ကောင်းတယ်။ တို့နိုင်ငံက အမှိုက်ပုံထဲမှာ
သတင်းစာ တစ်စောင်တလေတောင် မရောက်ခဲ့ဘူး။ သူတို့ဆီ
က အမှိုက်ပုံးတွေထဲမှာ သတင်းစာတွေ၊ ဝတ္ထုစာအုပ်တွေ၊
ဇာနည်တွေ အများကြီးပဲ။ နောက်ပြီး သတင်းစာနဲ့ တခြား
အမှိုက်သရိုက်တွေကို ရောရောပြီး ပစ်ကြလွန်းလို့ ပတ်ဝန်း
ကျင်ထိန်းသိမ်းရေး အမြင်ရှိတဲ့လူတွေက 'သတင်းစာကို
သီးသန့်အထုပ်နဲ့ သီးသန့်ပုံးမှာပစ်ပါ။ (Recycle) ပြန်လုပ်
ကြပါ'လို့ မှိုးဆော်ယူရတယ်။ ဒါတောင် အခုလို တချို့လူတွေ

ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး၊ သစ်တောထိန်းသိမ်းရေး၊ အမြင်တွေ မရှိလို့နဲ့တူပါရဲ့။ စားကြွင်းစားကျန် အသီးခွံတွေ၊ စည်သွပ်ဘူးခွံတွေနဲ့ရောပြီး သတင်းစာကို အမှိုက်ပုံးထဲမှာ ပစ်တဲ့အကျင့် ရှိနေကြတုန်းပဲ။

စားကြွင်းစားကျန်ဆိုလို့ သူတို့ဆီက ကြွပ်ကြွပ်အိတ် အမှိုက်တွေဟာ တို့ဆီက ကြွပ်ကြွပ်အိတ်အမှိုက်တွေ ထက် Recycle ပြန်လုပ်ဖို့ လွယ်ပုံရတယ်။ အန်တီအထင်ပေါ့လေး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ သူတို့စားကြွင်းစားကျန် ထည့်တဲ့ ကြွပ်ကြွပ်အိတ်မှာ ဆီမပါလို့ဘဲ။ ဘယ်တုန်းကမှ ဆီပေမနေ လို့ပဲ။ သူတို့ဆီက ဆီသိပ်မသုံးဘူး မဟုတ်လား။ တို့ဆီလို ဆီပြန်ဟင်းတို့၊ ဆီကြော်ဟင်းတို့ မစားကြဘူးလေး။ သူတို့က ငါးဆိုရင်လဲ Oven မီးဖိုထဲမှာ ထည့်ကင်တာ၊ နောက် Smoked meat မီးနဲ့တွေ့ရုံ တွေ့ထားတဲ့ အသားလွှာ ငါးလွှာ ဝါးဝါးချိုး ကို စားတတ်ကြတယ်မဟုတ်လား။ အာလူး ဆိုရင်လည်း Oven ထဲမှာ ထည့်ဖုတ်ပြီး အခွံနွာ၊ ထက်ခြမ်းခြမ်းပြီး စား ကြတာ။ သူတို့တွေ ဆီကို အသုံးပြုတာဆိုလို့ တင်းဆီး ဟင်းရွက်သုပ်(Salad)ထဲမှာ တစ်ခါတလေ မဖြစ်စလောက်

ကလေး ထည့်တာတို့၊ ကြက်ဥကြော်တဲ့အခါ ဆီကို အိုးထဲ မဖြစ်စလောက်ထည့်ပြီး အိုးကို တိုတို သည်သည် ဝိုက်ကွေ့လှုပ်ယူပြီး ဆီရဲ့အတစ် ကလေးနဲ့ ကြက်ဥကြော်တာတို့၊ အဲဒီတွေ ပဲရှိတာ။ သူတို့က ဆီအစား ချိတ်တို စား ကြတာကိုး။

ဒီတော့ သူတို့အမှိုက်ထဲမှာ ဘယ်နှယ်လုပ်ပြီး ဆီဖို့ မလဲ။ ဒီတော့ သူတို့ကြွပ်ကြွပ်အိတ်တွေမှာ ဆီမပေးတာ ဘူး။ Recycle ပြန်လုပ်တဲ့နေရာမှာ ဆီကို ဆေးပင်ပျော့ပလိုလို့ တစ်ဆင့်လည်း သက်သာမှာပေါ့။

သူတို့နိုင်သားတွေက တစ်လောက်ချင်း စည်းကမ်း

အမှိုက် နဲ့ ပြုစု

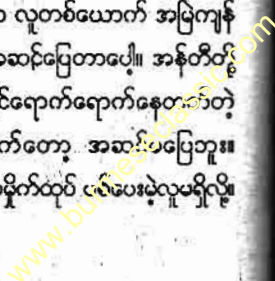
နဲ့ အသိစိတ်ရှိလို့သာ အမှိုက်သရိုက် အမျိုးအစားတွေ ခွဲခြားပြီး ပစ်ပေးဖို့ လိုက်နာကြတာ။ တို့နိုင်ငံသားတွေကျတော့ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးအမြင် ရှိစရာမလိုဘဲ ငွေအတွက်နဲ့ အမှိုက်ကို ကိုယ့်အိမ်မှာကိုယ် ခွဲခြားပြီးသား။ သတင်းစာအမှိုက်၊ ဝတ္ထုစာအုပ်အမှိုက်နဲ့ ဘီယာပုလင်းခွံအမှိုက်တွေဟာ အမှိုက်ပုံဆီတောင် မရောက်ရပါဘူး။ လာဝယ်တဲ့သူတွေကို ချရောင်းပစ်တာလေ။

လွှင့်ပစ်တဲ့ ပလပ်စတစ်တွေနဲ့ စည်သွပ်ဘူးခွံတွေကို တော့ ပလပ်စတစ်ကောက်သမားတွေက လိုက်ကောက်ပြီး ပလပ်စတစ်ဝယ်သူဆီမှာ ပြန်သွင်း။ အဲဒီနည်းနဲ့ သူတို့တွေ့ရာကြတယ် မတုတ်လား။ တစ်ခုတော့ရှိတယ်။ အဲဒီအမှိုက်ပုံဖွဲ့သမားတွေဟာ အမှိုက်ပုံကို တကယ်ကို ပွအောင်ဖွတာတော့ အမှန်ပဲ။ အထဲကနေ သူတို့ ပြန်ရောင်းလို့ရမဲ့ ပစ္စည်းကို ရှာတာလေ။ တချို့အမှိုက်ဖွတွေဟာ စည်းကမ်းရှိတယ်ဆိုရင် သမီးယုံမလား မသိဘူး။ သူတို့လိုချင်တဲ့ပစ္စည်းတွေ အမှိုက်ထဲကနေယူပြီးရင် မြေရေခွံအိတ်လို့ခေါ်တဲ့ အဖြူရောင်အိတ်တွေထဲမှာ ထည့်လိုက်တယ်။ ပြီးရင် ကျန်တဲ့အမှိုက်တွေကို အမှိုက်ပုံနံရံထောင့်မှာ အားလုံးပြန်စုပုံပြီး ရှင်းပေးသွားတယ် သမီးရေ။ အန်တီက ညညဆို အမှိုက်ပုံမှာ အမှိုက်သွားပစ်နေကျမို့ သိတာ။

ညညမှာ ဘာဖြစ်လို့ အမှိုက်သွားပစ်နေရတာလဲ။ အမှိုက်ကားလာတဲ့အချိန်မှာ အမှိုက်ကားမှာ ထည့်ပေးလိုက်ရင် မရဘူးလားလို့ မေးစရာရှိတယ်။

အမှိုက်ကားဟာ အိမ်မှာ လူတစ်ယောက် အမြဲကျန်နေတဲ့ အိမ်မျိုးအတွက်တော့ အဆင်ပြေတာပေါ့။ အန်တီတို့လိုမျိုး မိုးလင်းတမိုးချုပ် အပြင်ရောက်ရောက်နေတာတို့ လူနည်းစုအိမ်သားတွေ အတွက်တော့ အဆင်မပြေဘူး။ အမှိုက်ကားလာချိန်မှာ အိမ်မှာ အမှိုက်ထုပ် ငယ်ပေးမဲ့လူမရှိလို့

၁၈ သန်း
တစ်နှစ်တစ်နှစ်
အပေရီကန်လှမျိုးတွေ
Recycle ပြန်လုပ်တဲ့
စက္ကူတန်ချိန်ပေါင်း။
သစ်ပင်ပေါင်း
၁၀ သန်း
ခုတ်လှဲရခြင်းမှ
သက်သာစေတဲ့
ပမာဏဖြစ်တယ်။

ရန်ကုန်မြို့မှာ အိမ်ရှိလူကုန် ကိုယ့်တာဝန်နဲ့ကိုယ် အလုပ်အသီးသီးကို သွားပြီး အလုပ်လုပ်နေမှ မိသားစု ဝင်ငွေ ဖြောင့်ဖြူးမှာမို့ အားလုံးအလုပ်လုပ်ကုန်ကြပြီလို့ အန်တီ ထင်ထားခဲ့တာ ကြာပြီ။ ဒါပေမယ့် အမှိုက်ကား စနစ် အခုထိ အသုံးတည့်နေတာမြင်ရတော့ အန်တီအထင်တာ မမှန်နိုင် ဘူးလို့ သိလာရပြီပေါ့။ အိမ်တိုင်းအိမ်တိုင်းမှာ အနည်းဆုံး တစ်ယောက်တော့ အမှိုက်သွန်ပေးဖို့ လူကျန်ပုံရတိုရဲ့လို့ တွေးရပြီလေ။ အိမ်ဖော်ကလေး ဖြစ်ချင်ဖြစ်မယ်။ အင်္ဂလိပ် အမေလို အပြင်အလုပ်မလုပ်ဘဲ အိမ်အလုပ်ပဲလုပ်ပြီး ကျန်ခဲ့သူ ဖြစ်ချင်ဖြစ်မယ်။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် တို့နိုင်ငံမှာ အပြင်အလုပ် မလုပ်ဘဲ အိမ်မှာ ကျန်နေသူတွေတော့ ခုထိ ရှိနေတုန်းပဲ ဆိုတဲ့ အခြေထွက်လာတယ်။ အဲဒါ မင်္ဂလာပဲပေါ့နော်။

သူတို့ဆီမှာ အိမ်မှာ အမှိုက်ကားအလာ သွန်ပေးမယ့် လူ မရှိဘူး။ ဒါကြောင့် အမှိုက်ကားကို မစောင့်ရအောင် စနစ်တစ်ခု လုပ်ထားတယ်။ အိမ်တိုင်း အိမ်တိုင်းမှာ ရင်ဆိုင် လောက်မြင့်တဲ့(အပုံးပုံးထားတဲ့) အမှိုက်ပုံးကြီးတွေ ရှိတယ်။ ကိုယ့်အမှိုက်ကို အဲဒီထဲမှာ ထည့်ထားတယ်။ အမှိုက်စုတဲ့ လူဟာ သူ့ဟာသူရောက်လာပြီး ဒီအမှိုက်တွေကို ကားနဲ့ တင်ပြီး ထွက်သွားတာပဲ။

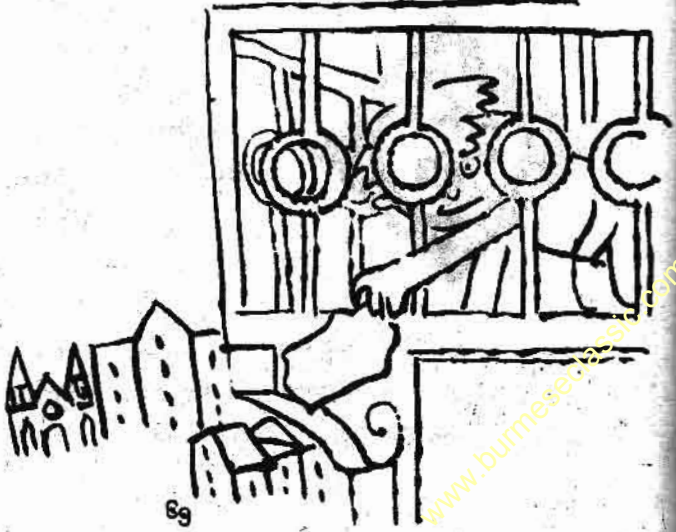
အန်တီကတော့ အမှိုက်ကား လာ တဲ့အချိန်မှာ အိမ်မှာ လူမရှိတတ်တဲ့ အိမ်ထောင်စု အမျိုးအစားထဲမှာ ပါတာမို့ အမှိုက်ကို အဲဒီလို အိမ်ရှေ့မှာ ပုံးနဲ့ထားပြီး လာသယ်ပေးမယ့် စနစ်မျိုးတာ ကိုယ့်အတွက် ပိုအဆင်ပြေမယ်လို့ တောင့်တမိတယ်။ အခုတော့ အမှိုက်ပုံရှိတဲ့နေရာ (အိမ်နဲ့ သုံးလမ်းတောင့် လေး လမ်းမြောက်)အထိ လမ်းလျှောက်ပြီး အမှိုက်ပုံးများ သွန် လျက်ပါပဲ။ အန်တီအိမ်ကို လာသမျှ ကလေးလည်းသည် နယ်

အမှိုက် နဲ့ မြို့တော်

က ဧည့်သည်တွေကို ဝရံတာကနေ အမှိုက် ပစ်ပချအောင်
 လူတစ်ချို့က စောင့်ကြည့်တာမျိုးလုပ်ပါ။ တချို့က ချီချီ
 စကားတို့၊ ဆီးစေ့တို့၊ စပျစ်သီးအခွံတို့ကို စားရင်း အလွယ်
 တကူ ပစ်လိုက်ချင်ကြတယ်။ အဲဒါမျိုးကျ တာတဲ့အခါ တား
 မြစ်ယူရတာပေါ့။ သမီးတို့တောင် အန်တီ အိမ်ရောက်ရင်
 အမှိုက်မှန်သမျှ အမှိုက်ပုံးထဲပဲ သွားထည့်ကြတာလေ။ ဝရံတာ
 ကနေ မပစ်ရဘူးဆိုတဲ့အသိကို နယ်ကလာတဲ့ သမီးတို့လို
 ကလေးတွေတောင် သိနေကြပြီ မဟုတ်လား။

ဒါပေမယ့် ယုံချင်မှယုံ၊ ရန်ကုန်တိုက်ခန်းတွေမှာ
 ဝရံတာရော၊ နောက်ပေးပြတင်းကရော အမှိုက်တွေ ပစ်ပစ်
 ချနေကြတာလည်း အန်တီတို့မြင်နေရဆဲပါပဲ။ ကိုယ်ပစ်ချ
 နေတာ ကိုယ့်အိမ်ပတ်ဝန်းကျင်လို့ သူတို့ မတွက်မိတာလား။
 ဒါမှမဟုတ် မေ့မေ့သွားတာလားမသိဘူး။ အားမလိုအားမရ
 ဖြစ်စရာလေးတွေတော့ အများကြီးရှိနေသေးတာပဲနော်။

သူတို့ဆီက မြို့တော်ကြီးတွေမှာတောင် ယေတုယျ
 သန့်ရှင်းတောက်ပြောင်နေတယ်လို့ ပြောလို့ရပေမယ့် တချို့
 နေရာလေးတွေမှာ အမှိုက်တွေ ဟိုတစ်စ သည်ဟစ်စ လွင့်

အမှိုက် နဲ့ မြို့တော်

နေတာကို မြင်ခဲ့ဖူးကြတာပဲ။ မြို့တော်ရဲ့ လမ်းကြားဆိုတာ ရှိတဲ့မြို့ဆိုရင် အနည်းဆုံးအများ အဲဒီနောက်ဖေးလမ်းကြားမှာ အမှိုက်စတွေတော့ ရှိမှာပဲ။ တို့ရဲ့ ဆယ်ပုံတစ်ပုံပဲ ဖြစ်ဖြစ် ပေါ့။ တချို့မြို့တော်တွေကျတော့လည်း အမှိုက်ဆိုတာ ဘာလဲလို့ မေးယူရလောက်အောင်ပဲ။ အမှိုက်တစ်စမှ လမ်းပေါ် ရှိမနေတာ ဘယ်လောက် အံ့ဩစရာကောင်းလဲနော်။ မြက်ခင်းနဲ့ လူသွားလမ်းကွန်ကရစ် (Pavement) တွေဟာ လှပသန့်ရှင်းလို့၊ အရွက်ကြွေတဲ့ရာသီမှာ မြက်ခင်းပေါ်မှာ အရွက်ခြောက်တွေ မြင်ရတတ်ပေမယ့် အရွက်မှိုက် ကောက်သမားတွေက အမြဲတန်း ကောက်ကောက်နေကြတော့ အဲဒီ အမှိုက်လည်း ရှင်းသွားတာပဲ။

သူတို့ဆီမှာ အမှိုက်ကို မြင်ချင်တယ်ဆိုရင် သမုဒ္ဒရာကမ်းစပ်ကိုသွား၊ သဲပြင်ပေါ်မှာ လမ်းလျှောက်။ ကံကောင်းရင် ကိုကာကိုလာဘူးခွံ၊ ဆဲဗင်းအပ်ဘူးခွံတွေကို သဲပြင်ပေါ်မှာ တွေ့ရမယ်။ ဘီယာဘူးခွံတော့ တွေ့ရမှာမဟုတ်ဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ တချို့ပြည်နယ်တွေက အရက်နဲ့ဘီယာ တို့လမ်းမှာ၊ ဆိုင်အပြင်မှာ သယ်ခွင့် မရှိလို့ပဲ။ ဘီယာသမားတွေဟာ ဆိုင်ထဲမှာပဲ သောက်ကြရတယ်။ ဆိုင်ပြင်မှာ၊ ကိုယ့် ကားထဲမှာ သောက်လက်စ အရက်ပုလင်းခွံ ဘီယာဘူးခွံ

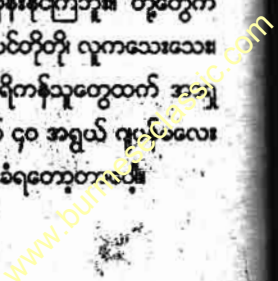
အိုက် ၃. ပြောက်

မရှိရဘူး။ ဒါကြောင့် အရက်ပုလင်းခွံကို အပြင်မှာ ဘယ်တော့မှ မတွေ့ရဘူး။ ဆိုင်ကလူတွေက အပြင်ဝရံတာမှာ သွားစားသောက်မယ့် လူဆိုရင် ဘိယာကို တစ်ခါသုံး ပလပ်စတစ်ခွက်ကြည်လေးတွေထဲ ထည့်ပေးပြီး ပုလင်းခွံကို ပြန်သိမ်းယူထားလေ့ ရှိတယ်။

နောက်ပြီး သူတို့ဆီမှာ အသက် (၁၈)နှစ် ပြည့်ပြီး သူ့ကိုမှ ဝိုင်ပုလင်းတို့၊ ဘိယာတို့ကို စတိုးဆိုင်ကြီးတွေက ရောင်းလေ့ရှိတယ်။ တစ်ခါတုန်းက ရယ်စရာတစ်ခု တွေ့ရဖူးတယ်။ အန်တီသူငယ်ချင်း ဂျပန်မလေးတစ်ယောက် ဝိုင်တစ်ပုလင်းဝယ်တယ်။ ဂျာမန်မလေးတစ်ယောက်က ဘိယာ ၆ဘူးတွဲ တစ်ပါကင် ဝယ်တယ်။ ဂျပန်မလေးက ဂျာမန်မလေးထက် အသက် ၄နှစ် ပိုကြီးတယ်။ ဂျပန်မလေးက ၄၀၊ ဂျာမန်မလေးက ၃၆ နှစ်။ အဲဒီ ဂျပန်မလေးကို ဒရိုင်ဘာလိုင်စင် ပြခိုင်းတယ်။ မှတ်ပုံတင်ကတ် သဘောမျိုးပေါ့။ ကိုယ့်ဓာတ်ပုံနဲ့ အသက်ပါတဲ့ ကတ်ဆိုလို့ သူတို့ဆီမှာ ဒရိုင်ဘာလိုင်စင်ပဲ ရှိတာကို။ ဂျပန်မလေးက ရယ်ပြီး သူ့ပတ်စ်ပို့ကို ထုတ်ပြရတယ်။ သူက ဧည့်သည်ဆိုတော့ ခဏတာပဲနေမှာ ဆိုတော့ ကားမောင်းလိုင်စင် လုပ်မထားဘူးလေ။

‘ထိသိတယ်၊ ငါ့ကို လွယ်လွယ်နဲ့ ဝိုင်ပုလင်းရောင်းမှာ မဟုတ်ဘူးဆိုတာ၊ ဒါကြောင့် ငါ ပတ်စ်ပို့ အဆင်သင့်ယူထားတာ’ တဲ့။

သူတို့နိုင်ငံကလူတွေရဲ့ အသက်ကို သူတို့သိနိုင်၊ ခန့်မှန်းနိုင်ပေမယ့် တခြားနိုင်ငံ အထူးသဖြင့် အာရှနိုင်ငံက လူတွေရဲ့ အသက်ကို သူတို့ မခန့်မှန်းနိုင်ကြဘူး။ တို့တွေက ပုပုသေးသေးလေးတွေပဲလား။ ဆံပင်တိုတို၊ လူကသေးသေး၊ မျက်နှာကလည်း ဥရောပနဲ့ အမေရိကန်သူတွေထက် အဘျဲ့သူတွေက ပိုနုကြတာကို။ အသက် ၄၀ အရွယ် ဂျပန်မလေး ခမှာ ၁၈ နှစ်မပြည့်ဘူးလို့ အထင်ခံရတော့တယ်။

အဲဒီဂျပန်မလေး စားသောက်ဆိုင်မှာ ဘီယာတို့၊
ဝိုင်တို့ မှာသောက်လို့တောင် ရပဲ့မလား မပြောတတ်ဘူးနော်။

အဲဒီ စောစောက ဘူးခွံတွေကို စွဲ ဆက်ပြောရဦးမယ်။
ဘတ်စ်ကားဂိတ်တို့၊ သမုဒ္ဒရာကမ်းစပ်တို့မှာ ကိုကာကိုလာ
ဘူးခွံ၊ အအေးဘူးခွံတွေကို တို့ဆီက ပလပ်စတစ်ကောက်
သမားတွေလိုပဲ လိုက်ကောက်နေတဲ့သူတွေရှိတယ် သမီးရဲ့။
အိပေမယ့် တော်တော်ကို ကွာခြားတာက အဲဒီ ဘူးခွံကောက်သူ
တွေဟာ ဒီမှာလို ငွေလိုလို့ ငွေရှာနေတဲ့သူတွေ မဟုတ်ဘူး။
အများအားဖြင့် ပင်စင်စား အဘိုးကြီး၊ အဘွားကြီးတွေ
ဖြစ်တတ်တယ်။ သူ့ကားနဲ့သူ ရောက်လာတယ်။ ကျန်းမာရေး
အတွက် လမ်းလျှောက်တယ်။ ပြီး ပြန်ခါနီးမှာ အနီးက
အမှိုက်ပုံးမှာ အမှိုက်တွေနဲ့အတူရောနေတဲ့ ဘူးခွံတွေကို အိတ်
တစ်ခုနဲ့ စုသိမ်းယူသွားတယ်။ သမုဒ္ဒရာကမ်းစပ်သဲပြင်ပေါ်မှာ
ကျောက်ဆောင်တွေကြားမှာ ကျနေတဲ့ ဘူးခွံတွေကို လိုက်
ကောက် စုသိမ်းပြီး ကားနောက်ဖုံးထဲ ထည့်ယူသွားတယ်။
ဘာလုပ်တာလဲလို့ မေးကြည့်ရင် သူတို့ကပြုံးပြီး Recycling
ဌာနကို သွားပို့မှာလို့ ဖြေလေ့ရှိတယ်။

အသက်ကြီးလို့ အလုပ်မလုပ်ရတဲ့အခါ သူတို့ဟာ
သူတို့ရဲ့ ဥယျာဉ်ကလေးထဲမှာတင် သစ်ပင်စိုက်၊

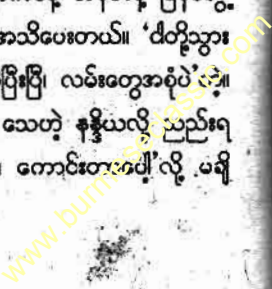
ရေလောင်း၊ အချိန်ဖြုန်းနေရတာကိုး။ တို့ဆီမှာလို
သားသမီးတွေ၊ မြေးမြစ်တွေနဲ့ အတူမှ
မနေကြတာ။ မြေးတွေနဲ့ တွေ့ချိန်တွေက
ကျေးဇူးတော်နေ့တို့၊ ခရစ်မတ်စ်နေ့တို့ပဲ
ရှိတာမဟုတ်လား။ ဒီတော့ သူတို့ဟာ ပတ်ဝန်း

ကျင်အတွက် တစ်ခုခု လုပ်ပေးချင်နေကြတယ်။ ကိုယ့်
ကိုယ်ကို ပတ်ဝန်းကျင်အတွက် အသုံးကျချင်နေ့ဘုန်းပဲ။
အဲဒီအခါမှာ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် သူတို့
ကိုယ်ကို နှစ်မြှုပ်ပြီး အလုပ် လုပ်ကြတော့တာပါပဲ။

တလောတုန်းက အန်တီမိတ်ဆွေ လင်မယား နှစ်ယောက် မြန်မာပြည်ကို လာလည်တာ သမီး သိလိုက်တယ် မဟုတ်လား။ အဲဒီလင်မယားကလေ တခြားနိုင်ငံခြားသား ဧည့်သည်တွေလို ကုမ္ပဏီမှာ စာရင်းသွင်းပြီး လာလည်တာ မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ့်အစီအစဉ်နဲ့ကိုယ် လည်မှာဆိုတဲ့ အမျိုးအစား။ အန်တီက အိမ်ရှင်ဆိုတော့ သူတို့တည်းခိုတာ၊ လျှောက်လည်တာ အဆင်ပြေအောင် အန်တီသူငယ်ချင်း နီနီခက် အကူအညီနဲ့ စီစဉ်ပေးရတယ် မဟုတ်လား။ သူတို့ကလေ၊ မြန်မာလူမျိုးတွေရဲ့ နေ့စဉ်လူမှုဘဝကို စိတ်ဝင်စားလို့တဲ့။ အန်တီတို့ သူငယ်ချင်းသုံးယောက် သူတို့ကို ရွှေတိဂုံဘုရား ခေါ်သွားပြီး ပြပေး။ ရှင်းပြပေးပေးမယ့် သူတို့ စိတ်မဝင်စားသလိုလို့ပဲ။ ရန်ကုန်မြို့ထဲက လမ်းကြားတွေထဲ လျှောက်သွားချင်တာတဲ့။ အန်တီက လူလည်ကျကြည့်ပါသေးတယ်။ သူတို့ကို သူတို့သွားချင်တဲ့ နေရာတွေပေးမသွားဘဲ ကိုယ် ပြချင်တဲ့ နေရာတွေ ခေါ်ပြတာမျိုး။ အိပေမယ့် သူတို့က အမျိုးသား ပြတိုက်ကိုလည်း ခေါ်လို့မလိုက်၊ ဗိုလ်ချုပ်ဈေးလည်း ခေါ်လို့မလိုက်၊ တရုတ်တန်းတော့ လျှောက်ချင်သတဲ့။ အဲနဲ့ တရုတ်တန်းကို ညနေဝိုင်း လမ်းလျှောက်ပြီး ပြရတယ်။ အိပေမယ့် သူတို့ကို ကိုယ်က အမြဲထိန်းသိမ်း ချုပ်ချယ်ထားနိုင်တာ မဟုတ်။ မိတ်ဆွေတွေဆိုတော့ နီနီခက်နဲ့ သူ့ညွှန်သည်တွေလို ဆက်ဆံရေးမျိုးလည်း မဟုတ်။ သူတို့ဟာသူတို့ နားခွင့်ပေးထားတဲ့အချိန်မှာ အန်တီက ကိုယ့်အိမ်ကိုယ် ပြန်နားတဲ့ အချိန်မှာ သူတို့က ရန်ကုန်မြို့ထဲ လမ်းကြားတွေကို လျှောက်သွားကြပါလေရောသမီးရေ။ နောက်နေ့ အန်တီနဲ့ ပြန်တွေ့တော့ သူတို့က ဝမ်းသာအားရ အသိပေးတယ်။ 'ငါတို့သွားချင်တဲ့နေရာတွေ ငါတို့ ရောက်ခဲ့ပြီပြီ၊ လမ်းတွေအစုံပဲ'လို့။ အန်တီက ဘာ ပြန်ပြောရမလဲ၊ သေတဲ့ နန္ဒီယလို့ ညည်းရမှာလား။ 'ဪ... ဟုတ်လား။ ကောင်းတယ်ပေါ့'လို့ မချီ

အိပေမယ့်
ယုံချင်မှယုံ
ရန်ကုန်တိုက်ခန်းတွေမှာ
ဝရံတာရော၊
နောက်ပြတင်ကရော
အမှိုက်တွေ ပစ်ပစ်
ချွန်ကြတာလည်း
မြင်နေရဆဲပါပဲ။
ကိုယ်ပစ်ချနေတာ
ကိုယ့်အိမ်
ပတ်ဝန်းကျင်ပဲလို့
သူတို့
မတွက်မိတာလား။

အမှတ် ၃. မြို့တော်

ပြုံးလေးနဲ့ ပြန်ပြောလိုက်ရတာပေါ့ သမီးရယ်။

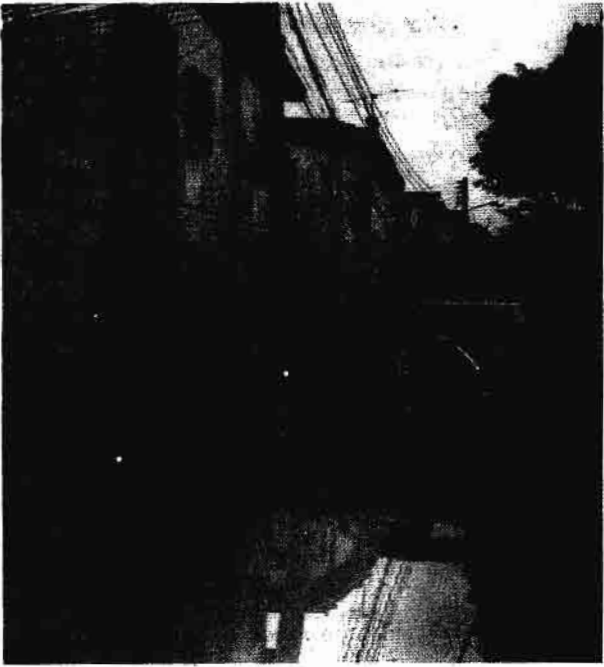
မန္တလေးကို သူတို့နဲ့အတူ အန်တီလျှောက်လည် ပြပေးပါတယ်။ သူတို့က ရန်ကုန်နဲ့စာရင် မန္တလေးကို ပိုကြိုက်တယ်။ မန္တလေးနဲ့စာရင်လည်း ရှမ်းပြည်နယ်ကို ပိုကြိုက်တယ်။ ပုဂံတွေဘာတွေ အားလုံးလည်ပြီးလို့ ရန်ကုန် ပြန်လာတော့ သူတို့က မှတ်ချက်တစ်ခု ချတယ်။

‘မန္တလေးက ရန်ကုန်ထက်ပိုပြီး သန့်ရှင်းတယ်နော်’ တဲ့။ အေးပေါ့။ သူတို့က အန်တီမပြတဲ့ နေရာတွေ (ရန်ကုန်မြို့ ထဲမှာ) အန်တီထက် လူလည်ကျပြီး လျှောက် သွားခဲ့တာကို။

အဲဒီ ဘာရမလဲ၊ အန်တီလည်း အညံ့တော့မခံပါဘူး။ သူတို့ကို အေးအေးဆေးဆေးပဲ ပြန်တုံ့ပြန်လိုက်တာပေါ့။

‘ဟုတ်တယ်၊ မြို့တော်ရဲ့ အနေအထား၊ အကျယ် အဝန်း၊ တည်ရှိပုံနဲ့ လူဦးရေ၊ ဈေးကွက်တွေပေါ်မှာ မူတည်ပြီး အဲဒီမြို့တော်ရဲ့ သန့်ရှင်းမှု၊ ညစ်ပတ်မှုရယ်လို့ ဖြစ်လာတာ မဟုတ်လား။ နင်တို့ဆီကလိုပဲပေါ့။ နူးယောက်မြို့တော်ကြီး နဲ့စာရင် လော့ဆန်းဂျလစ်စ်မြို့က ပိုပြီးသန့်ရှင်းတယ်လေး ဒီသဘောမျိုးပါပဲ။ ရန်ကုန်တာ နယူးယောက်လိုပဲ ဖြစ်နေ တယ်’လို့။

ကဲ...မှတ်ပြီလား။ ဒီစကားကြောင့် နူးယောက်သား တွေ ဘယ်လိုခံစားရမယ် မသိပေမယ့် လော့ဆန်းဂျလစ်စ် မြို့တော်သူ မြို့တော်သားတွေ ဖြစ်နေတဲ့ မိတ်ဆွေ ဂျာမန် လင်မယားစာတော့ အန်တီစကားကို အငြင်း မပွားရှာဘူး။ ‘အေးအေး၊ နင်ပြောတာ မှန်ပါတယ်’ လို့ ထောက်ခံ သွားလေရဲ့။

အခန်း (၅)

ရေဆိုး ရေညစ်

ရအိုး ကျွန်ုပ်

သမီးရေ

‘ငြိမ်ငြိမ်လေးထိုင်ပြီး စာကျက်ရင် ခြင်ကိုက်လွန်းလို့ မတ်တပ်ရပ်လမ်းလျှောက်ပြီး စာကျက်ရတယ်’ လို့ သမီး ရေးလိုက်တဲ့စာ ဖတ်ရတော့ အန်တီဖြင့် စိတ်မကောင်း ဖြစ် သွားတာ အမှန်ပဲ။

အန်တီတို့ငယ်ငယ်တုန်းက ရေနံချောင်းဟာ ခြင် မကိုက်လှပါဘူး သမီးရယ်၊ ကုန်းမြင့်တစ်ပိုင်း ဖြစ်နေတဲ့ မြို့မဟုတ်လား၊ မိုးရေတွေဆိုတာ မြင့်ရာကနေ နိမ့်ရာကို စီးသွားတာ မြန်လွန်းလို့ ရေအိုင်တို့၊ မြောင်းအသေ တို့မှ မရှိခဲ့ဘဲ။ ခြင်ပေါက်ပွားစရာ နေရာရယ်လို့ သိပ်မရှိခဲ့ဘူးလေ။

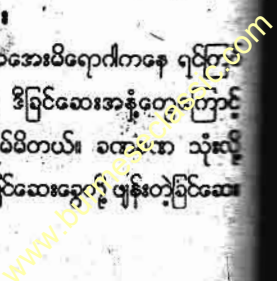
‘ခြင်မရှိတဲ့နေရာရယ်လို့ လောကကြီးမှာ ရှိမှရှိရဲ့ လား’ လို့ သမီးကမေးတော့ အန်တီပြုံးမိတယ်။ မချိုလို့ ပြုံးရ တဲ့ အပြုံးပဲဆိုပါတော့။ ခြင်မရှိတဲ့နေရာ လောကကြီးမှာ ရှိပါသေးတယ်သမီးရယ်။ ခြင်ပေါက်ပွားစေမယ့် ပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေမရှိအောင် ပြုပြင်ထားလိုက်ရင် အဲဒီနေရာဒေသမှာ ဘယ်ကခြင်က လာပေါက်ပွားနိုင်မလဲ၊ မဟုတ်ဘူးလား။

အဲပေမယ့် မြို့တစ်မြို့လုံးမှာ ခြင်ကိုက်နေတဲ့ ပြဿနာ ကို သမီးတို့တစ်အိမ်တည်းက အမှမဟုတ် သမီးတစ်ယောက် တည်းက ဖြေရှင်းဖို့တော့ မဖြစ်နိုင်ဘူးသမီးရယ်။ စာကျက်ရင်း ခြင်ကိုက်ခံရတဲ့ ဒုက္ခအတွက်တော့ ဖြေရှင်းနည်း သုံးနည်း ရှိလေရဲ့။

(၁) ခြင်ဆေးခွေထွန်းပြီး စာကျက်တဲ့နည်း၊ ခြင်ဆေး ဖျန်းပြီး စာကျက်နည်း

သမီးမှာက အဆုတ်အအေးမိရောဂါကနေ ရင်ကြပ် တဲ့ရောဂါအထိ ရှိတတ်တော့ ဒီခြင်ဆေးအနံ့တွေကြောင့် သမီးရောဂါဖြစ်မှာ အန်တီစိုးရိမ်မိတယ်။ ခဏလေးက သုံးလို့ မကောင်းဘူးလေ။ နောက်ပြီး ခြင်ဆေးခွေရဲ့ ဖျန်းတဲ့ခြင်ဆေး

စက်ရုံတွေကြောင့် ဖြစ်တဲ့ ညစ်ညမ်းမှုတွေ၊ မြို့မြို့ ညစ်ညမ်းမှုတွေနဲ့ စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ ရေဆိုးရေညစ်တွေ စုပေါင်းပြီး ဖင်လယ်ကမ်းရိုးတန်း ဂေဟစနစ် (Ecosystem) ကို ထိခိုက်ပျက်စီးစေတယ်။ ကမ္ဘာကြီးတစ်ခုလုံး ကမ်းရိုးတန်း (Ecosystem) တွေရဲ့ တစ်ဝက်ဟာ ပျက်စီးဆိုးရွားမှု အန္တရာယ်တွေနဲ့ တွေ့နေရပြီ။

အနီး အညစ်

တို့ကို လက်နဲ့ထိမိပြီးရင် လက်ကို ဆပ်ပြာနဲ့ဆေးဖို့ လိုတယ်။
ခြင်ဆေးခွေ မီးရှို့ရာက ရတဲ့ပြာကို စနစ်တကျ စွန့်ပစ်မှ
အန္တရာယ် ကင်းမယ်။ အခုပေါ်နေတဲ့ ခြင်ဆေးတော်တော်များ
များဟာ အဆိပ်အတောက်တော်တော်ပြင်းတယ်ဆိုပဲ သမီးရဲ့
တစ်ခါတစ်ခါတော့ ခြင်ဆေးတွေကို စိတ်ပျက်စိုးရိမ်
လာတဲ့အခါမျိုးမှာ အန်တီတော့ လိမ္မော်ခွံအခြောက်တွေကို
မီးရှို့ပြီး ခြင်ဆေးအဖြစ် သုံးပေးတယ်။ အနံ့က မွှေးတယ်။
ခြင်လည်း ပြေးတယ်။ ပြဿနာက လိမ္မော်ခွံကို တစ်ချိန်လုံး
ဇာကနာလေးနဲ့ကိုင်ပြီး မီးရှို့ပေးနေရတဲ့အတွက်ပဲ။

(၂) ခြင်ထောင်ချပြီး ခြင်ထောင်ထဲမှာ စာကျက်တဲ့နည်း
အဲဒီနည်းက လျှပ်စစ်မီး ဒီမုမတုတ် inverter မီးနဲ့မှ
အန္တရာယ်ကင်းမယ်။ အများအားဖြင့် နယ်က အိမ်တွေတာ
inverter မသုံးကြဘူးလေ။ ဖယောင်းတိုင်မီးကို သုံးနေရတဲ့
အချိန်မှာ ခြင်ထောင်ထဲကနေ စာကြည့်ဖို့ဆိုတာ အန္တရာယ်
ကြီးပါဘိသနဲ့။

(၃) ခြင်မကိုက်တဲ့ လိမ်းဆေးလိမ်းပြီး စာကျက်တဲ့
နည်း

နိုင်ငံခြားကလာတဲ့ ညှစ်ဆေးဘူးလေးတွေကဖြင့်
တကယ်အစွမ်းထက်ပါရဲ့။ အနံ့ကလေးက
လည်း သင်းသင်း မွှေးမွှေးလေး၊ ဈေးကတော့
ကြီးလှတယ်။ ဒီပေမယ့် ဒီ ကိစ္စကို အန်တီတာဝန်
ထားပါကွယ်။ စာကျက်တဲ့ ကလေးအတွက် ဆုချရမှာပေါ့
မတုတ်ဘူးလား။

ခြင်နဲ့ပတ်သက်တဲ့ ပြဿနာကို သမီးပြောလာမှပဲ
သမီးကို ပြောပြရာတစ်ခုရှိသေးတယ်ဆိုတာ အန်တီ သတိရ
သွားတယ်။

ရေဆိုးရေညစ်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အကြောင်းပေါ့။

ရေဆိုးရေညစ်ဆိုတာ လူတွေက သုံးပြီးတဲ့နောက် စွန့်ပစ်လိုက်တဲ့ ပြန်ထွက်လာတဲ့ ရေအမျိုးအစားကို ခေါ်တယ်။ Waste Water ပေါ့ကွယ်။

Water conditioning တို့ Waste Water treatment တို့ဆိုတဲ့ စကားလုံးတွေကို သမီးကြားဖူးလား။ Water conditioning ဆိုတာ သဘာဝရေကို သုံးစွဲလို့ရတဲ့ အခြေအနေထိ သန့်စင်အောင် ပြုပြင်ပေးတာ။ အဲဒီလို conditioning လုပ်ပေးတဲ့နေရာမှာ အဆင့်နှစ်ဆင့်ရှိတယ်လို့ အလွယ်မှတ်လို့ ရနိုင်တယ်။ တစ်ဆင့်က softening လို့ခေါ်တဲ့ ရေစေးတို ရေသွက်ဖြစ်အောင် ဓာတ်ဆားတွေ ဖယ်ထုတ် ပေးတဲ့နည်းနောက်တစ်ဆင့်က Purification လို့ခေါ်တယ်။ သန့်စင်တဲ့ရေကို ရအောင် ရောဂါပိုးတွေ ဖယ်ထုတ်ပေးတဲ့ နည်းပဲ။

Water conditioning နဲ့ ပတ်သက်လို့ မြန်မာ့ရုပ်ပြင် သိကြားမှာ မကြာခဏပြလေ့ရှိတဲ့ သတင်းကြော်ငြာလေး တစ်ခုတော့ ရှိတယ်။ ရေပြန်ဖြူးပေးဝေတဲ့စနစ်ကို အရိပ် အမြှက် ရှင်းပြပေးထားတာလေ။

သောက်သုံးရေအတွက် စုဆောင်းတဲ့အခါ Surface Water လို့ခေါ်တဲ့ မြစ်၊ ချောင်း၊ အင်းအိုင်စတဲ့ မြေ မျက်နှာပြင်ပေါ်ကရေ၊ Ground Water လို့ခေါ်တဲ့ မြေအောက်ထဲက ရတဲ့ အဝိစ်ရေ၊ နှစ်မျိုးလုံးကို စုဆောင်းရတတ်တယ်။

Surface Water (မြစ်ချောင်းကရတဲ့ရေ)ဟာ အများအားဖြင့် ရေသွက်ဖြစ်ပေမယ့် Ground Water (အဝိစ်ရေ) ကျတော့ မြေနေရာဒေသကိုလိုက်လို့ ရေစေးဖြစ်နေတာမျိုး ကြုံတွေ့ရတတ်တယ်။ အဲဒီအခါ ရေစေးကို ရေသွက်ဖြစ်အောင် ပြုပြင်ယူမှ စက်ရုံမှာသုံးလို့ရတာမျိုး ရှိတတ်တယ်။ ဥပမာ - အဝတ်လျှော် အခြောက်လှမ်းပေးတဲ့ စက်ရုံကြီးတွေ ချည်မျှင်နဲ့အထည်ရက်လုပ်တဲ့ စက်ရုံကြီးတွေမှာပေါ့လေ။

ရေဆေး ရေညစ်

ဘယ်ရေအမျိုးအစားပဲဖြစ်ဖြစ် သောက်သုံးဖို့ သင့်တော်တဲ့အဆင့်ကို ရဖို့ဆိုရင် ရေမှာပါတဲ့ ဓာတ်ဆားတွေကို ဖယ်ထုတ်ပစ်ရလိမ့်မယ်။ မဂ္ဂနီဆီယမ်နဲ့ ကယ်လ်ဆီယမ် ကာဗွန်နိတ်တွေကို ဖယ်ခြင်း၊ ဆာလဖိတ်တွေ ကလိုရိုင်းတွေကို ဖယ်ခြင်း၊ ဖော့စဖိတ်တွေ ဆီလီကာတွေကို ဖယ်ခြင်း၊ ဒို့အပြင်စက်ရုံမှာသုံးတဲ့ သန့်စင်တဲ့ရေဆိုရင် သံဓာတ်ကိုပါ ဖယ်ဖို့ ကုသရသတဲ့။

Purification လို့ခေါ်တဲ့ သန့်စင်ပေးခြင်းအဆင့် ဆိုတာကတော့ ရေမှာပါတဲ့ရောဂါတွေကို ဖယ်ပေးတာပါပဲ။ Chlorination လုပ်တဲ့နည်းက တော်တော်အစွမ်းထက်ပါတယ်။ Chlorine နဲ့ ကုသခြင်းဆိုပါတော့၊ သဲထဲကို ဖြတ်စေခြင်း၊ ကျောက်မီးသွေးကို ဖြတ်စေခြင်း၊ လေနှင့်တိုက်ရိုက်တွေ့ထိပြီး လေသလပ်စေခြင်း (Aeriation လို့ခေါ်တယ်) အဲဒီနည်းတွေနဲ့ အော်ဂဲနစ်ဓာတ်ပေါင်းတွေကို ဖယ်ထုတ်ပေးနိုင်တယ်။ တချို့ပိုးမွှားလေးတွေ (Micro organisms) ကို ဖယ်ထုတ်ပေးနိုင်တယ်။ အဲဒါ Water Conditioning ပါပဲ။ အနိတိ အဓိကပြောချင်တာက Waste Water Treatment ပါ။

ခြင်ကိုက်ခံရတဲ့ဒုက္ခကို ပေးနေတဲ့ ရေဆိုးရေညစ်တွေဟာ ခြင်အန္တရာယ်လို့ပဲ ကြောက်စရာကောင်းတဲ့ တခြားရောဂါတွေကိုပါ ပေးနိုင်တယ်သမီးရဲ့။ ဝမ်းလျှော ဝမ်းပျက်ရောဂါ၊ အသည်းရောင်အသားဝါရောဂါ၊ အူရောင်ငန်းဖျား တိုက်ဖျက်ရောဂါ စသဖြင့် ရေနဲ့ ပတ်သက်လို့ ကူးစက် ပြန့်ပွားတဲ့ရောဂါတွေအပါအဝင် အဆိပ်အတောက် အန္တရာယ်တွေ အစုံပါပဲ။

ဒါကြောင့် Waste Water Treatment အကြောင်း ပြောချင်တာ၊ ရေဆိုးရေညစ်ကို စွန့်ပစ်တဲ့အခါမှာ ပတ်ဝန်းကျင်

ကို အန္တရာယ်မပြုအောင် အဆင့်ဆင့်ကုသပြုပြင်ပြီးမှ စွန့်ပစ်တာကို Waste Water Treatment လို့ ခေါ်တယ်။

တိုးရှေးရှေးတုန်းကပြင် လူ့အညစ်အကြေး အမှိုက် သရိုက် နဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်က စွန့်ပစ်ပစ္စည်းတွေကို ကုသ ပြုပြင် တဲ့ နည်းက မြစ်ထဲပင်လယ်ထဲ ပစ်ချတဲ့နည်းတဲ့။ တော်တော် လွယ်ကူတာပဲနော်။ ဟုတ်မှာပေါ့ သမီးရယ်၊ ဟိုတုန်းက လူဦးရေကလည်း တော်တော်နည်းတယ်။ မြစ်ချောင်းတွေ ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာတွေဟာလည်း သန့်စင် နေသေးတာကိုး။

အခုတော့ တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ် တိုးပွားလာတဲ့ လူဦးရေဟာ မနည်းတော့ဘူး။ မြို့တော်ကြီးတွေမှာ လူဦးရေ ထူထပ် ညပ်သိပ်ကုန်ပြီ။ အညစ်အကြေးရေတွေဟာ အရင် ထက် အဆမတန် များလာလို့ စွန့်ပစ်တဲ့နေရာမှာ ခက်ခဲကုန် ပြီ။ အဲဒီအခါ သန့်စင်တဲ့ သောက်သုံးရေ မလုံလောက်တော့ဘူး တဲ့။ အဲဒီထဲမှာ အဆိုးဆုံးကတော့ အပူပိုင်းဒေသက မြို့ကြီး တွေပါပဲတဲ့။

WHO က တွေ့ထားတဲ့ စစ်တမ်းတစ်ခုအရဆိုရင် တတိယကမ္ဘာ နိုင်ငံတွေရဲ့ မြို့ပြ ၂၃ ရာနှုန်းဟာ ရေမရတဲ့ ပြဿနာကို ရင်ဆိုင်နေရသတဲ့။ အန်တီက ရေရှားတဲ့နေရာမှာ နေခဲ့ရဖူးတော့ ရေကို အလဟဿပြုန်းတီးနေတဲ့ တချို့ မြို့တော်သူ မြို့တော်သားတွေကို မြင်ရင် ရင်ထဲမှာ တော်တော် နာကျင်ရတတ်တယ်။ အန်တီတို့ အရှေ့တောင် အာရှ မှာ မြို့ပြလူဦးရေရဲ့ ၅၀ ရာနှုန်းက သောက်သုံးရေ လုံလုံလောက်

www.burmeseclassic.com

၇

အနီး အညစ်

လောက် မရတူးတဲ့။ အာဖရိကမှာ လူဦးရေ ၃၀ရာနှုန်းတာ ရေသန့် မသန့် စစ်ဆေးဖို့ အခွင့်အရေးမရဘဲ ရေဆိုးပြီးရော သောက်သုံးနေရလို့ ရောဂါတွေ ဖြစ်နေရသတဲ့။

အန်တီတို့နိုင်ငံမှာရော အဲဒီအန္တရာယ်တွေနဲ့ တင်း ရဲ့လား။

တီဘီရောဂါနဲ့ အဆုတ်ရောဂါတွေ တစ်နှစ်ပြီးတစ်နှစ် ပြန့်ပွားလာတာဟာ လေထုညစ်ညမ်းမှုကြောင့် ဆိုရင် ဝမ်း ရောဂါတွေ၊ အသည်းရောင်အသားငါရောဂါတွေ၊ ငှက်ဗျား ရောဂါတွေ၊ တိုက်ဖွိုက်ရောဂါတွေ ပြန့်ပွားလာတာဟာ ရေထုညစ်ညမ်းမှုကြောင့်ပေါ့ သမီးရယ်။

ရေထုက ဘာကြောင့် ညစ်ညမ်းရသလဲ။

စွန့်ပစ်ပစ္စည်းတွေ၊ လူ့အညစ်အကြေးတွေ၊ စက်ရုံနဲ့ လုပ်ငန်းသုံး အညစ်အကြေး အဆိပ်အတောက်တွေက အန်တီတို့ သုံးနေရတဲ့ ရေထဲကို ရောက်ကုန်ကြလို့ပဲဗျေ။

နိုင်ငံတိုင်း နိုင်ငံတိုင်းမှာ တောရွာနဲ့ မြို့သေးသေး ကလေးတွေမှာ ကျန်းမာရေးနဲ့ ညီညွတ်စေဖို့ ရေဆိုး မြောင်း စနစ်၊ မိလ္လာစနစ်တွေ မရှိကြဘူး။ မြို့ကြီးတွေမှာသာ ရေမြောင်းစနစ်၊ မိလ္လာစနစ်တွေရှိတာ။ ဒီတော့ တောရွာ နဲ့ မြို့သေးကလေးတွေဟာ ရေဆိုးမြောင်းနဲ့ မိလ္လာမြောင်း အဖြစ် သူတို့အနီးက မြစ်တွေချောင်းတွေကိုပဲ အသုံးပြုကြရတယ်။

ရောဂါတိုက်မှာ မော်တော်၊ သင်္ဘောနဲ့ပျား တစ်နေ့ ခရီးလောက် သွားမိရင် မြစ်ကမ်းပါးက လူနေအိမ်တွေရဲ့ အိမ်သာတွေဟာ မြစ်ရေပြင် အထက်မှာ တံတားလေးထိုးပြီး ဆောက်ထားတဲ့ အိမ်သာတွေချည်းပဲ။ ရောဂါတိုက်တာ သူတို့အတွက် အကောင်းဆုံးနဲ့ အကုန်အကျ အနည်းဆုံး မိလ္လာစနစ်ကြီးပေါ့။

အဲဒီအိမ်သာတွေရဲ့ အောက်ဘက်ကွေ့မှာ မြစ်ကမ်းပါး မှာတော့ လူတချို့ ရေချိုးနေကြတာ မြင်ရယ်။ အမျိုးသမီးတွေ

ရေဆိုး ရေညစ်

အဝတ်လျှော်နေတာ မြင်ရမယ်။ ဒါဟာ အပြစ်တင်လို့မရတဲ့ ဖြစ်တည်မှုတစ်ခုပဲ။ ရေဆိုးမြောင်း၊ မိလ္လာပိုက်တွေ မရှိဘူး လေ။ ယင်လုံအိမ်သာတွေဆောက်ဖို့၊ အိမ်သာတွင်းကို အဖုံး ဖုံးထားတဲ့ ရေလောင်းအိမ်သာဆောက်ဖို့ အဆင့်တွေဟာ ဖြည်းဖြည်းနဲ့စိတ်ရှည်ရှည် စောင့်ယူရမယ့်အဆင့်တွေ။

ကဲ... မြို့တော်ကြီးတွေမှာရော၊ ရေဆိုးမြောင်းနဲ့ မိလ္လာစနစ် ဘယ်လိုအခြေအနေတွေ ရှိသတဲ့လဲ။

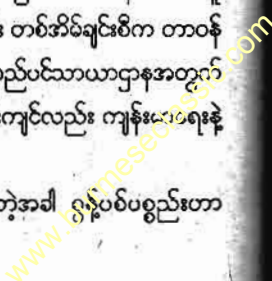
မြို့တော်တစ်ခုရဲ့ ကျန်းမာရေးနဲ့ ပြည့်စုံစွာ တိုးတက် မှုဟာ အဲဒီနိုင်ငံရဲ့ စီးပွားရေးအခြေအနေပေါ်မှာ လုံးဝ မူတည်နေတယ်။

မြို့တည်ကတည်းက ဖောက်ထားတဲ့ ရေမြောင်း (Ditches) တွေ၊ ရေနုတ်မြောင်း ဒါမှမဟုတ် ရေဆိုးမြောင်း (Drains) တွေ၊ မိလ္လာပိုက်စနစ် (Sewage) တွေ၊ အဲဒါတွေကို ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းဖို့ ငွေကြေးမလုံလောက်ရင် မြို့တော်ရဲ့ ကျန်း မာရေးဟာ အားရစရာ ဘယ်ကောင်းတော့မလဲ။

ပထမအဆင့်အနေနဲ့ အိမ်တိုင်း အိမ်တိုင်းရဲ့ရှေ့မှာ ဖောက်ထားတဲ့ရေမြောင်းဟာ အမြဲတမ်း အလုပ်လုပ် နေရ မယ်။ ရေမြောင်းထဲက ရေတွေဟာ စီးနေရမယ်။ ရေစီး နေဖို့ဆိုရင် ရေထဲမှာ အမှိုက်သရိုက်တွေနဲ့ ပြည့်ကျပ် ဆို့ပိတ် မနေဖို့ အရေးကြီးတာပေါ့။ အမှိုက်တွေနဲ့ဆို့မနေဖို့ကလည်း အိမ်သူအိမ်သားတွေက စည်းကမ်းရှိရှိ၊ အမှိုက်ကို အမှိုက် နေရာမှာ ပစ်ပေးမှ၊ ဒါမှမဟုတ် မတော်တဆ မြောင်းထဲ ရောက်လာတဲ့ စွန့်ပစ်အမှိုက်ကို မြောင်းထဲကနေ ဆယ်ယူ ပေးမှ ဖြစ်မှာပေါ့။ တစ်ယောက်ချင်း တစ်အိမ်ချင်းစီက တာဝန် သိသိ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရင် စည်ပင်သာယာဌာနအတွက် လည်း ဝန်ပေါ့မယ်။ ကိုယ့်ပတ်ဝန်းကျင်လည်း ကျန်းမာရေးနဲ့ ညီညွတ်မယ်။

လူဦးရေ ပြည့်ကျပ်လာတဲ့အခါ ရှိပုံပစ်ပစ္စည်းဟာ

ရေဆိုးရေညစ်
တွေဟာ
သမ္မတရာပြင်နဲ့
မြစ်ချောင်းတွေ၊
မြေကြီးအောက်က
အဝီစိရေတွေကို
အဆိပ်ခပ်ပေးနေခဲ့
ဒါတယ်။ အဝီစိရေမှာ
အဆိပ်စိမ့်ဝင်
ညစ်ညမ်းကုန်ပြီဆိုလျှင်
ပြန်လည်သန့်စင်ဖို့
တော်တော်ကို
ခက်ခဲမယ်။
ငွေကုန်ကြေးကျလည်း
အလွန်များမှာပါ။

ဆယ်ဆ၊ ဆယ့်ခြောက်ဆအထိ တိုးပွားလာတာပေါ့။ ဆိုပါစို့ အရင်တုန်းက ပေအစိတ်၊ပေငါးဆယ်ပတ်လည် မြေတွက်မှာ အိမ်တစ်အိမ်ရှိတယ်။ အဲဒီအိမ်မှာ မိသားစုငါးယောက်ရှိတယ် ထား။ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းနဲ့ အညစ်အကြေးဟာ လူ ငါးယောက်စာပဲ ထွက်မှာပေါ့။ ဟော.. အခု အဲဒီမြေနေရာမှာ ရှစ်ထပ်တိုက် တစ်ခု ဆောက်လိုက်တယ်။ ရှစ်လွှာမှာ ဟိုဘက်ခန်း သည် ဘက်ခန်း လုပ်လိုက်တော့ ဆယ့်ခြောက်ခန်း ဖြစ်သွားတယ်။ အိမ်ထောင်စု ၁၆၇ နေကြတယ်။ အရင်က လူ(၅)ယောက် အညစ်အကြေး စွန့်ပစ်တဲ့နေရာကလေးမှာပဲ လူ(၁၀)ယောက် စာ အညစ်အကြေးတွေ ရှိလာတယ်။

မြို့ထဲက မြေညီထပ်မှာနေရတဲ့ အန်တီသုဇယ်ချင်း တစ်ယောက်ဆိုရင် သူတို့တိုက်ခန်းရဲ့ နောက်ဖေး လမ်းကြား ကလေးဟာ အမှိုက်သိုက်တွေနဲ့ ရေမြောင်းတွေဆိုပိတ်၊ ရေ တွေ လှုံ့နေတာပဲ။ စက္ကူမှိုက်တွေ၊ စားကြွင်း စားကျန်မှိုက်တွေ ကြွပ်ကြွပ်အိတ်မှိုက်တွေ ပေါလောပျောလို့၊ သူတို့ နောက် ဖေးတံခါးကို အမြဲပိတ်ထားရတယ်။ ပြတင်းမှာလည်း သံဆန် ကာ တပ်ထားရတယ်။ အပေါ်ထပ်တွေက ထမင်းတင်းတွေ သွန်ချ၊ ဆံပင်ခြည်တွေ သွန်ချ၊ ရေဆိုးတွေသွန်ချ လုပ်လွန်း လို့တဲ့။ အန်တီက အကြံပေးမိတယ်။ ‘အဲဒီနောက်ဖေး လမ်းကြားကို အမှိုက်တွေရှင်းပြီး ရေမြောင်းတွေ ဖောက် ကွန်ကရစ်ခင်းမစ်လိုက်ပါလား’ လို့ သူက ဘာပြောတယ်မှတ်လဲ။

‘လွန်ခဲ့တဲ့သုံးလေးနှစ်က တစ်ခါ ငါတို့ ကွန်ကရစ် ခင်းပြီးသား၊ ရေမြောင်းလဲ ရှင်းခဲ့ပြီးသား၊ အခု ထပ် ဖြစ်တာ’တဲ့။ အံ့ဩကုန်နိုင်ဖွယ်ပဲ။ သူငယ်ချင်းက စိတ်ညစ် နေလေရဲ့။ အဲဒီနောက်ဖေးလမ်းကြားကို ထပ်ပြီး ပြန်ခဲ့ဖို့က တစ်လမ်းလုံးက တိုက်ခန်းတွေ ညီညွတ်စွာ ဆောက်တော့မှ ဖြစ်မှာတဲ့။ ငွေကြေးသိန်းနဲ့ချီပြီး ကုန်ကျမှာတဲ့၊ တချို့က

အနီး အညစ်

အပိုက်ကိုသာ ပစ်စလက်ခတ် ပစ်ကြတာ သန့်ရှင်းရေး ကျ
တော့ သူနဲ့မဆိုင်သလိုပဲတဲ့။ တကယ်တမ်း ပတ်ဝန်းကျင်ကို
ညစ်ပတ်စေတာက သူတို့၊ ဒါပေမယ့်ထိခိုက်တာက မြေညီ
ထပ်မှာနေတဲ့ တခြားအိမ်ထောင်စုတွေ။ ကဲ ဘယ်လောက်
ပိတ်ညစ်စရာကောင်းလဲနော်။

ဒီလိုလမ်းမျိုး ဒီလိုအိမ်ထောင်စုမျိုးတွေကြောင့်ပဲပေါ့
မိုးရာသီမှာ မိုးရုတ်တရက် သည်းသည်းထန်ထန် ရွာတဲ့အခါ
ရေတွေကြီးပြီး လမ်းတစ်လမ်းလုံး ရေလွှမ်းကုန်တတ်တာ။
ကားလမ်းပေါ်မှာ ရေတွေခြေမျက်စိမကဘူး။ ခြေသလုံး
အလယ်လောက်ထိရောက်အောင် ဖုံးလွှမ်းနေရတာ။ မိုးရေ
တွေက အညစ်အကြေး ရေပုပ်ရေဆိုး တွေနဲ့ရောလို့ ရွံစရာ
ကြီးပေါ့ သမီးရယ်။ မိလ္လာပျက်နေတဲ့ တိုက်တွေနားမှာဆိုရင်
အဲဒီရေထဲမှာ လူ့မစင်တွေလည်း ပါမှာပေါ့သမီးရယ်။ အဲဒီ
ရေထဲကနေ ဖြတ်သွားတဲ့ကားတွေမှာ ဘီးတွေ ကားကိုယ်
ထည်အောက်ပိုင်းတွေ ပေကျံမယ်။ ရောဂါပိုးတွေကပ်မယ်။
အဲဒီရေညစ်ပေကျံမှုကို အိမ်ရှေ့မှာ ရေပိုက်နဲ့ ပြန်ဆေးချရင်
တခြားက ရောဂါပိုးတွေက ကိုယ့်အိမ်ရှေ့ရောက်လာမယ်။
ဒါမှမဟုတ် အဲဒီ ရေလျှံတဲ့လမ်းမှာ ခြေလျင်လျှောက်သွားကြတဲ့

လူတွေမှာတော့ ဖိနပ်၊ ခြေထောက်၊ ခြေသလုံး၊ ထမိ
ပုဆိုးနဲ့ ဘောင်းဘီအဖျားတွေမှာ ရေညစ်တွေ စိုမယ်။
အဲဒီ အညစ်အကြေးဟာ ကိုယ့်အိမ်အထိ ပါလာ
မယ်။ ဒီလိုနည်းနဲ့ ရောဂါပိုးဟာ တစ်နေရာ
ကနေ အခြားတစ်နေရာကို ဖော်တော်ကားနဲ့ကို
ခုန်ကူးကုန်ကြတာပေါ့။

မိုးရွာလို့ ရေလျှံတယ်ဆိုတာ မိုးရေ စီးဆင်းရမယ့်
မြောင်းတစ်ခုခုမှာ ရေသွားလို့မရအောင် ပိတ်ဆို့နေလို့ပဲပေါ့။
တခြား ဘာအကြောင်း ရှိဦးမလဲ။ ရေဆိုးမြောင်းထဲမှာ

www.burmeseclassic.com

ရေမဟုတ်တဲ့ တခြားအစိုင်အခဲ ပစ္စည်းကြီးတွေ ရောက်နေလို့ပဲပေါ့။

ရေဆိုးမြောင်းတစ်ခု ပိတ်ဆို့ခြင်းဟာ အဲဒီအနီးအနားက အိမ်တွေစည်းကမ်းမရှိလို့ လို့ ယေဘုယျပြောလို့ ရပေမယ့် တစ်ခါတစ်ခါကျတော့ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကြောင့်လည်း ပိတ်တတ်တယ်။ မိုးရွာတဲ့အခါ မိုးရေနဲ့အတူ လမ်းပေါ်က သဲတွေ၊ မြေကြီးတွေ စီးဝင်ပြီး မြောင်းထဲကို ပါပါကုန်တာမျိုး၊ ကြာတော့ မြောင်းထဲမှာ သဲတွေ၊ ရွှံ့နွံတွေ ပြည့်သွားတာမျိုး ဖြစ်တတ်တယ်။ အဲဒီအခါမှာ ရေစီး သွားလို့ မရတော့ဘူး။ အဲဒီပိတ်ဆို့မှုအတွက် အကောင်းဆုံး ဖြေရှင်းနည်းကတော့ ကိုယ့်အိမ်ရှေ့က ရေဆိုးမြောင်းကို ကိုယ်ကိုယ်တိုင် ပေါက်တူး၊ ဂေါ်ပြားနဲ့ ပြန်ဆယ်တဲ့နည်းပါပဲ။

ဂေါ်ပြားနဲ့ အထဲက သဲမြေ၊ ဒီမှမဟုတ် အမှိုက်တို့ အစအနတွေ၊ သစ်ရွက်ခြောက်၊ သစ်ကိုင်းခြောက်တွေကို ကော်ယူပြီး မြောင်းဘေးမှာ ပုံထားလို့ ရတယ်။ နေပူရင် အဲဒီပစ္စည်းတွေက ခြောက်သွေ့သွားတယ်။ အဲဒီ ကျမှ အမှိုက်အဖြစ် သွားပစ်ရမှာပေါ့။ အဲဒါက ရေဆိုးမြောင်း၊ ရေနုတ်မြောင်းစနစ် ဖောက်ထားတဲ့ မြို့ပြနေရာတွေအတွက် ပြောတာပါ။ ရေဆိုးမြောင်းကို မရှိတဲ့နေရာတွေမှာတော့ ရေအညစ်အကြေးဟာ အိမ်ရဲ့နောက်ဖေးမှာ ရေအိုင် အဖြစ် ပျော်ပျော်ပါးပါး နေပေတော့ပဲ။ မြစ်ချောင်းနား နီးတဲ့အိမ်တမှ

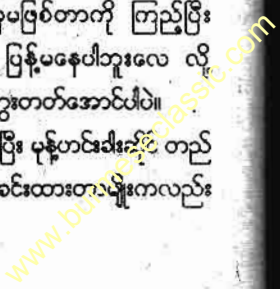
ရေအိုး ရေညစ်

မြစ်ချောင်းရေထဲ ကိုယ့်အညစ်အကြေးရေ စီးဖျော့သွားလို့
စိတ်ချမ်းသာဦးမယ်။ (မြစ်ရေညစ်ညမ်းတာတော့ သူတွေ
ပူနေစရာ မလိုဘူးပေါ့လေ) မြစ်မနီး ချောင်းမနီး ကုန်းခေါင်
ခေါင်မြေပြန့်မှာ ရေဆိုးရေညစ်တာ ကိုယ့်အိမ် နောက်ဖေး က
လွဲပြီး ဘယ်မှမသွားတော့ဘူး။ ခြင်တွေ ပေါက်ဖွားတာလဲ
ဒီကပဲ။ ယင်တွေ အစာစားတဲ့ စားကျက်လဲ ဒီနေရာပဲ။
ကိုယ့်အိမ်မှာ ကြက်၊ ဝက် အကောင်ပလောင်တွေ မွေးထားရင်
အဲဒီအကောင်လေးတွေ တစ်စွပ်စွပ်နင်းပြီး အစာရှာတာလဲ
ဒီနေရာပဲဖြစ်မယ်။

သမုဒ္ဒရာထဲကို
စီးဝင်လာတဲ့
မိတုရေညစ်တွေဟာ
အယ်လ်ဂေးရေညှိ
တွေကို
ပွားများစေတယ်။
အဲဒီအခါ
နေရောင်ခြည်တွေကို
ရေညှိပြင်က
နံ့ကာပိတ်ဆို့လိုက်လို့
သမုဒ္ဒရာရေနက်ထဲကို
နေရောင်ခြည်
မရောက်နိုင်တော့ဘူး။
အဲဒီအခါမှာ
အလင်းမရှိရင်
အသက်မရှင်နိုင်တဲ့
ရေအောက်
သတ္တဝါလေးတွေ
သေကုန်ကြတော့တယ်။

အင်း ဒါပေမယ့် လျှံနေတဲ့ ရေဆိုးမြောင်းတွေ၊
ကြွပ်ကြွပ်အိတ်၊ ထမင်းဟင်းအကျန် အမှိုက်သရိုက် တွေ
ပေါလောဖျောနေတဲ့ နောက်ဖေးလမ်းကြားတွေ အဲဒါတွေဟာ
ရွံ့စရာ၊ ရောဂါကူးစက်စေတဲ့ ကြောက်စရာနေရာလို့ မမြင်ကြ
တဲ့သူတွေလည်းရှိပယ် သမီးရဲ့ တစ်ခါတစ်ခါတော့ အန်တီ
က ဆရာဝန်ဖြစ်ခဲ့ဖူးလို့ သည်းသည်းလှုပ်နေတာများလား
အန်တီမှာ အသည်းရောင်အသားဝါရောဂါ ကူးစက်ခံရဖူးလို့
အစစအရာရာ ပုံကြီးချဲ့ နေမိတာများလားလို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို
ပြန်ဆန်းစစ်ကြည့်ချင်မိလာအောင်ပဲ။ လမ်းပေါ်ထိ လျှံနေတဲ့
နံ့စေ့နေတဲ့ ရေပုပ်ရေညစ်တွေ အမှိုက်သရိုက်တွေနားမှာပဲ
အကြော်တဲလေးထိုးပြီး အကြော်ရောင်းနေတာလဲ မြင်ရတတ်
တယ်။ အဲဒီမြောင်းပေါ်ကိုခွဲပြီး လက်ဖက်သုပ်၊ ဂျင်းသုပ်ဆိုင်
ခင်းထားတာလဲ မြင်နေရတတ်တယ်။ လာရောက် စားသုံးသူ
ပြည်သူတွေကိုလည်း မြင်နေရတော့ အံ့သြချီးကျူးရမလား။
မုဒိတာပွားရမလား။ သူတို့ ဘာမှမမြင်တာကို ကြည့်ပြီး
ငါထင်သလောက် ရောဂါပိုးတွေ ပြန့်ပနေပါဘူးလေ လို့
စိတ်သက်သာရာ ရ ရမလား မတွေ့တတ်အောင်ပဲ။

အမှိုက်ပုံကြီးကို ကျောပေးပြီး မုန့်ဟင်းခါးဆိုင် တည်
ထားတာမျိုး၊ လက်ဖက်ရည်ဆိုင် ခင်းထားတာမျိုးကလည်း

အနီး ရှောင်

မရူးဘူး သမီးရေ၊ စီးပွားရေးဟာ ကိုယ့်အသက်ရှင်ရေး အတွက် အရေးကြီးတာကိုး သမီးရေ၊ ဒီကိစ္စဟာ အမှိုက် သရိုက်နဲ့ သုံးပြီးသား ရေဆိုးရေညစ်ပဲ ရှိသေးတယ်။

မိလ္လာရေဆိုးရေညစ်က နောက်တစ်ချိန်။

မိလ္လာရေဆိုးရေညစ်က မြို့တစ်မြို့မှာ အရေး အကြီးဆုံးအဖြစ် ထိန်းသိမ်းဆောင်တဲ့ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းပေး။

အန်တီတို့ငယ်ငယ်တုန်းက ရေနံချောင်းမှာ လူတွေ ဟာ မိလ္လာကန်၊ အညစ်အကြေးကန်တူးပြီး ရေလောင်း အိမ် သာ မလုပ်ကြသေးဘူး။ အိမ်သာအောက်ဖက်မှာ ဗာလီချိုင်း လို့ခေါ်တဲ့ သတ္တုလက်ဆွဲပုံးကို ထားခဲ့ကြတယ်။ လူမစင်တွေ ကျင်ကြီးကျင်ငယ်တွေဟာ အဲဒီပုံးထဲကို ရောက်တာ။ အဲဒီပုံး ကို ညညဆိုရင် မိလ္လာကားနဲ့ လာပြီး ကျုံးကြတယ်။ ည (၁၁)နာရီလောက်လို့ ထင်တယ်။ ရပ်ကွက်ထဲကို မိလ္လာကား ကြီး လာတဲ့အချိန်ဆိုရင် ကားစက်သံ၊ ကားတွန်းသံ ကြားစရာ မလိုဘူး။ အနံ့ရှူမိတာနဲ့ သိတယ်။ အိမ်တွေရဲ့ အိမ်သာတွေဟာ မိလ္လာပုံးတွေကို ကားထဲကို သွန်ပေးရတဲ့အလုပ်ကို ဘယ်သူ ကများ လုပ်ချင်မလဲလို့ အန်တီ ကလေးဘဝတုန်းက တွေးစူး တယ်။ အန်တီတို့ မေမေ

ကတော့ ကလေးတွေကို မြိမ်းခြောက်ချင်ရင် 'နင် တို့ စာကြိုးစားနော်၊ စာ မတတ်ရင် မိလ္လာကျုံးတဲ့ လူ လုပ်နေရမယ်' လို့ ပြောလေ့ ရှိတယ်။ အန်တီက လူလည် ပဲ၊ ဘယ် မိလ္လာ ကျုံးလိမ့် မလဲ။

ထူးကို အညစ်

'မုန့်ပြစ်သလက် ရောင်းစားမှာပေါ့ မေမေရဲ့'လို့ ချက်ချင်း ဖြေလိုက်တယ်။ မေမေက ရယ်လိုက်တာလေ။

'အင်း ကြီးပွားဦးမယ်'တဲ့။

အခုတော့ မြို့တွေမှာ မိလ္လာကျုံးတဲ့စနစ် မရှိတော့တူ။ အပေမယ့် မိလ္လာ အညစ်အကြေးကို မြစ်ထဲ၊ သမုဒ္ဒရာထဲ ပစ်မချမိ လက်ခံရတဲ့ရေပြင် အန္တရာယ်နည်းအောင် ပြုပြင် ကုသရတဲ့ဌာန စက်ရုံကြီးတွေတော့ ရှိနေရဦးမယ်။ လူတွေ မစင်စွန့်နေသမျှ ကာလပတ်လုံးပေါ့။

အိမ်တိုင်းအိမ်တိုင်းရဲ့ မိလ္လာကန်ဟာ မိလ္လာကို စစ်တဲ့ကန်ပဲဖြစ်မယ်။ အဲဒီကစစ်ပြီးသား မိလ္လာရေဟာ စည်ပင်သာယာ မိလ္လာပိုက်လိုင်းထဲကို ရောက်မယ်။ အဲဒီ ပိုက် လိုင်းတွေဟာ မြို့တော်ရဲ့ မြေအောက်မှာရှိမယ်။ ဒီ ပိုက်လိုင်း တွေဟာ ရေညစ်ရေဆိုး ကုသတဲ့ဌာန Waste Water Treatment Plant ဆီကို ရောက်မယ်။

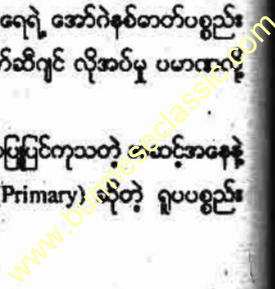
သူတို့ဆီမှာ ရေညစ်ညမ်းမှုအတွက် ဥပဒေတွေ တစ် ခုပြီး တစ်ခု ပြဌာန်းနေရတယ်။ ဥပမာ ၁၉၄၀ ခုနှစ် ဖက်ဒရယ် ရေညစ်ညမ်းမှုဆိုင်ရာဥပဒေ၊ ၁၉၇၂ ခုနှစ် ရေညစ်ညမ်းမှု ထိန်းသိမ်းခြင်း အက်ဥပဒေ စသဖြင့်ပေါ့။

မိလ္လာတွေကို သည်အတိုင်း သမုဒ္ဒရာထဲ စွန့်မပစ်ကြဖို့ ဥပဒေတွေထုတ်ထားကြရပြီ။ အဲဒီအတွက် မိလ္လာကို ပြုပြင် ကုသဖို့ အကောင်းဆုံးနည်းစနစ်တွေကို သုံးနေကြပြီပေါ့။

မိလ္လာနဲ့ပတ်သက်လို့ ကုသပြုပြင်ရာမှာ နှစ်ခုရှိတယ်။ မိလ္လာရေရဲ့အပေါ်မှာ ပေါ့လောပေါ့နေမယ့် အပိုင်အခဲ အညစ် အကြေးတွေရဲ့ ပမာဏနဲ့ မိလ္လာရေရဲ့ အော်ဂဲနစ်ဓာတ်ပစ္စည်း တွေရဲ့ ဇီဝဓာတုဆိုင်ရာ အောက်ဆီဂျင် လိုအပ်မှု ပမာဏကို ပြောလိုရတယ်။

လောလောဆယ် မိလ္လာပြုပြင်ကုသတဲ့ အဆင့်အနေနဲ့ သုံးဆင့်ရှိတယ်။ ပထမဆင့် (Primary) ဆိုတဲ့ ရူပပစ္စည်း

၂၀၂၅ ခုနှစ်ကျရင် ကမ္ဘာကြီးရဲ့ လူပေါင်း သန်း ၃၅၀၀ ဟာ ရေမလုံလောက်မှု ပြဿနာနဲ့ ကြုံတွေ့ရ တော့မယ်။

ရေ၊ ရေခဲ

ပြင်ဆင်မှု၊ ဒုတိယအဆင့် (Secondary) ဆိုတဲ့ ဇီဝဓာတု ပစ္စည်း ပြုပြင်မှုပစ္စည်း တတိယဆင့် (Tertiary) ဆိုတဲ့ အဆင့်ပဲ။ သူတို့ဆီက မိလ္လာပြုပြင်မှုပစ္စည်း စက်ကြီးတွေဟာ ရေမအကြီးကြီးတွေ သီးခြား သမုဒ္ဒရာ ကမ်းစပ်မှာ ဆောက်ထားကြတာ။ ပထမဆင့် (Primary) မှာ မစင်အောင်အဆင့်တွေကို ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းကနေ ၆၀ ရာခိုင်နှုန်းအထိ ဖယ်ရှားသွားတဲ့ ဒီနည်းနဲ့ ဇီဝဓာတုဆိုင်ရာ အောက်ဆီဂျင် လိုအပ်မှု ပမာဏ Bio-chemical Oxygen Demand(BOD)ကို နည်းနည်း လျော့ချပေးလိုက်တယ်။ ကျန်တဲ့ အညစ်အကြေးရည် effluent ကို ဘက်တီးရီးယားတွေ ခိုင်းရပ်စ်တွေ သတ်ပစ်ဖို့ Chlorinate လုပ်ရသေးတယ်တဲ့။ မိလ္လာစစ် ကိရိယာတွေနဲ့ စစ်ပြီး ဘယ်လောက်အရွယ်အစားရှိတဲ့ အပိုင်အခဲဆိုရင် စစ်ကျန်နေခဲ့မယ် ဘာညာ ရှိမှာပေါ့နော်။ ဒီထက် နည်းနည်း ငယ်တဲ့ မှန်တဲ့ မစင်အညစ်အကြေးကို တစ်ခုခုတစ်ခုပေါင်းပြီး အရွယ်ကြီး သွားအောင် လုပ်လို့လဲရသေးတယ်ဆိုပဲ။ ဒီနည်းနဲ့ တစ်ဆင့် စစ်ပြန်ရောပေါ့။ ခဲသွားစေမယ့် ပစ္စည်းတွေတော့ ထည့်ပေးရတာပေါ့လေ။

ပထမအဆင့်ဟာ လုံလောက်တဲ့ ကုသပြုပြင်မှုအဆင့် မဟုတ်ဘူးလို့ ယူဆလာတဲ့အခါ ဒုတိယအဆင့်ကို ဆောင်ရွက် လာကြရပြန်တာပေါ့။

ဒုတိယအဆင့်ကတော့ အော်ဂဲနစ်ပစ္စည်းတွေကို BOD လျော့အောင် အောက်ဆီဂျင် လုပ်တာ အောက်ဆီဂျင်နဲ့ ဓာတ်ပြုပေါင်းစပ်ပေးတာပါပဲ။ မိလ္လာဂေ့ကို တစ်စက်စက် စီးကျနေစေတဲ့ မိလ္လာစစ် ပစ္စည်း Filtre ကို သုံးခြင်း၊ အမြဲအလုပ်လုပ်ပေးနေတဲ့ နန်းနှစ်ထိုင်နည်း Activated sludge system ကို သုံးခြင်း အားဖြင့် ဒုတိယအဆင့် ပြုပြင် ကုသတယ်။ ဒီအဆင့်မှာ လေခဲတွေပေးပြီး အောက်ဆီဂျင်ဓာတ် ပေါင်းစပ်စေတာပေါ့။ မှောက်ပိုင်းမှာ

ကျေးဇူးတင်

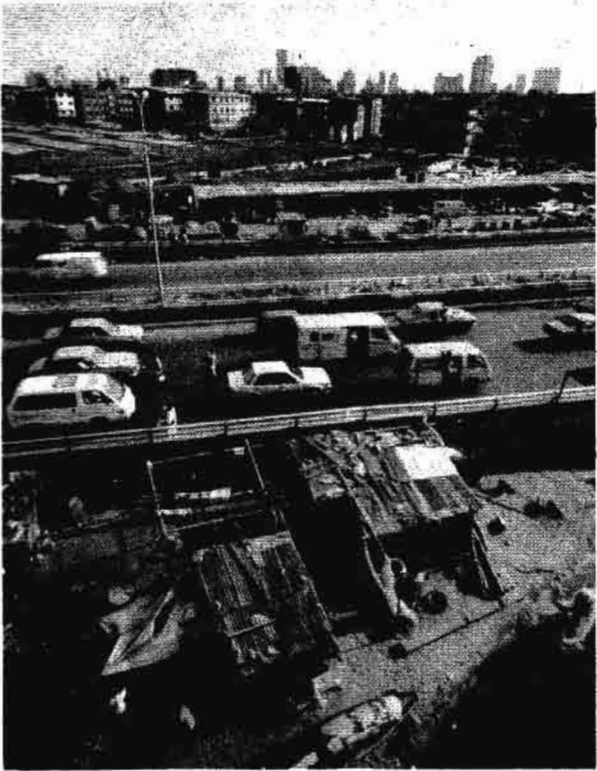
လေမဟုတ်တော့ဘဲ အောက်ဆီဂျင်ကန်ကြီးတွေထဲမှာ တိုက်ရိုက် ဓာတ်ပြုစေသတဲ့။

တတိယဆင့် ပြုပြင်ကုသမှုမှာတော့ ဒုတိယဆင့်အပြီးမှာ ကျန်နေတဲ့မိလ္လာရေမှာ ဖော့စ်ဗရပ်စ်၊ နိုက်တြိုဂျင်၊ ကာဗွန်ဇီတ်ပေါင်းတွေကို စစ်ယူတဲ့အဆင့်ပဲ။ ရေညှိကန်ကြီးတွေ ဖေဒါကန်ကြီးတွေထဲကို ပြတ်စေခြင်းအားဖြင့် ဒီ ဓာတ်တွေဟာ ဒီအပင်တွေအတွက် အာဟာရ ဖြစ်ကုန်တယ်။ ဖော့စ်ဗာရပ်စ်ဟာ ချေးရွတ်ဆေးမှာ ထိထိရောက်ရောက် သုံးလို့ရတယ်လို့ သိရတယ်။ ဒါကြောင့် တချို့ မြို့ကြီးတွေမှာ ဒုတိယဆင့်ကရတဲ့ sludge နုံးနှစ်ကို ဖော့စ်ဗာရပ်စ်ထုတ်ယူတဲ့ နည်းစနစ်တွေ လုပ်နေကြပြီတဲ့။

လူ့မစင် အညစ်အကြေးရေထက် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို အဆိပ်အတောက်ဖြစ်စေတဲ့ ရေဆိုးရေညစ်ကတော့ စက်ရုံထွက် အညစ်အကြေးပဲ။

တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးတဲ့ မိုင်ငံကြီးတွေဟာ အခုခေတ်မှာ စက်ရုံကြီးတွေကို မိုင်ငံငယ်လေးတွေမှာ တည်ဆောက်လာကြပြီဆိုတာ သမီးသိတယ်မဟုတ်လား။

အဓိကကတော့ ဈေးပေါပေါနဲ့ သုံးရမယ့် အလုပ်သမား ပေါများလို့ပဲ ဆိုပါတော့။ ပတ်ဝန်းကျင် ညစ်ညမ်းမှုကို ကိုယ့်နိုင်ငံမှာ မဖြစ်စေဘဲ သူ့နိုင်ငံမှာ ဖြစ်ပစေဆိုတဲ့ စိတ်ထားလည်း မပါဘူးလို့ မဆိုနိုင်ဘူးပေါ့နော်။

အခန်း (၆)

မြို့တော် နှင့် ရောဂါ

သမီးရေ

နေကောင်းကြရဲ့လား။

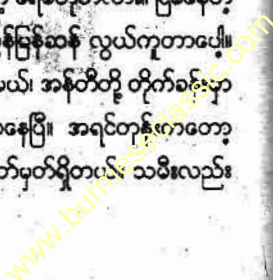
မိုးတွင်းရောက်တော့မှာဆိုတော့ သွေးလွန်တုတ် ကွေးရာသီ ရောက်တော့မှာလို့ ပြောရမှာပေါ့နော်။ သမီးက ၁၃ နှစ်ကျော်ပြီဆိုပေမယ့် သမီးညီမလေးတွေက သွေးလွန် တုတ်ကွေးရောဂါ ဝင်နိုင်တဲ့အရွယ်မှာပဲ ရှိနေသေးတယ်။ ခြင်္သေ့ကို သမီးတို့ ပျောက်ကွယ်အောင် မလုပ်နိုင်သေးသရွေ့ ခြင်္သေ့ထောင်နဲ့ အိပ်တဲ့အခါ စနစ်ကျဖို့ကိုပဲ ဂရုစိုက်ရတော့မှာပေါ့။ ကလေးတွေဆိုတော့ အိပ်ပျော်တဲ့အခါ ဟိုကန်သည်ကန် ကန်ကြတယ်မဟုတ်လား။ ခြင်္သေ့ထောင်ကို ဂရုစိုက် ဝေ့ယာ အောက်မှာ ဝိထားမှ၊ စောင်ခေါက်လေးတွေနဲ့ဖိမှ ခြင်္သေ့ ဝင် နိုင်မှာ။ ဒီလိုမဟုတ်ဘဲ ခြင်္သေ့ထောင်အပြင်ဘက် ခြင်္သေ့ထက် ရောက်သွား၊ ခြင်္သေ့ထောင်က ဟာသွားရင် အဲဒီနေရာကနေ ခြင်္သေ့ ဝင်လာပြီး ကိုက်ကုန်မှာပေါ့။

ဖွံ့ဖြိုးဆဲ နိုင်ငံတွေမှာ ရောဂါဘယဖြစ်ပွားမှု စုစုပေါင်းရဲ့ ၈၀ ရာခိုင်နှုန်းဟာ တိုးလာတဲ့လူဦးရေ သန့်စင်တဲ့ သောက်သုံးရေ အထုံအလောက်မရလို့ ဖြစ်ရတာ

ရေနံချောင်းက ကုန်းမြင့်မြို့သို့ တော်သေးတယ်။ အရင်တုန်းက အန်တီတို့ ငယ်ငယ်ကဆိုရင် ရေနံချောင်း မှာ ခြင်္သေ့မရှိခဲ့ဘူး။ မန္တလေးရောက်တော့မှပဲ ခြင်္သေ့ ခြင်္သေ့၊ လောကမှာ ဒီလောက်များတဲ့ခြင်္သေ့ကို ပထမဦးဆုံးအကြိမ် မြင်ရတော့တာပါပဲ။

မန္တလေးမှာ ဘာကြောင့်ခြင်္သေ့များသလဲလို့ ဆေး ကျောင်းသူဘဝတုန်းက အဖြေလိုက်ရွာကြည့်ဖူးတယ်။ အဓိကတွေ့တဲ့ အချက်သုံးချက်ကတော့ ကျုံးရယ်၊ အိမ်ရှေ့ ရေမြောင်းရယ်၊ မြေပြန့်ပြစ်နေလို့ရယ်။ ကျုံးရေဆိုတာ ယေဘုယျအားဖြင့် ငြိမ်သက်နေတဲ့ ရေမဟုတ်လား။ ငြိမ်နေတဲ့ ရေမှာ ခြင်္သေ့ပေါက်ဖွားရတာ အလွန်မြန်ဆန် လွယ်ကူတာပေါ့။

ဒါနဲ့ ကြားဖြတ်ပြောရဦးမယ်။ အန်တီတို့ တိုက်ခန်းမှာ လည်း အခုခြင်္သေ့ ရောက်လာနေပြီ။ အရင်တုန်းကတော့ ခြင်္သေ့ချိန်ရယ်လို့ သတ်သတ်မှတ်မှတ်ရှိတယ်။ သမီးလည်း

ဗြိတိန်နှင့် ရောဂါ

သိသာပဲ။ ည ၁၁ နာရီကျော်နဲ့ ၁ နာရီ ကြားမှာ ခြင်တွေ့
ရောက်လာတာလေ။ တစ်ညကို သုံးလေးကောင်ပေါ့။ အဲဒီ
ခြင်တွေ့တာ တကယ်ကို ထီးထပ်အမြင့်ဆီကို အောက်ကနေ
တက်လာကြသလိုပဲ။ မနက်လင်းရင် မရှိတော့ပြန်ဘူး။
အောက်ပြန်ဆင်းသွားသလား မသိဘူး။ တကယ်တော့
ဘယ်ပြန်ဆင်းကြမလဲနော်။ ဘီရိုတို့၊ စာအုပ်စင်တို့ရဲ့နောက်
ထဘီတန်း၊ အဝတ်တန်းရဲ့နောက်၊ ချောင်ကျတဲ့နေရာမှာ
မှောင်ရိပ်ခိုနေမှာပေါ့။ (ည ၁၁ နာရီကျော်မှ ပြန်ထွက်လာ
သလား စဉ်းစားရောပေါ့လေ)

အခုတော့ ညရော မနက်ရော ခြင်တွေ့ရောက်နေပြီ။
အဓိကအကြောင်းရင်းကတော့ အန်တီတို့ ရေချိုးခန်းထဲက
ရေကန်ပေါ့။ အဲဒီရေကန်မှာ အဖုံးတပ်မထားဘူးလေ။
အိမ်ထဲက ရေကန်မှာ အဖုံးတပ်ရမယ်လို့လည်း မတွေးမိခဲ့
ဘဲကို။ အဲဒီငြိမ်သက်နေတဲ့ ရေအကြည်ထဲကို ခြင်တစ်ကောင်
ဥဥချလိုက်ပြီးရင် အဲဒီအိမ်မှာ ခြင်တွေပွားကုန်တာပေါ့။
အန်တီရေကန်လေးကလည်း အပြင်မှာသာ ကြွေပြားစီခဲတာ
အတွင်းမှာ ကြွေပြားအဖြူ မစီခဲမိဘူး။ တစ်ရက်ရက် အန်တီ
အားတဲ့အခါကျမှ အတွင်းကို ကြွေပြားစီခို စိစဉ်ရဦးမယ်။

ကြွေပြားအဖြူ စီမထားတဲ့အခါ ကန်ရဲ့အတွင်းပိုင်းတာ
ဘီလပ်ပြေပဲကိုင်ထားတာမို့ အရောင်က မဲမဲ မှောင်
မှောင် ပေါ့။ အဲဒီတော့ ခြင်တွေ့ကို ဆွဲဆောင်တာမှာ
ပိုပြန်တာပေါ့။

(သမီး သိတယ်မတုတ်လား၊ ခြင်တွေ့တာ အမှောင်နဲ့
အမှောင်ရောင်တွေကို ကြိုက်တယ်ဆိုတာ၊ အနက်ရောင်ဝတ်
စုံ၊ ညိုရင့်ရင့် မီးခိုးရင့်ဝတ်စုံဝတ်ထားရင် အဲဒီလူကို ခြင်တွေ့
ပိုင်းအုံနေတာပေါ့။ အဖြူရောင်ကို ခြင်က သိပ်မကြိုက်ဘူး
ထင်ပါရဲ့။)

ဝိုးလောက်လမ်းတွေ များလာရင် ခြင်ထိတ်ဖွားမှု

မြို့တော် နှင့် ရှေးဟောင်း

များပြားပေ။

အုတ်ကန်ထဲမှာ ပိုးလောက်လမ်းတွေနဲ့ ခြင်ပေါက်ပွား မှု များနေတဲ့ ပြဿနာကို ဘယ်လိုရှင်းရှယ်လဲလို့ အန်တီစဉ်းစား အဖြေရှာနေခဲ့တာကြာပြီ။

နံပါတ် (၁) နည်းကတော့ ပိုးလောက်လမ်းကို စားမဲ့ ရွှေငါးလေးတွေ ကန်ထဲမှာ ထည့်ပွေးထားဖို့ပဲ။ ဒါပေမယ့် သမီးလည်းသိသားပဲ။ အန်တီက 'ဆိုက်ကို' လေး အကုသိုလ် အလုပ်လို့ အူကြောင်ကြောင်တွေပြီး အဲဒီနည်းကို စွန့်ပယ်ခဲ့ရ တယ်။

ပထမတော့ အဖုံးဖုံးမယ်လို့ပဲ။ အုတ်ကန်ဘောင်တစ် လျှောက်မှာ သစ်သားဘောင်တောင် ရိုက်ပြီးသွားပါပြီ။ ပလပ် စတစ်ပြား၊ ဒီမုဟုတ် အရောင်ကြည် သွပ်အစားထိုးအပြား တစ်ခုခုနဲ့အုပ်မယ်ပေါ့။ ဒါပေမယ့် အန်တီသူငယ်ချင်းတစ် ယောက်က ဖျက်တယ်။ သူလုပ်ကြည့်ပြီးပြီတဲ့။ အဖုံးဘယ် လောက်ပဲဖုံးဖုံး ခြင်တစ်ကောင်ဝင်နိုင်သာရုံ နေရာတစ်ခုခု တော့ ရှိတာပဲတဲ့။ အဲဒီလို ခြင်ဝင်ပြီးပြီဆိုမှတော့ ဖုံးလှောင်ထား တဲ့ ကန်ထဲမှာ ခြင်က စိတ်ကြိုက်ပွားတာပေါ့တဲ့။ သူ အဖုံးဖုံး ထားတုန်းကဆိုရင် ရေချိုးမလို့ ရေကန်လည်း ဖွင့်လိုက်ရော ခြင်တွေက အားရပါးရ ဝဲပျံတိုက်ခိုက်တော့တာပဲတဲ့။

အခုတော့ သူက အဖုံးပြန်ဖျက်ပြီး အတွင်းမှာ ကြွေပြား အဖြူစိထားလိုက်တယ်။ ကြွေပြားအဖြူခြင်းအား ဖြင့် အကျိုးနှစ်ခုရတယ်။

တစ်ခုက ခြင်လာပြီး ဥတဲ့နှုန်း နည်းနည်းလေး လျော့ သွားတယ်။ နောက်တစ်ခုက ကိုယ့်ရေကန် ဘယ်လောက် ညစ်ပတ်နေပြီလဲဆိုတာ သိနိုင်တယ်။

အန်တီတို့ အုတ်ကန်ရေဟာ အနက်ရောင်အလွန်ထဲမှာ ရှိနေတာမို့ အုတ်ကန်အခြေမှာ ဘယ်လောက်အနည်းထိုင်နေပြီ လဲ၊ ဘာအရောင်ဖြစ်နေပြီလဲ မသိနိုင်ဘူးလေး။ သူတို့အုတ်ကန်

မြို့တော် နှင့် ဂျာဂါ

မှာတော့ အဖြူရောင်ဆိုတော့ သံချေးရောင်ပါနေတာ။ အနယ်
ပူနီတွေ ထိုင်နေတာကို ထင်ထင်ရှားရှားမြင်ရတာပေါ့။
အုတ်ကန်လှယ်ဖို့ မကြာခဏ သတ်ရတာပေါ့လေ။ ရေမှာ နဂို
က ရှိနေတဲ့ သံဓာတ်နဲ့ တခြားဓာတ်ဆားတွေထဲမှာ တိုင်ကီ
ကလာတဲ့ သံချေးပါပေါင်းပြီး ရေမှာ သံချေးဓာတ်တွေ
များနေမှန်း အလွယ်တကူ အသိတရား ရစေတာပေါ့။

ဒါနဲ့ မန္တလေးမြို့ရဲ့ ခြင်တွေ အကြောင်း ပြောရဦးမယ်။
မန္တလေးကို အန်တီ ပထမဦးဆုံးရောက်သွားတဲ့အခါ
မန္တလေးနဲ့ ပတ်သက်လို့ ပထမဆုံးရတဲ့ First Impres-
sion ကတော့ နန္ဒင်းမိုင်းအနံ့ပဲ။ အဲဒါ မန္တလေးမှာရတဲ့အနံ့။
အဲဒီအနံ့ဟာ ပထမပိုင်းမှာ လူကို တော်တော် အော်ဂလီ
ဆန်စေတယ်။ ဘာကြောင့်များ ဒီအနံ့ကြီး နံနေပါလိမ့်လို့
အန်တီစိတ်ညစ်သွားတာပေါ့။ နောက်တော့မှ ခြင်ဆေးအဖြစ်
နန္ဒင်းတက်တွေကို မီးရှို့ရတာ ရတဲ့အနံ့မှန်း သိတယ်။
ခြင်တကယ်ပြေးတာပဲ။ ခြင်ထက် ပိုပြီး ပြေးရတာကတော့
လူပေါ့လေ။

မန္တလေးခြင်တာ ဘယ်လောက်များ များခဲ့ဖူးသလဲဆို
ရင် လူကစကားပြောရင် အဲဒီပါးစပ်အပွင့် တစ်ခဏ
လေးတွေမှာ ကိုယ့်ပါးစပ်ထဲကို ခြင်တွေ ပြေးပြေး
ဝင်လာတာ။ အဲဒီထိအောင် မန္တလေးမှာ ခြင်
ပေါ့ခဲ့ဖူးတယ်။ ခြင်နည်းတဲ့ဒေသကနေ သွား
တာမို့ အဲဒီခြင်တွေက အန်တီအတွက်
အထူးအဆန်း ဒုက္ခတစ်မျိုးပေါ့ သမီးရယ်။
ညှော်ရင်ရိုပျိုးရင် ခြင်က လူနားမှာ တစ်ဝိ
ဝဲပျံနေပြီ၊ ကိုက်ဖို့ချောင်းနေပြီ၊ လူက ယပ်တောင်
တစ်ချောင်း နဲ့ မနားမနေ ယပ်ခတ်နေရပြီပေါ့။ မန္တလေးမှာ
ယပ်တောင်သုံးရခြင်း အကြောင်းဟာ ပူအိုက်လို့ ယပ်ခတ်
ရခြင်း၊ ခြင်ကိုက်လို့ ယပ်ခတ်ရခြင်းရယ်လို့ နှစ်ကြောင်း

ရှိမှာပေါ့။

နန်းတော်ရှေ့ဆရာတင်လားပသိ၊ ရေးခဲ့တဲ့ သီချင်း တစ်ပုဒ်ကို သွားသတိရတယ်။ ‘မန္တလေး... ကျွန်တော်တို့ ရှေ့မန္တလေး ချမ်းအေးပူအိုက်၊ အောက်သူတွေလိုက်ခဲ့ရမယ် မောင်တင်မဆို’ ဆိုတာလေ။ အန်တီ သူငယ်ချင်း စစ်ကိုင်းဆူ ခင်မာမာက အဲဒီသီချင်းကို အမြဲညည်းနေကျ။ အန်တီတို့က သီချင်းထဲမှာ ထပ်ဖြည့်ပြီးဆိုကြတယ်။ ‘ကျွန်တော်တို့ ရှေ့မန္တလေး၊ ချမ်းအေးပူအိုက် ခြင်ကိုက်၊ အောက်သူတွေ လိုက်ခဲ့ရမယ် မောင်တင်မဆို’ လို့။

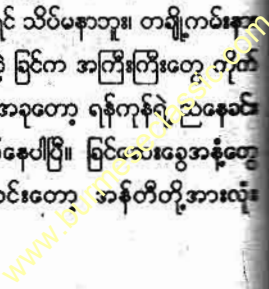
ကမ္ဘာပေါ်မှာ
လူပေါင်း သန်း၁၀၀၀
ကျော်ကျော်ဟာ
သန်စင်ပြီး
အန္တရာယ်ကင်းတဲ့
ရေကို
ပသုံးစွဲနိုင်ကြဘူး။
တစ်နှစ်တစ်နှစ်
လူပေါင်း ၃သန်း
လောက်ဟာ
ကာကွယ်လို့ ရနိုင်တဲ့
ရေမသန်လို့ ဖြစ်ရတဲ့
ကျောက်တွေနဲ့
သေနေခဲ့ကြရတယ်

ဆရာတင်တို့ ခေတ်တုန်းက ခြင်မကိုက်သေးဘူးနဲ့ တူတယ်။

ခြင်ဆိုတာလည်း မြို့တော်မှာ လူဦးရေများ၊ သန်ရှင်း ရေးစနစ်တွေ ညံ့လာကာမှ ရောက်လာတာကိုး။ မန္တလေး ရတနာပုံ နေပြည်တော်နောက်ခံနဲ့ ရေးတဲ့ ရှေးဝတ္ထုတွေ မြန်မာရော အင်္ဂလိပ်ပါ ဖတ်ကြည့်ရသလောက်ဖြင့် ခြင် အကြောင်းပေါ့ဘူး။

မန္တလေးမှာ ခြင်ကိုက်တယ်၊ ကိုက်တယ်နဲ့ ညည်း မိတဲ့ အန်တီက ရန်ကုန်ရောက်ကာစက ရန်ကုန်ဟာ ခြင် သိပ် မကိုက်ဘူးဟာ လို့ သဘောကျခဲ့ဖူးတယ်။ (ခြင်မကိုက်တဲ့ အိမ်မှာ သွားတည်းခိုရတာလည်း ပါပါလိမ့်မယ်) အခုဖြင့် ရန်ကုန်က ခြင်ဟာ မန္တလေးထက် ပိုဆိုးပါလားလို့ ညည်း ယူနေရပြီ သမီးရေ။

ရန်ကုန်မှာ ခြင် နှစ်မျိုးရှိတယ်။ အန်တီတို့ဆီလာတဲ့ ခြင်က ခပ်သေးသေး၊ ကိုက်ရင် သိပ်မနာဘူး။ တချို့ကမ်းနား တွေ အောက်ထပ်တွေမှာရှိတဲ့ ခြင်က အကြီးကြီးတွေ့ ကိုက် လိုက်ရင် အပ်နဲ့ထိုးသလိုပဲ။ အခုတော့ ရန်ကုန်ရဲ့ ညနေခင်း အနံ့ဟာ ခြင်ဆေးခွေနံ့ ဖြစ်နေပါပြီ။ ခြင်သေးခွေအနံ့တွေ ခြင်ဆေးခွေပြာတွေအကြောင်းတော့ အန်တီတို့အားလုံး

မြို့တော် နှင့် ရောဂါ

လျှစ်လျူရှုထားကြတယ်လေ။

ခြင်ကနေ အဓိကပေါက်ဖွားတဲ့ ရောဂါကတော့ သွေးလွန်တုတ်ကွေးနဲ့ ငှက်ဖျားရောဂါပဲ။ သွေးလွန် တုတ်ကွေးဟာ တစ်နှစ်ပတ်လုံး ရှိနေတာ။ တစ်နှစ်ပတ်လုံး ကလေးတွေကို ခြိမ်းခြောက်နေတာ၊ ဒါပေမယ့် သွေးလွန် တုတ်ကွေး ရာသီလို့ ခေါ်ရတဲ့ Out break အချိန်ကတော့ မေလကုန်က စပြီး ဖွန်း ဇူလိုင်၊ ဩဂုတ်လတွေပဲပေါ့။

အဲဒီအချိန်မှာ မိဘတွေ အလွန်ရင်ပူကြရတယ်။ ဆေးရုံတွေမှာ ကလေးလူနာတွေ ခုတင်မဆန့်လို့၊ နေရာမဆန့်လို့ စင်္ကြန်တွေမှာ ခုံတန်းလျားတွေ ထိုးပြီး ကုသကြရတယ်။ ဝမ်းနည်းစရာကောင်းလောက်အောင် အသေအပျောက်ရာနှုန်းတွေ တိုးလာခဲ့တယ်။ နေပြင် ညပျောက်ဆိုတဲ့စကား သမီးကြားဖူးမှာပေါ့။ နေခင်းမှာ ဆေးရုံတက်ဖို့ ရောက်လာတဲ့ကလေး ညရောက်တော့ အသည်းအသန် လူမမာအဖြစ် ကွယ်လွန်သွားတာမျိုးတွေလည်း ရှိတယ်။ မိဘတွေက ပညာတတ်ဖြစ်ခဲ့ရင် ဗဟုသုတရှိခဲ့ရင် ကလေးတို့ အချိန်မီ ဆေးရုံတင်နိုင်ရင် ကလေးသက်သာရာရတယ်။ အချိန်လွန်မှ ရောက်လာရင် ကံဆိုးတဲ့ကလေးဟာ ဆုံးပါးသွားရတော့တာပေါ့။

သွေးလွန်တုတ်ကွေးရောဂါဟာ ကာကွယ်လို့ရပါတယ်။ ကာကွယ်လို့ရတဲ့ ရောဂါကို ဘာဖြစ်လို့ မကာကွယ် နိုင်ကြသလဲ။

ရေစည်၊ ရေကန်တွေကို အဝုံးဝုံးပါ၊ စနစ်တကျထားပါ။ အမှိုက်တွေကို ရေဆိုးမြောင်းတွေကို ရှင်းပါ။ ခြင်လို့ သံဇကာတွေ တပ်ပါ။

လုပ်ထုံးလုပ်နည်းတွေကို လူတိုင်း သိမှာပါ။ သိတာနဲ့ လုပ်နိုင်တာနဲ့ မတူဘူးလေ။

အန်တီကိုယ်တိုင် အဲဒီလိုစနစ်ကျဖို့ လှုပ်နှံသလား

www.burmeseclassic.com

ဆိုတာကြည့်။

ရေကန်ကို အန်တီ အပိုးမပိုးဘူး။ ငါးမမွေးဘူး။ တစ်လတစ်ခါပဲ ကန်လှယ်တယ်။ ကြွေပြားအဖြူကပ်ဖို့ အန်တီ တစ်ရက်ကလေးတောင် မအားသေးဘူး။ လူက အားလပ် သွားရင် စိတ်က တခြားအရာတွေနဲ့ ရှုပ်ထွေး ပူပင်နေရပြန် ရော။

ညည ခြင်ထောင်ထောင်ပြီး မအိပ်ဘူး။

ခြင်ထောင်ထဲမှာ စာရေးဖို့အတွက် အလုပ်ရှုပ်တာ ကိုး။ ခြင်ထောင်အမိုးတည့်တည့်က အရိပ်ကြောင့် စာရေးလို့ မရတဲ့အခါ မျက်နှာကျက်မှာရှိနေတဲ့ ဖန်ချောင်းကို နေရာရွှေ့ဖို့ အန်တီ ဘာဖြစ်လို့ စတင် မလှုပ်ရှားမိသလဲ မပြောတတ်ဘူး။ ခြင်ဆေးခွေထွန်းလိုက် ခြင်ဆေးဖျန်းလိုက်နဲ့ ခြင်ထောင် မထောင်ဘဲ မနက်သုံးနာရီ လေးနာရီအထိ နေခဲ့တာ။ ခြင်က အန်တီကို မကိုက်ဘဲ ဘယ်နေလိမ့်မလဲ။ သွေးလွန်တုပ်ကွေး ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထရှိတဲ့ အရွယ်မဟုတ်တော့လို့ပေါ့။ မဟုတ်ရင် အန်တီဖြင့် နှစ်တိုင်း အဲဒီရောဂါရနေလောက်ပြီ။

သွေးလွန်တုပ်ကွေး မဖြစ်ပေမယ့် ငှက်ဖျားရောဂါ တော့ ရနိုင်တယ်လေ။ ငှက်ဖျားရောဂါဟာ အပူပိုင်း ဒေသတွေ စိုစွတ်ပြီးပူအိုက်တဲ့ဒေသ Hot and humid countries တွေမှာ အဖြစ်များတဲ့ရောဂါပါ။ ခြောက်သွေ့ပြီး အေးတဲ့ဒေသက လူတွေဟာ ငှက်ဖျားရောဂါကို အသေအလဲ ကြောက်ကြ တယ်။

အန်တီတို့ ဆေးကျောင်းသားဘဝ၊ ဆရာဝန်ဖြစ်ခါစ ဘဝတွေက အဖျားရောဂါနဲ့ လူနာတစ်ယောက် ရောက်လာရင် ဘယ်ဒေသတွေကို ခရီးထွက်ဖူးသလဲ၊ ငှက်ဖျားဒေသတွေကို သွားဖူးသလားလို့ အရင်ဆုံး မေးခွန်း ထုတ်ကြရတယ်။

အဲဒီတုန်းက ငှက်ဖျားဒေသဆိုတာ သတ်သတ် ပျက်ပျက် ရှိတာကိုး။ အခုတော့ အဲဒီလိုမေးစရာ မလိုတော့ဘူး။

သမီးရေ။ ငှက်ဖျား ရောဂါပိုးဟာ နေရာတိုင်းမှာ ပြန့်နေပြီ။
 လွန်ခဲ့တဲ့ ငါးနှစ်၊ ခြောက်နှစ်လောက် ဖြစ်မှာပေါ့။
 အန်တီတို့ ပြင်သစ်ကျောင်းသားကျောင်းသူတွေ လှော်ကား
 ဥယျာဉ်ကို ဖျော်ပွဲစားခရီး ထွက်ခဲ့ကြတယ်။ အဲဒီက အပြန်
 နှစ်ပတ်လောက်အတွင်းမှာထင်တယ် အန်တီသူငယ်ချင်း
 တစ်ယောက် ငှက်ဖျားရောဂါနဲ့ ဖျားပါလေရော။ စစ်ကြည့်
 တော့ ငှက်ဖျားပိုးတွေ့တယ်တဲ့လေ။ သူ နှစ်လနီးပါး နေ
 မကောင်း ဖြစ်လိုက်တာပေါ့။

သူ တခြား ဘယ်မှသွားဘူး။ လှော်ကားကိုပဲ အန်တီ
 တို့ အတူတူသွားခဲ့တာ ဆိုတော့ လှော်ကားမှာ ငှက်ဖျားခြင်
 ရှိတာပေါ့နော်။ အန်တီမယုံနိုင်ခဲ့ဘူး။ လှော်ကားဆိုတာ
 တောနက်နက်မှ မဟုတ်ဘဲ၊ စမ်းချောင်း သေးသေးရှိမယ်၊
 ရေအိုင်စိပ်စမ်းသေးသေးရှိမယ်။ အဲနဲ့ပဲ ငှက်ဖျားခြင်က ပိုရော
 တဲ့လား။ ခြင်တွေဟာ ငှက်ဖျားဒေသကနေ မိုင်ပေါင်းများစွာ
 ဝေးတဲ့ ရန်ကုန်ကိုရောက်ဖို့ ဇွဲကောင်းကောင်းနဲ့ ယူသန်း
 လာသလား။ မဖြစ်နိုင်ဘူးလို့ အန်တီ ငြင်းချင်တယ်။ အိပေမယ်
 မငြင်းနိုင်ခဲ့ဘူးလေ။ သွေးအဖြေမှာ ငှက်ဖျားပိုးတွေ့နေပြီ
 မဟုတ်လား။ ဒီငှက်ဖျားပိုး ဘယ်လိုပဲ လှော်ကားကို

ရောက် လာလား၊ ငှက်ဖျားပိုး သယ်တဲ့ခြင်တော့
 ပြီးနေပြီဆိုတာ မငြင်းနိုင်ဘူး။ ဒီတော့ ဟုတ်လား။
 ရန်ကုန်မှာ ငှက်ဖျားရှိ သလားပေါ့။ အဲ
 ပေါ့။

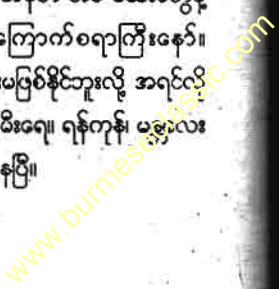
တလောတုန်းက အန်တီအသိ တစ်ယောက်
 ရဲ့ သား ၉ တန်းကျောင်းသားလေးပေါ့။ ချောင်သာ
 ကို နှစ်ညအိပ်ခရီးထွက်ပြီး အပြန်မှာ ငှက်ဖျား ရောဂါဖြစ်
 တာတဲ့။ အကြီးအကျယ်ဖျားတာဆိုပဲ။ ပိုင်ရက်ဇင်နဲ့ မရလို့
 မက်ဖလိုကွင်း သောက်ရတယ်တဲ့။ သမားတော်နဲ့ ကုလိုက်ရ
 တာ။ အဖျားက တော်တော်နဲ့မကျဘူးဆိုပဲ။

မြို့တော် နှင့် ယောဂါ

အဲဒီရက်ပိုင်းက အန်တီလည်း အသည်းအသန် ဖျား လိုက်သေးတယ်လေ။ မြစ်ကြီးနားက ပြန်ရောက်စဉ် ငှက် ဖျားများလားလို့တောင် ထင်မိတာ။ မြစ်ကြီးနားမိတ်ဆွေ တွေကြားရင် စိတ်မကောင်းဖြစ်ရာက ဆဲချင်ကြဦးမယ်။ အန်တီက အရင်နှစ်နှစ်လောက်တုန်းက ပထမတစ်ခေါက် သွားတော့ ငှက်ဖျားကာကွယ်ဆေး ကြိုတင် သောက်တာ စနစ်ကျတယ်။ မသွားခင်တစ်ပတ်၊ ရောက်တဲ့တစ်ပတ်၊ ပြန်လာတော့ တစ်ပတ်၊ ဆေးပတ်လည်အောင်သောက်တယ် ဆိုပါတော့။ အခုတစ်ခေါက်ကျတော့ စိတ်တွေရွှံ့ယှက်ခတ်ပြီး မသွားခင် မသောက်ဘူး။ ဟိုရောက်တဲ့ညကျမှ မက်ဖလိုကွင်း တစ်ပြားသောက်တာ။ ပြန်လာတော့လည်း ကိုယ့်အရွယ်တွေနဲ့ ကိုယ် သံသရာလည်ပြီး ဆေးသောက်ဖို့ စိတ်ကူးမရတော့ ဘူး။ ဆိုတော့ အန်တီလည်း ဖျားရော၊ သွားငြိလို့ စိတ်ညစ် သွားတော့တာ။ ကြောက်ကြောက်လန့်လန့်နဲ့ ပိုင်ရက်ဇင်း သုံးပြား သောက်ပစ်လိုက်ရော။

ဒါပေမယ့် အဖျားမပျောက်တဲ့အပြင် ပါးစပ်နဲ့ အာခေါင်တွေမှာ အနာသေးသေးလေးတွေ ပေါ်လာတော့ လန့်ဖျပ်ရာကနေ တုန်လှုပ်သွားပြန်ရော။ ဆာလ်ဗာအမြဲ တည့်နေကျပေမယ့် အန်တီဆိုက်ကိုအရ ဆာလ်ဗာမတည့် လို့ မြစ်ငြိလားလို့ ပူပန်သွားရောဆိုပါတော့။ အဲဒါနဲ့ ပိုင်ရက် ဇင်းလည်း ဆေးပတ်မလည်၊ မက်ဖလိုကွင်းလည်း ဆေးပတ် မလည်၊ တော်သေးရဲ့ ငှက်ဖျားမဟုတ်ပေလို့။

ဒါပေမယ့် ဥုံ ဖွ မပြောကောင်းမဆိုကောင်း နောက် တစ်ခါ ငှက်ဖျားသာဖြစ်ခဲ့ရင်တော့ အန်တီ အဲဒီ ဆေးတွေနဲ့ ကုလို့ ပျောက်ပါတော့မလား။ ကြောက်စရာကြီးနော်။ ငှက်ဖျားဒေသ မသွားဘူး။ ငှက်ဖျားမဖြစ်နိုင်ဘူးလို့ အရင်လို တရားသေတွက်လို့ မရတော့ဘူး သမီးရော၊ ရန်ကုန်၊ မန္တလေး နေရာတိုင်းမှာ ငှက်ဖျားခြင်တွေ ရှိနေပြီ။

ငှက်ဖျားရောဂါဟာ လူတစ်ယောက်ကနေ တစ်
ယောက်ကို ကူးဖို့ ခြင်ကို အားကိုးနေရတာမို့ နည်းနည်း
အခက်အခဲရှိချင်ရှိနေဦးမယ်၊ ကူးစက်ဖို့ ဘာအခက်အခဲမှ
မရှိတဲ့ ပိုးကတော့ တီဘီပါပဲ။

လူဦးရေထူထပ်တဲ့ မြို့တော်၊ ပူအိုက်စွတ်စိုတဲ့မြို့တော်၊
သန့်ရှင်းရေးမလုပ်နိုင်လို့ ကျန်းမာရေးနဲ့ မညီညွတ်တဲ့ မြို့တော်
သာဖြစ်ခဲ့ရင် အဲဒီမြို့တော်မှာ ကြောက်စရာ အကောင်းဆုံး
ရောဂါကတော့ တီဘီပဲ။ ချောင်းဆိုးသွေးပါ ရောဂါ လို့
လူတွေသိနေတဲ့ Tuberculosis ရောဂါပေါ့။

Tuberculosis ဟာ လူ့ကိုယ်ခန္ဓာ နေရာအနှံ့အပြား
မှာ ဖြစ်နိုင်တယ်။ အရိုးတီဘီလို့ခေါ်တဲ့ Bone Tuberculosis
အူတီဘီလို့ခေါ်တဲ့ Tuberculosis Intestine နဲ့ အဆုတ်
တီဘီလို့ခေါ်တဲ့ Pulmonary Tuberculosis တွေက အခြေများ
တယ်၊ အများဆုံးကတော့ အဆုတ်တီဘီပေါ့။

တီဘီရောဂါက တစ်ယောက်ကနေ တစ်ယောက်ကို
ကူးဖို့ (ငှက်ဖျားလို) ကြားခံအကောင်း၊ ကြားခံပစ္စည်း မလိုဘူး
လေပဲလိုတယ်။ ဘယ်လိုကူးစက်သလဲ ကြည့်ရအောင်။

အဆုတ်တီဘီရောဂါရှိတဲ့သူက သလိပ်တစ်ချက်
ထွေး ထုတ်လိုက် အဲဒီသလိပ်ဟာ ပလက်စတစ်ပေါ်

မြေပြင်ပေါ်မှာ ကျသွားတယ်။ အဲဒီသလိပ်
မခြောက်သေးရင် သိပ် အန္တရာယ်မကြီး
သေးဘူး။ သူ့ကိုထိမှ စွန်းပေမှာကိုး၊ ဒီပေ
မယ့် အပူရှိန်ကြောင့် အဲဒီ သလိပ်က
ခြောက် သွားပြီဆိုရင် အန္တရာယ်ကြီးပြီပေါ့။
ခြောက်သွေ သွားတဲ့အခါ ရောဂါပိုးဟာ လေထုထဲကို
လွင့်လာတယ်သမီးရဲ့။ ပူလေ ပိုပြီး တက်လေ ဖြစ်နေပေါ့။
လေထုထဲမှာ အမြင့်ထဲမှာရှိတဲ့ ရောဂါပိုးဟာ ဟိုသက်လမ်း
ဒီသက်လမ်းတွေ ခုန်ကျော်ကူးပြီး အသက်ရှူတတ်တဲ့ လူသား

www.burmeseclassic.com

တိုင်းရဲ့ နှာခေါင်းထဲကနေ ဝင်တော့တာပေါ့။ ရောဂါပိုးကို ရှူမိတဲ့လူက ကျန်းမာသန်စွမ်းမယ်၊ ကိုယ်ခံအားကောင်းမယ် ဆိုရင်တော့ သက်သာတာပေါ့။ ကိုယ်ခံအား မကောင်းတဲ့သူနဲ့ ပျော့ခွဲတဲ့ ကလေးသူငယ်လေးတွေဆိုရင်တော့ ရောဂါဝင် သွားပြီပေါ့။

ကျောင်းမှာတုန်းက ကာကွယ်ရေးနှင့် လူမှုရေးဆေး ပညာကို သင်ကြားရတုန်းက အဆုတ်တီဘီ ထိန်းချုပ် ကာကွယ်ရေးအဖြစ် လူနာရဲ့သလိပ်ကို ဘယ်လိုစွန့်ပစ်မလဲဆို တဲ့ နည်းလမ်းတွေ သင်ခဲ့ရတယ်။

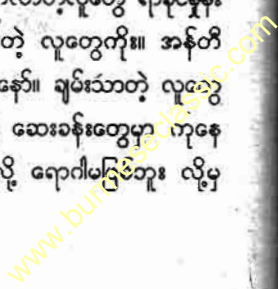
အဲဒီနည်းလမ်းဟာ ငွေကုန်ကြေးကျ မပျားပါဘူး။ ပိုက်ဆံမကုန်ဘဲ လုပ်နိုင်တဲ့နည်းပါ။ ဒါပေမယ့် လိုက်နာ နိုင်တဲ့လူ ရှိပါ့မလားလို့ အန်တီ သံသယဖြစ်ခဲ့ဖူးတယ်။

လူနာရဲ့ သလိပ်ကို နို့ဆီခွက်ထဲမှာထည့် ထိန်းပို့ ပွက်ပွက်ဆူအောင် ၁၀၀ ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်နဲ့ အကြာကြီး ကျိုပစ်ရမယ်တဲ့။ ဒါမှ သလိပ်မှာပါတဲ့ တီဘီပိုးသေမှာတဲ့။ ဘယ်သူကများ ဒီသလိပ်ခွက်ကို ထိန်းကျိုပစ်နိုင်ပါ့မလဲ။

နောက်တစ်နည်းက အဲဒီနို့ဆီခွက်ကို အဖုံးပြန်ဖုံး မြေကြီးကို တွင်းနက်နက်တူးပြီး အဲဒီမြေကြီးထဲမှာ မြှုပ် ပစ်တဲ့နည်းပဲ။ အဲဒါကိုရော လူနာတွေ လိုက်နာကြပါ့မလား။ အဲသည်တုန်းကတည်းက အန်တီ သံသယနဲ့ စိတ်မောခဲ့ရ တယ်။

အရင်က အန်တီထင်ခဲ့တာ သိခဲ့တာက အဆုတ် တီဘီ ဆိုရင် ဆင်းဆင်းရဲရဲ မိသားစုတွေမှာပဲ ဖြစ်တယ်လို့ ထင်ခဲ့တာ။ တီဘီနဲ့ ဆေးရုံရောက်လာတဲ့လူတွေ ရာခိုင်နှုန်း တော်တော်များများဟာ နွမ်းပါးတဲ့ လူတွေကိုး။ အန်တီ ဘယ်လောက်များ ညံ့လိုက်သလဲနော်။ ချမ်းသာတဲ့ လူတွေ မြို့ကလူတွေလည်း အဲဒီရောဂါနဲ့ ဆေးခန်းတွေမှာ ကုနေ ခဲ့ရတာပဲ။ ဆေးရုံမရောက်လာလို့ ရောဂါမပြင်းဘူး လို့မှ

အခုပစ္စည်းမှာ
လိုအပ်နေတဲ့
ကိစ္စတွေကို တို့တွေ
ဆောင်ရွက်ကြသေးဘူး
ဒီအတိုင်းသာ
ဆက်သွားရင်
၂၀၁၅ခုနှစ်မှာဆင်းရဲတဲ့
လူဦးရေဟာ
သန်းပေါင်း ၁၉၀၀ ရှိ
လာမယ်။ အခုလက်ရှိ
လူဦးရေရဲ့ သုံးချိန်
တစ်ချိုးပေါ့။

မပြောနိုင်တာ။

နောက် နှစ်နည်းနည်းကြာလာတော့ ကလေး တီဘီတွေ တော်တော်အပြစ်များလာတာ တွေ့ရတယ်။ အသိ မိတ်ဆွေရဲ့ သားသမီးတွေ၊ ဆရာဝန် သူငယ်ချင်းတွေရဲ့ သားသမီးတွေပေါ့။ (Primary Tuberculosis) လို့ခေါ်တဲ့ အဆုတ်တီဘီနဲ့ ဆေးစားနေရတာတွေ သိသိလာရတယ်။ ဆရာဝန်ရဲ့ သားသမီး တီဘီဖြစ်တာ အံ့ဩစရာ မတုတ် ပါဘူးနော်။ လောကမှာ ကလေးတကာ ကလေးထဲမှာ အိမ်မှာ ဆေးခန်းတွဲရက်ဖွင့်ထားတဲ့ ဆရာဝန်ရဲ့ ကလေးဟာ တီဘီ ကူးစက်ခံရဖို့ အပြစ်နိုင်ဆုံးဆိုတာ သမီး သဘောပေါက် ထားရမယ်။

အန်တီတို့နိုင်ငံဟာ အပူပိုင်းရံထဲမှာရှိတာက တစ် ကြောင်း၊ လူဦးရေ တဖြည်းဖြည်းများလာတာက တစ်ကြောင်း ကြောင့် ရောဂါတွေက တဖြည်းဖြည်းတိုးပွားလာနေပြီ။ နောက်ပြီး သတိထားကြည့်မိသလောက်တော့ အန်တီတို့ လူမျိုးတွေဟာ တော်တော်တံတွေးထွေးတတ်ကြတာပဲနော်။ အထူးသဖြင့် ယောက်ျားတွေဟာ လမ်းသွားရင် တံတွေးထွေး တတ်ကြတယ် ထင်တယ်။ ကွမ်းတံတွေးနဲ့ ပေါင်းလိုက်တော့ ပြောစရာကို မကျန်တော့ဘူးပေါ့။ အဲဒါ အကျင့်နဲ့ ဆိုင်သလား။ ရောဂါနဲ့ဆိုင်သလား။ နှစ်မျိုးလုံးနဲ့ ဆိုင်မှာပေါ့နော်။

ချောင်းဆိုးပြီ ဆိုတာတည်းက သလိပ်ရှိတဲ့လူဟာ သလိပ်ထွက်လာပြီပေါ့။ အဲဒါကို သူဘယ်လိုလုပ်ပြီး မျိုချမလဲ။ (တီဘီသမားတွေ သလိပ်ကိုများမျိုချမိရင် အ

တီဘီ အပြစ်တောင် ကူးစက်နိုင်သေးတာ သိထား) ထွေးထုတ်ရုံမှတစ်ပါး အခြား မရှိပေါ့။ ထွေးလာတဲ့လည်း လမ်းသွားရင်းဆိုရင် လူသွားစကြိန်ပေါ့။ ကားဖောင်းရင်း ကားစီးရင်းဆိုရင် လမ်းမပေါ်ပေါ့။ ကားက အရှိန်နဲ့

မြို့တော် နှင့် ကျောက်

သွားနေတဲ့အခါ ရှေ့လူကထွေးလိုက်တဲ့ သလိပ်နဲ့ တံတွေးဟာ နောက်လူရဲ့ မျက်နှာကို လာစဉ်ဖို့ တော်တော် နီးစပ်တယ် သမီးရေ။

တစ်ခါတုန်းက အန်တီကျောင်းသူဘဝမှာ မန္တလေးက အပြန် ကားပေါ်မှာ ရှေ့လူက ထွေးလိုက်တဲ့ ကွမ်းတံတွေး အစဉ် ခံရဖူးတယ်။ တစ်စက်နှစ်စက်ကို ပြောတာမဟုတ်ဘူး။ အင်္ကျီ ရှေ့ခြမ်း တစ်ခုလုံး စွန်းထင်းသွားတာ အဲဒီ အခေါ်ကြီး၊ (အခေါ်ကြီးလား အဘိုးကြီးလားတောင် မမှတ်မိတော့ပါဘူး) ကလဲ ပြာပြာသလဲနဲ့ သူ့လက်ကိုင်ပုလဲနဲ့ သုတ်ပေးပြီး တောင်း ပန်ရှာပါရဲ့။ ဒါပေမယ့် တစ်လမ်းလုံး အန်တီ စိတ်တွေ့ညစ် နေရပြီပေါ့။

အဲဒီအချိန်ကစပြီး ရထားပေါ် ကားပေါ်မှာ ခရီးသွား

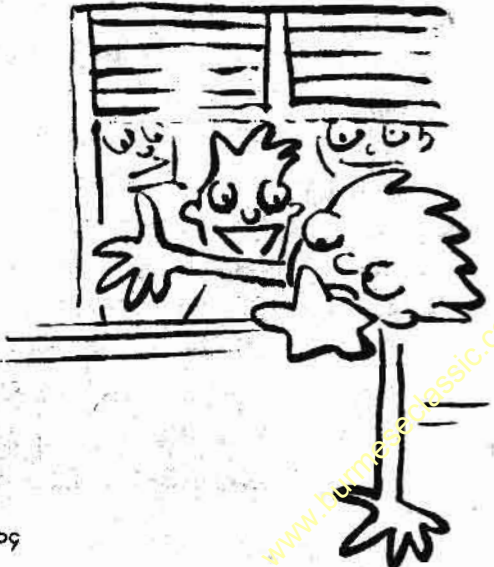

မြတ်နိုးစွာ နှစ် ရက်

ရပြီ ဆိုရင် အန်တီအာရုံကို တော်တော်များများ ယူထား တဲ့အရာဟာ ကိုယ်ရှေ့က ခရီးသည်ပဲ ဖြစ်နေတတ်တယ်။ သူ ဘာလုပ်လိုက်လေမလဲလို့ စိတ်တထင့်ထင့်နဲ့ ပူပန်နေရ တယ်။ ပြတင်းဘက်ကို သူခေါင်းထုတ်လိုက်တာ မြင်ရင် ကိုယ်က တစ်ခါတည်း အသင့်အနေအထားကို ပြင်ဆင်ယူ ရတော့တာပဲ။ သူ့တံတွေးသလိပ် ကွမ်းသွေး ကိုယ့်ကို ခေဉ် အောင်ပေါ့။ တချို့က ကားပေါ်၊ ရထားပေါ်မှာ ထိုင်ခုံမှာ ထိုင် နေရင်း မျက်နှာသစ်တဲ့ အလုပ်ကို ပျော်ပျော်ကြီး လုပ်တတ် ကြတယ်။ ရထားအရှိန်နဲ့ (သူ သတိမထားခဲ့ရင်) ရေတွေတာ နောက်ဘက်ကို စဉ်တာပေါ့ သမီးရယ်။

ထားပါတော့လေ၊ အန်တီပြောချင်တာက အပူရှိန် ကြောင့် လမ်းပေါ်မှာရှိတဲ့ သလိပ်တွေထဲက တိတ်ပိုး အစရှိ တဲ့ပိုးတွေ ခုန်ခုန်ကူးပြီး လူတွေရဲ့ အသက်ရှူလမ်းကြောင်း ထဲကို ရောက်ကုန်ကြတယ်ဆိုတာပါပဲ။

ကံဆိုးခဲ့ရင် ကိုယ့်ကိုယ်ထဲကို ဝင်လာတဲ့ပိုးတာ ဆေးမတိုးတော့တဲ့ ပိုးဖြစ်နေနိုင်သေးရဲ့။ တချို့ လူနာတွေက

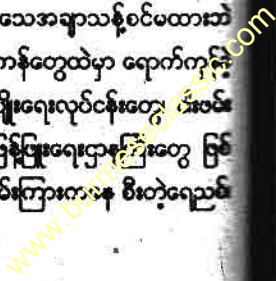
ခြင်ကနေ
 အဓိကပေါက်ဖွားတဲ့
 ရောဂါကတော့
 သွေးလွန်တုပ်ကွေးနဲ့
 ငှက်ဖျားရောဂါပဲ။
 သွေးလွန် တုပ်ကွေး
 ဟာ တစ်နှစ်ပတ်လုံး
 ရှိနေတာ။
 တစ်နှစ်ပတ်လုံး
 ကလေးတွေကို
 ခြိမ်းခြောက်နေတာ။
 ဒါပေမယ့်
 သွေးလွန်တုပ်ကွေး
 ရာသီလိုခေါ်ရတဲ့
Out Break
 အချိန်ကတော့
 ပေလကုန်ကစပြီး
 ငွန်လိုင်ကြာတ်လ
 တွေပဲပေါ့။

ဆေးကို မှန်မှန် မသောက်ဘူး မဟုတ်လား။ သောက်လိုက်
 မှေလိုက် ခြတ်လိုက်၊ သောက်လိုက် ပိုက်ဆံမရှိလို့ ဆေးမဝယ်
 ခိုင်းတဲ့ ခြတ်လိုက် အဲဒီလိုနဲ့ အထဲကပိုးဟာ ဆေး ပြီးသွားတယ်
 ခေါ်တာပေါ့။ ဆေးတွေကို မကြောက်တော့ဘူး။ ဆေးက
 မခိုင်တော့ဘူး။ ဟိုတုန်းက တီဘီရောဂါကိုကုရင် ဆေး နှစ်မျိုးပဲ
 သုံးတယ်။ နောက်တော့ သုံးမျိုးပေါင်းရတယ်။ နောက်တော့
 အစွမ်းထက်တဲ့ဆေးတွေ ထပ်တီထွင်ရပြန်ရော။ ဆေးသုံးမျိုး
 လေးမျိုး သောက်လိုက် ပြတ်လိုက်လုပ်နေရင် အဲဒီပိုးဟာ
 ဆေးနဲ့ ယဉ်သွားပြီလို့ ယေဘုယျအားဖြင့် ပြောနိုင်တယ်။ အဲဒီပိုး
 ကိုယ့်ကိုယ်ထဲ ရောက်လာပြီ ဆိုပါတော့နော်၊ ကျန်တာကို
 စဉ်းစားသာ ကြည့်ပေတော့။

လူဦးရေ ထူထပ်တဲ့ ပူအိုက်စွတ်စိုတဲ့ မြို့တော်တွေမှာ
 ဖြစ်လေ့ရှိတဲ့ နောက်ရောဂါနှစ်မျိုးက ဝမ်းလျှောရောဂါနဲ့
 အသည်းရောင်အသားဝါရောဂါ ပါပဲ။

အန်တီတို့ ကျောင်းသူဘဝတုန်းက မန္တလေးဟာ
 အသည်းရောင်အသားဝါရောဂါ အလွန်ဖြစ်တဲ့မြို့ပေါ့။ ကျုံးရေ
 စနစ်ကြောင့်များလားလို့ အန်တီ သံသယဖြစ်ခဲ့ဖူးပါတယ်။
 အခုတော့ နေရာအနှံ့အပြားမှာ အသည်းရောင် အသားဝါ
 ရောဂါ ခေတ်စားနေပြီ။ စားသောက်ဆိုင်တွေ လမ်းဘေး
 ဈေးသည်တွေကနေ ကူးစက်ကြတာများ ဖြစ်မလားလို့ သမီး
 သံသယရှိတယ် မဟုတ်လား။ တကယ်တော့ ရောဂါကူးစက်ဖို့
 အပြန်ဆုံးနဲ့ အများဆုံးအကြောင်းရင်းဟာ အညစ်အကြေးရေ
 ရေသိုးမြောင်း နဲ့ မိလ္လာရေတွေကြောင့်ပဲ။

အညစ်အကြေးကို အသေအချာသန့်စင်မထားဘဲ
 အဲဒီရေဟာ ချောင်းမြောင်းတွေ ကန်တွေထဲမှာ ရောက်ကုန်
 ရင် အဲဒီရေနဲ့ သုံးနေရတဲ့ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းတွေ၊ ငါးဖမ်း
 ငါးမွေးလုပ်ငန်းတွေဟာ ရောဂါပြန့်ပွားရေးဌာနကြီးတွေ ဖြစ်
 ကုန်ပြီပေါ့။ မြို့ထဲ နောက်ဖေးလမ်းကြားကနေ စီးတဲ့ရေညစ်

မြို့တော် နှင့် ကျောက်

ပြောင်းရေအညစ်၊ အဲဒါတွေဟာ စားကြွင်းစားကျန် အမှိုက် သရိုက် အပုပ်အသိုးတွေနဲ့အတူ လူတွေရဲ့ သုံးရေထဲမှာ ရောက်ကုန်မယ်။ တချို့ ဟင်းရွက်စိုက်ခင်းတွေဟာ မိလ္လာရေ တွေကိုသုံးကြတယ်။ အပင်အရွက် ဖွံ့ထွားဖို့ လိုအပ်တဲ့ အာဟာရအဖြစ် ဓာတ်ပြေသြဇာအဖြစ်ပေါ့။ အဲဒီမိလ္လာရေဟာ တစ်ချိန်တည်းမှာ လူတွေအတွက် ရောဂါပိုးတွေကိုလည်း ဖြန့် ဖြူး ပေးနေတယ်ဆိုတာတော့ ဘယ်သူမှ သတိမထားမိဘူး ပေါ့။

အဲဒီဟင်းရွက်ဟင်းသီးတွေ၊ အဲဒီငါးတွေကိုပဲ အန်တီတို့ စားနေခဲ့တာ။ အဲဒီမသန့်တဲ့ရေ အန်တီတို့ သောက် သုံးရေထဲကို ဘယ်လောက်အတိုင်းအတာအထိ ဝင်နေခဲ့ပြီလဲ၊ စာရင်းဇယား ရာခိုင်နှုန်းနဲ့မသိနိုင်ပေမယ့် တနေ့တကြား များလာတဲ့ ဝမ်းကိုက်ပို၊ အသည်းရောင်အသားဝါပိုးတွေ ရောဂါတွေကိုတော့ မြင်နေကြားနေရတာပဲ။

ချောင်းရေ၊ ကန်ရေ သောက်သုံးဖို့ သိပ်မသန့်ဘူး ဆိုရင် အဝီစိတွင်းရေကရော ဘယ်လောက် သန့်နေသေး သလဲ၊ အန်တီတို့သိဖို့ တော်တော်ခက်ပါတယ်။ တွင်းရေဟာ ဘယ်နားကရတဲ့တွင်းရေလဲ၊ အမှိုက်ပုံနား၊ မိလ္လာကန်တွေ နားက ရတဲ့ရေလား။ စက်ရုံရေဆိုးပြောင်းနားက ရတဲ့ ရေလား။ ရေတွင်းတည်ရာ မြေကြီးရဲ့ သန့်စင်မှု ညစ်ညမ်းမှု ပေါ်မှာ မူတည်နေတာ သမီးရဲ့။

အကောင်းဆုံးကတော့ ကိုယ့်အိမ်က အဝီစိတွင်းရေ သန့်မသန့် ရေထဲမှာပါဝင်တဲ့ သတ္တုဓာတ်နဲ့ ရောဂါပိုးတွေရဲ့ ပါဝင်နှုန်းကို သိအောင် ရေနမူနာယူပြီး ဓာတ်ခွဲစစ်ဆေးကြည့် ဖို့ပဲ။ အဲဒါကတော့ မြို့တော်တွေမှာ ဖြေရှင်းရမယ့် ပြဿနာ ပေါ့လေ။

အဲဒီရေကိုမှ ကျိုချက်သောက်ကြရမယ်။
ဟင်းသီးဟင်းရွက်တွေကို ရေပေါ်ပေါ်မှာသုံးပြီး

www.burmeseclassic.com

ဆေးရမယ်။ ဒါတောင်မှ ပိုးသတ်ဆေးရဲ့ အန္တရာယ်
ကလည်း တွဲနေသေးတာ။ စိုက်ပျိုးရေး တက္ကသိုလ်
က ဆရာ တစ်ယောက်က အန်တီ့ကို
ဟာသတစ်ခု ပြောဖူးတယ်။

'အသီးအရွက်တစ်ခုကို စားဖို့
ရွေးတော့မယ်ဆိုရင် ပိုးပါတဲ့အသီးကို
ရွေးရမလို့ဖြစ်နေပြီဗျာ။ ပိုးရှိနေတယ်
ဆိုတော့ ဒီကောင် ပိုးသတ်ဆေး
အန္တရာယ် ကနေ လွတ်နေတယ်လို့ ယူဆရ
တာကိုး' တဲ့။

မာတုဗေဒဆေးတွေ ပိုးသတ်ဆေးတွေရဲ့ အန္တရာယ်
ဟာလည်း သိနေသူတွေအတွက်တော့ ရောဂါတွေနဲ့တွဲပြီး
ကြောက်လန့်ရမယ့် စာရင်းထဲမှာ ပါနေမှာပေါ့နော်။

ကလျာမူရင်း (၁၉၉၉ ခုနှစ်)

အခန်း (၇)

မြို့တော် နှင့် လူဦးရေ

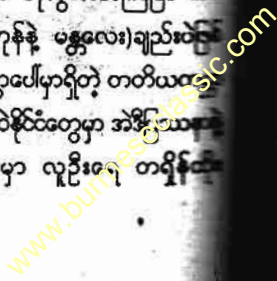

လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်လလောက်က ညဈေးမှာ ဈေးသွား
 ဝယ်တော့ မျှစ်ဝယ်တဲ့အချိန်မှာ မျှစ်ရောင်းတဲ့ ဈေးသည်
 အမျိုးသားက အန်တီကိုနှုတ်ဆက်တယ်။ 'ဟော ဆရာမ
 ပါလား' တဲ့။ အန်တီ နည်းနည်းအံ့သြသွားတယ်။ သူ့ကို မြင်
 ပူးပါတယ်လို့တော့ ထင်သာ။ နောက်တော့ ကျေနပ်သလိုလို
 ခံစားလိုက်ရတယ်။ စာရေးဆရာမအဖြစ်သိပြီး နှုတ်ဆက်
 လိုက်တယ် ထင်တာကိုး။ နောက်မှ ရေနံချောင်းတုန်းက
 ကိုယ့်လူနာဟောင်း ဖြစ်နေတာကို မှတ်မိသွားတယ်။ ရန်ကုန်
 ကို ပြောင်းလာကြတာဆိုပဲ။ ကြည့်မြင်တိုင်ထဲမှာပဲ နေသတဲ့။
 နေရထိုင်ရတာ အဆင်ပြေရဲ့လားလို့မေးတော့ ဒီလိုပဲ ရုန်းကန်
 နေရတာပေါ့ ဆရာမရယ်...တဲ့။

ရေနံချောင်းကအသိတွေ ကိုယ့်လူနာဟောင်း
 တွေကို ရန်ကုန်မှာ၊ မန္တလေးမှာ ခဏခဏတွေနေတာကြာပြီ။
 တွေ့တိုင်းလည်း ရေနံချောင်းကို စွန့်ခွာလာကြသူတွေချည်း
 ဖြစ်နေတယ်။ ဆယ်တန်းတုန်းက အင်မတန်ခင်တဲ့ သူငယ်
 ချင်းတစ်ယောက် သန်လျင်ဘက်မှာ ကွမ်းယာဆိုင်ဖွင့်ထား
 တယ်။ တလောက သန်လျင်ကအပြန်မှာ သူ့ဆိုင်ထင် နှုတ်ဆက်
 တော့ အန်တီအတွက် ဟင်းသီးဟင်းရွက် တို့စရာတွေ
 အများကြီး လက်ဆောင်ပေးလိုက်သေးတယ်။ သူ့ဆိုရင်
 အန်တီ ရန်ကုန်ကို မပြောင်းခင် ဆယ်နှစ်ကျော်လောက်တော်
 ရန်ကုန်ကို ရွှေ့လာခဲ့သူပဲ။

အင်း...ဘာလိုလိုနဲ့ လူတွေလည်း နယ်ကိုစွန့်ခွာပြီး
 မြို့တော်ကြီးတွေဆီကို ပြောင်းရွှေ့လာကြပြီနော်။ မြို့တော်
 တွေမှာ လူဦးရေတွေ တချိန်ထိုး တိုးပွားလာကြပြီ။ ဆဲ
 မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ မြို့တော်တွေ(ရန်ကုန်နဲ့ မန္တလေး)ချည်းပဲ
 နေတာလို့ မထင်နဲ့ သမီးရေ၊ ကမ္ဘာပေါ်မှာရှိတဲ့ တတိယထက်
 နိုင်ငံတွေ၊ တနည်းအားဖြင့် ဝံ့ ပြီးဆဲနိုင်ငံတွေမှာ အဲဒီအထက်
 ကြုံနေကြရတာ။ မြို့တော်တွေမှာ လူဦးရေ တချိန်ထိုး

၁-၄ ထရီလီယံ
 အမေရိကန်
 ပြည်ထောင်စုမှာ
 တစ်နေ့တစ်နေ့
 အသုံးပြု နေရတဲ့
 သန့်စင်
 ရေထုထည်
 လီတာပေါင်း ။

 သန်း ၂၉၀
 သောက်ရေ
 အလုံအလောက်
 မရနိုင်တဲ့
 အာဖရိကလူဦးရေ
 ၅၅ပေါင်း။

မြို့တော် နှင့် လူ့ဦးရေ

တိုးပွားပြည့်ကျပ်လာတဲ့အခါ နေရာ အိမ်ခန်း မလုံလောက်မှု ပြဿနာ၊ မူလအဆောက်အဦတွေ ဖြစ်ပြင်ပုံ မတတ်နိုင်ဆင်မှာ ပြိုပျက်သွားတဲ့ပြဿနာ၊ ပြည်သူ့လူထု သွားရေးလာရေး အတွက် အသုံးပြုဖို့ မော်တော်ကားနဲ့ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး ယာဉ်တွေ မလုံလောက်မှုပြဿနာ၊ လမ်းတွေ ဖြစ်ပြင်နိုင် သေးခင် ပျက်စီးကုန်တဲ့ပြဿနာ၊ ပြည်သူပိုင် အများသုံး ပစ္စည်းတွေ အသုံးပြုခံရပါများလွန်းလို့ ပျက်စီးကုန်တဲ့ ပြဿနာ၊ သောက်ရေမလုံလောက်ဘဲ သောက်ရေသုံးရေနဲ့ မိလ္လာရေညစ်ရေဆိုးတွေ ရောနှောပြီး ရောဂါတွေဖြစ်ကုန် တဲ့ပြဿနာ...စတဲ့ ပြဿနာတွေ အများကြီးဆက်တိုက် ကြုံတွေ့လာရတာပေါ့။

အဲဒါကို အကြမ်းအားဖြင့် Urban revolution လို့ခေါ်တယ်။ မြို့ပြတော်လှန်ရေးလို့ ဘာသာပြန်ရင် ရမယ် ထင်ပါရဲ့။

စက်မှုတော်လှန်ရေးလို့ ဘာသာပြန်ထားတဲ့ Industrial revolution ကိုတော့ သမီးသိမှာပေါ့။ စာထဲမှာ တောင် သင်ရမှာပေါ့။ စက်မှုတော်လှန်ရေးဆိုတာ စက်ရုံ အလုပ်ရုံတွေမှာ စက်ပစ္စည်းယန္တရားကိရိယာတွေနဲ့ အစားထိုး လိုက်ကြလို့ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးပြောင်းလဲမှု နောက်ဆက်တွဲ ပြဿနာတွေကို ခေါ်တာပါပဲ။

အခု Urban revolution ဆိုတာလည်း မြို့တော် တွေဆီကို အလုံးအရင်းနဲ့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ကြတဲ့ လူဦးရေ ကျပ်ညပ်မှုကြောင့် နောက်ဆက်တွဲဖြစ်လာတဲ့ ပြဿနာတွေကို ခေါ်တာပဲပေါ့။ မြို့တော်တိုင်းမှာ ဖြစ်သလား ဆိုရင် အဲဒီလိုတော့ မဟုတ်ပြန်ဘူး။ စက်မှုနိုင်ငံတွေကြီးလုံး ကမ္ဘာ့ထိပ်သီး နိုင်ငံကြီးတွေရဲ့ မြို့တော်တွေမှာတော့ ဒီပြောင်းလဲမှု ပြဿနာကို အနည်းအကျဉ်းဟောင် ဖြော့ရ ပါဘူး။ နူးယော့ခ်မြို့၊ လန်ဒန်မြို့၊ ဆန်ရှေ့စွကို မြို့တွေလို

မြို့တော် နှင့် လူဦးရေ

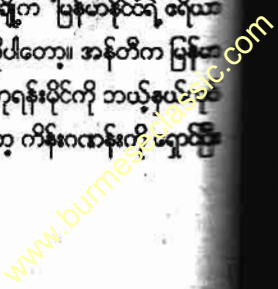
မြို့တော်တွေမှာ ဒါမျိုးမရှိဘူး။ တတိယကမ္ဘာနိုင်ငံ မြို့တော် တွေဖြစ်တဲ့ နိုင်ဂျီဗီ၊ ဆိုးလ်၊ ဘုံဘော၊ ဂျကာတာ၊ မနီလာစတဲ့ မြို့တော်တွေမှာပဲ အကြီးအကျယ်ကြုံရတာ။ တို့နိုင်ငံရဲ့မြို့တော် ရန်ကုန်လည်း ဒီအကြပ်အတည်းက ဘယ်လွတ်မလဲကွယ်။

လူဦးရေ အတိုးအလျော့တွေ၊ မွေးနှုန်း အတိုး အလျော့တွေ၊ သေနှုန်း အတိုးအလျော့တွေကို ပြောတော့မယ် ဆိုရင် ပထမဆုံး ပြဿနာက ကိန်းဂဏန်းနဲ့ပတ်သက်နေတဲ့ အန်တီမှတ်ဉာဏ်ပါပဲ။ အန်တီက ငယ်ငယ်ကတည်းက ကိန်းဂဏန်းနဲ့ပတ်သက်ရင် တော်တော် မှတ်ဉာဏ်နည်းတာ။ ကိန်းဂဏန်း မှတ်ဉာဏ်နည်းသူပီပီ ကိန်းဂဏန်းကို စိတ်ဝင် စားတဲ့သူတွေနဲ့ ကြိုမိတိုင်း 'ကိန်းဂဏန်းဆိုတာ အရေးကြီး လို့လား' လို့ စိတ်အချဉ်ပေါက်ပေါက်နဲ့ တွေးပူးပါရဲ့။ ဒါပေမယ့် တကယ့်အဖြစ်မှန်မှာတော့ ကိန်းဂဏန်းဆိုတာ လူတွေကို တကယ်ဆွဲဆောင်နိုင်တာကိုး။

ဥပမာ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံမှာ လေမုန်တိုင်းကြောင့် ရေ လျှံလို့ လူတွေသေကုန်တယ်။ အိုးမဲ့အိပ်မဲ့တွေ အများကြီးဖြစ် ကုန်တယ်ဆိုတာထက်၊ အဲဒီ နိုင်ငံမှာ လေမုန်တိုင်းကြောင့် လူ ၂၀၀သေဆုံးပြီး၊ လူ ၃သောင်းလောက် အိုးမဲ့အိပ်မဲ့ ဖြစ်ကုန်တယ်လို့ ပြောလိုက်မှ 'ဟာ...တယ်ဆိုးပါလား' လို့ မျက်လုံးပြူးကြ သတိထားမိကုန်ကြတာကိုး။

တချို့ကိစ္စတွေမှာ ကိန်းဂဏန်းကိုရှောင်ပြီး စကား ပြောလို့ရတယ်။ တချို့ ကိစ္စတွေကျတော့ ကိန်းဂဏန်းတို့ ရှောင်လို့မရဘူး။

ဥပမာ နိုင်ငံခြားသားတချို့က 'မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ ဧရိယာ ဘယ်လောက်ရှိသလဲ' လို့ မေးပြီဆိုပါတော့။ အန်တီက မြန်မာ နိုင်ငံရဲ့ အကျယ်အဝန်း ဧရိယာစတုရန်းမိုင်ကို ဘယ်နည်းနဲ့မှ မှတ်မိမလဲ။ မဟုတ်ဘူးလား။ ဒီတော့ ကိန်းဂဏန်းကို ရှောင်ပြီး ဖြေတာပေါ့။

‘ငါတို့နိုင်ငံဟာ တူရကီနိုင်ငံထက် နည်းနည်းပဲ ငယ်တယ်’လို့ ပြောကြည့်ဖူးတယ်။ ဒီတော့မှပဲ တချို့နိုင်ငံခြား သားတွေ ပထဝီဘာသာမှာ တော်တော်ညှိပါလားလို့ သိလိုက် ရတော့တယ်။ ‘တူရကီတိုက်လား၊ အင်း..တူရကီနိုင်ငံ ဘယ် လောက် ကျယ်ပါလိမ့်’တဲ့။ သူ့စိတ်ကူးအာရုံထဲမှာ တူရကီ နိုင်ငံရဲ့ အကျယ်အဝန်းမြေပုံကြီး ပေါ်မလာတာ သေချာတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ တည်နေရာမြေပုံကို အတိအကျ သိကြဖို့တော့ ဝေးပါလေရော။

မယုံမရှိနဲ့ သမီးရေ။ တို့ မြန်မာနိုင်ငံကြီးကို ဘယ်နားမှာ ရှိမှန်းတောင်မသိတဲ့ နိုင်ငံခြားသားတွေ အများ

ကြီး။ အများကြီးပဲ။ အရှေ့တောင်အာရှမှာ ရှိတာပေါ့လို့ ဖြေရင်တောင် ခပ်ငါးငါးပဲ မှန်းဆနိုင်ရှာတယ်။ တို့ညီသလား။ သူတို့ညီသလား တွေးသာကြည့်ပေတော့ သမီးရေ။ ‘အိန္ဒိယ နဲ့ ထိုင်းနိုင်ငံရဲ့အကြားမှာ ရှိတယ်’ ဆိုတော့မှ ‘အော် ဟုတ် လား။ သိပြီ၊ သိပြီ’ တဲ့။ အဲဒီတော့မှ တို့မြန်မာနိုင်ငံရဲ့နေရာကို အတိအကျမှန်းလို့ ရသွားတော့တာကိုး။

ဒီတော့ ဒီလိုလူတွေကို တူရကီနိုင်ငံရဲ့ အကျယ် အဝန်း နဲ့ နှိုင်းဆဖြေတော့ ဘယ်သဘောပေါက်မလဲ။ ဒီအတိုင်း ဆို မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ စတုရန်းပိုင် အတိအကျကိုပဲ အလွတ်ကျက် ရမလို ဖြစ်မနေဘူးလားကွယ်။ မြန်မာနိုင်ငံအကြောင်း အကြမ်း ဖျဉ်း စာရင်းဇယားတွေကို (လိုအပ်တဲ့အခါ ထုတ်ကြည့်ပြီး ဖြေနိုင်အောင်) အိတ်ထဲ အမြဲဆောင်ထားရင် ကောင်းမလားလို့ တောင် တာသနဲ့ တွေးမိသေးတယ်။ နောက်တော့ အန်တီ အခက်အခဲကို အစ်ကိုလိုခင်တဲ့ မိတ်ဆွေတစ်ယောက်က ဖြေရှင်းပေးပါတယ်။

‘သူတို့နဲ့ပတ်သက်နေတဲ့ နိုင်ငံရဲ့အကျယ်အဝန်းနဲ့ နှိုင်းယှဉ်ပြီးဖြေမပေါ့’ တဲ့။ ဥပမာ အမေရိကန်လူမျိုးက မေးတာ ဆိုရင် မြန်မာနိုင်ငံဟာ တက်(က်)ဆပ်စ်ပြည်နယ် လောက် ကြီးပါတယ်လို့ ဖြေလိုက်။ ဂျာမန်လူမျိုးက မေးတာဆိုရင် မြန်မာနိုင်ငံဟာ ဂျာမနီနိုင်ငံထက် နှစ်ဆနီးပါး ကျယ်ဝန်းတယ် လို့ဖြေလိုက်...တဲ့။ အဲဒီအတိုင်း ဖြေတော့မှပဲ နှစ်ဦးနှစ်ဖော် ကျေနပ်ရပေတော့တယ်။ ဒါက အကျယ်အဝန်း၊ အကြီး အသေး ပြဿနာဆိုတော့ ကိန်းဂဏန်းကို ရှောင်လို့ရတာပေါ့။ တချို့ မေးခွန်းတွေကျတော့ ကိန်းဂဏန်းပေါ် ရှောင်လို့မရတော့ဘူး သမီးရဲ့။

ဥပမာ မြန်မာလူမျိုးရဲ့ ပျမ်းမျှသက်တမ်း (Expectancy) က ဘယ်လောက်လဲဆိုတဲ့ မေးခွန်းမျိုး ဒါကျတော့ ကိန်းဂဏန်းနဲ့ ဖြေရတော့တာပေါ့။

၄၅နှစ်လို့ပြောတော့ သူတို့က မျက်ခုံးပင့်ပြီး ‘ဘယ် ဆိုးလို့လဲ’ လို့ မှတ်ချက်ချတယ်။ ကြည့်စမ်း အဲဒါ တို့နိုင်ငံကို အထင်သေးတာပေါ့လေ။ အန်တီ နည်းနည်းတောင် အောင့် သက်သက်ပြစ်သွားတယ်။ ဘာလဲ သူတို့က ဘယ်လိုမျှော်လင့် ထားလို့လဲ။ ၄၅နှစ်လို့များ မျှော်လင့်ထားလေသလား။ နေနှင့် ဦး၊ စာတတ်တဲ့နှုန်း (Literacy rate) ကိုမေးတော့မှ မျက်နှာ မော့ပြီး ပြောပစ်လိုက်စမ်းမယ်။ အဲဒီလို အန်တီ ကြုံးဝါး ထားလိုက်ပြီ။ မေးခွန်းကို စောင့်နေလိုက်တာပေါ့။ ၇၆ ကွ...လို့ ခပ်ကြားကြားလေး ပြောချင်လွန်းလို့လေ။

အိပေမယ့် မေးခွန်းတွေက အန်တီထင်သလို ရိုးရိုးစင်းစင်းမလာဘူး သမီးရဲ့။

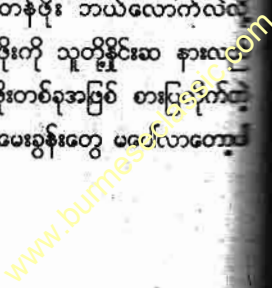
‘နင်တို့နိုင်ငံရဲ့ ရောင်းအကောင်းဆုံး ဝတ္ထု စာအုပ် တစ်အုပ်ဟာ အုပ်ရေဘယ်နှစ်အုပ်လောက် ရောင်း ရသလဲ’ လို့ မေးတယ်။ အန်တီရဲ့ မော့ထားတဲ့ မျက်နှာ နည်းနည်းလေး ဟန်ပျက်သွားတယ်။

‘နင်တို့နိုင်ငံလို စောင်ရေသန်းနဲ့ချီပြီး ရောင်းရတာ တော့ မဟုတ်ပါဘူး’ လို့ စကားချီထားလိုက်တော့ သူတို့က ‘ငါနားလည်ပါတယ်’ တဲ့။ အိနဲ့ပဲ ဝတ္ထုစောင်ရေ တစ်သောင်း

မြို့တော် နှင့် လူဦးရေ

လောက်ကုန်တာကိုပဲ ရောင်းအကောင်းဆုံး Best seller လို့ သတ်မှတ်ကြတယ်လို့ ပြောလိုက်ရတယ်။ အဲဒီမှာ သူတို့က ခေါင်းတညိတ်ညိတ်နဲ့ပေါ့။ တချို့ကတော့ အမယ် တစ်သောင်း ဆိုတာလည်း ငါ့စာအုပ်ရဲ့ စောင်ရေထက်အများကြီး များနေပါတယ်...တဲ့။ နှစ်သိမ့်တာပေါ့။ အားမနာတတ်တဲ့ လူတချို့ကတော့ ရှေ့ဆက်ပြီး မေးတာပေါ့။ ‘နင်တို့နိုင်ငံရဲ့ လူဦးရေ ဘယ်လောက်လဲ’ တဲ့။ အန်တီမျက်နှာ နည်းနည်း ထပ်ငို့ သွားမိရော။ ‘ငှါသန်း’လို့ ပြောရတာကိုး။ တချို့ မျက်မှောင် ချိုရုံပဲ။ တချို့က အားမနာပါးမနာ ထပ်မေးပါတယ်။ နင်တို့ နိုင်ငံမှာ စာတတ်တဲ့လူ ရာခိုင်နှုန်း (Literacy rate) ဘယ် လောက်လဲတဲ့။ ဒီမေးခွန်းကို သူ့ချည်းသက်သက် မေးရင် အန်တီက မျက်နှာမော့ပြီး ပြောနိုင်မှာပါ။ ဒါပေမယ့် အခုလို နောက်ဆက်တွဲ မေးခွန်းအဖြစ် မေးလာတော့ ပြောရတာ အားမရှိတော့ဘူးပေါ့ သမီးရယ်။ အဲဒီမှာ အန်တီက ခုခံ ကာကွယ်တဲ့သဘောနဲ့ စာအုပ်အငှားဆိုင် ယဉ်ကျေးမှုကို ရှင်းပြရတော့တာပေါ့။ နင်တို့ဆီက ဝီဒီယိုတီဗွဲအငှားဆိုင် တွေလိုပဲ ငါတို့ဆီမှာ စာအုပ် အငှားဆိုင်တွေရှိတယ်။ နင် တို့ဆီလိုပဲ ပစ္စည်းတန်ဖိုးရဲ့ ဆယ်ရာခိုင်နှုန်း ဒါမှမဟုတ် ခုနစ်ရာခိုင်နှုန်းကို အငှားခအဖြစ် သတ်မှတ်တယ်။ မဝယ်နိုင် တဲ့ လူတွေက ငှားဖတ်ကြတယ်လို့ ပြောတော့ သူတို့တဆဲ့ တပြည့် သဘောကျသွားကြတယ်။ သိပ်ကောင်းတာပဲနော်တဲ့။ သူတို့အတွက် အထူးအဆန်းဖြစ်နေတာကိုး။ ယုတ္တိဇေး လောဂျစ်ကို ဝါသနာပါပုံရတဲ့တစ်ယောက်က ဝတ္ထုစာအုပ် တစ်အုပ်ရဲ့ ပျမ်းမျှဈေးနှုန်းတန်ဖိုး ဘယ်လောက်လဲလို့ စပ်စုပါလေရော။ စာအုပ်တန်ဖိုးကို သူတို့နှိုင်းဆ နားလည် နိုင်အောင် ကမ္ဘာသိငွေ တန်ဖိုးတစ်ခုအဖြစ် စားပြုလိုက်တဲ့ နောက်မှာတော့ နောက်ထပ် မေးခွန်းတွေ မပေးလာတော့ဘူး။

မြို့တော် နှင့် လူဦးရေ

ထားပါတော့လေ။ အဲဒါတွေက အန်တီမုလို့ခေါ်တဲ့ ကိန်းဂဏန်းဆိုင်ရာ ပြဿနာတွေပဲဆိုပါတော့။

မြို့တွေမှာ လူဦးရေများပြားကျပ်သိပ်လာတဲ့အခါ ဘာပြဿနာတွေ ပေါ်နိုင်သလဲ။

အိန္ဒိယနိုင်ငံရဲ့ မြို့တော်နဲ့ မြို့ပေါင်း ၃၀၀၀ကျော်မှာ မြို့ ၂၀၀လောက်က တစ်ဝက်တယျက် မိလ္လာရေဆိုးပြောင်း စနစ်ရှိပြီး၊ (၈)မြို့သာလျှင် မိလ္လာစနစ် အတိအကျ အပြည့်အဝ ရရှိတယ်...တဲ့။ ဂင်္ဂါမြစ်တစ်လျှောက်မှာ မြို့ပေါင်း ၁၀၀ကျော် (တစ်မြို့စီမှာ အနည်းဆုံးလူဦးရေ ငါးသောင်း)ဟာ စွန့်ပစ် အမှိုက်တွေအားလုံးနဲ့ မိလ္လာအညစ်အကြေးအားလုံးကို ဂင်္ဂါမြစ် ထဲ ပစ်ချကြပါတယ်...တဲ့။ စက်ရုံအမျိုးမျိုး (စည်သွပ်စက်ရုံ၊ ပိုးသတ်ဆေးစက်ရုံ၊ စက္ကူစက်ရုံ၊ ဓာတ်မြေထုတ်စက်ရုံ၊ ရော်ဘာစက်ရုံ၊ ရေနံထွက် ဓာတုပစ္စည်းစက်ရုံတွေ)က ရေဆိုး ရေညစ်တွေ အားလုံးဟာလည်း ဂင်္ဂါမြစ်ထဲကိုပဲ သွားကြ ရသတဲ့။ ကာလကတ္တား မြို့ပတ်ဝန်းကျင်မှာ စက်ရုံပေါင်း ၁၅၀ကျော် ရှိတယ် ဆိုပဲ။

ကာလကတ္တား မြို့တော် လူဦးရေရဲ့ ၆၀ ရာနှုန်းဟာ အ ဆုတ်ပွ ရောဂါ၊ အဆုတ်လေပြွန်ရောင် ရောဂါ (Pneumonia, bronchitis) တွေနဲ့ အသက်ရှူလမ်းကြောင်း ဆိုင်ရာ ရောဂါတွေ ခံစား နေကြရတယ်တဲ့။ အဲဒါ အားလုံးဟာ လေထု ညစ် ညမ်းမှုကြောင့် ဖြစ်ရတာပေါ့

www.burmeseclassic.com

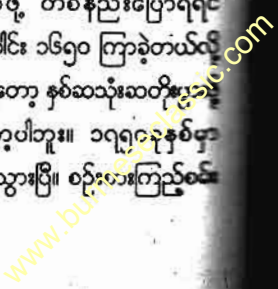
မြို့တော် နှင့် လူဦးရေ

သမီးရယ်။

တရုတ်ပြည်မှာ ကျတော့လည်း ဒီလိုပါပဲ။ တရုတ်ပြည် ရဲ့ မြို့တော် ၂၀လောက်မှာ စက်ရုံတွေနဲ့ ပြည့်နေတယ်။ စက်ရုံတော်တော်များများဟာလည်း ကျောက်မီးသွေးကို လောင်စာအဖြစ်သုံးပြီး၊ ဘွိုင်လာတွေနဲ့ လည်ပတ်စေတဲ့ စနစ်ကို အသုံးပြုကြတယ်ဆိုတော့ အဲဒီမြို့တော်တွေမှာ အဆုတ်ကင်ဆာရောဂါ ဖြစ်ပွားနှုန်းဟာ တစ်နိုင်လုံးမှာ ရှိတဲ့ အဆုတ်ကင်ဆာဖြစ်ပွားနှုန်းထက် လေးဆကနေ ခုနစ်ဆအထိ မြင့်နေသတဲ့။ ကြောက်စရာကြီးနော်။ အဲဒါ ၁၉၈၀ခုနှစ်တုန်းက စစ်ဆေးတွေ့ ရှိထားတဲ့ အစီရင်ခံစာတစ်ခုအရ ပြောနေတာ။

ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံ(သို့မဟုတ်) တတိယကမ္ဘာနိုင်ငံ တွေမှာ ဘာဖြစ်လို့ ဒီလောက် လူဦးရေတွေ များနေရသလဲ။ ရှင်းပါတယ်။ မွေးဖွားမှုနှုန်းတွေ များလွန်းပြီး လူဦးရေကို ထိန်းမထားနိုင်လို့ပဲပေါ့။

စာရင်းဇယား တွက်ချက်မှုတွေအရ သူတို့ခန့်မှန်း ကြတာကတော့ ခရစ်တော်မပေါ်မီ ဘီစီရှစ်ထောင်လောက် တုန်းက ကမ္ဘာ့လူဦးရေဟာ ငါးသန်းခန့် ရှိခဲ့လိမ့်မယ်တဲ့။ ခရစ်တော်မွေးတဲ့ အချိန်ကာလလောက်မှာတော့ ကမ္ဘာ့လူဦးရေဟာ သန်း ၂၀၀လောက်ရှိသတဲ့။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု ရဲ့ လက်ရှိ လူဦးရေ သန်း ၂၅၀ထက်တောင် နည်းနေလိုက် သေးနော်။ အဲဒီ သန်း ၂၀၀ရဲ့ တစ်ဝက်လောက်ဟာ တရုတ် ပြည်က လူဦးရေဖြစ်နိုင်သတဲ့။ ခရစ်နှစ် A.D ၁၆၅၀ ခုနှစ်မှာတော့ ကမ္ဘာ့လူဦးရေဟာ သန်း၅၀၀ဖြစ်သွားပြီ။ သန်း ၂၀၀ကနေ သန်း၅၀၀ဖြစ်ဖို့ တစ်နည်းပြောရရင် နှစ်ဆကျော်ကျော်တိုးပွားဖို့ နှစ်ပေါင်း ၁၆၅၀ ကြာခဲ့တယ်လို့ ဆိုရမှာပေါ့နော်။ အဲ..နောက်ပိုင်းမှာတော့ နှစ်ဆသုံးဆတိုးပွားခဲ့တဲ့ အဲဒီလောက်နှစ်တွေ မကြာတော့ပါဘူး။ ၁၉၈၀ခုနှစ်မှာ ကမ္ဘာ့လူဦးရေဟာ သန်း၁၀၀၀ရှိသွားပြီ။ စဉ်းစားကြည့်စမ်း

သမီးရယ်။ ၁၆၅၀ခုနှစ်တုန်းက သန်း၅၀၀ရှိတဲ့လူဦးရေတာ
၁၇၅၀ခုနှစ်မှာ သန်း ၁၀၀၀ ဖြစ်သွားရတာ။ နှစ်၁၀၀အတွင်း
လူဦးရေ နှစ်ဆထပ်တိုးသွားတာပေါ့နော်။ အဲ...၁၉၀၀ခုနှစ်မှာ
တော့ သန်း ၂၀၀၀ဖြစ်၊ ၁၉၈၀ခုနှစ်မှာ သန်း ၄၄၀၀ဖြစ်၊ တော
အခုခေတ် ၁၉၉၉မှာတော့ သန်း ၆၀၀၀ရှိခဲ့ပြီ။ အနှစ် ၂၀
အတွင်းမှာ သန်း၁၅၀၀လောက်တောင် တိုးပွားလာလိုက်တာ
နော်။

လူဦးရေတွေများတော့ အစားအစာ နေထိုင်စရာ
ရှားပါးချို့တဲ့တာနဲ့အမျှ လူတွေကထုတ်တဲ့ ကာဗွန်ဒိုင်အောက်
ဆိုက်ဒ်တွေလည်း များလာတာပေါ့။ အဲဒီများလာတဲ့ လူ
တွေဟာလည်း တောနယ်ပိုင်းမှာများတာမဟုတ်ဘဲ မြို့တော်
ကြီးတွေမှာ များနေတာပဲ...တဲ့။ ၁၉၅၀ကနေ အခု ၁၉၉၀ခုနှစ်
ပိုင်းအတွင်း နှစ်၄၀အတွင်းမှာ ကမ္ဘာ့မြို့တော်တွေမှာရှိတဲ့
လူဦးရေဟာ သုံးဆပွားလာသတဲ့။ အဲဒါ ကမ္ဘာတစ်ခုလုံးရဲ့
စာရင်းဇယားပေါ့။ အဲဒီမှာမှ တတိယကမ္ဘာ နိုင်ငံတွေ
(ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံတွေ)ရဲ့ မြို့တော်တွေမှာ ပွားလာတဲ့ လူဦးရေ
သက်သက်ကို တွက်ကြည့်တော့ (၁၉၂၀ ကနေ ၁၉၈၀
အတွင်း) နှစ်၆၀အတွင်း လူဦးရေ ဆယ်ဆ ပွားလာတာ
ကိုတွေ့ရသတဲ့။ ဘယ်လောက်များ မွေးလိုက်ကြ
သလဲ နော်။

အမယ်...ဒါတောင် မွေးဖွားနှုန်း
(Birth rate) မှာ ကလေးတွေဦးရေရဲ့
၅၀ရာနှုန်းတာ အသက် ၁၅နှစ်ထိ မ
ရောက်ခင်မှာ သေကုန်ကြတယ်...တဲ့။ ကျန်တဲ့
၅၀ရာနှုန်းထဲက တော်တော်များများတာလည်း
အသက်၁၅ နှစ်တောင် မရောက်ခင်မှာ သေကုန်ကြရတယ်။
ဒီလို ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံတွေရဲ့ လူဦးရေနဲ့ သေနှုန်းများမှုကို
ရှုကြည့်တော့မှ ကြောက်စရာ ကောင်းတဲ့ သေချက်တစ်ခုကို

တွေ့လာရတယ်။ ဘာလဲဆိုတော့ ဇွံဖြိုးဆဲနိုင်ငံတွေမှာ ကလေးရာခိုင်နှုန်းဟာ ၂၀ပဲ ရှိပြီး သေတဲ့ ရာခိုင်နှုန်းကျတော့ ကလေးတွေက ၆၀ရာနှုန်းတဲ့။ လူဦးရေ ၁၀၀မှာ ကလေးက ၂၀ပဲရှိတယ်။ ဒါပေမယ့် သေတဲ့လူဦးရေ ၁၀၀မှာတော့ ကလေးဟာ ၆၀ သေနေတာပေါ့။

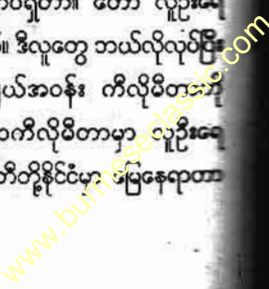
လူဦးရေကို ထိန်းချုပ်ထားဖို့ဆိုရင် အချက်သုံးချက်ကို လျှော့ချပစ်ရမယ်။ ဆင်းရဲခြင်း၊ မွေးဖွားခြင်းနဲ့ သေပျောက်ခြင်းပေါ့။ အချက်တစ်ချက်ကို တိုးမြှင့်ပေးရမယ်။ အဲဒါကတော့ မိန်းမတွေရဲ့ အခြေအနေကို မြှင့်ပေးရမှာ။ ဒါကိုမဆောင်ရွက်ရင် နှစ်ဆယ့်တစ်ရာမှ အလယ်လောက်မှာ လူဦးရေဟာ သန်း ၈၀၀၀ထိ ရောက်သွားမှာပဲတဲ့။

မွေးနှုန်းလူဦးရေ များနေတာလည်း မကောင်း၊ သေနှုန်းများနေတာလည်း မကောင်းဘူးသမီးရယ်။ အဲဒီ များနေတဲ့ သေသူတွေဟာလည်း ကလေးတွေ ဖြစ်နေပြန် တယ်။ အစာအဟာရ ချို့တဲ့လို့ သေကြမယ်။ လေထုရေထု ညစ်ညမ်းမှုကြောင့် ရောဂါတွေ ဖြစ်ပြီး သေကြမယ်။

လူဦးရေကို ထိန်းချုပ်ထားဖို့ဆိုရင် အချက်သုံးချက် ကို လျှော့ချပစ်ရမယ်။ နံပါတ်(၁) ဆင်းရဲခြင်း၊ နံပါတ်(၂) မွေးဖွားခြင်း၊ နံပါတ်(၃) သေပျောက်ခြင်းပေါ့။ အချက်တစ်ချက် ကို တိုးမြှင့်ပေးရမယ်။ အဲဒါကတော့ မိန်းမတွေရဲ့ အခြေအနေ ကို မြှင့်ပေးရမှာ။ အဲဒီအချက်လေးချက်ကို ဂရုမစိုက်ရင် မဆောင်ရွက်ရင် နှစ်ဆယ့်တစ်ရာမှ အလယ် လောက်မှာ လူဦးရေဟာ သန်း ၈၀၀၀ထိ ရောက်သွားမှာပဲ တဲ့။

မွေးဖွားနှုန်းကို လျှော့ချလို့ရသလားဆိုတဲ့ မေးခွန်း ကို ဂျပန်နိုင်ငံနဲ့ တရုတ်နိုင်ငံက လက်တွေ့ အကောင်အထည် ဖော် ပြလိုက်ပြီ။

ဂျပန်နိုင်ငံဟာ သေးသေးလေးမဟုတ်လား သမီး ရဲ့။ ပင်လယ်ထဲမှာ ထိုးထွက်နေတဲ့ ကျွန်းရှည်ရှည် ကျဉ်း ကျဉ်း ကလေး။ သူတို့နိုင်ငံရဲ့ မြေအကျယ်အဝန်းဟာ အန်တီ တိုမြန်မာနိုင်ငံရဲ့ တစ်ဝက်လောက်ပဲရှိတာ။ ဟော လူဦးရေ ကျတော့ သုံးဆန်းပါးဖြစ်နေတယ်။ ဒီလူတွေ ဘယ်လိုလုပ်ပြီး နေကြသလဲ။ သူတို့နိုင်ငံရဲ့အကျယ်အဝန်း ကိုလိုမိတာကို လူဦးရေနဲ့ စားကြည့်မိတယ်။ ဘက်လိုမိတာမှာ လူဦးရေ ၃၀၀ကျော် နေနေရတယ်။ (အန်တီတို့နိုင်ငံမှာ မပြနေရတာ

အကျယ်ကြီး။ ဘက်လိုမိတာမှာ လူဦးရေ ရဝပဲရှိတယ်။ ဒီတော့ လူဦးရေကို ကန့်သတ်ထိန်းချုပ်မှုကို ဖြစ်တော့မှာပေါ့။ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်အပြီးမှာပဲ လူဦးရေကို ကန့်သတ်ဖို့ အကောင် အထည်ဖော်ခဲ့တာ။ လူဦးရေတိုးပွားနှုန်း (Population Growth Rate) ကို ၂၂ ရာနှုန်းကနေ ၁ ရာနှုန်းထိ ချုပ်နိုင်ခဲ့ တယ်တဲ့ သမီးရဲ့။

တရုတ်နိုင်ငံဟာလည်း မြေနေရာကျယ်ဝန်းလှ ပေမယ့် လူဦးရေက များလွန်းတော့ သူတို့လည်း လူဦးရေ ထိန်းချုပ်ရတာပဲ။ ပထမတော့ မိသားစုတစ်စုမှာ ကလေး နှစ်ယောက်ပဲ မွေးရမယ်လို့ ကန့်သတ်ကြည့်တယ်။ ၁၉၇၀ နဲ့ ၁၉၇၆ ကြား ၆ နှစ်အတွင်း လူဦးရေတိုးပွားနှုန်းဟာ တစ်ဝက် တိတိ ကျသွားတာ ၂၆ ရာနှုန်းကနေ ၁၃ ရာနှုန်း ဖြစ်သွားတယ် လေ။ ဒါကိုပဲ မလုံလောက်သေးဘူး။ ဒါနဲ့ပဲ ၁၉၈၀ ကျော်ကာလ ကျတော့ မိသားစုတစ်စုမှာ ကလေးတစ်ယောက်ပဲ ယူရမယ် လို့ ကန့်သတ်လိုက်ရရော။ အခုဖြင့် တကယ်ကိုပဲ သူတို့ နှစ်နိုင်ငံဟာ လူဦးရေထိန်းချုပ်လိုက်နိုင်ပြီပေါ့။ ဒီလိုမျိုး လိုက်လုပ်ဖို့ ဆိုတာ မလွယ်ဘူးနော့။ ပြည်သူ့အပေါ်မှာ အတိ အကျ ဩဇာညောင်းတဲ့ အစိုးရဖြစ်ရမယ်။ လူမှုပတ်ဝန်းကျင် ဟာလည်း တင်းကျပ်ရမယ်မဟုတ်လား။

စက်မှုနိုင်ငံတွေမှာ လူဦးရေ တိုးပွားနှုန်းက အကြောင်းအမျိုးမျိုးအရ ကန့်သတ် ထိန်းချုပ်ပြီးသားပေါ့။ ဆိုဗီယက်ယူနီယံ၊ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၊ အနောက် ဥရောပနိုင်ငံတွေပေါ့။ အခုဆို ဂျပန်နိုင်ငံပါ ဝါသွားပြီး သူတို့အားလုံးရဲ့ လူဦးရေတိုးပွားနှုန်း (Population Growth Rate) ဟာ ၁ ရာနှုန်းကနေ လျော့လာလိုက်တာ အခုဆို သုည ရာခိုင်နှုန်းဆီ ဦးတည်နေပြီပေါ့။

လူဦးရေတိုးပွားနှုန်းများနေဆဲ နိုင်ငံတွေကတော့ တတိယကမ္ဘာနိုင်ငံတွေပါပဲ။ အာဖရိကနိုင်ငံတွေ၊ လက်တင်

ပြတော် နှင့် လူဦးရေ

အမေရိကနိုင်ငံတွေ၊ အရှေ့တောင် အာရှနိုင်ငံတွေ၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံ လည်း ပါတာပေါ့။

ပွဲပြီးသဲ တတိယကမ္ဘာနိုင်ငံတွေထဲမှာ အင်ဒိုနီးရှား နိုင်ငံကတော့ စံပြုပါပဲ။ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံဟာ အန်တီတို့ မြန်မာ နိုင်ငံထက် ဥဆ လောက် ပိုကြီးပါတယ်။ ဒါပေမယ့် လူဦးရေ ကျတော့ သန်း ၁၇၀၊ သန်း ၁၈၀ရှိနေတယ်။ ဒီတော့ သူတို့လည်း မွေးဖွားနှုန်းကန့်သတ်ဖို့ တက်တက်ကြွကြွ ဆောင်ရွက် လိုက်နာနေကြပြီတဲ့။ ၁၉၇၀ခုနှစ်ကတည်းက တရားဝင် သတ်မှတ် ဆောင်ရွက်လာကြတာတဲ့။ နည်းမျိုးစုံပေါ့ သမီးရယ်။ ပိုစတာဆိုင်းဘုတ်ကြီးတွေနဲ့ ပညာပေး၊ သိချင်း တွေ၊ ဂီတတွေက တဆင့် ပညာပေး၊ ဒေသဆိုင်ရာ ဘုရားရှိခိုး ကျောင်းတွေ၊ ဗလီတွေမှာ သားသမီးကန့်သတ်ရေး ပညာပေး ဟောပြောပွဲတွေလုပ် အဲဒီလိုနည်းတွေပေါ့။

အံ့ဩစရာကောင်းတာ တစ်ခု အန်တီဖတ်ရတယ်။ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံမှာ နေ့စဉ် ညနေ၅နာရီ အချိန် ရောက်တိုင်း အမျိုးသမီးတွေ ပဋိသန္ဓေတားဆေး မမေ့မလျော့ သောက် ကြဖို့ အချက်ပေးဥဩ ဆွဲသတဲ့ သမီးရဲ့။ စာအုပ်ထဲမှာ အန်တီဖတ်ဖူးတာလေ။

အခုဆို အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံမှာ မွေးဖွားနှုန်းဟာ ကန့်သတ်ပြီးသား လျော့ချပြီးသား ဖြစ်နေပြီ။ ဒါတောင်နော် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံဟာ ကိုယ်ဝန်ဖျက်ချတာကို ဥပဒေနဲ့ အရေး ယူ တားမြစ်ထားတဲ့နိုင်ငံ။ သူတို့ဟာ ပဋိသန္ဓေတားနည်း တစ်ခုတည်းနဲ့ မွေးဖွားနှုန်းကို ထိန်းချုပ်ခဲ့တာ။

ကဲ...သူများအကြောင်း ပြောပြီးပြီဆိုတော့ အ ကိုယ့်အကြောင်းကိုယ် ပြောရမယ့် အလှည့်ပေါ့နော်။

စောစောက အန်တီတွက်ကြည့်သလို မြန်မာ ဟာ အကျယ်ကြီးမို့ တစ်နိုင်ငံလုံးမှာ လူဦးရေသိပ်သည်း (Population density) ၇၀ လောက်ပဲရှိတယ်ဆိုပေမယ့် ဒါ

တစ်နိုင်ငံလုံးရဲ့ မြေနေရာအကျယ်ပေါ်မှာ တစ်နိုင်ငံလုံးရဲ့လူဦး
 ရေခွဲ တွက်တာကိုး။ ဘက်လိုဗိတာမှာ လူဂရုဆိုတာ ယေဘုယျ
 လူဦးရေ သိပ်သည်းဆလေး။ ဒီပေမယ့် ရန်ကုန်မြို့တော်ရဲ့
 လူဦးရေသိပ်သည်းဆ (Population density) ကျတော့
 ဘက်လိုဗိတာမှာ လူ၅၀၀ ဖြစ်သွားပြီ သမီးရဲ့။ ကြည့်စမ်း
 ရန်ကုန်မှာ ဘယ်လောက်လူတွေ ပြည့်ကျပ်နေလို့ကလဲနော်။
 အမယ်...ဒီတောင် တို့ရန်ကုန်ရဲ့ လူဦးရေသိပ်သည်းဆက
 ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ မနီလာမြို့ရဲ့ လူဦးရေသိပ်သည်းဆထက်
 တော်တော်နည်းသေးတာ။ စင်ကာပူနိုင်ငံဟာ ဘယ်လောက်
 ကျဉ်းသလဲ။ သေးသေးလေး။ စတုရန်း ကီလိုဗီတာ ၆၀၀
 ကျော်ပဲရှိတာ။ သူ့လူဦးရေကို အကျယ်ကီလိုဗီတာနဲ့ အန်တီ
 စားကြည့်တယ်။ ဒီတော့ စင်ကာပူရဲ့ လူဦးရေ သိပ်သည်းဆ
 (Population density) ဘယ်လောက်ရမယ် ထင်လဲ။
 ၄၂၀၀ဗျ။ ဘက်လိုဗိတာမှာ လူဦးရေ ၄၂၀၀ နေနေကြရတာ။
 ဘယ်လိုမျိုး နေကြပါလိမ့်လို့ သမီးတွေးနေပြီ မတုတ်လား။
 ဒါထက် သမီးအံ့ဩရမှာရှိသေးတယ်။ အဲဒီလောက် ကျပ်သိပ်
 ပြည့်နေတဲ့ လူဦးရေနဲ့ စင်ကာပူနိုင်ငံဟာ အမှိုက်သိမ်းတဲ့စနစ်
 အောင်မြင်မှုကျတော့ ၉၂ရာနှုန်းတောင် ရှိသတဲ့တွယ်။

အန်တီတို့ ရန်ကုန်မြို့တော်ဟာလည်း သိပ်မဆိုလှ
 ပါဘူး။ ဘက်လိုဗိတာမှာ လူဦးရေ ၅၀၀သာ ရှိတဲ့
 မြို့တော်ဟာ အမှိုက်သိမ်းစနစ်အောင်မြင်မှု
 ကျတော့ ၄၀ရာနှုန်း ရှိတာကွယ်။
 အခုဆိုရင် ဒါထက်အောင်မြင်လာ
 တော့မယ်။

မြို့ထဲကိုအန်တီသွားတဲ့အခါ ဘတ်စ်ကားဂိတ်တွေ
 မှာ အမှိုက်ပုံးတွေ တွေ့လာနေရပြီ။ ဗိုလ်ချုပ်ဈေးမှာ အခိုင်
 အခံအိုင်စင်တာမှာ အမှိုက်ပုံးတွေ တွေ့နေရတယ်။ အခုဆို
 အန်တီ အမှိုက်ကို အိမ်အထိ သယ်လာစေလေ့မရှိတော့ဘူး။

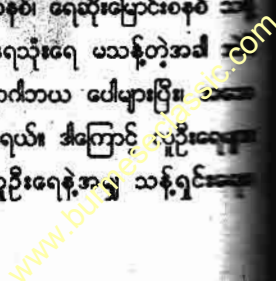
www.burmeseclassic.com

မြို့တော် နှင့် လူဦးရေ

လမ်းလျှောက်ရင်း အမှိုက်ပုံးထဲမှာ ပစ်လို ရနေပြီလေ။ နောက်ပြီး အမှိုက်ပုံးတော်တော်များများဟာလည်း ညနေ ဖြောင့်မှ နံနက် ဖြောင့်အတွင်းသာ အမှိုက်စွန့်ပစ်ပါ ဆိုတဲ့ စာတမ်းနဲ့ပို့ နေ့ပိုင်းဆိုရင်အမှိုက်ပုံးဟာ ရှင်းပြောင်လို့ ။ အဲဒီလိုမျိုးမြင်ရတာ သိပ်စိတ်ချမ်းသာတာပဲ။ တစ်ခုပဲရှိတယ်၊ ၄၀ရာနှုန်းကနေ ၉၀ရာနှုန်း အောင်မြင်ဖို့ကိုတော့ ရန်ကုန် မြို့တော်သူ မြို့တော်သားတွေ အားလုံး ပါဝင်ဆောင်ရွက်ဖို့ လိုမှာပေါ့။ ဒီလောက် လူဦးရေကျတာ (တခြားနိုင်ငံနဲ့ စာရင်း စင်ကာပူ နိုင်ငံနဲ့စာရင်း) တကယ်ဆို ကိုယ့် ဥယျာဉ်ပြီမြေထဲမှာ သုံးလို့ အကျိုးရှိမယ့် အော်ဂဲနစ် အမှိုက်တွေကို ဥယျာဉ် စိုက် ပျိုးခြင်းအတွက်သုံး၊ နောက်ပေး မြေတွက်လုပ် ရှိတဲ့ အိမ်တွေ က အဲဒီမြေတွက်လုပ်မှာ အော်ဂဲနစ် မဟုတ်တဲ့ အမှိုက်တွေ စီးရို့ ဒီလိုသာဆိုရင် စည်ပင် သာယာဌာနကို ကူညီရာလည်း ရောက်တာပေါ့နော်။

ရန်ကုန်မြို့တော် တစ်ခုတည်းမှာကိုပဲ စွန့်ပစ်ပစ္စည်း စုသိမ်းတဲ့လုပ်ငန်း အောင်မြင်မှုဟာ နှစ်မျိုးကွဲနေတယ်။ ရန်ကုန်မြို့လယ်ခေါင် စီးပွားရေး အချက်အချာ ဒေသတစ်ပိုက် မှာ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းစုသိမ်းမှုဟာ ၁၀၀ရာနှုန်းပြည့် အောင်မြင် တယ်။ မြို့သစ်ပိုင်းတွေ ဆင်ခြေပုံး တော်တော်ဝေးဝေးထာ မြို့နယ်တွေမှာတော့ ၁၀ရာနှုန်းပဲအောင်မြင်တယ်။ အဲဒီလို ကွာသေးတာ။ အကြောင်း ရန်ကုန်တစ်ခုလုံး မြို့ကြည့်လိုက်တာ ၄၀ရာနှုန်းပဲ အောင်မြင်တာတွေ့ရတာပေါ့။

သောက်ရေသုံးရေ သန့်ဖို့ဆိုတာ အိတ်ဝန်းကျင် ရဲ့ မိလ္လာစနစ်၊ အမှိုက်သိမ်းစနစ်၊ ရေဆိုးပြောင်းစနစ် သန့် ရှင်းဖို့လိုတာပေါ့။ သောက်ရေသုံးရေ မသန့်တဲ့အခါ အိတ် ဝန်းကျင်ကလူတွေ ရောဂါဘယ ပေါများပြီး သေ အပျောက် များတာပေါ့သမီးရယ်။ အကြောင်း လူဦးရေမှာ လာပြီဆိုရင် များလာတဲ့လူဦးရေနဲ့အမျှ သန့်ရှင်းမှု

ကျန်းမာရေး ထိန်းကွပ်ပေးဖို့ လိုပါတယ်။ သန့်ရှင်းတဲ့ သောက်
 သုံးရေ အလုံအလောက် ဖြန့်ဖြူးဖို့လိုမယ်။ စနစ်ကျတဲ့ မိလ္လာနဲ့
 အညစ်အကြေးစွန့်စနစ် ရှိရမယ်။ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံတာ လူဦးရေ
 ကိုလည်း အသင့်အတင့်မှာရှိအောင် ထိန်းချုပ်ကန့်သတ်၊
 သယံဇာတကိုလည်း အလဟဿ မဖြစ်အောင် အလုပ်ကြိုး
 စား စီးပွားရှား၊ မိမိ ပတ်ဝန်းကျင် သန့်ရှင်းရေး ကျန်းမာရေး
 ကိုလည်း အလေးထား၊ စည်းကမ်းနဲ့ ကိုယ့်ကျင့်တရားကို
 လည်း သတိနဲ့ စောင့်စည်းသွားမယ်ဆိုရင် အလွန်သာယာပြီး
 နေချင်စရာ ကောင်းသွားမှာပဲနော်။

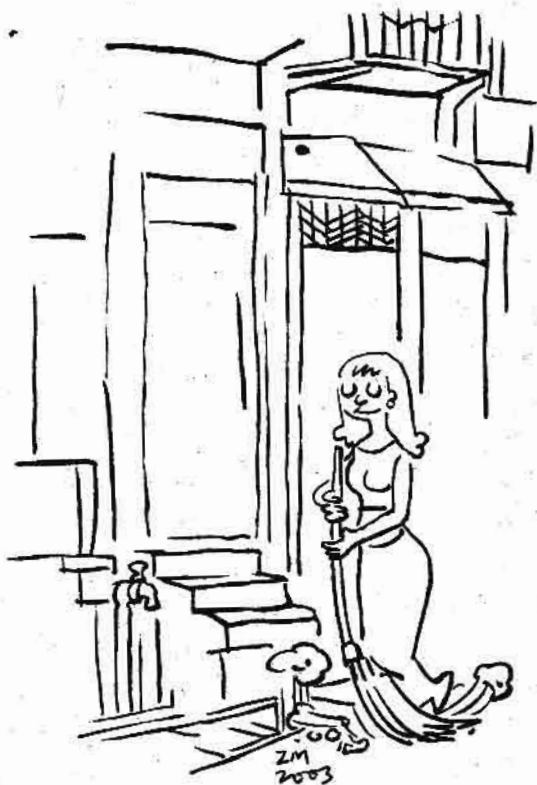
ခက်တာက အန်တီတို့မှာက ဖြစ်သလိုနေ၊ ကြံ
 သလို လုပ်တတ်တဲ့ အကျင့်က အရိုးစွဲနေပြီထင်တယ်။ အား
 လုံးဟာ အေးဆေးပဲ။ တိုက်ခန်း အပေါ်ထပ်ကနေ ထင်တုန်
 ဟင်းကျန်နဲ့ အမှိုက်တွေစုထုပ်ထားတဲ့ ကြွပ်ကြွပ်ဆိတ်
 အထုပ်ကြီးကို ဗွမ်းခနဲပစ်ချဖို့လည်း ဝန်မလေးကြဘူး။ ကား
 မောင်းရင်း ကားတံခါးလေး အသာပွင့်ပြီး ကွမ်းတံတွေးပစ်ခနဲ
 ထွေးချလိုက်ဖို့လည်း ဝန်မလေးကြဘူး။ ဘေးမှာ ကားရပ်စရာ
 နေရာတွေ အကျယ်ကြီးရှိပါလျက်နဲ့ လမ်းပေါ်မှာကားရပ်
 ထားပြီး သူများကားကို အနှောင့်အယှက်ပေးဖို့ လည်း
 ဝန်မလေးကြဘူး။ သတ်မှတ်ထားတဲ့ တန်ချိန်ထက်
 မတန်တဆ တင်ပြီး ညွတ်အိနေတဲ့ ကားတွေနဲ့
 ကတ္တရာလမ်းမကို ဖျက်ဆီးပစ်ဖို့လည်း ဝန်
 မလေးကြဘူး။ ကိုယ်ဟာ မြို့ကိုဖျက်ဆီးတဲ့
 အထဲမှာ တစ်ယောက်အပါအဝင် ဖြစ်နေမလား
 လို့တောင် နည်းနည်းမှ သံသယ မဝင်ကြပါဘူး။ ဂရုမစိုက်
 တဲ့ လူဦးရေ များလာရင် မြို့ကိုဖျက်ဆီးမယ့်လူတွေ များလာ
 မှာပေါ့။ အဲဒီလိုနဲ့ပဲ ရန်ကုန်မြို့တော်ဟာ နေ့စဉ်အသက်ပွင့်
 နေလေရဲ့။

ကလေးများနှင့် (၂၀၀၀ ဒီဇင်ဘာ)

အခန်း (၇)

ရေကြည်ရာ မြက်နုရာ

ကြည်ရာ မြက်ရာ

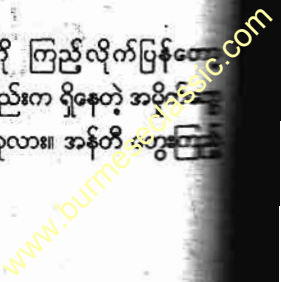
တလောတုန်းက နောက်ပေးမီးပိုခန်းမှာ အန်တီ ပန်းကန်ဆေးရင်းကနေ အောက်ဘက်ကိုလှမ်းကြည့်ခဲ့မိတယ်။ ဘာရယ်မဟုတ်ပါဘူး။ မျက်စိက တည့်တည့်ကြီး ရောက် သွားတာကိုး။ ငါးလွှာကလည်းဖြစ်တော့ အောက်မြင်ကွင်းက ရှင်းနေပြန်၊ မှန်တံခါးချည်းဆိုတော့ ဖွင့်ဖွင့် မဖွင့်ဖွင့် ထွင်း ဖောက်မြင်နေရပြန်ဆိုတော့။ အသေးအဖွဲလေးပါပဲ။ အမျိုး သမီး တစ်ယောက် တံမြက်စီးလှည်းနေတဲ့ မြင်ကွင်း။

ကတ္တရာ လမ်းနဲ့ သူ့အိမ်ရှေ့ပေါက်ကို ဆက်ထားတဲ့ မြောင်းကူး ကွန်ကရစ်ခင်းလေးပေါ်ကနေ တံမြက်စီးလှဲ နေ တာ။ အိမ်ထဲက အမှိုက်တွေ ဖုန်စုဖုန်နတွေကို တံမြက်စည်း နဲ့ လှဲယူလာလိုက်၊ လှဲလာတဲ့အမှိုက်တွေကို ရေမြောင်းထဲ လှဲချလိုက်၊ ကတ္တရာလမ်းတစ်ဝိုက်က ဆွဲယူလှဲလာလိုက်၊ ရေမြောင်းထဲကို လှဲချလိုက်လုပ်နေတယ်။ အမှိုက်ကလည်း ထုံးစံအတိုင်း စက္ကူအစအန ပလတ်စတစ်အစအနတွေပါပဲ။

သူလှဲသမျှ ဖုန်တွေစက္ကူတွေ အမှိုက်တွေအားလုံးကို ရေမြောင်းထဲပစ်ချနေတဲ့ သူ့အသွင်အပြင်တာ သာမန် နေရိုး နေစဉ် ရှင်းရှင်း လင်းလင်း မျက်နှာထားပဲ။ ငါ ငါ့အိမ်ရှေ့က ရေမြောင်းထဲကို အမှိုက်တွေ စုထည့်နေတာပါလားလို့ တွေးမိတဲ့ လိပ်ပြာမသန့်တဲ့ မျက်နှာအနေအထားမျိုး မတုတ် ဘူး။ အမှိုက်ပုံးထဲကို အမှိုက်တစ်ခု ပစ်ချလိုက်ရတဲ့၊ ဝန်ခေါ် သွားတဲ့၊ တာဝန်ကျေပြီးတဲ့ မျက်နှာထားမျိုးလည်း မဟုတ်ပြန် ဘူး။ သူ့ အတွေးထဲမှာ ဘာမှ မရှိတဲ့ ဗလာမျက်နှာထားပါပဲ။ အဲဒီမြင်ကွင်းကို အန်တီ တော်တော်ကြာကြာ ငေးကြည့် နေမိခဲ့တယ်လေ။

သူ့ရေမြောင်းလေးကို ကြည့်လိုက်ပြန်တော့ ရေမြောင်းထဲမှာ အရင်တုန်းကတည်းက ရှိနေတဲ့ အမှိုက်တွေ ပြည့်လို့ပဲ။ ဒါ ပြစ်ရိုးဖြစ်စဉ် တစ်ခုလား။ အန်တီ ဟွေးကြည့် နေမိတယ်။

ဟိုးတုန်းကဆိုရင်
တစ်နေရာကနေ
တစ်နေရာကို
ရွှေပြောင်းကျက်စားဖို့
အုပ်စုလိုက်
စစ်ပွဲတွေ
ဖြစ်ကြရသေးတာ။
အဲဒီကနေပြီး
နယ်ချဲ့
ကိုလိုနီစနစ်ရယ်လို့
အဆင့်ဆင့်
ပြောင်းလဲလာတာ
ဖြစ်မှာပေါ့။
အခုခေတ်မှာတော့
လူ့ ယဉ်ကျေးမှု
အဆင့်အတန်း
တော်တော်ကိုမြင့်နေပြီ
ဆိုတော့
စီးပွားရေး ကိုလိုနီ
စနစ်ပဲ
ကျင့်သုံးကြတော့တယ်။

ကြေညာ ပြက်ရော

တကယ်လို့များ အန်တီက 'အစ်မရယ်၊ အမှိုက်ကို ရေပြောင်းထဲ လှဲချမယ့်အစား အမှိုက်အိတ်တစ်ခုခုထဲထည့်ပြီး အမှိုက်ကားလာမှ ပစ်ရင် မကောင်းဘူးလား'လို့ အကြံပေး ကြည့်ခဲ့ရင် သူ့စိတ်ဆိုးဇွားမလား မသိဘူးနော်။ အန်တီကို မျက်မှောင်ကြုတ်ပြီး ခြေဆုံးခေါင်းဆုံးကြည့်ပစ်လိုက်ရင် မခက်ပါလား။ ဘာ လာကြောင်နေတာလဲလို့ သူ့စိတ်တောင် ရှုပ်သွားနိုင်တယ်။ အန်တီကလည်း အကြံမပေးရဲ့ပါဘူး။ နေရင်းထိုင်ရင်း အထင်လွဲခံရ၊ အမုန်းပွားခံရမှာ ကြောက် တယ်လေ။

ဒီအတိုင်းဆိုရင် အန်တီဟာ Environmental Activist တစ်ယောက် မဟုတ်ဘူးဆိုတာ သေချာသွားတယ် နော်။ တကယ်သာ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အမြင်နဲ့ လှုပ်ရှား တက်ကြွသူဆိုရင် သူ့ပတ်ဝန်းကျင်မှာ မိတ်ဖွဲ့မယ်၊ ဆွဲ ဆောင်မယ်၊ စည်းရုံးမယ်၊ ကန့်ကွက်မယ်၊ တားမြစ်မယ်၊ လို အပ်တာမှန်သမျှ လုပ်သွားမှာပဲ။ အန်တီကတော့ စိတ်ထဲက မချင်မရဲ့ ဖြစ်ရုံပဲ။ လက်တွေ့ ဆန့်ကျင်ရုံ၊ ကန့်ကွက်ရုံတို့လူ မဟုတ်ဘူးလေ။ တို့နိုင်ငံမှာ အန်တီလိုလူမျိုးတွေ ဘယ် လောက်များနေသလဲ မသိဘူးနော်။ တော်တော်ကို များပုံရပါ တယ်ကွယ်။ တစ်ခါတစ်ခါတော့ တော်တော်ညံ့တဲ့ငါပါလားလို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဒေါသထွက်မိတယ်။

လောကတစ်ခုကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲပစ်ဖို့ ဆန္ဒရှိမယ် ဆိုရင် ကိုယ့်အမြင်ကို ကိုယ်တစ်ယောက်တည်း ကြိုက်မြို့သိပ် ထားမယ့်အစား ဘေးပတ်ဝန်းကျင်ကို အသိပေးပြောပြ၊ ဆွေးနွေး တိုင်ပင်သင့်တာပေါ့နော်။ ဒါမှလည်း ကိုယ်မြင်တဲ့ အမြင်ကို ဆေးလူက မြင်လာမှာပေါ့။ ဒါပေမယ့် အန်တီကတော့ မိတ်ဆွေဖွဲ့ခြင်း အနုပညာလည်းညံ့၊ စည်းရုံးရေး အနုပညာ လည်းညံ့။ ဒီတော့ ဘာလုပ်သလဲဆိုတော့ အတွေးပုံသိချွဲတာ ပေါ့ကွယ်။ မြင်ကွင်းလေးတစ်ခုနှစ်ခုကနေ ဆက်စပ်ပြီး တွေး

ရေကြည်ရာ မြက်နရာ

ပြုပါလိမ့်မယ်၊ ကမ္ဘာကြီးတစ်ခုလုံးအထိ ရောက်အောင်။
တော်သေးတယ်နော်၊ အန်တီ စာရေးဆရာဖြစ်လာရှာပေလို့။
စာရေးဆရာများ မဖြစ်ခဲ့ရင် အန်တီ အတွေးတွေနဲ့တင်
တော်တော် ဒုက္ခရောက်သွားနိုင်တယ်။

အခုလည်း ရေမြောင်းထဲ အမှိုက်လှဲချတဲ့ မြင်ကွင်း
လေးကနေ မြို့တော်သန်ရှင်းသာယာရေးဆိုတဲ့ ကြော်ငြာ
ဆိုင်းဘုတ်ကြီးတွေကို ဖျတ်ခနဲမြင်ယောင်လိုက်မိတော့တာပဲ။

လမ်းဘေး လမ်းထောင့်တွေမှာ၊ ပန်းခြံမျက်နှာစာ
တွေမှာ၊ လူစည်ကားရာ အရပ်တွေမှာ 'အိ သင့်မြို့တော်၊
မြို့တော်သန်ရှင်း သာယာရေး အတွက် သင်ကိုယ်တိုင် ပါဝင်
ကူညီပါ' စတဲ့ ဆိုင်းဘုတ်တွေ အမျိုးမျိုးချိတ်ထားတာ သမီးရဲ့
ဆိုင်းဘုတ်တွေဟာ မမြင်ချင်အဆုံးပါပဲ။ လူတိုင်းလည်း မြင်နိုင်
ပါတယ်။ အိပေမယ့် မြင်ပြီးရုံနဲ့ ခေါင်းထဲ အသိတရား ဂျောက်
မလာနိုင်ဘူးဆိုတဲ့ သဘောလား။ မြို့တော် သန်ရှင်း သာယာ
ရေးဟာ အိမ်ရှေ့က ရေမြောင်းနဲ့ ဆက်စပ်မှုရှိတယ်လို့

မတွေးမိတဲ့ သဘောလား။ မြို့တော်သူ
မြို့တော်သားဖြစ်လာရင် သူနဲ့ သက်ဆိုင်တဲ့
နိတိကျင့်ဝတ်ရှိနေတယ်ဆိုတာ သူတို့အိ
အောင် ဘာလုပ်ပေးရင် ကောင်းမလဲ။
ပညာပေးတယ် ဆိုတာကလည်း ပေးတဲ့
သူအတွက် ပေးရတာ အရသာ ရှိချင် မှ
မယ်။ ခံရတဲ့သူအတွက်တော့ တော်တော်
ကသိကအောက်ဖြစ်မှာ သမီးရဲ့။ အန်တီ
ကိုယ်ချင်းစာပါတယ်။ အိပေမယ့် ရုပ်ကြီး
သံကြားကနေ၊ ရေဒီယိုကနေ၊ သတင်း
ကနေ အမျိုးမျိုး ပညာပေး စဉ်းစား
ကြည့်ရမှာပဲ။ လူ တော်တော်များများ
သိပြီးသားပေမယ့် မသိလေးတဲ့လူ

ကြည်ရာ မြက်ရာ

လည်း ရှိနေမှာပဲပေါ့။ အတန်းတစ်တန်းမှာ၊ ကျောင်း တစ်
ကျောင်းမှာ ကျောင်းသားသစ်တွေ ရောက်လာရင် ကျောင်း
စည်းကမ်း၊ ကျောင်းသား ကျင့်ဝတ် နိတိတွေကို အသစ်တွေ
သိအောင် ထပ်ပြောရတဲ့ သဘောပဲပေါ့။ မြို့တော်သူမြို့တော်
သား ဆိုတာလည်း အသစ်အသစ်တွေ အမြဲတမ်း တိုးနေတာ
မဟုတ်လား။

တခြားမကြည့်နဲ့။ အန်တီကိုပဲ ကြည့်။

အန်တီဟာ မြို့တော်သူ အသစ်စက်စက်ပဲ။ ရန်ကုန်
မြို့တော်ကို ၁၉၉၁ခုနှစ်ကမှ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်လာတာ ဆိုတော့
အခုမှ (၉)နှစ် လောက်ပဲ ရှိသေးတာကိုး။ ဒါ မြို့တော်သူ
အသစ်ပေါ့။ အန်တီလို လူသစ်တွေ ရန်ကုန်မြို့တော်မှာ သန်း
နဲ့ချီပြီး ရှိနေပါတယ်။ အဲဒီလူတွေကို မြို့တော်သူ မြို့တော်
သားတွေ လိုက်နာရမယ့် ကျင့်ဝတ်နိတိကို ပြောပြ စည်းရုံး
ဖို့ဆိုတာ လွယ်ကူလှတဲ့ကိစ္စ မဟုတ်ဘူး။ တစ်လ တစ်နှစ်
နဲ့လည်း အောင်မြင်မှာ မဟုတ်ဘူး။ စိတ်ရှည်ရှည်ထားဖို့
လိုတယ်။

လူဦးရေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပြောခဲ့ဖူးသားပဲ။ တစ်နေရာ
ကနေ တစ်နေရာ ကြေညာရာ မြက်ရာ ပြောင်းရွှေ့ နေထိုင်
လာကြတဲ့ လူအုပ်စုတွေ အကြောင်းလေ။ နယ်ကနေ မြို့တို
တက်လာပြီး စီးပွားရှာကြရတယ်။ နွမ်းပါးတဲ့မြို့တနေ
ပေါများတဲ့မြို့ကို ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ပြီး စီးပွားရှာကြရတယ်။
နွမ်းပါးတဲ့နိုင်ငံကနေ ပေါများတဲ့နိုင်ငံကို ပြောင်းရွှေ့ နေထိုင်ပြီး
အလုပ်လုပ်ကြရတယ်။ အဲဒီလိုနဲ့ပဲ မြို့တော်တွေ မြို့တော်တွေမှာ
လူဦးရေတွေ မတန်တဆ တိုးပွားကုန်တာ မဟုတ်လား။
မြို့တော်သူ မြို့တော်သား စစ်စစ်တွေနဲ့ အသစ်တွေရဲကြားမှာ
ပြဿနာမဖြစ်ဘူးလားလို့ အန်တီ အတွေးခေါင်ကြည့်မိတယ်။

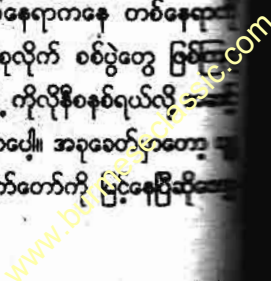
အိမ်တစ်အိမ်မှာ အိမ်သားအသစ်တွေ ရောက်လာပြီ
ဆိုပါတော့။ ရှိတဲ့အစားအစာကိုလည်း ပျှော်ပြေးစားရတော့

ကြော်ငြာခြင်း မြက်နာရာ

မယ်ဆိုပါတော့။ လူ့ ခြောက်ယောက်စာ မှုဝေစားရာကနေ အခု လူ့ရှစ်ယောက်စာမျှဝေပြီး စားရတော့တဲ့ သဘောပေါ့။ ဒီတော့ ခြောက်ယောက်ရှိတုန်းက ဝဝလင်လင် စားရလို့ ကျေနပ်နေတဲ့ အိမ်သားဟောင်းတွေဟာ သူတို့ဝေစုလျော့သွားတဲ့အတွက် တိုးလာတဲ့နှစ်ယောက်ကို အပြစ်မြင်စရာ အကြောင်း မရှိဘူးလား။ အဲဒီသဘောမျိုးဟာ မြို့တော်တစ်ခုမှာ ဖြစ်ပေါ်မလာနိုင်ဘူးလား။ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံမှာ ဖြစ်ပေါ်မလာနိုင်ဘူးလား။

ရန်ကုန်မြို့တော်ကြီးမှာ စက်ရုံသစ်ကြီးတွေ ဆယ်ခု ဆောက်မယ်ဆိုပါတော့။ အဲဒီစက်ရုံမှာ အလုပ်ရရှိ ရန်ကုန် သားတွေရဲ့ အခွင့်အရေးဟာ နယ်က ရွှေ့ပြောင်းလာတဲ့ လူသစ်တွေကြောင့် လျော့နည်းကုန်နိုင်တယ် မဟုတ်လား။ အဲဒီအခါမှာ လူဟောင်းတွေဟာ အသစ်တိုးလာတဲ့ အခွင့်အရေးလုယူမယ့် လူသစ်တွေကို မနာလိုမဖြစ်သင့်ဘူးလား ကွယ်။ လူသစ်တွေကရော အခွင့်အရေးကို ဝင်ပြီး မှုယူရုံပဲလား။ တာဝန်တွေ၊ ကျင့်ဝတ်နိတိတွေကို မှုယူဆောင်ရွက်ဖို့ စိတ်ရောကိုယ်ပါ အလေးမထားသင့်ဘူးလားကွယ်။

တစ်နေရာကနေ တစ်နေရာကို လူတွေ ပြောင်းရွှေ့ ကျက်စားလာကြတာဟာ အခုမှမဟုတ်ပါဘူး။ ဟိုးကမ္ဘာဦး အစကတည်းကပါပဲ။ အဲဒါလိုက်အုပ်စုတစ်စုဟာ ဒီနေရာကနေ ဟိုနေရာ ပြောင်းရွှေ့သွားကြရတာပဲ မဟုတ်လား။ ရေမြေ သဘာဝ မကောင်းတဲ့နေရာလို့ သူတို့ သတ်မှတ်ရင် အဲဒီနေရာ ကနေ ကောင်းမယ်လို့ထင်တဲ့ နေရာတစ်ခုသို့ကို ရွှေ့ကြရတာပါပဲ။ ဟိုးတုန်းကဆိုရင် တစ်နေရာကနေ တစ်နေရာသို့ ရွှေ့ပြောင်းကျက်စားဖို့ကို အုပ်စုလိုက် စစ်ပွဲတွေ ဖြစ်ကြပေ သေးတာ။ အဲဒီကနေပြီး နယ်ချဲ့ ကိုလိုနီစနစ်ရယ်လို့ အဆင် ဆင့် ပြောင်းလဲလာတာ ဖြစ်မှာပေါ့။ အခုခေတ်မှာတော့ သူ ယဉ်ကျေးမှု အဆင့်အတန်းတော်တော်ကို ပြင်နေပြီဆိုတာ

ထင်ရှားစွာ မြက်နှာ

စီးပွားရေး ကိုလိုနီစနစ်ပဲ ကျင့်သုံးကြတော့တယ်။ အရင်
ခေတ်က ချမ်းသာတဲ့ အင်အားကြီးတဲ့ နိုင်ငံသားတွေက အင်
အားသေးတဲ့ နွမ်းပါးတဲ့ နိုင်ငံဆီကို ဝင်ရောက်တိုက်ထုတ်
နေရာယူတဲ့ စနစ်ပေါ့နော်။ အခုခေတ်မှာတော့ နွမ်းပါးတဲ့
နိုင်ငံသားတွေက ချမ်းသာကြွယ်ဝတဲ့နိုင်ငံတွေဆီ အလုံးအရင်း
နဲ့ ပြောင်းရွှေ့အလုပ်လုပ်ဖို့ ခိုဝင်ကြရတဲ့အဖြစ်၊ တော်တော်
လေးတော့ ကွာခြားပါတယ်။ ဘယ်နိုင်ငံက အကျိုးအမြတ်ရပြီး
ဘယ်နိုင်ငံက အရှုံးထွက်သလဲ။

နိုင်ငံတစ်ခုက နိုင်ငံသားတွေက တခြားနိုင်ငံကို
ပြောင်းရွှေ့နေထိုင် ကျက်စားကြတဲ့အခါမှာ လက်ခံတဲ့ နိုင်ငံမှာ
ရလာတဲ့ အရှုံးကတော့ စောစောက အန်တီပြောသလိုပဲ
နိုင်ငံသားတွေအနေနဲ့ အခွင့်အရေး လုယူခံလိုက်ရလို့ အလုပ်
ရဖို့ အခွင့်အရေး နည်းပါးသွားတဲ့ အရှုံးပဲ။ အလုပ် လုပ်ခွင့်
ဆုံးရှုံးမယ်၊ နိုင်ငံမှာရှိတဲ့ သယံဇာတတွေကို မျှဝေ ပေးရ
တဲ့အတွက် သယံဇာတတွေ ဆုံးရှုံးမယ်။ လူမျိုးရေး သွေး
ကွဲမှုတွေ ဖြစ်လာမယ်။ ဘာသာရေး ဆန့်ကျင်မှုတွေ ဖြစ်လာ
မယ်။ လူဦးရေ ပြည့်ကျပ်မှု ဖြစ်လာမယ်။ ဒါပေမယ့် လက်ခံ
တဲ့နိုင်ငံမှာ အမြတ်ထွက်တဲ့ အချက်တွေလည်း အများကြီး

ပါတဲ့။ ထင်ရှားတဲ့ အချက်နှစ်ခုကတော့ နိုင်ငံရဲ့ စက်ရုံ
အလုပ်ရုံ လုပ်ငန်းကြီးတွေမှာ အလုပ်သမား
ပေါ့ပေါ့များများ ရလာတာနဲ့ နိုင်ငံရဲ့ အာဏာ
ကမ္ဘာမှာ ပိုပြီး ကြီးမားလာတာပေါ့။

လူတစ်ယောက်ကို ကိုယ့်နိုင်ငံထဲ
ဝင်ခွင့်ပေးဖို့ မပေးဖို့ စဉ်းစားဆုံးဖြတ်တဲ့အခါမှာ
အဲဒီနိုင်ငံရဲ့ အာဏာကြီးမှုဟာ ထင်ရှားသည်ထက် ထင်
ရှား လာတော့တာပဲ။ ဒီလူတစ်ယောက်ကို ဝင်ခွင့်ပေးပေးလို့
ခွင့်ပြုလိုက်တဲ့အခါပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ဝင်ခွင့်မပေးနိုင်ပါဘူးလို့ ငြင်းပယ်
လိုက်ရတဲ့ အခါပဲဖြစ်ဖြစ် ခွင့်ပြုသူ၊ ငြင်းပယ်သူ ကာယကံရှင်မှာ

ရေကြည်ရာ မြက်နရာ

ဘယ်လောက် အထက်စီး အနေအထားရ လိုက်ပါသလဲ။ အဲဒါ အာဏာပါပဲ။ ကိုယ့် နိုင်ငံထဲကို ဝင်ပါရစေ လို့ ခွင့်တောင်းသူ များလာတာနဲ့အမျှ ဝင်ခွင့်ပေးသည်ဖြစ်စေ၊ ငြင်းသည်ဖြစ်စေ၊ အာဏာက ကြီးကြီးလာပါတယ်။

ဒါက လက်ခံလိုက်ရတဲ့ နိုင်ငံဘက် က ကြည့်တာပါ။

ပို့လိုက်ရတဲ့နိုင်ငံဘက်က ကြည့်ရင်လည်း အကျိုးအမြတ်ရော၊ ဆုံးရှုံးမှုရော တွက် ကြည့်လို့ ရပါတယ်။

ကိုယ့်နိုင်ငံထဲကနေ နိုင်ငံသား တစ်ယောက် ထွက်သွားတဲ့အခါ သာမန် အားဖြင့်ဆိုရင် လုပ်အားတစ်ခု ဆုံးရှုံး သွားတာပါ။ (ထွက်သွားတဲ့လူဟာ အလုပ်လုပ်နိုင်တဲ့အရွယ် ဆိုရင်တော့ ထွက်သွားတဲ့လူဟာ ဦးနှောက်နဲ့ ရင်းနှီးပြီး အလုပ် လုပ်နိုင်တဲ့ ပညာရှင် ဆိုရင်တော့ လုပ်အား

ဆုံးရှုံးမှုသာ မကပဲ ဦးနှောက် ယိုစီးမှု ဦးနှောက်ဆုံးရှုံးမှုပါ ထည့် တွက်ရတော့မယ်။ ဒါဟာ နည်းတဲ့ ဆုံးရှုံးမှုတော့ မဟုတ်ဘူးနော်။

ဒါပေမယ့် အကျိုးအမြတ်တွေလည်း ရှိတာပဲ။

နိုင်ငံသားတစ်ယောက် လျော့သွားတဲ့အခါ နိုင်ငံ သယ်ဇာတကို သုံးစွဲမယ့်လူတစ်ယောက် လျော့နည်းသွားတာ အဲဒါ အကျိုးအမြတ်ပဲမဟုတ်ဘူးလား။ တကယ်လို့ ဒီလူဟာ အလုပ်လက်မဲ့သာဖြစ်နေခဲ့ရင် အလုပ်လက်မဲ့ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုး ကြီး ကိုယ့်ဆီကထွက်သွားတဲ့အတွက် ဒါ အကျိုးအမြတ်ပဲ ပေါ့။ လိုအပ်တဲ့ နိုင်ငံခြားငွေတောင် နိုင်ငံအတွက် ပူးပေါင်းပေးလိမ့် မယ်။ ဒါက စီးပွားအမြင်နဲ့ကြည့်တဲ့ အကျိုးအမြတ်ပဲ။

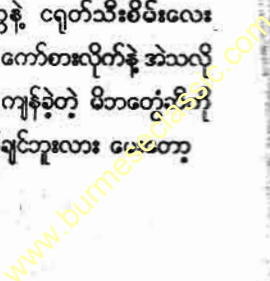
www.burmeseclassic.com

ကြည်ရာ မြက်ရာ

သေးတာ၊ နိုင်ငံရေးမူဝါဒနဲ့ကြည့်ရင် ကိုယ့်နိုင်ငံသားတစ်
ယောက် သူ့စိတ်နဲ့သူ လွတ်လွတ်လပ်လပ် ထွက်သွားခွင့်ကို
ပေးလိုက်တဲ့အတွက် နိုင်ငံမှာ သိက္ခာတောင်ရှိသေးတယ်။
လွတ်လပ်ခွင့်ကို တန်ဖိုးထားတဲ့ နိုင်ငံအဖြစ် နာမည်ကောင်း
ရမယ်။ ဒါလည်း နည်းတဲ့ အကျိုးအမြတ်မဟုတ်ဘူး။

ဒီလိုပဲပေါ့။ နှစ်ဦးနှစ်ဘက်အကျိုးအမြတ်တွေ ရှိကြ
တာပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ဒီနောက်က ဖြစ်လာတဲ့ နောက်ဆက်
တွဲပြဿနာတွေကတော့ စဉ်းစားစရာတွေ အများကြီးပဲ။
ပြောပြရဦးမယ်။ အန်တီဖတ်ဖူးတဲ့ ဝတ္ထုတိုလေး တစ်ပုဒ်
အကြောင်း။ အဲဒီဝတ္ထုကို မဂ္ဂဇင်းထဲမှာတုန်းက ဖတ်ဖြစ်
လိုက်တာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဥတ္တရလမင်းစာပေကနေ ခံစားသူ
အကြိုက် ဝတ္ထုတိုများဆိုပြီး စာအုပ်အဖြစ်စုထုတ် လိုက်တော့မှ
ဖတ်ဖူးတာ။ စာရေးဆရာက မောင်စံသိန်း (ဒဿနိက)တဲ့။
ဝတ္ထုခေါင်းစဉ်က 'မူတူးဆာမိစံ' တဲ့။ အရမ်း ဖတ်လို့
ကောင်းတဲ့ ဝတ္ထုတိုလေး သမီးရဲ့။

ဇာတ်လိုက် ညီ အစ်ကို နှစ်ယောက်၊ သူတို့ရဲ့ ငယ်
ဘဝဟာ ဝန်ထောက်သားတွေဆိုတော့ ရွှေထီးဆောင်းခဲ့တဲ့
အနေအထားပေါ့။ စားချင်တာမှန်သမျှ လိုချင်တာမှန်သမျှ
အကုန်ရတဲ့ ကုံလုံကြွယ်ဝတဲ့ မိသားစုထဲကပေါ့ကွယ်။ သူတို့
အိမ်မှာ အလုပ်လာလုပ်တဲ့ ကုလားလေး နှစ်ယောက်ရှိတယ်။
မူတူးနဲ့ ဆာမိတဲ့။ အဲဒီ ကုလားလေးနှစ်ယောက်ဟာ သူတို့
အိမ်မှာ ကျွန်အဖြစ်နဲ့ အလုပ်လာလုပ်၊ ရသမျှ ပိုက်ဆံတွေကို
ကျစ်နေအောင်စု၊ ထမင်းစားတော့ သူတို့အိမ်က ကျန်တဲ့
ထမင်းကျန်၊ ဟင်းကျန်လေးတွေနဲ့ ငရုတ်သီးစိမ်းလေး
ကိုက်လိုက်၊ သားလေး လက်ညှိုးနဲ့ ကော်စားလိုက်နဲ့ အဲသလို
ချွေတာစုဆောင်းပြီး ဘင်္ဂလားမှာ ကျန်ခဲ့တဲ့ မိဘတွေအားကို
ပိုက်ဆံပို့ရတာ၊ ဘင်္ဂလားကို မပြန်ချင်ဘူးလား မေးတော့
မပြန်ချင်ဘူး...တဲ့။

ကျောင်းတော် မြက်နာ

ပြန်ရင် မိဘတွေစိတ်ညစ်မယ်၊ ကျွေးစရာမရှိလို့ တဲ့။ ဒီမှာပဲနေပြီး အလုပ်လုပ်၊ ပိုက်ဆံစု၊ ငွေပို့ အဲဒီလိုနဲ့ မူတူး ဆာမိ ကုလားလေးညီအစ်ကို ပျော်ပျော်နေခဲ့ကြတာ။

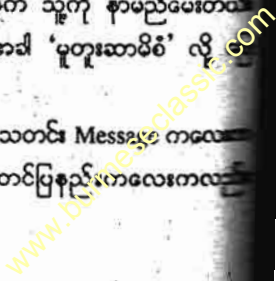
နောက်ဆုံးတော့ နှစ်တွေ၊ ခဲနှစ်တွေ၊ အချိန်တွေ ကာလတွေ ပြောင်းလာ။ မူတူးတို့ ဆာမိတို့ကို အိမ်မှာ မထား နိုင်တော့ဘူး။ ဇာတ်ကောင် ညီအစ်ကိုက တဖြည်းဖြည်း ကြီးပြင်းလာ။ နှစ်ယောက်လုံး ဂျပန်နိုင်ငံသွားပြီး အလုပ်လုပ် ကြရတယ်။ သူလုပ်ရတဲ့ အလုပ်က ပန်းကန်ဆေးတဲ့ အလုပ်၊ ပင်ပန်းလိုက်တဲ့ဘဝ၊ အောက်ကျလိုက်တဲ့ဘဝ၊ သူဟာ မူတူးနဲ့ ဆာမိရဲ့ သွားအဖွေးသားနဲ့ ရယ်လိုက်တဲ့ မျက်နှာလေးတွေ ကိုပဲ တဝဲလည်လည် မြင်နေသတဲ့။

ဇာတ်သိမ်းတဲ့အခါကျတော့ ဇာတ်လိုက်မြန်မာ အလုပ်သမားလေးကို ဂျပန်အလုပ်ရှင်က ခေါ်ပြီး မေးတဲ့အခန်း နဲ့ သိမ်းထားတယ်။ အဲဒီအချိန်က သူတို့ဆိုက်က ရောင်းအား ကျလို့ အလုပ်သမားတွေကို လျှော့ပစ်နေရတဲ့အချိန်၊ သူတို့ အလုပ်ဖြုတ်ပစ်ချင်လို့လား။ ဘာလား၊ ညာလားနဲ့ ဇာတ်လိုက် ကလေးက အတွေးနဲ့ ထိတ်နေသတဲ့။ ဂျပန်က 'အလုပ် လုပ်ရတာ ပျော်လား' လို့မေးတော့ 'ပျော်ပါတယ်' ပေါ့။ ခြေ ရတယ်။ 'မြန်မာပြည်ကို မလွမ်းဘူးလား' လို့မေးတော့ 'မလွမ်းပါဘူး' လို့ ဖြေရသတဲ့။ 'မိဘတွေဆီ မပြန်ချင်ဘူး လား' ဆိုတော့ 'မပြန်ချင်ပါဘူး' လို့ဖြေရသတဲ့။ လွမ်းပါတယ်၊ ပြန်ချင်ပါတယ်လို့ ဖြေလိုက်ရင် 'တစ်ခါတည်း ပြန်ပေတော့' ဆို အလုပ်ဖြုတ်ပစ်မှာ ကြောက်လို့ တဲ့ သမီးရယ်။

နောက်ဆုံးမှာ ဂျပန်က သူ့ကို နာမည်မေးတယ်။ သူက သူ့နာမည်ကို ဖြေတဲ့အခါ 'မူတူးဆာမိစ်' လို့ လိုက်တယ်။

ဝတ္ထုလေးကပေးတဲ့ သတင်း Messager ကလေး လည်း ချစ်စရာ၊ တင်ပြပုံတင်ပြနည်းကလေးကလည်း

ကိုယ့်နိုင်ငံထဲကနေ နိုင်ငံသား တစ်ယောက် ထွက်သွားတဲ့အခါ သာမန်အားဖြင့်ဆိုရင် လုပ်အားတစ်ခု ဆုံးရှုံးသွားတာပါ။ ဦးနောက်နဲ့ရှင်းနီးပြီး အလုပ်လုပ်နိုင်တဲ့ ပညာရှင် ဆိုရင်တော့ လုပ်အား ဆုံးရှုံးမှု သာမကပဲ ဦးနောက် ပုဂံစီးမှု၊ ဦးနောက်ဆုံးရှုံးမှုပါ ထည့်တွက်ရတော့မယ်။

အကြည့်ရာ မြက်နှာ

ရိုးရိုးလေးနဲ့ချစ်စရာ၊ အဲဒီ မောင်စံသိန်း(ဒသနီက)ဆိုတာ ဘယ်သူလဲလို့ အန်တီမသိပါဘူး။ ဝတ္ထုလေးကိုတော့ ဖတ်ပြီး တဲ့အချိန်ကစပြီး ခဏခဏ သတိရနေမိတော့တာပဲ။ အန်တီ အဲဒီအတွေးမျိုးတွေးမိနေတာ တော်တော်ကြာပြီ။ ဒါပေမယ့် ဝတ္ထုအပြစ် ဒီလိုရေးပြီး ဒီလိုတင်ပြလို့ ရလေရဲ့ လို့ အတွေး မပေါက်မိဘူး။ သူများရေးပြလိုက်တော့မှ ကောင်းလိုက်တာ လို့ ကျေနပ်သွားမိတယ်။

အခုတော့ တိုပြန်မာတွေ အိပ်မိုးချင်းနိုင်ငံတွေမှာ အများကြီးပဲ တဲ့၊ အလုပ်သွားလုပ်ကြတာလေး၊ ဂျပန်ကတော့ ခေတ်အစားဆိုး ဆိုပဲ။ အဲဒီနောက် ဒုတိယလိုက်တာက စင်ကာပူနိုင်ငံလို့ ပြောတယ်။ အဲဒီနောက်တော့ မလေးရှားပေါ့။ နောက်ပြီးတော့ ထိုင်း။ အနောက်ဥရောပ နဲ့ အမေရိကန် ပြည် ထောင်စုမှာလည်း တော်တော်များများ အလုပ်သွားလုပ်ကြ ရတယ်။ အဲဒီနိုင်ငံတွေမှာ စည်းကမ်းအရှိဆုံးက စင်ကာပူ နိုင်ငံလို့ ကြားပူးတယ်။ အဲဒီမှာက စည်းကမ်းဖောက်ဖျက်ရင် ကြီးလေးတဲ့ အပြစ်ဒဏ်ချတာဆိုပဲ။ အင်မတန် အေးအေး ဆေးဆေး ပေါ့ပေါ့ဆဆနေချင်တဲ့ တို့လူမျိုးတာ အဲဒီမှာ စည်းကမ်းနဲ့ အပြစ်ဒဏ်နဲ့တွေ့တော့ လိုက်နာရမှာပဲပေါ့။ ရောမနိုင်ငံရောက်ရင် ရောမနိုင်ငံသားလို ကျင့်ရမယ် ဆိုတဲ့ စကားရှိတယ် မဟုတ်လား။ ကိုယ့်နိုင်ငံမှာလို

ကွမ်းတံတွေးကို ပျစ်ခနဲ အလွယ်တကူ တွေးလို့ မရနိုင်ဘူးလေ။ အန်တီ တစ်ခါ တစ်ခါ စိတ်ကူး ကြည့်ပူးတယ်။ ရန်ကုန် မြို့တော် အတွင်းမှာ မြို့တော်သူ မြို့တော်သားတွေ လိုက်နာရမယ့် နိတိကျင့်ဝတ်တွေထုတ်၊ မလိုက်နာရင် ထိုက်သင့်တဲ့ အပြစ်ဒဏ်ပေး။ အဲဒီလိုဆိုရင် မြို့တော်တာ ဒို့ထက်များ ပိုပြီး သန့်ရှင်းလှပ လာလေမလားပေါ့။ တို့လူမျိုး တာ ပစ်စလက်ခတ် အလွယ်တကူ ကြုံလလို နေတတ်

ကျော်ရာ မြက်ရာ

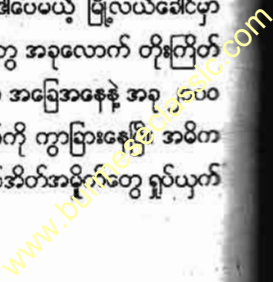
ပြုမှုတတ်တယ် ဆိုပေမယ့် စည်းကမ်းနဲ့ အပြစ်ဒဏ်နဲ့ တွေ့
တဲ့အခါ လိုက်နာကြရမှာပါ။ မဟုတ်ဘူးလား။

ရန်ကုန်မြို့ဟာ ဟိုတုန်းက အင်မတန်သန့်ရှင်းလှပ
သတဲ့။ စည်းကမ်းရှိသတဲ့။

ဟုတ်မှာပါ။ အန်တီ ရန်ကုန်ကို စရောက်ဖူးခဲ့တဲ့
၁၉၅၅ ခုနှစ်ကတောင် ရန်ကုန်မြို့ဟာ အခုလောက် ရှုပ်ရှုပ်
ထွေးထွေး မဟုတ်သေးဘူး။ ဟွန်းတီးသံတွေကတော့ အဲဒီ
တုန်းကတည်းက ကြားနေရပြီ။ ပြောရဦးမယ်။ ပထမဦးဆုံး
ရန်ကုန်ကို စရောက်ဖူးတဲ့ တောသူတစ်ယောက်ရဲ့ အတွေ့
အကြုံကို။ အန်တီတို့ စီးလာတဲ့ကားကြီး မင်္ဂလာဒုံကိုဝင်၊
မင်္ဂလာဒုံကနေ အင်းစိန်ကိုလည်း ဝင်ရော လမ်းဘေး ပလက်
ဖောင်းမှာ လူတွေလူတွေ အုပ်စုလိုက် မတ်တပ်ရပ်နေကြ
တာကို မြင်လိုက်ရတယ်။ ဒီလောက်များတဲ့လူတွေ မတ်တတ်
ရပ်ပြီး ဘာလုပ်နေကြပါလိမ့်လို့ နားမလည်နိုင်အောင်
ငြိမ်သွားတယ်။ နောက်မှ သူတို့တွေ ဘတ်စ်ကားစောင့်နေ
တာလို့ သိသွားရတာ။ အဲဒီတုန်းက မြင်ကွင်းကို အခုထိ မမေ့
နိုင်ပါဘူး။ ရန်ကုန်သူလေးတွေ ဝတ်ပုံစားပုံ၊ လမ်းလျှောက်ပုံ၊
မတ်တတ်ရပ်ပုံ စမတ်ကျလိုက်တာ။ မန္တလေးမှာပဲ ပညာ
သင်ဖူးတဲ့ အန်တီအနေနဲ့ ရန်ကုန်သူ ရန်ကုန်သားဟာ
တစ်မျိုးတူခြားတယ်လို့ ခံစားမိတာပေါ့။

အဲဒီတုန်းက ဘတ်စ်ကား အကြီးတွေ၊ ဘတ်စ်ကား
အလတ်တွေကို နည်းနည်းပဲ မြည်းစမ်းစီးခဲ့ရတယ်။ အဲဒီတုန်း
က ကားအစီးရေနဲ့ အဲဒီတုန်းက လူဦးရေနဲ့မျှနေတော့
ကားတွေကတော့ ကြပ်ခဲတာပဲ။ ဒါပေမယ့် မြို့လယ်ခေါင်မှာ
ကိုယ်ပိုင်ကားတွေ၊ ဘတ်စ်ကားတွေ အခုလောက် တိုးကြိတ်
မနေဘဲ ခပ်ရှင်းရှင်းပဲ။ အဲဒီတုန်းက အခြေအနေနဲ့ အခု ပထမ
ပြည့်နှစ် အခြေအနေနဲ့ တော်တော်ကို ကွာခြားနေပြီ။ အဓိက
ပိုပြီး သိသာတာကတော့ ကြပ်ကြပ်အိတ်အမိုက်တွေ ရှုပ်ယှက်

၂၀၀၀ ခုနှစ်
ကမ္ဘာနေ့တုန်းက
မန်ချက်စတာကနေ
တရုတ်ပြည်ကို
ကမ္ဘာ့ ငြိမ်းချမ်းရေး
အတွက်
ထမ်းလျှောက်သွားတဲ့
ပေါလ်ကိုးမင်းဆိုတဲ့
လူဟာ
ဖိလက်စတိုင်းမှာ
သစ်ပင်တွေကို
စိုက်ပျိုးခဲ့တယ်။
နှစ်နိုင်ငံ
ပဋိပက္ခကြားမှာ
သေကြေပျက်စီးရတဲ့
သားကောင်
လူသားတွေကို
ဂုဏ်ပြုတဲ့ အနေနဲ့
အစွဲရေးနဲ့
ဖိလက်စတိုင်းနီးယန်း
တွေကို
သစ်ပင်စိုက်ကြဖို့
သူက ကူညီခဲ့တယ်။

ခတ်နေခြင်းပဲ။ လူဦးရေက သုံးလေးဆတိုးပွားလာ၊ တားဦးရေ
ကလည်း မတန်တဆ တိုးပွားလာ။ (၂၅)နှစ်အတွင်းမှာ
ဒီလောက် လူဦးရေ တိုးပွားလာတာဟာ မွေးဖွားနှုန်းကြောင့်
မဟုတ်တာတော့ သေချာပါတယ်။ ဘယ်ကရောက်လာတဲ့
လူတွေလဲ။ အန်တီတို့ လိုပဲ နယ်ကနေ ပြောင်းရွှေ့ အခြေချ
လာသူတွေကြောင့်ပါပဲ။

မြို့ကလေးတစ်မြို့ကနေ မြို့ကြီးတစ်မြို့ကို တတ်လာ
တဲ့အခါ နေ့စဉ်ပြုမူဆောင်ရွက်တဲ့ အကျင့်စရိုက်တွေဟာ
တော်တော် ကွာခြားပါတယ်။ နေ့စဉ် ရေချိုးတာ၊ ပန်းကန်
ဆေးတာ၊ ဈေးဝယ်တာ၊ အဲဒါတွေပဲကြည့်ဦး။ အန်တီတို့
အိမ်မှာ အုတ်ကန်ကြီးနဲ့ ကျောက်စည်ပိုင်းကြီးတွေနဲ့ ရေတွေ
အလှူပယ် သုံးနိုင်ခဲ့ရတာ ဟော ရန်ကုန် ကြည့်မြင်တိုင်
ကိုလည်းရောက်ရော၊ ရေချိုးတဲ့နေရာမှာ ချွေချွေတာတာ ချိုးရ
ပါလေရော။ ဒီမှာက ရေနံချောင်းအိမ်လို တစ်နေ့တစ်ခါပဲ
စက်ရေလွှတ်ပေးပေမယ့် ရေနံချောင်း အိမ်လို ရေထည့်ထား
စရာ မများလေတော့ ရေတိုင်ကို နှစ်လုံးပဲ အန်တီအပြည့်ရ
တာ ကိုး။ ပထမပိုင်းမှာ ချွေတာလိုက်ရတာ။ နောက်တော့မှ
လမ်းထဲမှာ အပီစီရေပိုက်နဲ့ ရေပြည့်ပေးမှန်း သိတယ်။

ဒီတော့မှ ရေအတွက် အသက်ရှူချောင်းသွားတာ။
ဒါတောင် လမ်းထဲကရေက အိမ်ပေါ်ထပ်ထိ ပိုက်နဲ့
တင်လို့ရတာမဟုတ်တော့ အောက်က
လမ်းဘေးမှာ ချထားတဲ့ရေတိုင်ကိုပဲ ခြည့်
နိုင်တာ။ ဒီတော့ အပေါ်ထပ်ရေချိုးခန်းမှာ
ချိုးစရာ ရေကုန်သွားရင် အောက်မှာသွား ချိုးရတာ။
ပထမဦးဆုံးအကြိမ် အိမ်ရှေ့ထွက် ရေချိုးရတုန်းပဲ
မျက်နှာမထားတတ်အောင် ဖြစ်ရသေးတာ။ ကိုယ့်ရှေ့ ဝှမ်းပေ
နှစ်ပေ အကွာကနေ လူတွေက လမ်းပေါ်မှာ ကျောက်သွား
နေကြတာကို။ ဒီအတွဲအကြားမျိုး ဒီတစ်ခါပဲ ရုန်းတာဆိုတော့

ရေညှာ မြက်နာ

ကြောင်ကြောင်ကြီးပေါ့။ အိမ်ပေါ်ထပ်ကို ရေသယ်ပြီး ချိုးဖို့ ကြိုးစားကြည့်ဖူးပါတယ်။ ကိုယ့် ကျန်းမာရေးနဲ့ဆိုတော့ မဖြစ်နိုင်ဘူးလေ။ ဒါနဲ့ပဲ ပျက်စွာ ခပ်ပြောင်ပြောင် ထားပြီး နေခဲ့ရတာပါပဲ။

အမှိုက်ကိစ္စကျတော့ ကောင်းပါတယ်။ လမ်းထဲကို အမှိုက်ကားလာတဲ့အချိန် ကိုယ်အိမ်မှာ ရှိနေရင် သွန်လို့ ရတယ်။ အိမ်အပေါ်ထပ် ပြတင်းပေါက်နေ အမှိုက်ပစ်ချဖို့ စိတ်မကူးကြနဲ့။ အိမ်ရှင် အန်တီကြီးက စည်းကမ်းကြီးတယ်။

အန်တီနဲ့တော့ သိပ် အဆင်ပြေတာပဲ။ ပြတင်းပေါက်ကနေ အမှိုက်ပချ။ ရေမသွန်။ ပျဉ်ခင်းကြမ်းပြင်ကို တုန်းတုန်းပနင်း၊ တံခါးပိတ်ရင် ဂျိန်းခနဲ မပိတ်။ အဲဒီလိုကြမ်းတမ်းတဲ့ အပြုအမူကို အန်တီလည်း မနှစ်မြို့ဘူးလေ။ ဈေးဝယ်တဲ့အခါကျတော့ ရယ်ရတော့တာပဲ။ ဒီမှာက ဈေးကလေးရော၊ ညဈေးရော အလေးချိန်နဲ့ ဝယ်ရတဲ့ ပစ္စည်း တိုင်းကို ၁၀ကျပ်သား ဈေးပဲ ပြောတာ၊ အန်တီတို့ ရေနံချောင်းမှာက အပိတ်သားဈေး ပြောတာ။ ကြက်သားဆိုလည်း ရေနံချောင်းမှာ အကောင်လိုက် ဝယ်လို့ရတယ်။ တစ်ခြမ်း လိုချင်ရင် ဈေးဝယ်သူ နင်ယာထ် ဝပ်ပြီး ယူရတယ်။ ဒီရန်ကုန် ဈေးကလေးတွေမှာတော့ တစ်

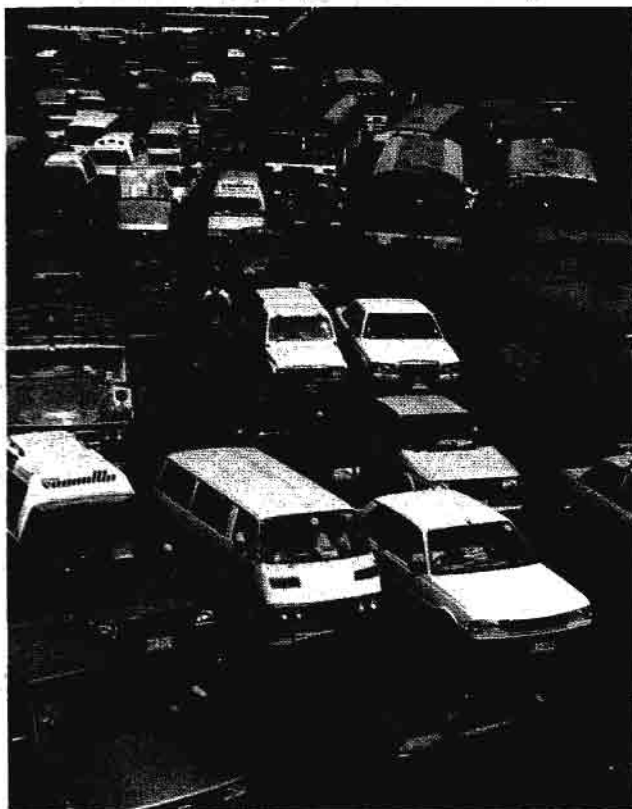
www.burmeseclassic.com

ဆယ်သား ယူဦးမလာ။ ရတယ်။ အစစအရာရာ တစ်ဆယ်
 သား ဈေးပဲ ပြောတာ။ ဒီမှာနေသားကျပြီး ရေနံချောင်းကို
 တစ်ခါတလေ ပြန်ခိုက် ဈေးဝယ်တဲ့အခါ ရယ်ရပြန်တော့တာပဲ။
 ယင်ဘောင်စာ ငါးကလေးတွေ အန်တီဝယ်တော့ ၁၂၀/လို့
 ပြောတာ။ အဲဒါ အစိတ်သားဈေး။ အန်တီမျက်လုံးပြုပြီး
 တစ်ဆယ်သားကို ၁၂၀ ဟုတ်လား လို့မေးတော့ ဈေးသည်
 က ရယ်တယ်။ မဟုတ်ဘူးဆရာမ။ အစိတ်သားကို ၁၂၀တဲ့
 ဒီလိုပေါ့လေ။ တစ်နေရာနဲ့တစ်နေရာ အကျင့်စရိုက် မတူတာ
 တော့ ရှိမှာပေါ့။ ဒါပေမယ့် လူ့ကျင့်ဝတ်နီတိက တစ်နေရာနဲ့
 တစ်နေရာ သိပ်မကွာသင့်ဘူးမဟုတ်လား။

ကားမောင်းနေတဲ့သူတစ်ယောက်တာ ဘယ်မြို့ ဘယ်
 နိုင်ငံပဲ ရောက်ရောက် စည်းကမ်းကို အတိအကျ လိုက်နာရ
 မှာပေါ့။ ကားရှင်းချိန်မို့ မီးနီဖြတ်မောင်းတာမျိုး၊ ယာဉ်ထိန်းရဲ
 မရှိတဲ့နေရာမို့ မီးနီဖြတ်တာမျိုး၊ မျဉ်းသေကို ဖြတ်ပြီး တစ်ဖက်
 ယာဉ်ကြောထဲရောက်အောင် ကျော်မောင်းတာမျိုး ဘယ်
 လုပ်သင့်မလဲ။ ကိုယ့်ရင်ထဲ အသိထဲမှာရှိတဲ့ ကျင့်ဝတ်ကို ကိုယ်
 လေးစား မြတ်နိုးသင့်တယ် လို့ အန်တီ ထင်တာပဲ။ အိမ်တွေ
 ကြားက လမ်းကျဉ်းထဲကို ကားမောင်းဝင်တဲ့အခါ အပြန်
 လမ်းမကြီးတွေမှာမောင်းတဲ့ အပြန်နှုန်းမျိုးနဲ့ မောင်းလို့ ဘယ်
 ဖြစ်မလဲ။ မဟုတ်ဘူးလား။ ဖြတ်သွားဖြတ်လာ လူတွေ ဘက်
 ကလည်း မီးစိမ်းလို့ ကားတွေ ဖြတ်သွားနေတုန်း လမ်းကူးမို့
 မကြိုးစားကြနဲ့ပေါ့။ အချိန်နဲ့ မောင်းလာရတဲ့ ကားမောင်းသူ
 အတွက်လည်း အနှောင့်အယှက် အဟန့်အတားဖြစ်တယ်။
 ကိုယ့်အသက်အတွက်လည်း အန္တရာယ်ရှိတယ်လေ။ ကိုယ်
 ရောက်တဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ကိုယ့်ကြောင့် အခက်အခဲ မဖြစ်
 စေနဲ့။ မရှုပ်ထွေးစေနဲ့ပေါ့။ လူ့ကျင့်ဝတ်နီတိဆိုတာ ဆင်း
 ရဲတဲ့သူလည်း လိုက်နာလို့ ရပါတယ်နော်။

ကလေးလင်း (၂၀၀၀ ဖက်)

အခန်း (၉)

မြို့တော် နှင့် စည်းကမ်း

ဗြူဟာ နှင့် စည်းကမ်း

တွေ ရှိနေသလိုပဲ ဆင်းရဲခြင်းနဲ့ တိုက်ရိုက်မသက်ဆိုင်ဘဲ
မသိခြင်း၊ လျစ်လျူရှုခြင်းနဲ့သာ တိုက်ရိုက်သက်ဆိုင်နေတာ
တွေလည်းရှိလိမ့်မယ်ဆိုတာ အန်တီအနည်းအကျဉ်း သံသယ
ဝင်မိတာလည်း ခဏခဏပဲ သမီးရေ။

တချို့စည်းကမ်းဖောက်မှုတွေဟာ ဆင်းရဲလို့ မလိုက်
နာဖြစ်ဘဲ ချိုးဖောက်လိုက်ရတာ၊ တချို့ စည်းကမ်းချိုးဖောက်မှု
တွေကတော့ ဘာကိုမှ ဂရုမပိုက်၊ ပစ်စလက်ခတ်နိုင်လို့ ချိုး
ဖောက်လိုက်ကြတာ။

ဥပမာကွယ်၊ ရေနုတ်မြောင်း၊ ရေဆိုးမြောင်းစနစ်
မရှိလို့ ကိုယ့်အိမ်ရှေ့မှာတူးထားတဲ့မြောင်းဟာ ရေ ဘယ်ကိုမှ
မစီးဘဲ ရေတွေအိုင်၊ ရွှံ့ ဗွက်တွေဖြစ်၊ ခြင်နဲ့ဝိုးကောင်ပေါင်းစုံ
ပေါက်ဖွားမြန်ဖြူးရာနေရာကြီးတစ်ခုအဖြစ် လက်ခံ နေရတာ
ဒီကိစ္စမျိုးဟာ ဆင်းရဲလို့ ဖြစ်ရတာ။ အဲဒီအိမ်ရှင်မှာ ဘယ်
လောက်ပဲ အသိစိတ်ဓာတ်ရှိရှိ သူ့ဘာတတ်နိုင်မှာလဲ။ သူ့အိမ်
ရှေ့က မြောင်းကိုတော့ သူတူးခဲ့၊ ဖောက်ခဲ့ပါပြီ။ အိမ်ပေမယ့်
ဒီမြောင်းထဲကရေဟာ တစ်နေရာရာကို စနစ်တကျ စီဆေးဖို့
သူ့ဘာတတ်နိုင်မှာလဲ။ ရေဆိုးမြောင်းစနစ် လုံးဝမရှိတဲ့
မြို့တစ်မြို့မှာ သူ့နေထိုင်ရပြီဆိုမှတော့ သူ့ဘာလုပ်နိုင်ဦးမှာလဲ။
ကိုယ့်အိမ်က ချိုးရေ သုံးရေတွေဟာ ဘယ်ကိုမှ မထွက်ဘဲ
ကိုယ့်အိမ်ရှေ့မှာတင် ဗွက်ပေါက်ပြီး မြောင်းလျှံနေတဲ့ ကိစ္စ၊
အဲဒီမြောင်းဟာ အလွန်ဆုံး ဆက်နိုင်ရင် အိမ်လေးငါး ဆယ်
အိမ်ပေါ့။ အဲဒီကနေ ဘယ်ကိုသွားမလဲ၊ ဘယ်မှာလဲ ပိုပြီး
ကြီးတဲ့၊ ပိုပြီးနိမ့်တဲ့ ရေစီးစရာမြောင်း၊ ဘယ်သူက ဖောက်
ပေးထားလို့လဲ။ အဲဒါဟာ ဆင်းရဲနွမ်းပါးလို့၊ စည်းကမ်း
မလိုက်နာနိုင်တဲ့ အဖြစ်တွေပါ။

နောက်ပြီး လမ်းတိုင်းလမ်းတိုင်းမှာ ဘတ်စ်ဟား
မှတ်တိုင်တိုင်းမှာ အမှိုက်ပုံးမရှိတဲ့အဖြစ်၊ အဲဒါဟာလည်း
ဆင်းရဲနွမ်းပါးလို့ ကြုံရတဲ့ ပြဿနာပါပဲ။ နေရာတိုင်းမှာ

တွေ ရှိနေသလိုပဲ ဆင်းရဲခြင်းနဲ့ တိုက်ရိုက်မသက်ဆိုင်ဘဲ
မသိခြင်း၊ လျစ်လျူရှုခြင်းနဲ့သာ တိုက်ရိုက်သက်ဆိုင်နေတာ
တွေလည်းရှိလိမ့်မယ်ဆိုတာ အန်တီအနည်းအကျဉ်း သံသယ
ဝင်မိတာလည်း ခဏခဏပဲ သမီးရေ။

တချို့စည်းကမ်းဖောက်မှုတွေဟာ ဆင်းရဲလို့ မလိုက်
နာဖြစ်ဘဲ ချိုးဖောက်လိုက်ရတာ၊ တချို့ စည်းကမ်းချိုးဖောက်မှု
တွေကတော့ ဘာကိုမှ ဂရုမပိုက်၊ ပစ်စလက်ခတ်နိုင်လို့ ချိုး
ဖောက်လိုက်ကြတာ။

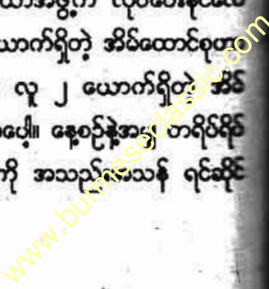
ဥပမာကွယ်၊ ရေနုတ်မြောင်း၊ ရေဆိုးမြောင်းစနစ်
မရှိလို့ ကိုယ့်အိမ်ရှေ့မှာတူးထားတဲ့မြောင်းဟာ ရေ ဘယ်ကိုမှ
မစီးဘဲ ရေတွေအိုင်၊ ရွှံ့ ဗွက်တွေဖြစ်၊ ခြင်နဲ့ဝိုးကောင်ပေါင်းစုံ
ပေါက်ဖွားမြန်ဖြူးရာနေရာကြီးတစ်ခုအဖြစ် လက်ခံ နေရတာ
ဒီကိစ္စမျိုးဟာ ဆင်းရဲလို့ ဖြစ်ရတာ။ အဲဒီအိမ်ရှင်မှာ ဘယ်
လောက်ပဲ အသိစိတ်ဓာတ်ရှိရှိ သူ့ဘာတတ်နိုင်မှာလဲ။ သူ့အိမ်
ရှေ့က မြောင်းကိုတော့ သူတူးခဲ့၊ ဖောက်ခဲ့ပါပြီ။ အိမ်ပေမယ့်
ဒီမြောင်းထဲကရေဟာ တစ်နေရာရာကို စနစ်တကျ စီဆေးဖို့
သူ့ဘာတတ်နိုင်မှာလဲ။ ရေဆိုးမြောင်းစနစ် လုံးဝမရှိတဲ့
မြို့တစ်မြို့မှာ သူနေထိုင်ရပြီဆိုမှတော့ သူ့ဘာလုပ်နိုင်ဦးမှာလဲ။
ကိုယ့်အိမ်က ချိုးရေ သုံးရေတွေဟာ ဘယ်ကိုမှ မထွက်ဘဲ
ကိုယ့်အိမ်ရှေ့မှာတင် ဗွက်ပေါက်ပြီး မြောင်းလျှံနေတဲ့ ကိစ္စ၊
အဲဒီမြောင်းဟာ အလွန်ဆုံး ဆက်နိုင်ရင် အိမ်လေးငါး ဆယ်
အိမ်ပေါ့။ အဲဒီကနေ ဘယ်ကိုသွားမလဲ၊ ဘယ်မှာလဲ ပိုပြီး
ကြီးတဲ့၊ ပိုပြီးနိမ့်တဲ့ ရေစီးစရာမြောင်း၊ ဘယ်သူက ဖောက်
ပေးထားလို့လဲ။ အဲဒါဟာ ဆင်းရဲနွမ်းပါးလို့၊ စည်းကမ်း
မလိုက်နာနိုင်တဲ့ အဖြစ်တွေပါ။

နောက်ပြီး လမ်းတိုင်းလမ်းတိုင်းမှာ ဘတ်စ်ဟား
မှတ်တိုင်တိုင်းမှာ အမှိုက်ပုံးမရှိတဲ့အဖြစ်၊ အဲဒါဟာလည်း
ဆင်းရဲနွမ်းပါးလို့ ကြုံရတဲ့ ပြဿနာပါပဲ။ နေရာတိုင်းမှာ

အမှိုက်ပုံးထားပေးဖို့ဆိုရင် နံပါတ် (၁) အနေနဲ့ အမှိုက်ပုံးလုပ်ဖို့ စရိတ်စက၊ နံပါတ် (၂) အနေနဲ့ ခဏခဏ ပြည့်သွားတဲ့ အမှိုက်ကို စုသိမ်းရှင်းလင်းပေးဖို့ စည်ပင်သာယာဝန်ထမ်းနဲ့ အမှိုက်သိမ်းယာဉ် အလုပ်ရှုပ်ရမယ့်ကိစ္စ၊ အဲဒါတွေဟာ နည်းနည်းနောနော ငွေကြေးမဟုတ်ဘူးလေ။

ဒီတော့ အမှိုက်ပစ်ချင်ရင်တောင်မှ ခြုံထဲလမ်းတွေမှာ ပစ်စရာနေရာမရှိပါဘူး။ အန်တီ တစ်ခါပြောဖူးသလိုပဲ ကိုယ့်စက္ကူမှိုက်ကို ကိုယ့်တာကိုယ် ပြန်သိမ်းခဲ့ရတဲ့အခေါက်တွေ တော်တော်များတယ်။ Traders' Hotel ရှေ့က အမှိုက်ပုံးကြီးတွေနဲ့ FMI Center ရှေ့က အမှိုက်ပုံးတွေရှေ့ ရောက်ခဲ့ရင်တော့ ကိုယ်သိမ်းထားတဲ့ အမှိုက်ကလေးကို အားရဝမ်းသာနဲ့ အမှိုက်ပုံးထဲ ပစ်ထည့်လိုက်မိရော သမီးရေ။ အန်တီက ဆိုက်ကိုလေ။ အမှိုက်ကို လမ်းမှာ ပစ်မချချင်တဲ့ ဆိုက်ကို ဝင်နေတာ နှစ်တော်တော်ကြာနေပြီသမီးရဲ့။

တစ်ခါတစ်ခါတော့ အန်တီစဉ်းစားမိတယ်။ မိတ်ဆွေ တချို့နဲ့လဲ ဆွေးနွေးကြည့်မိတယ်။ အမှိုက်ခွန်ကောက်တဲ့ ကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ စည်ပင်သာယာအဖွဲ့ဘက်ကနေ စဉ်းစားကြည့်မိတယ် ဆိုပါတော့။ အန်တီတို့ တစ်အိမ်ထောင်ကို အမှိုက်ခွန်ငွေသုံးဆယ်လား ပေးရတယ် မဟုတ်လား။ အဲဒီငွေသုံးဆယ်ဟာ စည်ပင်သာယာဝန်ထမ်းစားရိတ်၊ အမှိုက်သိမ်းယာဉ်ကုန်ကျစားရိတ်ပေါ့နော်။ ရန်ကုန်မြို့မှာ လူဦးရေ (၇)သန်း၊(၈)သန်းရှိမလား။ အဲဒီလူဦးရေနဲ့ အမှိုက်ခွန်ကောက် လိုက်ရင်ရော အမှိုက်ခွန်ပစ်တဲ့ နေရာမှာ အခုထက်ပိုပြီး စနစ်ကျကျ ဖြစ်လာဖို့ စည်ပင်သာယာအဖွဲ့က လုပ်ပေးနိုင်လေမလား။ ဥပမာကွယ် လူ ၅ ယောက်ရှိတဲ့ အိမ်ထောင်စုဟာ အမှိုက်ခွန် ၁၅၀/ ကျမှာပေါ့။ လူ ၂ ယောက်ရှိတဲ့ အိမ်ထောင်စုဟာ ၆၀ ကျပ် ကျမှာပေါ့။ နေ့စဉ်နဲ့အဖွဲ့ တာရိပ်ရိပ် မြင့်တက်နေတဲ့ ကုန်ဈေးနှုန်းကို အသည်းအသန် ရင်ဆိုင်

နေရတဲ့ သာမန်မိသားစုအတွက်က အမှိုက်ခွန်ဈေး တက်လာ
မယ်ဆိုရင် လက်ခံနိုင်ကြပါ့မလား။ မိတာ ၅/ခွဲကနေ ၁၀/
တက်လာတာကို လောလောလတ်လတ် ရင်ဆိုင်နေရတဲ့ လူ
တွေဟာ အမှိုက်ခွန်ဈေးတက်ကြည့်ဖို့ အန်တီတို့ တိုယ့်တာ
ကိုယ်ဆွေးနွေးနေတဲ့ အသံတွေကိုများ ကြားခဲ့ရင် ဘယ်
လောက် အေးသထွက်လိုက်လေမလဲ မသိဘူးနော်။ ဘာလို့လဲ
ဆိုတော့ လျှပ်စစ်မီးရဲ့ အသုံးဝင်မှု၊ အကျိုးကို နေ့စဉ်နဲ့အမျှ
တိုက်ရိုက်ခံစားနေရလို့ လက်ခံနိုင်တယ်။ အမှိုက်ခွန်သာ
တက်မယ်ဆိုရင် ဘယ်သူမှ အလွယ်တကူ လက်ခံနိုင်မယ်
မထင်ဘူး။

အမှိုက်ဆိုတာ အမှိုက်ကားလာရင် သွားပေးလို့ ရနေ
တာပဲဆိုတဲ့အသိက ရှိပြီးသားလေ။ လူတစ်ယောက်၊ အိမ်
ထောင်တစ်ခုဟာ ကိုယ့်အိမ်က အမှိုက်အတွက် တာဝန်ယူ
ပြီးပြီမို့ လမ်းတိုင်း၊ ဘတ်စ်ကားမှတ်တိုင်တိုင်းမှာ အမှိုက်ခုံး
မရှိတာ၊ အမှိုက်သိမ်းသမား အမြဲမရှိတာ၊ ဒါတွေကို သတိထား
မိမှာ မဟုတ်ဘူး။ သူကိုယ်တိုင် မြို့ထဲမှာ အမှိုက်ပစ်ဖို့ လိုလာ
တဲ့ အခါ သူဘယ်လိုဖြေရှင်းမလဲ။ ကြပ်ကြပ်အိတ်၊ စက္ကူခွက်၊

အဲဒါတွေဟာ လမ်းသွား လမ်းလာတွေ ပစ်လေ့ပစ်ထ ရှိတဲ့
အမှိုက်တွေပေါ့။ ကလေးအမေတွေ ပစ်လေ့ပစ်ထ
ရှိမှာက ငှက်ပျောသီးခွံ၊ မုန့်အကြွင်းအကျန်၊
ချိုချဉ်စက္ကူ၊ အအေးထည်သောက်တဲ့
ပလတ်စတစ် ကောက်ရိုးနဲ့ ကြပ်ကြပ်အိတ်
တွေဖြစ်မယ်။ (ဒီမှာက သူများနိုင်ငံတွေလို
ကိုကာကိုလာဘူးခွံ၊ ဆဲဗင်းအပ်ဘူးခွံ၊ တစ်ခါသုံး
ပလတ်စတစ် ရေခွက်၊ တစ်ခါသုံး ကော်ဖီသောက်တဲ့ခွက်၊
အဲဒါတွေ ခေတ်မစားသေးဘဲကိုး။) အဲဒါတွေကို သူတို့
ဘယ်နေရာမှာများ ပစ်ခဲ့လဲ မသိဘူးနော်။

ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ကိုယ့်တိုက်ခန်း ရှေ့ပရန်တာ၊ နောက်

မြို့တော် နှင့် စည်းကမ်း

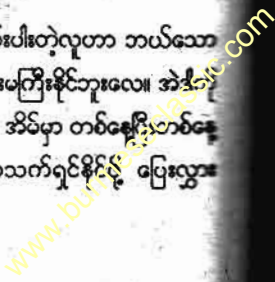
ဝရန်တာကနေ အမှိုက်ထုပ်ပစ်ချတဲ့ အကျင့်၊ သွားရင်းလာရင်း အမှိုက်ကို လမ်းဘေးမှာပစ်ချတဲ့အကျင့် အဲဒါတွေဟာ ဆင်းရဲနွမ်းပါးလို့ လုပ်မိတဲ့ အကျင့်တွေလား။ အသိပညာမရှိလို့ လုပ်မိတဲ့ အကျင့်တွေလား။ အသိစိတ်ဓာတ်ရှိပေမယ့် ဂရုမစိုက်ဘူးဟေ့လို့ လုပ်မိတဲ့ အကျင့်တွေလား တွေးစရာပါပဲ။ ကျန်းမာရေးအသိပညာ၊ စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေး အသိပညာ ဒါတွေဟာ ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူမှာ မရှိနိုင်ဘူးလို့ အန်တီ ဝန်ခံပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ရန်ကုန်မြို့တော်ဟာ ပညာမတတ်သူ တွေနေတဲ့ မြို့တော်ကြီးမဟုတ်ဘူးလေ။ တိုက်ခန်းပေါ်ကနေ အမှိုက်ပစ်ချနေတဲ့လူတွေဟာလည်း မြို့တော် သာယာရေးဆိုတဲ့ အမြင်မရှိလောက်အောင် ဆင်းရဲနွမ်းပါးနေတဲ့ လူတွေ မဟုတ်ဘူးလေ။

သူများနိုင်ငံမှာ
ဟွန်းတီးတယ်ဆိုတာ
ဆဲရေးတာ၊
စစ်ကားတာနဲ့အတူတူ
ပဲတဲ့။
သူများနိုင်ငံက
ကားတွေဟွန်းမတီးဘဲ
မြန်မာပြည်
ရန်ကုန်မြို့တော်ကြီးက
ကားတွေက
ဘာကြောင့်ဟွန်းချည်း
တီးနေရတာလဲ
သမီး
မသိချင်ဘူးလား။

ဒီတော့ တချို့စည်းကမ်းမဲ့မှုတွေကို တို့မြို့က ဆင်းရဲနွမ်းပါးလို့ပါလို့ ခွင့်လွှတ်လို့ရနိုင်ပေမယ့် တချို့စည်းကမ်းပျက်တာတွေကိုတော့ 'ဆင်းရဲတာ'နဲ့ အကာအကွယ်ယူလို့ မရဘူး ထင်တယ်။

ရေနုတ်မြောင်းစနစ်တွေ ပျက်စီးတိမ်ကောခဲ့တာ ကြာပြီဖြစ်လို့ ရေနုတ်မြောင်း ရေလျှံတာ အမှိုက်တွေ လှုံတာကို ခွင့်လွှတ်လို့ ရနိုင်တယ်။ (ဒါတောင်မှ ရေနုတ်မြောင်းထဲမှာ အမှိုက်ပစ်တဲ့ အကျင့်ဆိုတာ ထိန်းချုပ်ယူလို့ရတယ်လို့ အန်တီ ထင်တာပဲ) ကိုယ့်အိမ် သူ့အိမ်ရှေ့ လမ်းဘေး လူသွားစင်ကြိန်ဘေးတွေမှာ အမှိုက်တွေ စုခဲနေတာ၊ မြေကြီးထဲမှာ မနစ်တနစ်ပုံနေတာ၊ အဲဒါတွေကတော့ ထိန်းချုပ်ယူလို့ ကာကွယ် တားဆီးလို့ ရတယ်မဟုတ်လား။

တစ်ခုရှိတာက ဆင်းရဲနွမ်းပါးတဲ့လူဟာ ဘယ်သော အခါမှ စိတ်မရှည်နိုင်၊ သဘောထားမကြီးနိုင်ဘူးလေ။ အဲဒါတို့တော့ အားလုံး လက်ခံထားရမှာပဲ။ အိမ်မှာ တစ်နေ့တစ်နေ့ အလျှင်မီအောင် စားသောက် အသက်ရှင်နိုင်ဖို့ ပြေးလွှား

မြို့တော် နှင့် ညွှန်ကမ်း

ရုန်းကန် ယှဉ်ပြိုင်ပြီး ငွေရှာနေရတဲ့ သူတွေဟာ ဘယ်လိုလုပ်ပြီး အမှိုက်ဆိုတာကို သတိထားမိနိုင်မလဲ။ သူ့အာရုံထဲမှာ ညစာ ဆန်မရှိတဲ့ကိစ္စ၊ ဒါမှမဟုတ် မနက်ဖြန် ကလေး ကျောင်းလခ ပေးဖို့ ကိစ္စ၊ မနက်ဖြန် ကလေးဆေးခန်းပြဖို့ကိစ္စ၊ ဒါမှမဟုတ် မနက်ဖြန် သူ့ကိုယ်တိုင်အလုပ်သွားလုပ်ဖို့ ဘတ်စ်ကားခ မရှိတဲ့ ကိစ္စ၊ အဲဒါတွေကိုပဲ အာရုံစိုက်နေမိမှာပေါ့။ အဲဒီအခါမျိုး မှာ သူဟာ စက္ကူတစ်စကို ကွမ်းယာထုတ်တဲ့ ပလတ်စတစ် တစ်စကို ရုတ်တရက် လမ်းဘေးကို လွှင့်ပစ်လိုက်မိမှာပဲ။ အဲသည်လို ပူပန်ပြေးလွှားရတဲ့သူတွေ များလာတဲ့အခါ လမ်း တစ်လမ်း၊ မြို့တစ်မြို့ဟာ အမှိုက်တွေရှုပ်ပွဲပြီး စည်းကမ်း မဲ့တဲ့မြို့အဖြစ် အလွယ်တကူ ရောက်သွားမှာပါပဲ။ အဲဒါကို တို့တစ်တွေ ဘယ်လိုဖြေရှင်းပေးနိုင်မလဲ။ အမှိုက်ခွန် တိုး ကောက်ပြီး စည်ပင်သာယာဝန်ထမ်း အရေအတွက် ထပ် ဖြည့်ပေးရမလား။ ဒါမှမဟုတ် လူတွေရဲ့ခေါင်းထဲမှာအမှိုက် ကလေးတွေတော့ အမှိုက်ပုံးထဲထည့်မှ ဆိုတဲ့ အသိတရား လေး ဝင်လာရင် ရပြီလား။ အဲဒါမျိုး ပြဿနာတွေ အများကြီး ရှိတယ်သမီးရေ။

နောက်တစ်ခု ပြဿနာက မြို့တော်ကြီးမှာ ပေကျံ နေတတ်တဲ့ ကွမ်းတံတွေးပြဿနာပေါ့။ အခုလောလောဆယ် မှာ မြို့တော်စည်းကမ်း ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် ကွမ်းတံတွေး ကို တံတွေးပုံးထဲမှာ ထွေးဖို့ စည်းကမ်းတင်းကျပ် အောင်မြင် သွားသလား မပြောတတ်ဘူး။ ကွမ်းတံတွေးတွေကို အရင် တလောက် အလှုံ့ပယ် နေရာတာကာမှာ မတွေ့ရတာတော့ စိတ် နည်းနည်းသက်သာစရာပဲ။ ဒါပေမယ့် မြို့တော်ရဲ့ အစည် ကားဆုံးလမ်းမ လူသွားစင်္ကြန်တွေ သစ်ပင်အခြေတွေမှာ တွေ့နေရဆဲပါပဲ။

မြန်မာလူမျိုး ကွမ်းစားတဲ့ စရိုက်အကျင့်အစ တို့တုန်း ကတည်းကရှိတဲ့ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု အစဉ်အလာကို ထိန်း

မြို့တော် နှင့် စည်ကမ်း

ထားတာလို့ ဂုဏ်ယူရမှာလား မပြောတတ်ဘူး။ အန်တီက ကွမ်းမစားတတ်တော့ အဲဒါကို ဂုဏ်မယူတတ်တာတော့ အမှန်ပါပဲ။ ကိုယ့်သွားတွေမှာ ကွမ်းတံတွေးရောင်ကြောင့် အနီရောင်ကျိုး ကပ်နေတာကို တစ်ဘက်လူ မြင်ရတော့လည်း အားကျဂုဏ်ယူစရာ မဟုတ်ဘူးလို့ ထင်တာပဲ။ အန်တီတို့လို ကွန်ထရက် တိုက်ခန်းတွေမှာ လှေကားတစ်ဆစ်ချိုး ထောင့် နံရံတွေမှာ ကွမ်းတံတွေးတွေ (ဘယ်သူထွေး ထွေးသွားသလဲ၊ တရားခံကို မသိနိုင်ပေမယ့်) ရှိနေတာ၊ အဲဒါလည်း တိုက်ခန်း ရှင်တွေအတွက် ဂုဏ်ယူစရာမဟုတ်ဘူး။ ကွမ်းစားရင်း အဲဒီလူမှာ တွေးခေါ်မျှော်မြင်မှုတွေ တိုးတက်လာသလား၊ ကိုယ့်ဘဝ သာယာလာသလားဆိုတော့လဲ သိပ်တော့ မဟုတ် လှဘူး။

သမီးကို အန်တီ ကွမ်းခလေးဆိုတဲ့ စာအုပ်ကိုပေး ဖတ်ဦးမယ်။ ခုခေတ်ကာလ ကလေးတစ်ယောက်ရဲ့ ကွမ်း အပေါ် အမြင်ကလေးလည်း အန်တီ သိချင်တယ်လေ။

ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ခုတော့ကွမ်းယာဆိုင်တွေ မှီလိုပေါက်နေဆဲပဲ။
 ဘီယာဆိုင်ကြီးတွေလို မခမ်းနားရှာ၊ မစည်ကားရှာပေမယ့်
 ကွမ်းယာနဲ့ ယစ်မူးသူတွေလည်း အများသားပဲ သမီးရေး
 ဘီယာနဲ့ ကိုယ့်ဘဝကိုယ် ယစ်မူးသူ၊ ဆေးလိပ်နဲ့ ကိုယ့်
 ဘဝကိုယ် ယစ်မူးသူ၊ ကွမ်းယာနဲ့ ကိုယ့်ဘဝကိုယ် ယစ်မူးသူ
 တော်တော်တော့ စုံတယ်နော်။ အိမ်ထဲ အဲဒီလို ယစ်မူးသူ
 တွေအားလုံးလိုလိုက ယောက်ျားတွေချည်းပဲ သမီးရေး
 ကိုယ့်တို့မိန်းမတွေ ဘာနဲ့ ယစ်မူးချင်သလဲ သိချင်လိုက်တာ။
 အန်တီမြင်ရသမျှတော့ မိန်းမတွေခများ ဘာနဲ့မှ မယစ်မူး
 နိုင်ကြပါဘူး။ ငွေရှာရာကအပြန်၊ ရုံးကအပြန် အိမ်ရောက်
 တော့လည်း အိမ်ရဲ့ ဝေယျာဝစ္စကိစ္စတွေဆိုတာက မိန်းမနဲ့သာ
 သက်ဆိုင်တာကိုး သမီးရဲ့ မိန်းမတွေခများ မနက်ကနေ
 ညအိပ်ရာဝင်အထိ ဘယ်မှာ ယစ်မူးချိန်ရလို့လဲ နော်။

နောက်တစ်မျိုး မြို့တော်မှာ ရှုပ်နေတဲ့ ကိစ္စက ကား
 တွန်းသံတွေ။

ဆင်းရဲနွမ်းပါးတဲ့ လူတွေဟာ ဘာကိုမှ စိတ်မရွည်
 ကြဘူး။ သည်းမခံကြဘူး။ အဲဒီ သဘောတရားကနေပြီး
 ကားတွန်းသံကိစ္စထိ အန်တီဆွဲယူဆက်စပ်ပြီး တွေး ကြည့်
 ပိတယ်။

သမီးလဲ ရန်ကုန်ရောက်ရင် ကြားမှာပေါ့။ တစ်နေ့
 တစ်နေ့ အန်တီတို့အိမ်ရှေ့လမ်းမပေါ်မှာ မောင်းသွားတဲ့
 ကားတွေရဲ့ တွန်းသံတွေ။ တွန်း ဘာကြောင့် ဒီလောက်တီး
 နေရသလဲလို့ သမီးမသိချင်ဘူးလား။

အော်ပီကျယ်ရဲ့ ကာတွန်းလေးတစ်ခုကို အန်တီ
 မှတ်မိနေသေးတယ်။ တွန်းတီးတဲ့အကြောင်းကို ရေးထားတဲ့
 ကာတွန်းလေး။ သိပ်ချစ်စရာကောင်းတဲ့ ကာတွန်းလေး
 သမီးရဲ့။ ကားသမားနဲ့ သူ့ဘေးက ပွမ်ပွမ်လေးတွေကို ဝိုင်းပြီး
 ရေးထားရင်းက ပွမ်ပွမ်တစ်ခုစီအတွက် သင်္ကြောင်ပြချက်

ပြန်တက် နှင့် စည်းကမ်း

တစ်ခုစီ ပြထားတာ။

ပွပ်ပွပ် အဲဒါက တိုတက်ကားကို လှမ်းနှုတ်ဆက်တာ။ ပွပ်ပွပ် အဲဒါက လမ်းပြတ်ကူးတဲ့သူကို သတိပေးတာ။ ပွပ်ပွပ် အဲဒါက ကွမ်းယာဝယ်တာ စတဲ့...စတဲ့ ပွပ်ပွပ်တွေပေါ့လေ။ ဒီလိုဆိုတော့လဲ ပွပ်ပွပ်တွေ အများသား ပါလားနော်။ သူများ နိုင်ငံမှာ ဟွန်းတီးတယ်ဆိုတာ ဆဲရေးတာ ဖော်ကားတာနဲ့ အတူတူပဲတဲ့။ သူများနိုင်ငံက ကားတွေ ဟွန်းမတီးဘဲ မြန်မာပြည် ရန်ကုန်မြို့တော်ကြီးက ကားတွေက ဘာကြောင့် ဟွန်းချည်း တီးနေရတာလဲ သမီး မသိချင်ဘူးလား။

၁။ သူတို့ဆီက လူတွေက ယေဘုယျချမ်းသာတယ်။ ချမ်းသာတော့ ကမ္ဘာလောကကြီးကို အကောင်းမြင်ဝါဒနဲ့ ကြည့်နိုင်ဖို့ လွယ်ကူတယ်။ ဒီတော့ ဘာကိုမဆို စိတ်ရှည် တယ်။

၂။ သူတို့ဆီမှာ ဘတ်စ်ကားတွေဟာ တစ်စီးနဲ့တစ်စီး လူပြီးမောင်းနေကြတာ မဟုတ်ဘူး။ (၆) နာရီ (၁၀) မိနစ်မှာ ဒီမှတ်တိုင်မှာ ရောက်ရမယ့်ကားဟာ (၆) နာရီ (၁၀) မိနစ်မှာ တကယ်ရောက်လာတာပဲ။ နောက်ကားနဲ့ရှေ့ကား ပြိုင်မောင်း ပြီး လူတင်စရာမှ မလိုဘဲ။ ဒီတော့ ယှဉ်ပြိုင်မှုမရှိ၊ ဒေါသမရှိ ဦးဆွားသူကို မနာလိုမှုမရှိ၊ အချိန်မှန်မှန်ရောက်ဖို့ အချိန်မှန်မှန် မောင်းသွားရုံပဲပေါ့။ ဒီတော့ ဘာမှ ဟွန်းတီးစရာ မရှိဘူးလေ။

၃။ သူတို့ဆီမှာ လမ်းတစ်ခုနဲ့တစ်ခု ဖြတ်ရာအဆို တွေမှာ Stop ဆိုတဲ့ သင်္ကေတတွေ စာလုံးတွေရှိတယ်။ လမ်းမကြီးတွေမှာ မီးပျံ့တွေရှိသလိုပဲ လမ်းသွယ်လေးတွေမှာ Stop Sign တွေ ရှိတယ်။ အဲဒီ Stop ရောက်ရင် ကားဟာ တကယ်ကို ရပ်လိုက်ရတယ်။ ရပ်ပြီး ရှေ့က ကန့်လန့် လမ်းပေါ်မှာ လာနေတဲ့ ဗြတ်လားမယ့်ကားရှိမရှိ ကြည့်ရတယ်။ မရှိဘူးဆိုမှ ဆက်မောင်းရတယ်။ (Stop ဆိုတဲ့ စာလုံးဆို ကားလမ်းပေါ်မှာလဲ ရေးထားတယ်လေ) Stop Sign ရှိတဲ့

မြို့တော် နှင့် စည်းကမ်း

လမ်းကြောကကားကရပ်ပြီး စောင့်ရတယ်။ Stop Sign ခေါ်တဲ့ လမ်းကြောက ကားကတော့ ဆက်မောင်းခွင့် ရှိတယ်လို့။ ဒီတော့ဘယ်လိုလုပ်ပြီး တွန်းတီးဖို့အကြောင်းရှိတော့မလဲ။

၄။ သူတို့ခဏ အလွန်စည်းကမ်းရှိပါတယ်ဆိုတဲ့ မြို့တော်တွေမှာ ယေဘုယျအားဖြင့် ကိုယ်ပိုင်ကားစီးသူ တွေများပြီး ဘတ်စ်ကားဆုံးသူတွေက နည်းတယ်။ နည်းတာ မှ တော်တော်နည်းတာ။ လမ်းလျှောက်တဲ့သူတွေ၊ လမ်းဖြတ် ကူးတဲ့သူတွေကို ကားအားလုံးက ဦးစားပေးရမယ်ဆိုတဲ့ စည်းကမ်းလဲရှိတယ်။ ဒီတော့ လမ်းဆုံ သေးသေးလေးပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ကြီးကြီးပဲဖြစ်ဖြစ်၊ မီးပွိုင့်မရှိတဲ့လမ်းဆုံမှာ ကား သမားဟာ လမ်းကူးတဲ့သူကို ဦးစားပေးရတာ ထုံးစံပဲ။ ဘယ် သူမှ တွန်းမတီးဘူး။ အဘွားအို၊ အဘိုးအို တုန်တုန် ချည်ချည် နဲ့ လမ်းကူးနေပြီဆိုရင် စိတ်ရှည်ရှည်သာ စောင့်ပေးတော့။ အံမယ် တချို့နည်းနည်းညစ်ချင်တဲ့ လူငယ်တွေကလဲ လမ်း ဖြတ်ကူးရင် သူ့ဟာသူ ကူးနေတာက ပုံမှန်၊ ကား တစ်စီးစီး

မြို့တော် နှင့် စည်းကမ်း

မောင်းလာနေပြီဆိုမှ သူ့အသွားနှုန်းကို တမင်တောင် နှေး
ပစ်လိုက်ပြီး အေးအေးဆေးဆေး လုပ်နေလိုက်သေးတယ်။

ကားမောင်းတဲ့သူကလည်း ဒေါသကို
ထိန်းပြီး စိတ်ရှည်ရှည် စောင့်
တယ် သမီးရေ အံ့ရောပဲ။

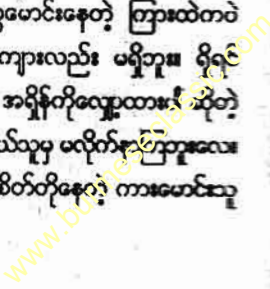
၅။ လူတွေအားလုံးဟာ
လမ်းဆုံကနေပဲ လမ်း ကူး
ကြတယ်။ အဲဒီလိုဖြစ်
အောင်လည်း လမ်းဆုံ
တိုင်းမှာ Stop ဆိုတဲ့
အမှတ်အသားတွေ
ရေးထားတယ်။ လမ်းဆုံ
တစ်ခုနဲ့တစ်ခုလဲ မဝေး
လှဘူး။ တို့ဆီမှာက
လမ်းဆုံ တစ်ခုနဲ့ တစ်ခု
တော်တော် ဝေးတာ မ

တုတ်လား။ နောက်ပြီး မျဉ်းကျား
မှာဖြတ်နေတဲ့ လူကိုတောင် ကားက တိုက်ချင် တိုက်သွား
သေးတာ။ သမီးလဲ သိသားပဲ၊ အန်တီ အနော်ရထာလမ်း
ပေါ်က မဟာဗန္ဓုလပန်းခြံလမ်း မျဉ်းဝါကျားကိုကူးဦး
ဘယ်လောက် ကြောက်လိုက်သလဲ။ ကားတွေက ရပ်မပေး
ဘူး။ အသွားနှုန်း နှေးမပေးဘူး။ ရှေ့က မီးစိမ်းကို လွတ်ချင်
ဇောနဲ့ မမောင်းသင့်ဘဲ အမြန်မောင်းလာတဲ့ကားက ရှိသေး
တယ်။ ဒီတော့ လမ်းဖြတ်ကူးတဲ့သူတွေအတွက် ကူးချိန်သစ်
သစ် မရှိဘူး။ ဒီတော့ဘာဖြစ်သလဲ၊ ဒီတော့ ရဲတင်ဆဲ
ဂရုမစိုက်တဲ့လူတွေဟာ မိုက်မိုက်တန်းတန်းပဲ လမ်းဖြတ်
တာပေါ့။ မကူးရဲတဲ့လူက လမ်းလယ်မှာ ရပ်နေမယ်။ တူဆွဲ
လူက ကားလာနေလည်း ကူးသွားမယ်။ လာနေတဲ့ကား

www.burmeseclassic.com

ကူးနေတဲ့လူကို ရှောင်မောင်းလို့မရ၊ လမ်းလယ်မှာက မတူးရဲတဲ့သူက ရပ်နေသေးတာကိုး။ ဟိုဘက်သည်ဘက် လမ်းကူးနေတဲ့လူတွေကလည်း သူတို့အမြင်မှာတော့ ရှင်းသွားတယ်လို့မှ မရှိဘဲ။ ဒီတော့ သူလုပ်စရာရှိတဲ့ ဟွန်းတီးခြင်း အလုပ်ကိုပဲ လုပ်ရတော့တာပေါ့။ လမ်းတစ်ခုလုံး ပွပ်ပွပ်တွေ ဆူညံသွားတော့တာပေါ့။

အန်တီတို့ အထက်ကြည့်မြင်တိုင်လမ်းမှာ လမ်းကူးရတာ ပိုကြောက်စရာ ကောင်းသေးတယ်။ အန်တီတို့ အိပ်ရွှေကနေ ဟိုး ဗားကရာမီးပွိုင့်ထိ ဘာမျှန်းဝါကျားမှ မရှိ၊ ဘာ Stop Sign မှ မရှိဘူး။ ညဈေးလမ်းရဲ့ ထိပ် အထက်ကြည့်မြင်တိုင် လမ်းပေါ်မှာပဲ မျှန်းဝါကျားရှိတယ်။ အဲဒီမျှန်းဝါကျားနဲ့ ဗားကရာမီးပွိုင့်ဟာ အဝေးကြီးပဲ။ ဒီကြားထဲ လမ်းတွေ အများကြီး။ ကွမ်းရွဲတန်းလမ်း၊ ပိတောက်ပင်လမ်း၊ အုန်းပင်လမ်း၊ အင်းစိန်လမ်း၊ ရတနာပုံလမ်း၊ ကျောင်းကြီးလမ်း၊ အိုးဘိုလမ်း စသည်ဖြင့်ပေါ့။ အဲဒီလမ်းတွေနဲ့ လမ်းမကြီးနဲ့ တွေ့ရာ အဖြတ်တွေမှာလဲ လူကူးမျှန်းဝါကျား မရှိ။ Stop Sign မရှိ။ Stop Sign ရှိခဲ့ရင်လည်း လမ်းကြားတွေရဲ့ ထိပ် (လမ်းမကြီးနဲ့ ဆုံတဲ့နေရာ) မှာပဲ ရှိရမှာလေ။ လမ်းမကြီးပေါ်က ကားကိုဦးစားပေးရမှာ မဟုတ်လား။ ဒီတော့ ဘတ်စ်ကားမှတ်တိုင်ကနေ ဆင်းလာတဲ့လူတွေဟာ ဟိုဘက်သည်ဘက် ကူးဖို့ လုံးဝ အမှတ်အသားမရှိတဲ့ လမ်းမကြီးပေါ်ကနေ တစ်ယောက်တစ်မျိုး ကူးကြရတော့တာပေါ့။ အဲဒီမှာပွပ်ပွပ်မြည်တဲ့ ဟွန်းသံတွေ ဆက်တိုက်ကြားရတော့တာပါပဲ။ ဘယ်နှယ်လုပ်မလဲ ဒီကားတွေမောင်းနေတဲ့ ကြားထဲကပဲ လမ်းကူးရတော့မှာလေ။ မျှန်းကျားလည်း မရှိဘူး။ ရှိရင်လည်း မျှန်းကျားမရောက်မီက အချိန်ကိုလျှော့ထား၊ ဆိုတဲ့ ယာဉ်မောင်းသူစည်းကမ်းကို ဘယ်သူမှ မလိုက်နာကြဘူးလေ။ ဒီတော့ လမ်းဖြတ်ကူးသူတွေနဲ့ စိတ်တိုနေတဲ့ ကားမောင်းသူ

တွေအကြား ပဋိပက္ခကနေ ထွက်လာတဲ့ အခြေကတော့ ဟွန်းတီးသံတွေပါပဲ။

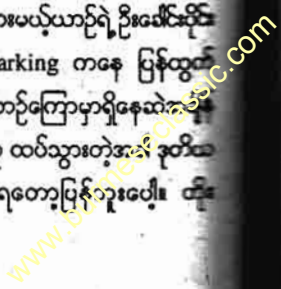
၆။ သူတို့ဆီမှာက လမ်းမှာကားမရပ်ရတဲ့အချိန်တွေ ရှိတယ်။ ကားမရပ်ရတဲ့ နေရာတွေရှိတယ်။ မရပ်ရဘူးဆိုရင် ရပ်ကိုမရပ်ကြဘူး။ အဲဒီတော့ ကားလမ်းမှာ ယာဉ်ပိတ်ဆိုမှု နည်းတယ်။ ဒီအခါ ကားဟွန်းသံဆိုတာလည်း မဆူညံတော့ ဘူးပေါ့။ (သူတို့ဆီက မရပ်ရတဲ့ လမ်းတွေမှာ ကားရပ်ထားတာ တွေရင် Ticket လို့ခေါ်တဲ့ ဒဏ်ရိုက်တဲ့ စာရွက်ဖြတ်ပိုင်း လေးတွေပေးတယ်။ ယာဉ်စည်းကမ်း ဖောက်ဖျက်မိတဲ့သူဟာ ဒဏ်ငွေဆောင်ရတယ်။ လာဘ်ထိုးလို့မရဘူး ။ ဒဏ်ငွေ (၅၀၀) ကျမယ်ဆိုရင် ယာဉ်ထိန်းရဲကို (၃၀၀) လောက်ပေးလိုက်ပြီး အမှုကိုစွဲဖြစ်မလာအောင် တားမယ်လို့ စိတ်မကူးနဲ့၊ အမှုပိုကြီး သွားမယ်။)

က၁ သန်း
လက်တင်အမေရိကရဲ့
ဖီးနီးငွေနဲ့
ညစ်ညမ်းနေတဲ့
မြို့တော်တွေရဲ့
လေထုထဲမှာ
အသက်ရှူကြပ်နေရတဲ့
လှည့်စေ့

အန်တီတို့ဆီမှာတော့ အရှုပ်ဆုံးလို့ ပြောနိုင်တဲ့ အနော်ရထာလမ်းနဲ့ မဟာဗန္ဓုလလမ်းတွေပေါ်မှာ ကားတွေ ရပ်ထားကြတယ်မဟုတ်လား။ အံ့မယ် တခါတလေများ နှစ်ထပ် Parking တောင် ဖြစ်နေသေးတယ်။ နဂိုက ရပ်ပြီး သားကားရဲ့ရှေ့ လမ်းပေါ်မှာ နှစ်စီးယှဉ်ထပ်ပြီး ရပ်တာမျိုးလေ။

၆၅ သန်း
လေထုညစ်ညမ်း
မှုကြောင့် ဖြစ်တဲ့
မကျန်းမာဝေဒနာသည်
တွေများလို့
လက်တင်အမေရိကမှာ
ဆုံးရှုံးနေရတဲ့
အလုပ်ပျက်ကွက်
နေ့ရက်တွေ
စုစုပေါင်း

ဒီတော့ ကားတွေသွားဖို့ လမ်းကြော ဘယ်နှခုများ ကျန်မလဲ။ စဉ်းစားကြည့်ပေါ့။ အနော်ရထာလမ်းမဆိုပါတော့။ ဘယ်ဘက်ဆုံး ယာဉ်ကြောက ရပ်ထားတဲ့ကားတွေကြောင့် သုံးလို့မရဘူး။ ယာဉ်ကြောမရှိတော့ဘူး။ ဘယ်ဘက်ဆုံးဆဲ့ ဒီဘက်ယာဉ်ကြောကရော သုံးလို့ရသလားဆိုတော့ မရဘူး သေးရဲ့။ Park လုပ်တော့မယ့် ရပ်နားမယ့်ယာဉ်ရဲ့ ဦးခေါင်းပိုင်း ထွက်နေဆဲအချိန်၊ ဒီမှမတုတ် Parking ကနေ ပြန်ထွက် လာတဲ့ကားရဲ့ ဦးပိုင်းက ဒုတိယယာဉ်ကြောမှာရှိနေဆဲအချိန် အဲဒီလိုအချိန်မျိုးက တစ်ခုပြီးတစ်ခု ထပ်သွားတဲ့အခါ ဒုတိယ ယာဉ်ကြောတာလည်း သုံးလို့မရတော့ပြန်ဘူးပေါ့။ ထို

ညာဘက်ဆုံးက ယာဉ်ကြောက ဘတ်စ်ကားတွေအတွက်၊
 နောက်ပြီး တိုဘက်လမ်းတွေထဲက ထွက်လာမယ့် ကား
 ဦးခေါင်းတွေအတွက်။ ဒီအထဲမှာမှ အင်မတန်အရေးကြီး
 အလျင်လိုပြီး တစ်ဖိုကိုတစ်ဖို အလျှော့မပေးဘဲ ယှဉ်ပြိုင်ခရီး
 သည်လုချင်တဲ့ ဘတ်စ်ကားကြီး ကားသေးတွေဟာ ညာ
 ဘက်ဆုံးယာဉ်ကြောမှာသာမက ဒီဘက်က ဒုတိယညာဘက်
 ယာဉ်ကြောကိုပါ နေရာယူတတ်သေးတယ်။ အထူးသဖြင့်
 မှတ်တိုင်ပတ်ဝန်းကျင်မှာပေါ့။ ဒီတော့ ကားတော်တော်
 များများအတွက် ယာဉ်ကြောဟာ တိုဘက်နှစ်ခု၊ ဒီဘက်နှစ်ခု
 နုတ်လိုက်။ ဘယ်လောက်ကျန်မလဲ။ ဒီအခါမှာ လမ်းပြတ်ဘူး
 တဲ့လူကိုတီးတဲ့တွန်း။ ကားအချင်းချင်း သတိပေး တီးတဲ့တွန်း။
 တွန်းဆုတ်တွန်းဆုတ်လုပ်နေတဲ့ ရှေ့က ယာဉ်မောင်းကို
 အီသထွက်လို့ တီးတဲ့တွန်း။ ရပ်ထားရာကနေ တိုတက်ဒီဘက်
 မကြည့်ဘဲ စွတ်ထွက်လာတဲ့ ကားမောင်းသမားကို ဆဲခို
 တီးတဲ့တွန်း။ လမ်းတစ်လမ်းလုံး ပွမ်ပွမ်တွေနဲ့ ဆူညံသွား
 ပြန်ရော သမီးရေ။

တစ်ခါတစ်ခါတော့ အန်တီ သူငယ်ချင်းတွေနဲ့
 ယာဉ်ကြောပိတ်ဆို့မှုအတွက် ဖြေရှင်းနိုင်မယ့်နည်းလမ်းတွေ
 ရှာကြည့်ဖူးတယ်။ ဘယ်သူကမှ တာဝန်မပေးဘဲ
 ကိုယ့်ဟာကိုယ် အဖြေတွေ ထုတ်ကြည့်နေတာပေါ့။

ရန်ကုန်မြို့တော်မှာ တစ်နေ့ထက် တစ်နေ့
 များလာတဲ့ ကားစီးရေတွေနဲ့ မျှတအောင်
 ကားParking ရပ်နားစခန်းတွေ မတည်
 ဆောက်နိုင်လို့ ကားတွေပိတ်ဆို့နေတာလား။
 ဒီဆိုရင် အချို့ အဆောက်အဦတွေကို ကား Park
 အတွက် ရည်ရွယ်ပြီး အထပ်အများကြီးနဲ့ စုစည်းတည်
 ဆောက်တော့မယ်ဆိုရင် ဖြစ်မလား။ အန်တီက အတွေး
 ခေါင်တဲ့ စာရေးဆရာမဆိုတော့ ငွေကုန် ကြေးကျ အင်မတန်

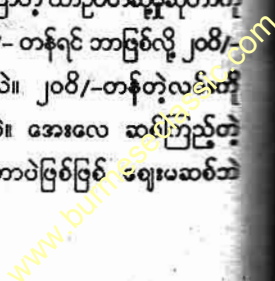

မြို့တော် နှင့် စည်းကမ်း

များမယ့် နည်းကနေပဲ အူကြောင်ကြောင် စတေးမိတာပေါ့။
မြို့တော် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များ အန်တီအဖွဲ့ဝင်အဖြစ်
ပါရမယ်ဆိုရင် ဘဏ္ဍာငွေ ပြုန်းတီးမယ့် အကြံကိုပဲ ပေး တတ်
တဲ့အတွက် အန်တီ ချက်ချင်း အလုပ်ပြုတ်မှာ မြင်ယောင်
ပါသေးတယ်။

သူငယ်ချင်းကတော့ လက်တွေ့ကျကျ ငွေကုန်လည်း
သိပ်မများမယ့် နည်းကိုသာ ပြောတယ်။

လမ်းမတွေပေါ်မှာ ရပ်ထားတဲ့ ကားတွေ အကုန်ရှင်း
ပစ်ရမယ်တဲ့။ အဲဒီလိုရှင်းပစ်ဖို့ဆိုရင် တော်တော်များများဟာ
အငှားကားတွေ ထွက်လာမှာပဲတဲ့။ အငှားကားတွေဟာ
လမ်းမရဲ့ အစွန်ဆုံးယာဉ်ကြောမှာ ခရီးသည်စောင့်ပြီး ရပ်နေ
ကြမယ့်အစား လမ်းသွယ်တွေမှာ ရပ်ရမယ်တဲ့။ (မဟုတ်ရင်
မောင်းရုံပဲ မောင်းနေပေါ့နော်၊ အဲဒီလိုသာ မောင်းနေရမယ်
ဆိုရင် ငါတ်ဆီကုန်တာနဲ့ပဲ တို့ခရီးသည်တွေ အငှားကားခ
ဈေးတက်ခံရတော့မှာပေါ့။) နောက်ပြီး အငှားကားတွေနဲ့
ခရီးသည်တွေနဲ့ လမ်းမမှာ ကားတားပြီး ဈေးဆစ်နေရတဲ့
ပြဿနာဟာလည်း ယာဉ်ကြောပိတ်ဆို့စေမှုအတွက် တွန်း
အားပေးတဲ့ အချက်တစ်ချက်ပဲတဲ့။ ဟုတ်တယ်။ အဲဒါကို
အန်တီလက်ခံပါတယ်။ အန်တီကလည်း အငှားကား ခဏ
ခဏ စီးနေရတဲ့သူမို့ ဈေးဆစ်နေရတဲ့အချိန်ကို မကြိုက်ဘူး
သမီးရယ်။ အန်တီတို့ သွားနေကျ ၂၀၀ တန်တဲ့ လမ်းကို
၂၅၀ လို့ ၃၀၀ လို့ အပြောခံရရင် စိတ်ညစ်သွားတာက ပထမ
ဈေးဆစ်ရတဲ့အတွက် အချိန်ကုန်လို့ စိတ်ရှုပ်ရတာက
ဒုတိယပေါ့။ (အဲဒါ သူငယ်ချင်း ပြောတဲ့ ယာဉ်ပိတ်ဆို့မှုဆိုတာကို
မစဉ်းစားရသေးဘူးနော်) ၂၀၀/- တန်ရင် ဘာဖြစ်လို့ ၂၀၀/-
လို့ တစ်ခါတည်းမပြောတာလဲ။ ၂၀၀/-တန်တဲ့လမ်းကို
ဘယ်သူက ၁၅၀/-ဆစ်မှာလဲ။ အေးလေ ဆင်ကြည့်တဲ့
သူတွေရှိလို့ပဲ ဖြစ်မှာပေါ့။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ဈေးမဆစ်ဆဲ

ကားတား၊ ဝင်ထိုင်၊ ထိုင်ပြီးမှ သွားချင်တဲ့နေရာပြော၊ အဲဒါ ဆိုရင် ဘယ်လောက်အချိန်ကုန်သက်သာပြီး ဘယ်လောက် ယာဉ်ကြော ရှင်းသွားမလဲနော်။

နောက်တစ်ခု... ဒီမှာက ကုန်တင်ကုန်ချဖို့အတွက် ကားရပ်ရာနေရာဟာ လမ်းမပဲဖြစ်နေတာ။ အဲဒါတော်တော် ဆိုးတယ်။ ကုန်စုံဆိုင်ကြီးတွေဟာ ဝန်းကျယ်ကျယ်ရှိခဲ့ရင် အဲဒီမှာ ကားဝင်ပြီး အတင်အချလုပ်ရမှာ ဖြစ်ပေမယ့် တို့မြို့တော်က ကုန်စုံဆိုင်တွေ လျှပ်စစ်ပစ္စည်းဆိုင်တွေ၊ စာအုပ်ဆိုင်တွေ အားလုံးဟာ ဘာဝန်း၊ ဘာခြံမှ မရှိတဲ့ လမ်းဘေးက တိုက်ခန်းတွေပဲ။ အဲဒီတော့ ကုန်တင်တဲ့အခါ ကုန်ချတဲ့အခါ၊ ကားရပ်ရတာ ယာဉ်ကြောပိတ်တာပေါ့။ ဥပမာ မဟာဗန္ဓုလပန်းခြံလမ်းပေါ့။ မဟာဗန္ဓုလပန်းခြံ လမ်းထဲကို ကားချိုးလိုက်ပြီ ဆိုရင် ကားမောင်းတဲ့သူဟာ အင်မတန် စိတ်ရှည်ရတော့တာပဲ။ မဟာဗန္ဓုလပန်းခြံလမ်းက လျှပ်စစ်ပစ္စည်းဆိုင်တွေရှေ့မှာ နဂိုက ရပ်ထားပြီးသား တိုဘက် ဒီဘက်ကားတွေ ရှိနေတတ်တော့ ကုန်တင်ဖို့ ကားတလေးတွေက လမ်းလယ်မှာပဲ ရပ်ပြီး တင်ကြရတာ များတယ်။ တင်ရတဲ့ပစ္စည်းကလည်း ရုပ်မြင်သံကြားပြစက်တို့ ရေခဲသေတ္တာတို့၊ အဝတ်လျှော်စက်တို့ ကြီးကြီးမားမား လေးလေး ပင်ပင်တွေဆိုတော့ အချိန်ကြာတာပေါ့လေ။

တကယ်လို့သာ ဆိုင်တော်တော်များများဟာ ကားအဝင်အထွက်လုပ်စရာ ကားရပ်ရာဝန်း တစ်ခုရှိခဲ့မယ် ဆိုရင် ယာဉ်ပိတ်ဆိုမှနဲ့ တွန်းဆံ့တွေ လျော့သွားစရာ အကြောင်းရှိတယ် မတုတ်လား။ အခုတော့ ကားအားလုံးဟာ လမ်းဘေးမှာပဲ ရပ်ဆဲယာဉ်ကြောပိတ်ဆဲပါပဲ။

ယာဉ်ကြောပိတ်တဲ့ အကြောင်းရင်းထဲမှာ ပလက်ဖောင်းလို့ခေါ်တဲ့ လူသွားစင်္ကြံမှာ ရှေးယိုဝှက်တွေ နေရာချ

မြို့တော် နှင့် စည်းကမ်း

ပေးတဲ့ကိစ္စလည်း ပါလိမ့်မယ်ထင်တယ်။ ဈေးဆိုင်တွေ
 ဆင်းထားတဲ့ အနော်ရထာလမ်းစင်္ကြံပေါ်မှာ လမ်းလျှောက်ရ
 တာ လူတစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် တိုးနေရတာနဲ့ပဲ အချိန်
 ကုန်ရော၊ ဒီတော့ စိတ်မရှည်တဲ့ လမ်းလျှောက်သူဟာ စင်္ကြံ
 ကနေ ဗွဲဆင်းပြီး လမ်းမပေါ် ဘေးနားကနေ လျှောက် ရော၊
 အဲဒီမှာလည်း ရပ်ထားတဲ့ကားတွေနဲ့၊ ဘတ်စ်ကားတွေနဲ့မို့
 မြွေလိမ် မြွေကောက် လျှောက်နေရတာပါပဲ။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ်
 ရပ်တော့ မနေရတော့ဘူးပေါ့။ လျှောက်တော့ လျှောက်နေရ
 တာပေါ့နော်။ အဲဒီလိုဆင်းလျှောက်တဲ့အခါ လမ်းမမှာ သွား
 နေတဲ့ ကားတွေဆီက တွန်းသံတွေ ဆူညံပြန်ရောပေါ့ကွယ်။

တွေ့လား...။ ဆရာတာရာ ပြောခဲ့ မှတ်ချက်ချခဲ့တဲ့
 စကားကို အခုထိ အန်တီငြင်းလို့မရသေးဘူး။ စည်းကမ်း
 တကျလိုက်နာရေး၊ အကျင့်စာရိတ္တမြင့်မားရေး၊ စိတ်ဓါတ်
 မြင့်မားရေးအတွက် အခြေခံလိုအပ်ချက်ဟာ ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်း
 ပြည့်စုံလုံလောက်မှုပဲဆိုတာကိုလေ။

ကလျာမဂ္ဂဇင်း (၁၉၅၅ ခုနှစ်)

အခန်း (၁၀)

မြို့တော် နှင့် ဆူညံသံ

တလောတုန်းက သူငယ်ချင်းတစ်ယောက်နဲ့ စကားပြောရင်း သူက ပီကေဝါးဖို့ပေးတာနဲ့ အန်တီအပျင်းပြေ ယူပြီး ဝါးခွဲသေးတယ်။ အန်တီက ပီကေဝါးရင် ပီကေဝါးတဲ့စက္ကူကို လက်ထဲမှာ ကိုင်ရင်ကိုင်၊ မဟုတ်ရင် ဘေးမှာ အသာ ချထား တတ်တယ် မဟုတ်လား။ ဝါးပြီးလို့ ပါးစပ် ညောင်းသွား တဲ့အခါ ပီကေကို အဲဒီစက္ကူထဲမှာပဲ ပြန်ထွေးထည့်၊ စက္ကူနဲ့ ရစ်ပတ်ထုပ်ပိုးပြီး အမှိုက်ပုံးထဲထည့်ဖို့လေ။ အဲဒီနေ့က ပီကေစက္ကူကို လက်ထဲမှာ ကိုင်ထားရင်း စကားပြောလိုက်၊ စက္ကူတံဆိပ်ကြည့်လိုက်၊ ပီကေဝါးလိုက်လုပ်နေခဲ့တာ။ အဲဒီမှာ စက္ကူမှာ ပုံနှိပ်ထားတဲ့ ကာတွန်းရုပ်ကလေးနဲ့ စာကြောင်း ကလေးတွေပါမှန်း သတိထားမိတယ်။ ဖတ်ကြည့်ရင်း သဘော ကျသွားလို့ ရယ်တောင်ရယ်မိကြသေးတယ်။ အမှိုက်ပုံးရုပ် ကာတွန်းလေးက ပြောနေတဲ့ စကားပေါ့လေ။ ပြင်သစ်လို တစ်မျိုး၊ အင်္ဂလိပ်တစ်မျိုး နှစ်မျိုးလုံးပြောနေတယ်။ 'ပတ် ဝန်းကျင်ကို ထိန်းသိမ်းပါ။ မင်းရဲ့ ချူးဝင်းဂမ်းကို ပုံပေးပါ' တဲ့။

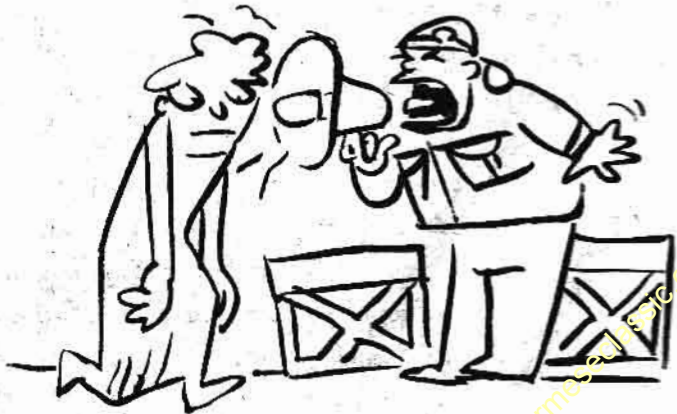
အဲဒီစက္ကူလေးကို ဖတ်လိုက်ရတော့ သမီးတို့ကို ချက်ချင်းသတိရသွားတယ်။ သမီးတို့က ပီကေအပြုဝါးပြီး ဖောက်ကနဲ ဖောက်ကနဲ အသံထွက်အောင် ဆော့တတ်တယ် မဟုတ်လား။ သမီးတို့ ပီကေစားတာ အန်တီတွေတိုင်း 'အဲဒီ ပီကေစက္ကူရှိသေးလား၊ မရှိရင် တခြားစက္ကူ တစ်ခုနဲ့ ထည့်ပြီး အမှိုက်ပစ်' အဲဒီလို ရှေးကြီးခွင်ကျယ် ဆရာလုပ်မိတာ သမီးတို့ မှတ်မိမှာပေါ့နော်။ ဒါဟာ အသေးအဖွဲ ကိစ္စလေးပါပဲ။ စကား ထဲတောင် ထည့်ပြောစရာမလိုတဲ့ အသေးအဖွဲကလေး။ ဒါပေမယ့် သမီးတို့ လိုက်နာဖို့ မှုတ်တဲ့အခါ အဲဒါကလေးဟာ ပြောစရာကိစ္စလေး ဖြစ်ဖြစ်သွားတာပေါ့။ စည်းကမ်းဆိုလို့ အသေးအဖွဲကလေးကနေ အကျင့်ရနေမှ အကြီးကြီးပွားလာ တော့ လိုက်နာဖြစ်မှာ မဟုတ်လား။

လိုက်နာချင်မှ လိုက်နာကြမှာ ဖြစ်ပေမယ့် အမှိုက်ပုံး

ပတ်သက်တဲ့ စည်းကမ်းဆိုတာကို လူတိုင်း နားလည်တယ်။
 လူတိုင်းမှာ အမှိုက်နဲ့ ပတ်သက်ရင် စည်းကမ်းဆိုတာကို
 တွေးတတ်တဲ့အသိ ရှိတယ်။ ဒါပေမယ့် အသံနဲ့ ပတ်သက်တဲ့
 စည်းကမ်းဆိုတာကိုတော့ သိပ်သဘောမဝေက်ကြ။ နားမ
 လည်ကြဘူးထင်တယ်။ ဘယ်သူမှ အရေးထားတာ မတွေ့ရ
 ဘူး။ ဆူညံသံတစ်ခုဟာ လူတစ်ယောက်ကိုတယ်လောက် နုတ်
 ပေးနိုင်တယ်ဆိုတာကို လူတွေသဘောမဝေက်ဖို့ မလွယ်တူ။

ပတ်ဝန်းကျင် ညစ်ညမ်းမှုကြောင့် ရလာတဲ့ ရောဂါ
 တွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပြောကြတဲ့အခါ ဆူညံသံနှင့် တန်းမာရေး
 ဆိုတဲ့ ခေါင်းစဉ် နဲ့ အခန်းကဏ္ဍတစ်ခု သပ်သပ်ခွဲပြီးပြောတာ
 တွေပေးတယ်။

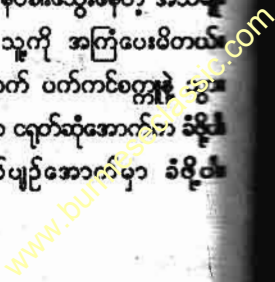
တကယ်တော့လည်း ဆူညံသံဟာ လူ့လောကမှာ
 အသက်ရှင်နေရတဲ့ လူတစ်ယောက်အဖို့ ရောင်တိုင်းလို နေရတဲ့
 ပြဿနာတစ်ခုပါပဲ။ လေယာဉ်တွင်းနားမှာ နေရတဲ့လူတွေ၊
 အဝေးပြေးလမ်းမဘေးမှာ နေရတဲ့လူတွေ၊ ကားကြီးတွေပြတ်
 သန်းသွားတဲ့ လမ်းမတစ်ခုမှာ နေရတဲ့လူတွေ၊ ကာရာဆိုတေ
 ခန်းမတစ်ခုအနားမှာ နေရတဲ့လူတွေ အဲဒီလူတွေအဖို့တော့
 ဆူညံသံဟာ သူတို့ရဲ့ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ တန်းမာရေး၊ စိတ်ပိုင်း

ဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေးကို ခြိမ်းခြောက်နေတဲ့ ပြဿနာကြီးပါပဲ။ ဆူညံတဲ့ လုပ်ငန်းခွင်တစ်ခုမှာ အလုပ်လုပ်နေရတဲ့ အလုပ်သမားတွေ၊ စက်ရုံအလုပ်သမားတွေ ပေါ့လေ။ သူတို့မှာတော့ ကျန်းမာရေး ထိခိုက်တာဟာ အထင်အရှားကြီးပေါ့။

ရယ်စရာတစ်ခုပြောရဦးမယ်။ အန်တို သူငယ်ချင်း တစ်ယောက်နေတဲ့ တိုက်ခန်းရဲ့ အပေါ်ထပ်က တိုက်ခန်းဟာ တော်တော်ဆူညံတယ်ဆိုပဲ။ အခုခေတ်ပေါ် R.C Floor ကွန်ကရစ်ကြမ်းခင်း တိုက်ခန်းတွေမှာ အပေါ်ထပ်က ဆူညံသံဟာ အောက်ထပ်ကို ဘယ်လိုရောက်နိုင်ပါ့မလဲလို့ သံသယမဖြစ်ပါနဲ့။ အဲဒီအပေါ်ထပ်က တစ်ထပ်လုံးကြမ်းပြင် ကို ရှာထိုးသို့မဟုတ် ပါကေး ခင်းထားတာတဲ့ ခင်းထားတာမှ အိမ်ရှေ့ကနေ အိမ်နောက်ပေး မီးဖိုချောင်အထိဆိုပဲ။ ခင်းထား တယ် ဆိုတာကိုလဲ သူ့အပေါ်တက်ကြည့်လို့ ရောက်ဖူးလို့ သိရတာမဟုတ်ပါဘူးတဲ့။ နေ့စဉ်နဲ့အမျှ ကြားနေရတဲ့ ဆူညံသံ အမျိုးအစားတွေကို နားထောင်နေရလွန်းလို့ သိသွားတာတဲ့။ ဟောဒါကတော့ ငရုတ်သီးထောင်းနေတဲ့အသံ၊ ဟောဒါကတော့ သနပ်ခါးသွေးနေတဲ့အသံ၊ ဟောဒါကတော့ လေးပင်တဲ့ ပစ္စည်းတစ်ခုခု လွှတ်ချတဲ့အသံ၊ ဟောဒါကတော့ ကလေးတွေ တုန်ခန်းခန်း ဆော့တဲ့အသံ စသည်ဖြင့် သူက ခွဲခြားသိနေပြီတဲ့။ ညအချိန်မတော် လူတွေ အိမ်ချိန်တွေမှာ ငရုတ်သီးထောင်း တဲ့အသံနဲ့ ဆင်တူတဲ့ ဆူညံသံမျိုး ဆက်တိုက်ထွက် နေတာ ကိုတော့ သူဘယ်လိုမှ နားမလည်နိုင်ပါဘူး တဲ့။ တစ်ခါ တစ်ခါများ ည ၁ နာရီ ၂ နာရီမှာ တအေးကင်အိတ်နဲ့ ခေါက်နေတဲ့အသံမျိုး၊ တင်္ဂါတို သနပ်ခါးသွေးနေတဲ့ အသံမျိုး ကြားရသတဲ့။ ဒါနဲ့ အန်တိုက သူ့ကို အကြံပေးမိတယ်။ 'မျက်နှာသုတ်ပုငါ နှစ်ထည်လောက် ပက်ကင်စက္ကနဲ့ ဆွဲ ထုတ်ပြီး ပေးပါလား။ တစ်ထည်က ငရုတ်ဆုံအောက်သံ ခံနိုင် နောက်တစ်ထည်က ကျောက်ပျဉ်အောက်မှာ ခံနိုင်ပါ။'

ဒါပေမယ့် အသံနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ စည်းကမ်းဆိုတာ ကိုတော့ သိပ်သဘောမပေါက်ကြ နားမ လည်ကြဘူး ထင်တယ်။ ဘယ်သူ့အရေးတာ မတွေ့ရဘူး။ ဆူညံသံတစ်ခုဟာ လူတစ်ယောက်ကို ဘယ်လောက် ခုက္ခ ပေးနိုင်တယ် ဆိုတာကို လူတွေသဘောပေါက်ဖို့ မလွယ်ဘူး။

ပြောက်နှင့် ဆူညံ

လက်ဆောင်ပေးပါတယ်လို့ ပြော သွားပေးလိုက်လို့ သူ
ငယ်ချင်းက ရယ်လိုက်တာ။

အန်တီက သူ့ကို နှစ်သိင်္ဂါတယ်။ စိတ်ပူပန်တာ
ဒေါသလဲ မထွက်ပါနဲ့ အဲဒီက ထွက်နေတဲ့ အသံတွေတာ
အလွန်ဆိုးရှိလှရင် အသံဖိအား 70 dBA လောက်ပဲ ရှိမှာ။
နှင့်အိမ်ရှေ့လမ်းပေါ်မှာ သွားနေတဲ့ ကားကြီးကားငယ်တွေ
မြို့ပတ်ရထား ဆူညံသံတွေတာ 90 dBA ဒီမှာပုတ် 100
dBA လောက်ရှိပါတယ်လို့ သူက ဘာပြောလဲဆိုတော့
အဲဒီတာ နှစ်ခုပေါင်းလိုက်တဲ့အခါ သိသိလောက်ခံစားရလဲ
နင်တွက်ကြည့်ပေါ့တဲ့။ အဲဒါလဲ တုတ်တာပဲ။

'ပတ်ဝန်းကျင်ကို နှောင့်ယှက်မှုနဲ့ တရားစွဲလို့ရတဲ့
နိုင်ငံမျိုးမှာသာဆိုရင် d ငွေတွေသန်းနဲ့ချီပြီးရနေလောက်ပြီလို့
သူငယ်ချင်းကပြောတယ်။ တချို့နိုင်ငံတွေတာ လူ့အခွင့်အရေး
ဆိုတာကို ကဲကဲဆတ် ဦးစားပေးလွန်းတော့ အစအရာရာ
တရားစွဲခံရကိန်းတွေ ချည်းပဲ။ လျော်လိုက်ရရင်လဲ ငွေတာ
မနည်းမနောလေ။ အိမ်တစ်အိမ်မှာ လင်မယား အော်ကြီးတစ်
ကျယ် ရန်ငြစ်နေရင် ဘေးအိမ်က သည်းမခံနိုင်ရင် ရဲကို လှမ်း
တိုင်တာပဲ။ သမီးတို့ ရုပ်ရှင်တွေထဲမှာ ဖြစ်ဖူးတယ်။ ဆိုင်ကနေ
သောက်ဖို့ ဝယ်လာတဲ့ကော်ဖီခွက်ကနေ အပူလောင်လို့ ဆိုင်
ကို တရားစွဲတာမျိုးလဲ ရှိနေတယ် မတုတ်လား။

အန်တီ အသိမိတ်ဆွေတစ်ယောက်က သူ့ပြောတာကို
ပြောဖူးတယ်။ သူက မနက်မနက်မှာ အိမ်ရှေ့တံခါးဝမှာ ရပ်
ကျန်းမာရေးလေ့ကျင့်ခန်း လုပ်တာတို့၊ သိချင်းဆိုတာတို့၊
စိတ်လွတ်လက်လွတ် လုပ်မိတယ်တဲ့။ တစ်ရက်တော့
အိမ်နီးချင်းက သူ့ကို ပတ်ဝန်းကျင်ကို နှောင့်ယှက်မှုနဲ့
စွပ်စွဲပြီး အပြစ်တင်သတဲ့။ နောက်တစ်ခါ ခင်ဗျားထဲကို သိချင်း
အော်ဆိုရင် ရဲကို တိုင်လိုက်မယ်လို့လဲ ခြိမ်းခြောက်သတဲ့။
အဲဒါနဲ့ပဲ သူ့ခမျာ သိချင်းကို စိတ်လွတ်လက်လွတ် မဆိုမိ

ဗြဟ္မာန် နှင့် ဆူညံသံ

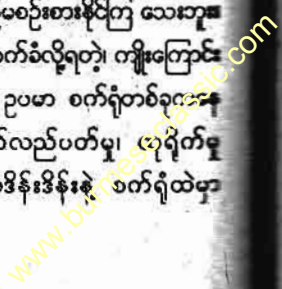
အောင် မနည်းထိန်းနေရတယ်တဲ့။ ရယ်ရတယ်နော်၊ အန်တီတို့ နိုင်ငံမှာများ လူတွေဟာ သည်းခံခြင်း ပါရမီနဲ့ ပြည့်စုံလိုက်ကြ တာ၊ တစ်ဖက်ခန်းက ရုပ်မြင်သံကြားကို ကက်ဆက်ကို အကျယ်ကြီးဖွင့်နေရင်လဲ သည်းခံကြ၊ အော်ကြီး တစ်ကျယ် ရန်ခြစ် ထုရိုက်ဆူညံနေကြရင်လဲ သည်းခံကြ၊ တဒုန်းဒုန်း ငရုတ်သီးထောင်းထုနေရင်လဲ သည်းညည်းခံကြ၊ ကိုယ့်ဘေး မှာကပ်ပြီး ကားဟွန်းကို အကျယ်ကြီးတီးရင်လဲသည်းခံကြ၊ ဒါဟာ တော်ရုံ ပါရမီမဟုတ်ဘူး။

လေထုညစ်ညမ်းမှု၊ ရေထုညစ်ညမ်းမှုကြောင့် ရလာ တဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ထိခိုက်ဆုံးရှုံးမှုတွေ ကျန်းမာရေး နစ်နာမှုတွေ၊ ဒါတွေဟာ သိသာထင်ရှားတယ်၊ ဘေးအန္တရာယ် တွေ အပြစ်အားလုံးလက်ခံကြတယ်၊ တကယ်လဲ အရေးကြီး တဲ့ ပြဿနာတွေပဲ။ ဒါပေမယ့် မြို့တော်တစ်ခုမှာ နေ့စဉ် နာရီတိုင်း မိနစ်တိုင်း စက္ကန့်တိုင်းမှာ ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရတဲ့ မလိုလားအပ်တဲ့ ဆူညံသံတွေကိုတော့ ပြဿနာလို့ အရေးတ ကြီး မစဉ်းစားကြဘူး။ အထူးသဖြင့် တတိယကမ္ဘာနိုင်ငံလို့ ခေါ်နေတဲ့ ဝှံ့ မြူးဆဲနိုင်ငံတွေမှာပေါ့လေ။

ရေထုညစ်ညမ်းမှုကြောင့် လေထုညစ်ညမ်းမှုကြောင့် လူတွေ ရောဂါပေါင်းစုံရပြီး သေကြေပျက်စီးတယ်ဆိုတာက အထင်အရှားကြီးကိုး၊ ဒါပေမယ့် ဆူညံသံတွေကြောင့် လူတွေ နားအကြားအာရုံနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ထိခိုက်နစ်နာမှုတွေ ရ ကုန်တာ၊ စိတ်နဲ့ပတ်သက်တဲ့ သည်းမခံနိုင်မှုတွေ ဖိစီးခံရတာ သွယ်ဝိုက်သောနည်းနဲ့ သွေးတိုးရောဂါ၊ နှလုံးရောဂါတွေ ပိုပြီး ဖိစီးလာတာ၊ ဒါတွေကိုတော့ ထည့်မစဉ်းစားနိုင်ကြ သေးဘူး။

တချို့ဆူညံသံတွေဟာ လက်ခံလို့ရတဲ့၊ ကျိုးကြောင်း ညီညွတ်တဲ့ ဆူညံသံမျိုးတွေပါပဲ။ ဥပမာ စက်ရုံတစ်ခုနေ ထွက်ပေါ်နေတဲ့ တုန်ခါမှု၊ စက်လည်ပတ်မှု၊ ဗျာရီကိရိယာ အဲဒီအသံတွေပေါ့။ တဂျီဂျီ တဒိန်းဒိန်းနဲ့ စက်ရုံထဲမှာ

ကမ္ဘာနေကို
ဂုဏ်ပြုတဲ့အနေနဲ့
ထင်ညာနိုင်ငံမှာ
ရှိတဲ့ Relief
Environmental
Care Africa
အဖွဲ့ဟာ
တမာမျိုးစေ့ပေါင်း
၆၀၀၀ ကို
ပြန်တီးနေပြီဖြစ်တဲ့
သစ်တောမြေ
တောင်ကုန်း၊
ရေထိန်းသိမ်းပေးနိုင်တဲ့
ရေယာတွေ၊
မြစ်ကမ်းပါးတွေနဲ့
နိုင်ငံရဲ့
ဒေသအသီးသီးက
ကျောင်းတွေမှာ
စိုက်ပျိုးပေးခဲ့တယ်။

မြို့တော်နှင့် ဆူညံ

စကားတောင်ပြောလို့ မရအောင် ဆူညံနေတာမျိုးတွေ၊ အဲဒါဟာ လက်ခံရမှာ ဖြစ်တဲ့ ကျိုးကြောင်း ညှိညွတ်တဲ့ ဆူညံ သံတွေပါ။ ဒါပေမယ့် မလိုအပ်ဘဲ တီးတဲ့ ကားတွန်းသံမျိုး စက်သံ မဆူဆူအောင် အိပ်စားပြုပြင်ထားတဲ့ ကားစက်သံမျိုး ကက်ဆက် ရုပ်မြင်သံကြားကို အကျယ်ကြီးစွင့်တဲ့ ဆူညံသံမျိုး အဲဒါတွေကတော့ မဖြစ်သင့်ဘူးပေါ့။

ဆူညံသံကို တိုင်းတဲ့အခါမှာ အသံရဲ့ဖိအားအဆင့်ကို တိုင်းလေ့ရှိတယ်။ decibel လို့ခေါ်တဲ့ ယူနစ်တစ်မျိုးပေါ့။ ဥပမာ ပြင်သက်တိတ်ဆိတ်တဲ့ အိပ်ခန်းထဲမှာ နေတဲ့အခါရရှိတဲ့အသံ နဲ့ သစ်ရွက်တွေ လှုပ်ခတ်တဲ့ အသံဟာ 30 dBA တဲ့။ ပြတင်း တံခါး ပိတ်ထားတဲ့အခါ အခန်းထဲကို အပြင်လမ်းပေါ်ကနေ ရောက်လာတဲ့ အသံဟာ 50 dBA တဲ့။ ပြတင်းတံခါးစွင့်ထား ရင်တော့ အခန်းထဲကို ရောက်လာတဲ့ အသံဟာ 60 dBA တဲ့။ မြေအောက်ရထားတွေရဲ့ ဆူညံသံဟာ 80 dBA တဲ့။ ရှေးခဲဂီတတွေနဲ့ ဆူညံသံက 110 dBA တဲ့။ လေယာဉ် အတက်အဆင်း ဒေသဝန်းကျင်ရဲ့ ဆူညံသံ 120 dBA တဲ့ သမီးရေ။

မြို့တော်တွေမှာ ကြားနေရတဲ့ ဆူညံသံဟာ မြို့ငယ် တွေက ဆူညံသံထက် ပိုတယ်။ ဆင်းရဲတဲ့ နိုင်ငံက မြို့တော်က ချမ်းသာတဲ့နိုင်ငံက မြို့တော်ထက် ပိုပြီးဆူညံတယ်။ ဒါဟာ သဘာဝပါပဲ။

ဆူညံသံ တစ်ခုကို ထိန်းချုပ်တဲ့ နေရာမှာ နည်းစနစ်နဲ့ အနေအထားကိုလိုက်ပြီး ငွေကြေး ကုန်ကျမှု အနည်းအများ ကွာခြားတာပေါ့။

အသံထွက်ပေါ်စေတဲ့ မူရင်းဌာနကို ထိန်းချုပ်တဲ့ နည်း။ အဲဒါကတော့ စက်ပစ္စည်းတွေကို စက်မှုပညာ အဆင့် မြင့် နည်းစနစ်နဲ့ ပြုပြင်ထိန်းချုပ်ပြီး အသံခရီးအောင် လုပ်တာမျိုး။ အသံကို အုပ်သွားအောင် ထည့်ပေးတဲ့

ဇွန်နှင့် နိုဝင်ဘာ

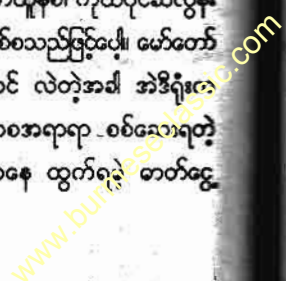
ကိရိယာတစ်ခုခု တစ်တာမျိုးပေါ့။

အသံထွက်ပေါ်စေတဲ့ မူရင်းဌာနနဲ့ အသံလက်ခံတဲ့ ဌာနကြားမှာ ထိန်းချုပ်တဲ့နည်း၊ အဲဒါကတော့ နားထဲကို ပွမ်းသို့တာ၊ တစ်ခုခုနဲ့ ဆို့တာ အဲဒီနည်းပဲ ရှိတယ်။

အဲဒီနည်းတွေမှာ ပထမနှစ်နည်းက ငွေကုန်ကြေးကျ တော်တော်များတယ်။ အသက်အသာဆိုးနည်းကတော့ အန်တီတို့အားလုံး နားထဲကို ကိရိယာတစ်ခုခု ဆို့ထားဖို့ နည်းပါပဲ။ အဲဒီလို ဆို့ထားခြင်းအားဖြင့် အသံဖိအား 40 dBA ထိ လျှော့ချလို့ ရပါတယ်တဲ့။ ခက်တာက ဘယ်သူက နား ထဲမှာ အပိုပစ္စည်းကြီးတစ်ခုတပ်ပြီး တစ်ချိန်လုံး နေနိုင်မလဲ နော်။

ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းခွင်တွေနဲ့ စက်ရုံတွေက နှောက်ယှက်တဲ့ စက်ဆူညံသံဟာ အနီးပတ်ဝန်းကျင် ကွက် ကွက် လေးကိုပဲ အကျိုးသက်ရောက်မှာပါ။ ရန်ကုန်မြို့တော်မှာ လူဦးရေ ရာခိုင်နှုန်းတော်တော်များများကို နှောက်ယှက်တဲ့ စက်ဆူညံသံကတော့ လမ်းမတွေပေါ်မှာ သွားနေတဲ့ ယာဉ်မျိုးစုံ ရဲ့ အသံမျိုးစုံပါပဲ။

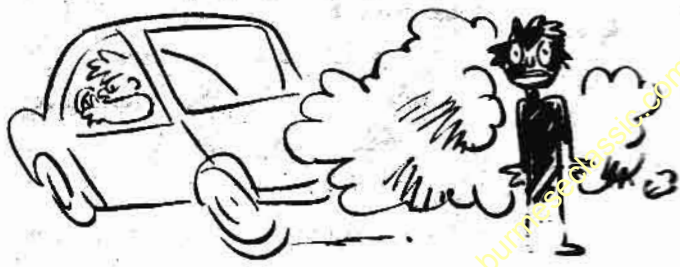
ကွန်တိန်နာကားကြီးတွေ၊ ထရပ်ကားကြီးတွေ၊ ဘတ်စ်ကားအကြီးကြီးတွေ၊ လိုင်းကားအသေးတွေ၊ ကိုယ်ပိုင် မော်တော်ကားတွေ၊ အဲဒါတွေအားလုံးဟာ မြို့ပြလူထုအတွက် ပြဿနာဖြစ်နေပြီပေါ့။ မော်တော်ကားတစ်စီး၊ ယာဉ်တစ်စီးမှာ သူ့ဆီကထွက်ပေါ်ရမဲ့ ဆူညံသံဟာ ဘယ်လောက် အတိုင်း အတာပဲ ရှိရမယ်လို့ သတ်မှတ်ထားတဲ့ ဥပဒေတွေရှိပါတယ်။ ထရပ်ကားတစ်စီးက ဘယ်လောက်ယူနစ်၊ ကိုယ်ပိုင်ဆလွန်း ကားတစ်စီးဟာ ဘယ်လောက်ယူနစ်စသည်ဖြင့်ပေါ့။ မော်တော် ယာဉ်ရုံးမှာ မော်တော်ယာဉ်လိုင်းစင် လဲတဲ့အခါ အဲဒီရုံးက တာဝန်ရှိသူတွေက ယာဉ်ကို အစစအရာရာ စစ်သောရတဲ့ ထုံးစံရှိတယ်။ သူ့အိပ်ဇောပိုက်ကနေ ထွက်ရတဲ့ ဓာတ်ငွေ့

မြွေကံ နှင့် ဆူညံ

ညစ်တာ ဘယ်အချိုးအဆပဲရှိရမယ် စသည်ဖြင့်ပေါ့။ သတ်မှတ်ထားတဲ့ စံနှုန်းထက်များပြီး ဓာတ်ငွေ့ ညစ်တွေ ဆူညံသံတွေ ထုတ်ပေးနေတဲ့ မော်တော်ယာဉ် အမျိုးအစားတို့ အသုံးပြုခွင့် လိုင်စင်ပိတ်ရပါတယ်။ ဝံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံတွေမှာ ဒီဥပဒေကို ကျင့်သုံးဖို့ကြိုးစားကြပေမယ့် အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် မအောင်မြင်သေးဘူး သမီးရေ အဲဒီကြောင့် ဝံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံတွေရဲ့ မြွေကံတွေမှာ တစ်လမ်းလုံး ကားအိပ်စောငွေတွေနဲ့ မီးခိုးတွေကြောင့် မဲမှောင် ညစ်သွားတာမျိုးတွေ စက်သံက နားမခံနိုင်လောက်အောင် ဆူညံအော်တစ်နေတာမျိုးတွေ၊ ဟိုကသည်က ဗြတ်သန်းသွားတဲ့ လမ်းသွားလမ်းလာတွေကို သတိပေးတဲ့ ကားတွန်းသံ အကျယ်ကြီးတွေ၊ ဒီတွေနဲ့ပဲ နစ်မြုပ်နေရပြန်တာပေါ့။

ဓာတ်ဆီနဲ့ မောင်းတဲ့ကားကနေ ထုတ်ပေးနေတဲ့ အိပ်စောငွေအညစ်မှာ ကာဗွန်မိုနောက်ဆိုင်၊ တိုက်အိုကာဗွန်နဲ့ နိုက်ထရိုဂျင်အောက်ဆိုင်တွေပါတယ်။ ဒီဇယ်နဲ့ မောင်းတဲ့ ကားကနေထုတ်တဲ့ ဓာတ်ငွေ့ဟာ ဓာတ်ဆီကားထက် ဓာတ်ငွေ့ထွက် ပမာဏ နည်းသလိုရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် မီးခိုးတော့ ပိုထွက်တယ်။ လမ်းကျဉ်းကျဉ်းတွေ၊ လိုက်ခေါင်း လမ်းတွေမှာ မောင်းသွားတဲ့ ကားတွေကနေ ထွက်လာတဲ့ ကာဗွန်မိုနောက်ဆိုင် ပမာဏဟာ ကျန်းမာရေး ထိခိုက်စေတဲ့ ပမာဏထိ ရှိတယ်တဲ့။ အထူးသဖြင့် အဆုတ်နဲ့ နှလုံးအားနည်းတဲ့ လူတွေအတွက်ပေါ့။ နိုက်ထရို ကာဗွန်ဓာတ်ငွေ့တွေဟာ

ပြောက်နှင့် ဆူညံ

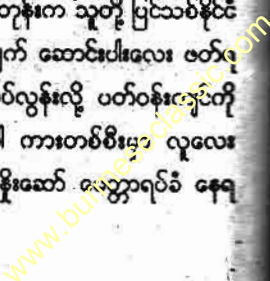
တိုက်ရိုက် အဆိပ်အတောက်မဖြစ်ဘူး။ ဒါပေမယ့် နေရောင်
 ခြည် နဲ့တွေ့ ပြီးတော့ Oxidant Smog ဖြစ်စေတယ် တဲ့။
 အဲဒီ Smog ဟာ မီးခိုးငွေ့တစ်မျိုးပဲဆိုပါတော့၊ ဗြူတေ့လိုပဲ
 မိုင်းမှုန်နေတဲ့ မီးခိုးမျိုးပေါ့။ ချမ်းသာလှပါတယ် ဆိုတဲ့
 အမေရိကန်နိုင်ငံ ရဲ့ မြို့ကြီးတစ်ခုဖြစ်တဲ့ လော့ဆန်းဂျလစ်စ်
 (Los Angeles) မြို့မှာ တစ်ခါတုန်းက အဲဒီ Smog တွေနဲ့
 မြို့တစ်ခုလုံး မိုင်းမှုန်ပြီး ကျန်းမာရေးအန္တရာယ် တွေ ကြုံရ
 လောက်အောင် ဖြစ်ခဲ့ရတယ်။ အဲဒီနှစ်အပိုင်းအခြား (၁၉၈၀
 ပတ်ဝန်းကျင်ထင်ပါရဲ့) တုန်းက ရိုက်ထားတဲ့ အဲဒီမြို့ပြကွင်း
 ဓာတ်ပုံတစ်ပုံ အန်တီသုဇယ်ချင်းက ပြလို့ကြည့်ရဖူးတယ်။
 အခုတော့မြို့ဟာ မယုံကြည်နိုင်လောက်အောင် လေထုရေထု
 ပတ်ဝန်းကျင် သန့်စင်နေလေရဲ့။ ပြန်ပြီး ထိန်းသိမ်းယူရတာ
 ပေါ့ သမီးရယ်။

ယာဉ်အသွားအလာ ထူထပ်တဲ့ မြို့တော်တစ်ခုလို့
 ပြောနိုင်ပေမယ့် ရန်ကုန်မြို့ဟာ သူတို့မြို့တော်တွေလောက်
 တော့ ယာဉ်မထူထပ်ဘူး။ (မြို့ကလည်း တော်တော်ကျဉ်းသေး
 တာကိုး) ဒီတော့ ဓာတ်ငွေ့ညစ်အန္တရာယ်ဟာ သိပ်အဆိုးငါးကြီး
 မဟုတ်သေးဘူးလို့ မျှော်လင့်နိုင်ပုံရပါရဲ့။

သူတို့ဆီက မြို့တွေမှာတော့ ကားအသုံးပြုတာများ
 လွန်းလို့ ဓာတ်ငွေ့ ညစ်တွေ ထွက်လွန်းလို့ ဆူညံသံတွေများ
 လွန်းလို့ ရှိမှာပေါ့။ ကားတစ်စီးကို လူနှစ်ယောက်သုံးယောက်
 လောက် စီးချင်စိတ်ပေါက်အောင် ဆွဲဆောင်နေကြပြီ။ စီးဖြစ်
 အောင်လဲ တွန်းအားပေးနေကြပြီ။

အန်တီ ပြင်သစ်စာသင်တန်းက သူတို့ ပြင်သစ်နိုင်ငံ
 ဂျာနယ်တစ်ခုက ကောက်နှုတ်ချက် ဆောင်းပါးလေး ဇတ်ရ
 သင်ရတယ်။ ကားဦးရေ ထူထပ်လွန်းလို့ ပတ်ဝန်းကျင်ကို
 နှောက်ယှက်ထိခိုက်လာတဲ့အခါ ကားတစ်စီးမှာ လူလေး
 ယောက်လောက်စုပြီး စီးကြဖို့ နှိုးဆော် လေ့လာရင်ခံ နေရ

တစ်စက်ခန်းက
 ခုပ်မြင်သံကြားကို
 ကက်ဆက်ကို
 အကျယ်ကြီးစွာနေရင်
 လဲ သည်းခံကြ
 ဆော်ကြီးဟစ်ကျယ်
 ရှိဖြစ် ထုရိုက်
 ဆူညံနေကြရင်လဲ
 သည်းခံကြ
 တခုနီးခုနီး
 ငရုတ်သီးထောင်းထု
 နေရင်လဲ
 သည်းညည်းခံကြ
 ကိုယ့်ဘေး
 မှာကပ်ပြီး
 ကားဟွန်းကို
 အကျယ်ကြီးတီးရင်လဲ
 သည်းခံကြ
 ဒါဟာ
 တော်ရုံ
 ပါရပ်ပဟုတ်ဘူး။

ပြီဆိုတဲ့ သတင်းလေးပါပဲ။ လုပ်ငန်းဌာနတူရာ နီးစပ်ရာ၊ အိမ်
ရပ်ကွက် နီးစပ်ရာ လူတွေ ကားစုစီးရင် ကားဦးရေ ၄
စင်းကနေ တစ်စင်းအထိ လျှော့ချပေးနိုင်မှာကိုး။

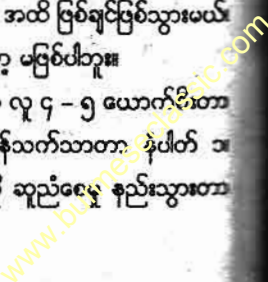
သူတို့ဆီမှာ အပြန်လမ်းကြောင်းတွေမှာ Car Pool
လို့ခေါ်တဲ့ ယာဉ်ကြောတစ်ခုသိသန့်ထားပေးတယ်။ အဲဒီ Car
Pool ယာဉ်ကြောမှာ ကားစီးသူ လူနှစ်ယောက်နဲ့ နှစ်ယောက်
အထက် ပါဝင်တဲ့ ကားမျိုး(တချို့အသေတွေမှာ နှစ်ယောက်
မဟုတ်၊ သုံးယောက်နဲ့ သုံးယောက်အထက် ပါဝင်စီးနင်း
လိုက်ပါတဲ့ ကားမျိုးလို့ သတ်မှတ်တယ်)တွေသာ ဖောင်းနှင့်ခွင့်
ရှိတဲ့ ယာဉ်ကြောပေါ် သမီးရယ်။ ဘယ်ဘက်ဆုံးယာဉ်ကြော
ဖြစ်တတ်တယ်။ ကားအလွန်ရှင်းတယ်။ အပြန်ဟောင်းခို
လွယ်တယ်။ ဘယ်အချိန်တွေမှာ သိသာသလဲဆိုတော့
ရိုးဆင်း ရုံးတက်ချိန်တွေ ယာဉ်ကြော ပိတ်နေချိန်တွေ၊
အဲဒီအခါမှာ အဲဒီ Car Pool လိုင်းတော့ ခပ်ချောင်ချောင်း၊
လူတစ်ယောက်တည်းပါတဲ့ကားက အဲဒီ Car Pool ယာဉ်
ကြောမှာ ခိုးမောင်းလို့မရဘူးလားလို့ မေးရာရှိတယ်။ သူတို့
ဆီမှာ ရေဒီတွေ၊ ကားနဲ့ သွားနေတဲ့ရဲတွေ၊ ဆိုင်ကယ်နဲ့
သွားနေတဲ့ ရဲတွေရှိတယ်။ အဲဒီ Car Pool မှာ ခိုးမောင်းတာကို
ဒဏ်ငွေသတ်မှတ်ထားတာက ဇော်လာ နှစ်ထောင်လောက်
ရှိမယ် ထင်တယ်။ (ကားဝယ်ကနေ အမှိုက်ပစ်ချရင် ဇော်လာ
နှစ်ထောင်စသည်ဖြင့် ဒဏ်ငွေတွေ သတ်မှတ်ထားတယ်။
ရဲတွေနဲ့ နားလည်မှုယူပြီး ဇော်လာ ၅၀-၁၀၀ လောက်နဲ့
ကြေအေးခိုင်းလို့လဲ မရဘူး။)

သူတို့နိုင်ငံတွေမှာ ကားတွေကပေါ် အကြွေးစနစ်နဲ့
လည်းရ၊ အရပ်ကျ ငွေချေလို့လည်းရ၊ တစ်လကို ဘယ်ငွေ
ဘယ်မျှလို့ ငှားစီးနေလို့လည်းရဆိုတော့ လူတိုင်းတာ
ကားစီးကြတာပဲ။ ကားဈေးကလည်း တချို့ကားတွေဆို
ဒီမှာထက် ဈေးသက်သာ တာကိုး။ တို့မှာ ဇော်လာ ၂၀၀-

ဇွန်နှင့် နိုဝင်ဘာ

၃၀၀၀ ဆိုရင် ကားခပ်သန့်သန့် ရတယ်။ ဒီတော့ ကားစီးသူ ဦးရေများရော၊ ကားဦးရေများ ရောပေါ့။ တို့ဆီမှာ ကားစီးသူ အခုတော်တော်များလာပေမယ့် အိမ်တိုင်း အိမ်တိုင်းမှာတော့ ကားမရှိသေးတာ အမှန်ပဲလေ။ အန်တီလဲ ကားမစီးနိုင်ပါဘူး။ အန်တီလို Lower Middle Class လူတန်းစားတွေ ရန်ကုန်မြို့မှာ တစ်ပုံကြီးပဲ။ ဒီတော့ တစ်ခါတစ်ခါ လိုအပ်ရင် အငှားကားပဲသုံးရတာပေါ့။ အမယ် သူတို့ဆီက Car Pool ဥပဒေဆိုတာကို အန်တီက သနားတောင် သနားသေးတယ်။ တို့ဆီမှာ ကားတစ်စီးကို လူ ၄-၅ယောက်စီးတာ မဟုတ် လား။ တစ်ခါတစ်ခါများ နောက်ခန်းမှာ သုံးယောက်တောင် မကဘူး လေးယောက်လောက်စီးကြတာ။ ဆူပါဂျင်(စ်)လို့ ခေါ်တဲ့ ဗင်ကားမျိုးဆိုရင် နောက်ဘက် အခန်းလေးထဲမှာတောင် ကျုံ့နေအောင်ထိုင်ပြီး စီးကြသေးတယ်။ ထိုင်ခုံခါးပတ် ပတ်ဖို့ဆိုတာ ဝေးပါလေရော။ ဘာ အက်ဆီးဒင့်မှ ဖြစ်လေ့ ဖြစ်ထ မပျားပါဘူး။ ကားပိုင်နှုန်း ခပ်နှေးနှေးပဲကိုး။ သူတို့ ဆီမှာလို အမြန်လမ်းမလဲမရှိ။ တို့ လမ်းတွေကကျဉ်း ကားတွေ ကများ။ ဒီကြားထဲ လမ်းပြတ် ကူးတဲ့သူတွေ ဟိုကထွက်လာ ဒီကထွက်လာနဲ့ ဘယ်နှယ်လုပ်ပြီး ကားပြန်ပြန် မောင်းလို့ ရမလဲ၊ အေးအေးဆေးဆေးပဲ။ ကားတစ်စီးတည်း လူ ခုနစ်ယောက် လောက်စီးလဲရတယ်။ လမ်းပြုပုလိပ်ကလဲ မြင်ပေမယ့် သဘောကောင်းစွာ ခွင့်လွှတ်ထားတယ်။ အန်တီ တို့နိုင်ငံရဲ့ အနေအထားက ဒီလိုလုပ်မှ ဖြစ်မှာကိုး။ သိပ်ရမ်းတဲ့ ကားမောင်းသမားမျိုး နှစ်ယောက်ဆိုပါပြီ ဆိုရင် တော့ ကံကံ၏ အကျိုးဆိုတာနဲ့ ဖြေရလောက်တဲ့ အထိ ဖြစ်ချင်ဖြစ်သွားမယ်။ ဒါပေမယ့် ယေဘုယျအားဖြင့်တော့ မဖြစ်ပါဘူး။

အန်တီကတော့ ကားမှာ လူ ၄ - ၅ ယောက်စီးတာ ကို သဘောကျပါတယ်။ ငွေကုန်သက်သာတာ၊ နံပါတ် ၁၊ ကားနည်းတော့ ပတ်ဝန်းကျင်ကို ဆူညံစေမှု နည်းသွားတာ

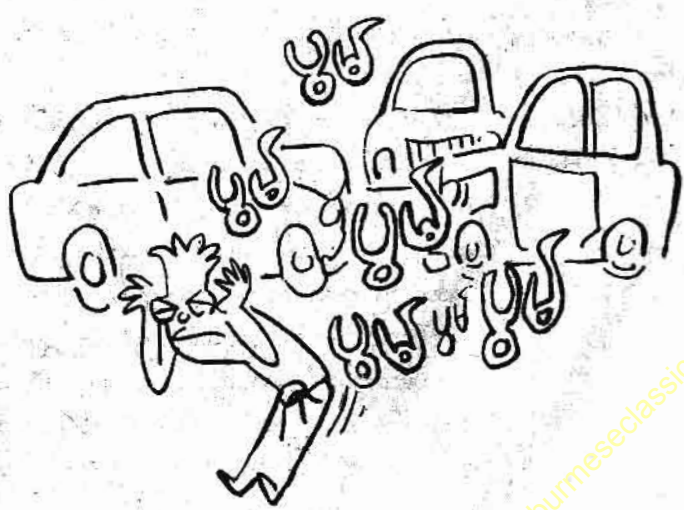

မြောက် မင်း ဆူညံ

နံပါတ် ၂၊ လေထုညစ်ညမ်းစေမှုနည်းတာက နံပါတ် ၃၊
အားလုံးအကောင်းတွေချည်းပဲ။

တစ်ခုပဲရှိတယ်။ ကားမောင်းသူတိုင်း စည်းကမ်းရှိရှိ
စိတ်ခပ်ရှည်ရှည်လေးတော့ ထားစေချင်တယ်။ တိုဘက်
ယာဉ်ကြောထဲ ရောက်အောင်တောင် ကျော်တက်တာမျိုးဟာ
အသက်အန္တရာယ်ဖြစ်စေတယ်။ ကိုယ့်ကား အိပ်ဇောကနေ
အသံဆူညံအောင် ပြုပြင်ထားခြင်းအားဖြင့် သူတပါးကို
ကျန်းမာရေးထိခိုက်စေတယ်။ ကားတွန်းကို ဆူဆူညံညံ
ဒေါသတကြီး တီးနေခြင်းအားဖြင့် သူတစ်ပါးကို စိတ်ကသိ
ကအောင် ဖြစ်စေတယ်။ ဘေးပတ်ဝန်းကျင်က လူတွေရဲ့
သည်းခံနိုင်စွမ်းကို လျော့နည်းအောင် စိတ်တိုအောင် ဆွပေး
တယ်။ အဲဒါတွေဟာ ပြုပြင်လို့ရတဲ့ အရာတွေပဲ မဟုတ်လား
သမီးရယ်။

ဆင်းရဲကျပ်တည်းပြီး ပူပန်သောက ဖိစီးမှုတွေများတဲ့
လူတစ်ယောက်ဟာ အစစအရာရာ ပြည့်စုံပြီး စိတ်လွတ်လပ်
ပေါ့ပါးတဲ့ လူတစ်ယောက်ထက် ဒေါသဖြစ်လွယ်မယ်။

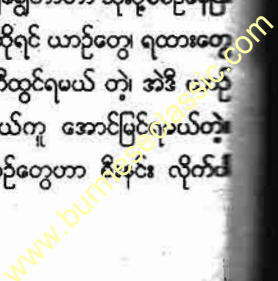
စိတ်တိုလွယ်မယ်၊ သည်းခံစိတ်လျော့နည်းမယ်၊ ဒါသဘာဝပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ထိန်းချုပ်လို့ရတဲ့ နေရာတွေမှာ ထိန်းချုပ်သွားရင် လောကကြီးဟာ အခုထက်များ ပိုပြီးနေသာထိုင်သာရှိမလားလို့ အန်တီ မျှော်လင့်မိတယ်။

တို့ဆီမှာ ဆူညံမှုနဲ့ လေထုညစ်ညမ်းမှုကို ထိန်းချုပ်ဖို့ တော်တော်ခက်ခဲတယ် သမီးရဲ့ နည်းလမ်းတွေကို မသိလို့ တော့ ဘယ်ဟုတ်မလဲ၊ သိမှာပေါ့။ ဓာတ်ငွေ့ညစ်တွေ အထွက်နည်းအောင် ကားဆူညံမှုတွေ နည်းအောင် ကားတွေကို စည်းကမ်းထိန်း တင်းကျပ်ဖို့ လမ်းတွေပြုပြင်ဖို့၊ ပြတ်လမ်းတွေ လုပ်ဖို့၊ နံရံတွေနဲ့ ထိန်းကာပေးဖို့၊ မီးပွိုင့်တွေကို ကားဦးရေရဲ့ စီးဆင်းနှုန်းနဲ့ ချိန်ကိုက်ပြီး အနီအစိမ်း ပြောင်းပေးဖို့၊ တော်တော်များဟာ ငွေကြေးကုန်ကျခဲ့ ကိစ္စတွေချည်းပဲ။ ဒီတော့ အဲဒီနည်းတွေ မလုပ်နိုင်ခင်မှာ ကားမောင်းသူတိုင်းက ကိုယ်တတ်နိုင်သမျှ ထိန်းချုပ်ပြီး စည်းကမ်းလိုက်နာပေးရင် အသိစိတ်ရှိရှိ သတိထားပေးရင် ရမယ်ထင်တာပဲ။

အင်းလေ ပြောသာပြောရတယ်၊ စိတ်ရှုပ်စိတ်တို နေတဲ့ လူတစ်ယောက်ကို စိတ်အေးအေးထားပါ။ စိတ်ရှည်ရှည် ထားပါလို့ ပြောရတဲ့အလုပ်ဟာ တယ်မလွယ်ဘူး။ ကိုယ်ချင်း မစာရာလဲ ကျပါတယ်။

တိုးတက်တဲ့နိုင်ငံကြီးတွေမှာတော့ ကူးသန်းသွားလာ ရေးအတွက် ယာဉ်တွေမှာ အသုံးပြုရတဲ့ ဓာတ်ဆီ၊ ဒီဇယ်ဆီ စတဲ့ လောင်စာတွေ များပြားလာခြင်း၊ အဲဒီကနေ ဝှန်ထုတ်တဲ့ ဓာတ်ငွေ့ညစ်တွေများလာခြင်း၊ ဆူညံသံတွေ မြင့်မားလာခြင်း အဲဒါတွေကြောင့် လောင်စာကို ချွေချွေတာတာ သုံးဖို့စဉ်နေပြီ။ လောင်စာလိုအပ်မှုကို လျော့ချဖို့ဆိုရင် ယာဉ်တွေ၊ ရထားတွေ လေယာဉ်တွေကို ဒီဇိုင်းအသစ်တီထွင်ရမယ် တဲ့၊ အဲဒီ ယာဉ်တွေဟာလဲ အသုံးပြုရာမှာ လွယ်ကူ အောင်မြင်ရမယ်တဲ့။ အဲ တစ်ချိန်တည်းမှာပဲ အဲဒီယာဉ်တွေဟာ ဂီယာလဲ လိုက်မိ

၂၀၀၀ခုနှစ်
ကမ္ဘာ့နေ့အတွက်
ပိုလန်နိုင်ငံ
ဝါဆောမြို့က
အိုချိုတာယဉ်ကျေးမှု
ဌာနက ဝါဆော
ပန်းခြံမှာ
သစ်ပင်ပေါင်း ၅၀၀၀
ကို စိုက်ခဲ့တယ်။
အဲဒီအဖြစ်အပျက်ဟာ
လူ ၆၀၀၀၀
တက်ရောက်လာတဲ့
Earth Fair
ပွဲတော်ရဲ့
အစိတ်အပိုင်းတစ်ခု
လည်း ဖြစ်တယ်။

ဗြဟ္မာန် နှင့် အညံ့

သူ့အတွက် အန္တရာယ်ကင်းရမယ်၊ လုံခြုံ စိတ်ချရမယ်၊ မတော်တဆ ထိခိုက်မှုဖြစ်လာရင် နှစ်ဦးနှစ်ဖက် ထိခိုက်မှု နည်းရမယ်တဲ့။

တစ်ခုလိုချင်ရင် တစ်ခုပေးရမယ်ဆိုတဲ့ စကားရှိသား ပဲ။ သူတို့လို မိုင်းကြီးတွေတောင် သူတို့လိုချင်တာ အကုန် မရပါဘူး။ လောင်စာဆီချွေတာဖို့ဆိုရင် ပေါ့ပါးတဲ့ ယာဉ် အမျိုး အစား ဖြစ်ရမယ်။ အဲဒီလိုပေါ့ပါးပြီဆိုရင် အဲဒီ ယာဉ်တာ မောင်းနှင်စီးနင်း လိုက်ပါဖို့ အန္တရာယ်တော့ နည်းနည်းရှိပြီပေါ့။ တကယ်လို့ အဲဒီထဲမှာ လေထုညစ်ညမ်းမှုကို ထိန်းသိမ်း ကာကွယ်ပေးမယ့် ကိရိယာတစ်ခုခု အပိုထည့်ရပြီ ဆိုရင်လဲ လောင်စာဆီက အဲဒီအတွက် ပိုကုန်ပြန်ရော။ အခုချိန် အထိ တော့ သူတို့တောင် တစ်ခုပေးပြီးမှ တစ်ခုရရှိတဲ့ နိယာမကနေ ရုန်းမထွက်နိုင်သေးပါဘူး။ ဒီတော့ အန်တီတို့လည်း ငွေကြေး ချွေတာခြင်းဆိုတဲ့ ရရှိမှုတစ်ခုအတွက် ပတ်ဝန်းကျင် ဆူညံစွာ လေထုညစ်ညမ်းခြင်းဆိုတဲ့ ပေးဆပ်မှုကို ပေးရမှာပဲပေါ့။ ကိုယ့်အိုးနဲ့ ကိုယ့်ဆန် တန်ရုံပဲ ရနိုင်လိမ့်မယ်။ အိပ်ဇောက ဓာတ်ငွေမီးခိုးပိုင်းတွေ ထွက်နေလို့ စက်သံက စံနှုန်းထက် ပိုပြီးဆူညံနေလို့သာ အဲဒီ ကားတွေကို လျှော့ချရမယ်ဆိုရင် ၅ ပုံ ၁ ပုံ လောက်ပဲ ကျန်စရာရှိတယ်။

အင်း အဲဒီလိုတော့ မဖြစ်သေးပါဘူးသမီးရယ်။ အန်တီတို့ အားကိုးနေရတဲ့ ဘတ်စ်ကားကြီးတွေ၊ ကားသေး လေးတွေ၊ အငှားကားတွေ၊ အဲဒါတွေရှိနေမှ ဖြစ်မှာ။ ဆူညံထိ ဆိုတာ လူ့အသက်အန္တရာယ်ကို တိုက်ရိုက် ထိခိုက်နိုင်တာမှ မဟုတ်ဘဲ။ နောက်ပြီးကားတွေက စွန့်ထုတ်တဲ့ ဓာတ်ငွေ ညစ် တွေ ဆိုတာလဲ လောလောဆယ်တော့ အန်တီတို့ အဆုပ်ခံ သွေးကြောထဲမှာ ဒီလောက်မများတန်ကောင်းသေးပါဘူးနော်။

ကလေးပုဂံ (အညံ့ ဗြဟ္မာန်)

